

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Jens K. Noe

Olesen-slægten fra Himmerigshuset i Bøbling

**Olesen-slægten fra
Himmerigshuset i Bøbling**

*Min mor Krista Noe
tilegnet*

Jens K. Noe

**Olesen-slægten fra
Himmerigshuset i Bøbling
1850-1980**

**Tillige Mogensens-slægten fra L. Brandborg i Flynder
Medforfatter: Frede Bjerg Mogensens.**

Alle rettigheder forbeholdt forfatteren

Eget forlag 1982

**FREDERIKSBERG KOMMUNES
BIBLIOTEKER**

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	s.3
Mit hjem	s.5
Anetavle for Olesen-slægten	s.6
Anania Bech	s.7
Povel Christian Christensen (Lundsbye)	s.11
Slægten Hiul, St.Kamstrup,	s.13
Nr. Bierg i Fjaltring	s.15
Muusholm i Fjaltring	s.27
Bang - Slægten	s.29
Wederkinch	s.34
Himmerigshuset	s.37
Mogensen - Slægten, anetavle	s.40
Mogens Kristian Strande	s.44
Apollone Andersdatter på Wadskiergaard	s.51
Skriver-slægten på Vinkelgård i Heldum	s.52
Jens Mogensen Cammersgaard i Hygum	s.54
Livet i Hygum og Ferring præstegård	s.56
Davidsen-slægten fra Galtmosehus i Vandborg	s.59

EFTERSLÆGTEN

I.	Mads Olesen, Bøvlingbjerg.....	60
II.	Ane Christine Olesen og Kristen Strande Mogensen.....	71
	På rejse i slægtens spor: Vibholthus.....	72
	A. Kristine Maagaard s.74. B.Christian Mogensen s.....	77
	C. Marie s.105. D.Ole Bjerg Mogensen s.105 Sørine Tranberg s.	116
	E. Viggo Mogensen s.110. F.Johanne Pedersen s.115. Laurits s.	119
	J. Signe Mogensen s.120. K. Poul Mogensen s.123. Ane Ørnskov..	128
	M. Krista Elisabeth Hammelsvang s.130. Martha Mogensen s.....	132
III.	Lise Byskov.....	135
IV.	Jens Christian Vium Olesen, Mellem Mølle.....	136
	Johanne, Ole Christian, Kristiane, Gerda, Kristian	139
V.	Jens Bjerg Olesen, Galmstrup.....	145
	A. Jens Christian s.147. B. Ole s.149. D.Johanne Vibholt..	151
	E. Søren s.152. Marie - G. Anna Lilleøre s.154. H.Ejvind..	157
	I. Evald og J. Gunner Olesen s.....	161
VI.	Niels Olesen.....	165
	A. Ole Bjerg s.166. B.Marie Noe. s.169. D.Anton Christian..	175
	E. Johannes s.176. F.Kristian Ernst s.178. G.Maggi Bjerg..	179
	H. Anna Nielsen, Fladhede, s.183	

TILLÆG: MOGENSEN-SLÆGTEN redigeret og skrevet af Frede Bjerg Mogensen

II.D.	Ole Bjerg Mogensen (se også s.105).....	187
	Ole Christian Mogensen.....	213
	Niels Mogensen, Lille Brandborg.....	217
	Efterskrift.....	225
	Bilag I: Jørgen Wederkinchs efterkommere.....	226
	Bilag II: Perder Jensen Mariboel fortæller.....	230
	Bilag III: Skifte i Hygum præstegård	232
	Bilag IV: Digteren C. F. Wadskier	234
	Noter og henvisninger	
	Kilder	
	Kort over de i bogen nævnte stednavne og gårde	

FORORD.

Motivet til at skrive denne bog har først og fremmest været en historisk interesse, samt kærlighed en slægt og en familie, som jeg gennem oplevelser i barndom føler mig stærkt knyttet til.

Det har ofte undret mig, at mors ældste søskende ikke vidste noget om deres oldefar, og det slog mig, at dette kunne kirkebogen let give svar på. Egentlig havde jeg først tænkt mig at udforske Noe-slægten, men den er der andre, som tager sig af. Derfor blev det Mogensen-slægten og gennem den Olesen-slægten.

Det er ikke utænkeligt, at den daglige omgang med kirkebøgerne har skærpet min interesse for slægtssammenhænge. I alt fald får man som præst en stærk fornemmelse af det, at der hvert århundrede rykker tre slægtled i graven. Denne bog kan opfattes som en protest mod dette. Et forsøg på at standse denne glemselsproces. Et forsøg på at gribe nuet og gøre dette nu til slægtens arv.

Politikeren I.C. Christensen skal have sagt: "Det er en ringe slægt, der ikke har slægtsminder. Men den mand og den slægt, som ikke vil værne om sine minder, så de kan gå videre til børn og børnebørn, er endnu ringere".

Oprindeligt havde jeg ikke drømt om at skrive en bog på denne tykkelse, men så blev der arrangeret et familiestævne på Remmerstrand-lejren, og det blev startskuddet til bogen. Siden har jeg handlet under en indre tvang, som drev mig til arbejdet. På dette stævne fik jeg at vide, at min morfars Kristian Mogensen havde en mulevende søster, Elisabeth Hammelsvang. Af hende har jeg fået mange uvurderlige oplysninger, talt ind på bånd. Det blev til en lang og spændende historie, som jeg vil løfte sløret for lidt efter lidt.

Enhver menneskekender vil vide, hvordan der i en søskendeflok kan være forskellige anlæg, interesser og tilbøjeligheder. Endvidere kan det enkelte menneske i sig selv finde modstridende evner, karaktertræk, og jeg er overbevist om, at et studium af slægten vil kaste lys over nye sammenhænge i ens selvforståelse.

Min mor har flere gange under forarbejdet til bogen sagt: "Det er ikke det, man kommer af, der har betydning, men hvad man er." Og her har hun jo fuldstændig ret. Spørgsmålet er blot, om de to ting kan holdes ude fra hinanden. Jeg kan ikke lade være med at stille det spørgsmål, om ikke der er en tydelig sammenhæng mellem vores rod og vores nutid, mellem det faktum, at vi er af bondeæt, og så slægtens sociale virkelighed i dag, hvor vi, set med samfundets øjne, må betragtes som velfungerende mennesker.

De gamle i slægten har, som det fremgår af anetavlerne overvejende, været bønder, enten selvejere eller fæstebønder, i Skodborg - Vandfuld herred.

Der findes enkelte linjer, som kommer udefra, og de er ikke de mindst spændende. I Olesen-slægten kan der nævnes præstedatteren Anania Bech, der har rod i en fornem præste- og embedsmandsslægt på Fyn. I Mogensen-slægten er der arven fra Gettrupslægten på Thy og en foged- og præsteslægt gennem Appollone Andersdatter på Vadskjærgård.

Jeg vil driste mig til at spørge, om ikke der er en ligefrem sammenhæng mellem disse aner og de evner og anlæg ("lyst til bogen"), som findes jævnt spredt i efterslægten. Lad mig så blot blive modsagt af tidens lyserøde ideologer og sociologer.

Mange af de mennesker, som er omtalt i bogen er forlængst døde, men alligevel synes jeg, at de har stor betydning for os i dag. Færdes man rundt i "den frugtbare halvmåne", som Vandfuld herred udgør, så er det, selv om meget har ændret sig, så er det de samme lokaliteter, de samme gårdnavne, vi støder på. Her har de slidt og slæbt for det daglige brød og givet en materiel arv videre til os. Og mere end det. De har givet

os en identitet, en rig åndelig arv. Derfor:

Vil selv du fatte / dit væsens rod
skøn på de skatte / de efterlod.

Det er mit håb, at bogen må være til glæde for efterslægten. Jeg har følt, at den imødekommer en trang hos mange til at vide mere slægtssammenhænge i fortiden. Da søskende til vore forfædre i mange tilfælde er nævnt, så kan den også være til glæde for andre slægtsforskere.

Da jeg har arbejdet under et stort tidspres, er store dele af bogen skrevet direkte ind, vil der givet, her og der være mindre elegante sætningskonstruktioner. Nogle grene af slægten har været sparsomme med personlige oplysninger. I nogle tilfælde vil det, jeg har skrevet om den enkelte se noget tilfældigt ud. Jeg har jo også været nødt til at henholde mig til den bogstavering og de datoer, som er mig oplyst, man bedes derfor være overbærende over for eventuelle fejl. Iøvrigt er jeg interesseret i at få tilsendt rettelser og supplerende oplysninger. Måske kan der så senere blive udsendt et rettelsesblad til bogen i et vist omfang.

Der skal her rettes en stor tak til dem, der har hjulpet mig med oplysninger og gode råd. En særlig tak til min hustru, Henny, for stor overbærenhed de sidste par år og for hjælp med korrekturlæsning på det aller-meste af bogen.

ORIENTERING. Bogen er delt op i to. Første del indeholder forhistorien for de to hinanden uafhængige slægter OLESEN og MOGENSEN. Andet afsnit fra s. 60 indeholder efterslægten for de seks børn i Himmerigshuset.

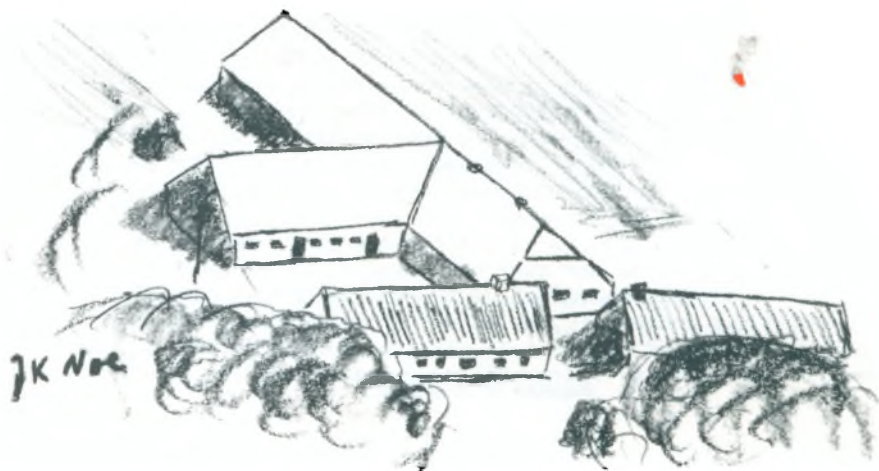
Ved udarbejdelsen er kirkebøgerne hovedkilde. Iøvrigt folketællingslister, skifteprotokoller, tingbøger, gamle matrikler og andre gamle kilder på landsarkivet i Viborg.

De allerfleste slægtslinjer er ført så langt tilbage, som det er muligt. I enkelte tilfælde vil man kunne skønne af bogen, at yderligere forskning kunne give nye resultater. Nummersystemet jeg har anvendt er det gangse for anetavler. Ligeledes for efterslægten. Hvis jeg f.eks. har nr II B 6 a så er II B 7 min (moster) og II B 7 a min fætter el. kusine.

Denne bog er langt fra noget fuldkomment værk. Når jeg alligevel vover at sende den ud, så er det ud fra det synspunkt, at næppe andre havde fået skrevet om denne slægts historie, og jeg håber, at man vil modtage bogen under disse vilkår. I ærbødighed for min slægt og min familie.

Tirstrup præstegård søndag den 29. aug. 1982.

Jens K. Noe

Blåbjerg

Mit hjem.

Hvis du kører fra Lemvig mod Bovbjerg og kommer forbi Houe kirke og op over Snabe bakke, så har du allerførst i Vandborg sogn på Toelbergvej 3 på højre hånd ovre mod vest gården Blåbjerg, som er mit hjem, og hvorfra min verden går.

Altid vil dette syn af hjemmet, som det dukker frem bag bakken, bringe mit hjerte til at banke lidt hurtigere, netop fordi det i sig bærer erindringen og gensynsglæden, når jeg efter længere tid i plads kom hjem.

Allerede i 1500-tallet nævnes gården ved navnet Blåbjerrig. I 1800-tallet ejedes gården af Chr. Villadsen, f. 1796 i Harboøre. Han var lærer i Vejlbjerg og red den lange vej. Om hans skolegerning er der ikke andet minde, end at han var stærk til at slå. Han overdrog senere gården til sønnen Villads Blåbjerg, lærer i Skagen.

Senere ejedes gården af Mads Bertelsen i Nørgård gift med Anne Pedersen, datter af P. Christensen Klinkby. Hun afhændede den til Jens Noe i 1901.

Fra bakken øst for gården er der kimmingen rundt en vidstrakt udsigt. I bundmorænenes fede ler er der et højdedrag, som øjet kan følge horisonten rundt.

Ovre mod sydøst kan vi i Sønder Houe se Mariboel, hvor Jens Larsen boede på sine gamle dage. Mod nordøst kan vi se Ø. Klinkby, i dag en vel udbygget gård, hvor Jens Larsen boede som sognefoged i sine velmagtsdage.

Noget nærmere, grænsende op til gårdens jord, ligger gården Nødskov og bag ved den igen Toelberg, de to gårde, som Jens Mogensen Cammersgaard arvede.

Løfter vi så blikket og lader det vandre lidt længere mod nord ud over Limfjordens blinkende vande, så skimter vi i det fjerne Thylands hvidkalkede kirker og blandt dem også kirken i Gettrup, hvorfra Jens Larsen kom.

Lige mod nord krummer Engbjerg ryg. Lige siden jeg var barn, har profilen på Engbjerg bakker betaget mig. Først er der en pukkell, så en plet skov, så fire helt ens mægtige gravhøje og lidt længere mod vest Engbjerg kirke.

Ret under denne ligger Skærtøft, Maggis og Kristens hjem. Maggi, som sammen med søsteren Marie i Nørgård udgør mit første kendskab til Olesen slægten.

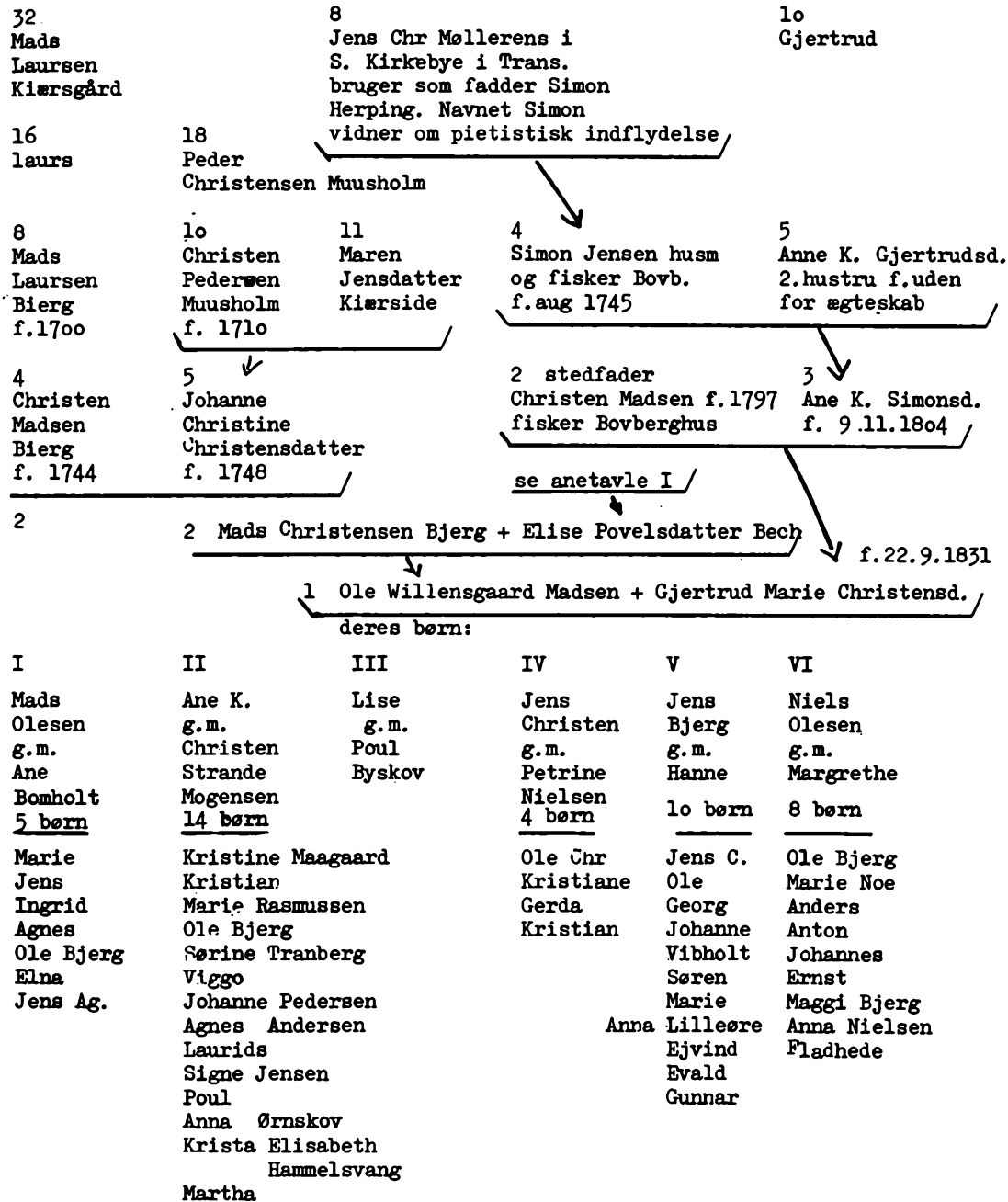
Herfra glider blikket, "forynget af luft og fjord" ud mod nordvesthimmels særlige lys og fanger ude over Thyborøn havets fjerne linje, som følges, indtil vi kommer hen over Strande by og de tre Strande-gårde, som ligger og trykker sig på den nordvendte skråning. Blandt disse kommer Mellem Strande, hvor slægtens navngiver MOGENS KRISTIAN STRANDE er født, til at spille en ret væsentlig rolle i bogen.

Sært er det at tænke på, at jeg i disse mange år intet har vidst om slægtens vej. Når jeg som dreng stod og puslede med mine fugleæg, så kunne jeg se ned over gårdens marker. Nu kan jeg se ham i et syn. En lille mand, mørkhåret, der spænder sine heste for og går på sin agerjord, mens mågerne hilser hverandre med mågeskrig.

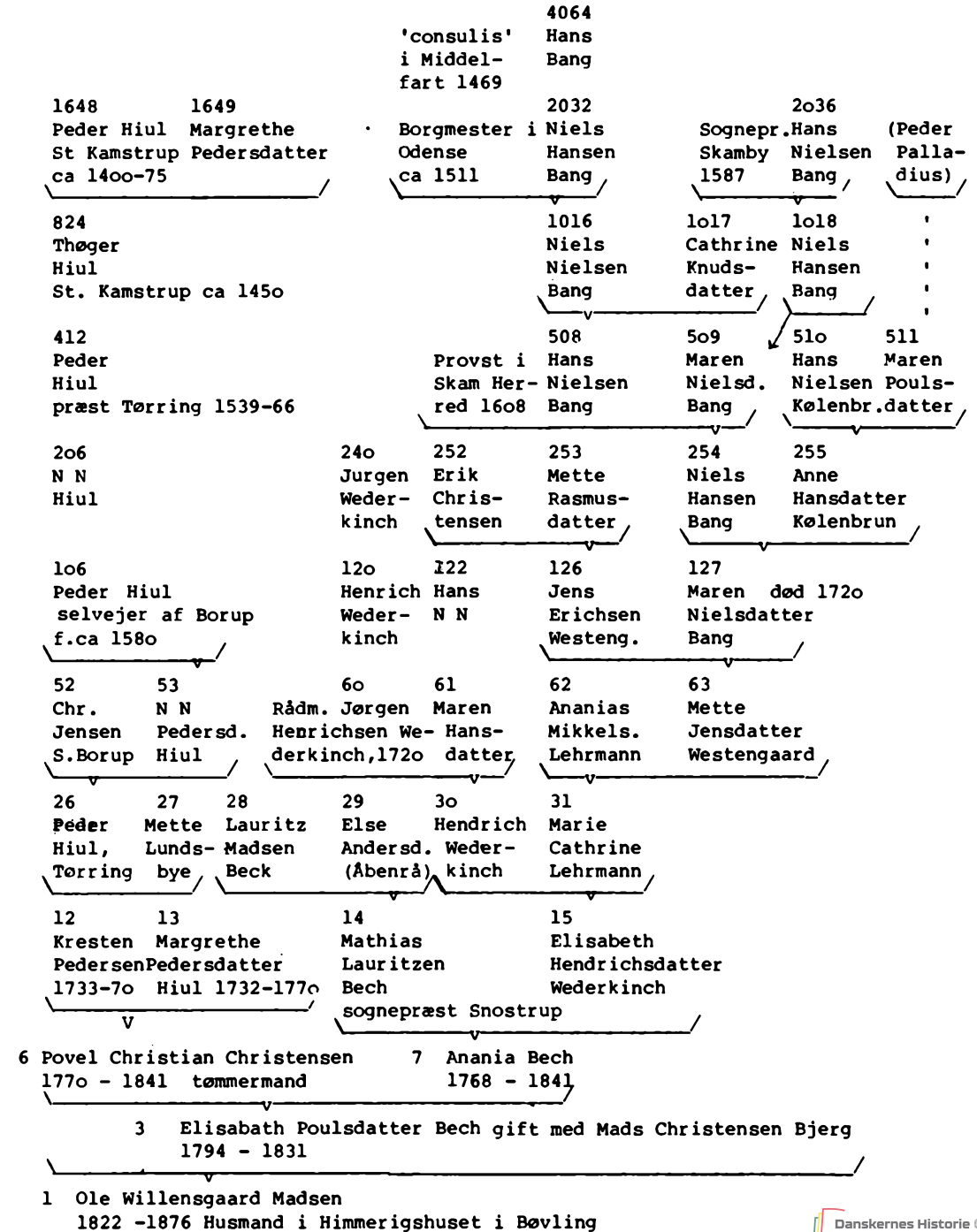
Vi stopper ved Bovbjerg fyr, hvis linse ligger 62 m. over havoverfladen. I klart vejr kan man fra platformen tælle 30 kirker inde i landet. Og herude, et stykke ude i det skummende hav, har efter overleveringen vores tipoldemor, Gjertrud Maries hjem, Bovbjerghus, ligget.

ANETAVLE FOR OLESEN-SLÆGTEN II

ANETAVLE FOR OLESEN-SLÆGTEN

Anania Bech.

Anno 1768, det år, hvor den sindssyge Chr VII var på sin kendte udenlandsrejse, skænkede ELISABETH WEDERKINCH SIN MAND, MATHIAS BECH, sognepræst i Snostrup på det smilende Sjælland, en tredje datter, kaldet op efter mosteren Annania Wderkinch, gift med bispem over Viborg stift, Peder Jacobsen Thetens, hvis billede hænger i domkirken den dag i dag.

En smuk og dejlig pige har hun været, og der blev ikke sunget ved hendes vugge, at hun, der var ud af det fornemme fynske rådsaristokrati, skulle ende som en fattig degneenke på det stormomsuste Høvsøre ved Bøvling.

Hvordan hendes liv har formet sig, ved vi ikke i enkeltheder. Hendes far var købmands-søn fra Ribe og havde sin ungdom i pietismens glansperiode i Ribe; om dette har inspireret ham til præstegerningen er uvist. Moderen kan i spindelinde, over Odense-bispinden Anne H.Kølenbrun, føres direkte tilbage til en præsteslægt, som var lutherdommens banebryder på Fyn, og måske til Peder Palladius.

I 1779, altså da Annania er 11 år, får faderen embede i Skærbæk v.Åbenrå, måske ansporet og hjulpet af svogeren Thetens, som endnu er stiftsprovst i Ribe. Her bliver hendes fem år ældre søster, Marie Catrine gift med faderens kapellan, Hans Fuglede, godsejersøn fra Sjælland, som senere, fra 1790 til 1813, bliver sognepræst i Bøvling-Flynder. Anania flytter med til Bøvling, antagelig p.g.a. faderens død, og det skal blive afgørende for hendes skæbne (og vores).

Den følgende skildring er fiktiv. Dog forbundet så nøje med de historiske facts som det er muligt:

I Bøvling har vi ingen efterretning om hende inden i 94. Hun formodes da at være pige i huset, enten i præstegården eller i Sandmandsgård.

En aften tidlig på sommeren 93 kommer Anania gående fra sin plads i Sandmandsgård hen gennem Bøvlingbjerg og vesterud til præstegården. Her går hun grødende ind til sin søster, som sidder i køkkenet. Hvad er der kære søster, siger hun og stryger hende over håret. Men Anania siger ingenting.

Til sidst siger hun til sønnen: "Niels! Tag og løb ud og leg". Niels adlyder, og Marie Fuglede tar den 3-årige Elisabeth på skødet og kaster et blik ud mod vest. Hvor er der skønt på denne årstid her i Bøvling, tænker hun - og befolkningen er dem venlig stemt. På de flade engstrækninger græsser kreaturerne, og ovre mod vest kan hun netop skimte havet bag klitterne. Altsammen står det i en skærende kontrast til søsterens utrøstelige tilstand. Det aner hende, hvad der er galt. "Hvad er du ked af. Er du ked af pladsen?"

Pludselig kaster Anania sig om halsen af hende og hulker det frem: "Jeg skal hå et barn".

Marie Fuglede siger længe ingenting. Tusinde tanker løber hendes hovede. Hvad vil hendes mor ikke sige. Og hvad vil deres elskede Annania i Viborg ikke sige. En tåre falder fra Ananias øjne, der er blå som himlen mod vest. Marie ser, hvordan lyset skinner i hendes gulblonde hår, ser at der er et svagt rødligt skær over det.

Deres øjne mødes. De forstår hinanden. De ved, at der er kræfter, som...

Marie - du må ikke sige det til præsten - i alt fald ikke endnu. Marie ser på søsteren: "Ved din madmor det?" Nej - det kan hun tidnok få at vide.

Præstekonen tar et brev frem fra kjoelivet. Havde det blot være Else i Borris. Hun skriver, at de længes sådan efter at få et barn. Hvis de får en dreng, så skal han kaldes op efter sin morfar (Mathias Bech).

Sommeren går på held, og Ananias tilstand kan ikke længere skjules. Men Mette Frandsdatter på Sandmandsgård er god mod hende. Hun er selv barnløs nu i 2. ægteskab. Hun glæder sig til at komme til at passe barnet.

I sognet går snakken, at det er Povel Christian i Smørpøt, som har været præstekonens søster for nær. Der siges også, at der ikke kan blive et par af de to,

familien sætter sig imod det. Og hvordan skulle Povel Christian, som er en forældreløs tømmersvend, også kunne forsørge kone og børn.

Den jul bliver streng for Anania, og fødselen ikke mindre. De har hentet gjorderen fra Torsminde. Hun regerer myndigt med omgivelserne og forlanger kogt vand. Og endelig hen på morgenen den 3. januar fødes et lille pigebarn, som blev hjemmedøbt og kaldet ELISABETH (POULSDATTER BECH). Dåben bliver forrettet af hr. Fuglede, som i hast er blevet tilkaldt.

3

En måned senere, den 2. febr. er der højmesse i Bøvling kirke. Til dåbs confirmation bæres den lille Elisabeth af Mette Sandmandsgaard. Stor og trivelig og mild står hun i korbuen og svarer ja til den trefoldige tro. Hverken moderen eller faderen er i kirke. Den myndige pastor Fuglede siger ordene uden så meget som med en mine at røbe, hvad han tænker.

Straks efter gudstjenesten holder kusen klar for at køre ham den halve fjerdingvej østover ad kirkevejen til præstegården. Da vognen svinger ind ad indkørselen til præstegården, som er en firlænget gård med boligen i syd, står hans hustru med den lille Cathrine (senere gift m. C. Busch, degn i Bøvling) på armen.

Denne præstebolig eksisterer ikke længere. Ved nedrivningen i ca 1925 har en poetisk sjæl sat følgende mindesten:

Præstegård, tækt med strå
stod her i sekler lange
herom dette minde skal stå
for kommende slægter mange.

Straks Fuglede kommer indenfor, krænger han kjolen af sig og går på kontoret og tar protokollen frem og dypper pennen for at føre dagens handlinger ind. I det samme ser han skoleholderen styre med faste skridt mod hoveddøren. Hvad mon han vil? En velbegavet og god mand er han, men nok bedre som skoleholder, end som bonde på den magre jord ude på Pugpøt.

Ole Willensgaard banker på og hilser, da han kommer ind. Han stiller kalk og disk på bordet og siger: "Det er forresten sandt. Jens Mortensen i Østerbøvling og Johanne Christensdatter Smedegaard vil gerne gifte sig, og har bedt mig være forlover." Godt. I kan komme engang i næste uge. Fuglede kikker en gang op ad skoleholderen: Hvor gammel er du egentlig. 43 år. Har du tænkt dig at være ungtkarl resten af dine dage? Kunne du ikke tænke dig at ægte min svigerinde, så skal jeg skaffe dig et degnekald her på egnen.

Ole Willensgaard svarer ikke, ser blot eftertænksom ud, bukker høfligt og går. Fuglede dypper igen pennen og skriver:

Adm die ble Annarie Beches uægte Barns Daab confirmeret, som førhen den 3. Jan var Hiemdøbt og kaldet Elisabeth. Povel Christian blev udlagt til Barnefader. Mette Sandmandsgaard bar det. Fadd: Marie Katfrøer, Pangetoft. Monns. Gadkiær. Niels Smørpøt. Jørgen Jensen Søgd. Peder Gammelgaard.

eodem Die blev Annarie Beches uægte Barns Daab confirmeret, som førhen den 3. Jan var Hiemdøbt og kaldet Elisabeth. Povel Christian blev udlagt til Barnefader.

Mette Sandmandsgaard bar det. Fadd: Marie Katfrøer, Pangetoft. Monns. Gadkiær. Niels Smørpøt. Jørgen Jensen Søgd. Peder Gammelgaard.

Anania bliver i Sandmandsgård. Barnet optager hende helt. Men Povel Christian kan hun ikke helt glemme. Han er utvivlsomt identisk med den Povel Christian Christensen, tømmersvend og indesidder som i 1801 nævnes i Smørpøt. Men hans skæbne må vi vente lidt med at høre nærmere om.

OLE JENSEN WILLENSGAARD:

Født 1751 i Villensgård i Bøvling, eneste gård i landet med dette navn, og han døde 25.5. 1811 som degn i Måbjerg.

Han blev trolovet 21.aug 1797 med "*ædle og dydsirede Jomfrue Annanie Bech*" og gift 20. okt 1797, og nu har vi igen fast historisk grund under fødderne.

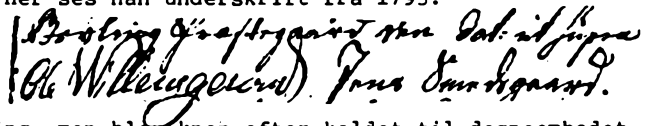
Det kan undre, at pstor Fuglede bruger denne vending om svigerinden, da det har været så som så med hendes jomfruelighed, idet hun jo allerede i 1794 blev mor til ELISABETH. Normalt bruger han vendingen "dydige og gudfrygtige pige", så vi må formode, at "ædle og dydsirede" går på hans faktiske bedømmelse af Anania.

Trolovelsen var allerede i middelalderen ægteskabsstiftende, men ved kgl ordinans i 1582 bestemtes det, at ægteskabet skulle fuldbyrdes af præsten. Før vielsen skulle der dog finde en trolovelse sted i overværelse af præsten og 5 andre personer. En sådan trolovelse var bindende for begge parter og kunne kun opløses ved kgl bevilling. Efter loven skulle præsterne *alvorligen forbyde de trolovede personer at søge seng sammen, førend de i kirken retteligen blive samlede*, men i almuen bibeholdt man, som det også ses i denne slægtsbog, den gamle opfattelse af trolovelsen som den ægteskabsstiftende handling.

Allerede to år efter i 1799 blev trolovelsen afskaffet, men skikken fortsatte dog uden at være ægteskabsstiftende, og er nu afløst af forlovelsen.

Ole Willensgaard har også interesse for os, idet han er Elisabeths far af gavn. Det kan vide af, at hun er opfostret sammen med sine søskende. Endnu i 1801, hvor Ole Willensgård nævnes som gårdbeboer og Annanie Bech som hans hustru i Puggøt (kaldes i dag Puggpet), er Elisabeth Povelstdatter 7 år, anført som deres barn.

Ole Willensgård har givet været en respekteret mand, idet han i Fugledes tid ret ofte optræder som forlover. Her ses han underskrift fra 1793:

Han er først skoleholder i Bøvling, men blir knap efter kaldet til degneembedet i Måbjerg v. Holstebro. Han dør her, formentlig ret pludselig, i 1811, kort før den nye skolereform af 1814 træder i kraft. Han bliver 62 år gammel.

Skiftet efter ham har interesse, idet det er et pålideligt historisk dokument, og tillige bekræfter de teorier, jeg havde om forholdet til pastor Fuglede.

Skifte efter den ved døden afgangne Sogneegn og Skolelærer Ole Jensen Willensgaard i Maaberg degnebolig 24.juni 1811 i Hierum Herreds gejstlige Skifteprotokol:

Ved forretningen var tilstede som Vitterligheds Mænd Sognefoged Laust Jensen og Jens Lauesen Kirkegaard, begge af Maabjerg. Enken Anania Bech var tilstede med Laugværge, S.T. Hr Pastor Lind af Maur. - Som arvinger anmeldtes følgende i Fgteskabet sammenavlede børn: Sønner: Hans Olesen 12 år, i Bøvling præstegaard. Mathias Olesen, 5 år, hjemme. Jens Christian Olesen 2 år, hjemme (kaldes sig senere Jens Christensen Viium af Ramme). Døtre: Ellen Olesdatter, 13 år i Bøvling sogn, Marie Catrine Olesdatter, 8 år i Borris (hun bliver mormor til C. Ørts Jensen Ilkjær) Ana Johanne Olesdatter, 7 år, hjemme, Karen Marie Olesdatter, 5 år, i Meirup.

Skifteretten erkendte sig om, at en født værge gaves for disse umyndige, men Hr pastor Lind fremlagde et Bref fra Hr. Pastor Fuglede i Bøvling, dat 15. d.m., hvori det meddeles, at da Niels Willensgaard, som er afdødes eneste og ældre Broder ikke formedelst Alderdom m.v. kunde paatage sig Værgemålet, at der maatte udvælges en anden dertil i hans sted. Skifteretten beskikkede altså Gmd Peder Andreas Nyegaard af Maaberg, som tillige var tilstede, som en retsindig Mand og Værge at paase de indbemeldte Børns Tarv under denne Skiftebehandling, således han fortrøster sig til at forsvare, naar Børnene komme til myndig Alder.

Skifteretten skulle nu begive sig til Boets Registrering og vurdering, men forinden gjorde Hr.Pastor Lind Forestilling til Skifteretten om, at de beviselige fordringer på Boet vare saa mange, at det var indlysende, at der ingen Arv kunde blive. Formuen kan i det høyeste ansættes til 200 Rbd. - Fremdeles, at de umyndige Børns Ophold og Opdragelse ville altid for moderen blive en tung Sag, hvori hun måtte understøttes med Goddædighed af Hr. Pastor Fuglede, der stedse har væ-

ret Familens Hjælper (udhævet af red.) og som har stor fordring paa Boet, saa bad han om ikke Skifteretten kunde blive sindet at extradere Enken hele Boet, uden videre Skiftets Holdelse, da velbemeldte Hr. Pastor Lind i Formiddag med Hr. Pastor Fuglede ville indestaae for alle lovlige Fordringers skadesløse Betaling. - Skifteretten adspurgte Børnenes beskikkede Formynder Peder Andreas Nuegaard om hans Betænkning i denne sag, hvorpaa han svarede, at det var: her ingen Arv kunne blive og det var saare got, om Børnene kunne blive opdragne; han fandt det altsaa tjenligt, at Hr. Linds forestilling blev antagen og Boet til Enken overladt, .. hvilket skete ..imod Hr Pastor Fugledes heri Protokollen givne Forsikring med Reservation af den kongl. Kasses Rettigheder.

Da ingen var mødt, som havde herimod at erindre, blev Forretningen sluttet og med tilstedeværendes underskrevet bekræftet. - Maaberg Degnebolig.

Datum ut supra.

indskrives i Bøvelsboet: - Maaberg Degnebolig
Datum ut supra:
Stephan Krogling *J. Lindorps*

*En indborende forlygtning
 i vore lignende Bøvelsboet
 som de Pastor Fugledes og nogen fordrag
 Anania Bech*

*Borris sogn
 Peder Andreas Nuegaard*

Anania flytter tilbage til Bøveling og lejer sig ind hos Jens Carmelgård i Høvsørehus. De bliver gift og flytter til Bøvelingbjerg.

De fleste af børnene bliver på egnen. En søn, Hans, bliver opfostret hos søsteren Else Rahbek i Ahlergård, Borris sogn. Se slægtstavle for Wederkinch bag i bogen.

Anania Bech dør aug 1841, 73 år gl. Jeg har ikke i slægten fundet nogen, som har hørt om hende. Ole Chr Olesen nævner hende i sin lille slægtsbog, men heller ikke han synes at have kendt den rette sammenhæng mht hendes skæbne. Han har i alt fald ikke nævnt den.

Anania får et meget stort antal efterkommere på Lemvigegnen. Også en del med navnet Anania. Dog ikke i vores slægt.

Der er f.eks Andreas Nicolajsens slægtsbog (Lemvig Bibliotek).

Endvidere kan der nævnes Ilkjær-slægten. Et barnebarn, Ellen Nielsen f.14.10.43 i Pøtager, datter af tømmemand, gdr og sognefoged N.C. Hyldahl og hustru Marie Cathrine Olesdatter, bliver gift med Chr Ørts Jensen Ilkjær f.19.4.1831 i St. Ilkjær. Denne deltog i krigen 1864.

Deres søn er Flynders ukronede "sognekonge" Jens C.C. Ilkjær, om hvem der er fortalt meget udførligt i "Vestjydske Kulturbilleder".

Hans sønner igen er, så vidt vides, Svend Erik Ilkjær gdr Amstrup og Anders Ilkjær gdr Sinkbæk, som er meget, meget interesseret i Flynder sogns historie.

Ilkjær, Jens Chr. Christensen, Gaardjer; f. 19. Sept. 72 i Tørring Sogn; S. af Grd; Chr. S. Jensen I. og Hustru Ellen Nielsen; g. 9. Okt. 96 m. Petrine Jensen; f. 26. Juli 70 i Vandborg Sogn. Ollerup Højsk. 94-95; siden 96 Grdj.; 22 Medl. af Mghr. i Flynder; Medl. af Pgrduvd.; siden 22 Medl. af Provstiudv.; siden 21 Fmd. f. Sogner.

6 POVEL CHRISTIAN CHRISTENSEN (LUNDSBYE)

Han blir udlagt som far til Elisabet, og han er utvivlsomt hendes biologiske far, selv om det af og til skete, at en gift mand betalte sig fra faderværdigheden. Dette er dog ikke sandsynligt her, idet Povel Christian ikke blir gift med Anania og pga. den omstændighed, at Elise Povelsdatter kalder sin yngste søn op efter ham.

Povel Christian er nok den i slægtsbogen, jeg har ofret flest timer på, man kan så overveje, om resultatet er umagen værd. I lang tid var jeg på vildspor, idet jeg mente, han var Christen Mågårds systersøn, konfirmeret i Bøvling 1782, men kunne ikke rigtig finde noget om ham.

Så skete der det, at jeg en hel dag på landsarkivet havde "siddet på" en kirkebog fra Tørring, og ved lukketid kommer der en dame med temperament og opdager dette. Hun har nemlig forgæves ledt efter denne det meste af dagen. Det gjorde mig naturligvis nysgerrig. Vi kom til at snakke om Bøvling og Fjaltring, og på én eller anden mærkelig måde også om Povel Christian og Anania Bech, som hun havde en nedsettende bemærkning om. Og så kan det nok være sagen tog fart, for Povel Christian er nemlig hendes "ægte" ophav. Ved vores sammenlagte undersøgelser kom der nu skred i opklaringen af hans livsforløb, som hun også havde haft megen besvær med. Hun var naturligvis noget pikeret over historien med præstedatteren, men hun har vistnok vænnet sig til tanken nu. Hun ønsker dog at forblive anonym.

Povel Christian Christensen er født 4.7.1770 i Lomborg søn af
12

CHRISTEN PEDERSEN tjenende enken ved Lomborg kirke og hustru MARGRETHE PEDERSDATTER (HIUL). Den 8.7. blev Chresten Pedersen hans barns dåb publiceret udi Lomborg kirke. Den 12.8. blev Chresten Pedersens hustru introduceret. (Barnet) hjemmedøbt for svagheds skyld.

Deres skæbne er, at de begge bliver bortrevet af den pestagtige sot, som hærger egnen på den tid, og som i 1772 bringer mange dødsfald med sig i Lemvig. Moderen dør 7. dec 70 og faderen 27.12. samme år.

Skiftet den 12. april giver ikke mange oplysninger, udover at den afdødes farbrødre, som blev Povel Christians formyndere, var Jens Pedersen Lundsbye, Jens Pedersen Monchhauge, begge af Rom, og Chr. Pedersen Dahl af Ramme.

Skiftet foregår i Ove Bierg (Christensens) hus, hvor de sikkert har boet. Skifteretten er meget nøjeregnende med et beløb på 39 Rdl og 7 Sk, som denne hævdede, at den afdøde havde i forvaring for ham. Skiftet bliver derfor udsat til den 8.6. hvor formynderne ej har det mindste at indvende mod denne fordring i boet. Hvor på der til rest til Povel Christian blev 53 Rdl og 5 sk.

Ifølge lægdsrullen tjener en Povel Christensen, 18 år gl i 1789 hos Chr Pedersen Bjerg i Rom sogn. Og i 98 opholder en Povel Christian Pedersen, 26 år sig, hos Chr Pedersen i Bøvling.

I 1794 bliver Povel Christian, som anført udlagt til barnefader til Ananias datter i Bøvling.

Den 14. sept 1798 blir han trolovet med Anne Margrethe Andersdatter i Rom. Anania Bech er jo trolovet året før.

I 1799 bor Povel Christensen Lundsbye og hustru Anna Margrethe Christensdatter, begge i 1 ægteskab, hos Else Skræders i Ø. Bøvling. De får den 7. juli døbt en datter: Else Margrethe. Hvad der ikke passer i regnskabet er at hustruen hedder Christensdatter, men det kan enten skyldes, at hun tidligt blev faderløs, vistnok under samme epidemi som før nævnt. Eller det kan skyldes en fejlskrivning fra præstens side.

I 1801 bor Povel Christian Christensen til leje i Smørpøt i Bøvling, han benævnes som tømmersmand, gift 1. gang. Hustruen nævnes mærkelig nok ikke. Heller ikke hendes opholdssted. Og dette har ikke været muligt at finde. At de ikke opholder sig sammen kan skyldes økonomiske grunde.

De finder i alt fald sammen igen og flytter på et tidspunkt til S. Dybå i Fjaltring, hvor Povel Christian i 1834 benævnes som fisker og tømrer, hvilket tyder på, at han er identisk med den Povel Christian, som i 1801 bor i Smørpøt.

Om Nørdybå hedder det i en gammel beretning: "endelig falder her og en strøm, som har sit tilløb fra Dybe forbi Herpinggård og ud i Havet ved Nørdybaa, Trans, Hvilken Strøm gør Skial mellem begge Sogne, som undertiden om Vinterdage er ganske besværlig at komme over for Præsten, da han ofte Gange med Livsfare maa kiøre ud i Havstokken". 11

Her ved Dybå, som er et yndet motiv for mange malere, vokser deres fire børn op.

- 1) Else Margrethe f.7.7.1799 § Jens Danielsen, Fjaltring
- 2) Kristine f.13.3.1804 § J.c.Jensen Flynder
- 3) Anders f.31.3.1808 § A.K. Lauridsdatter, fisker, drukner ret ung.
- 4) Mette f.4.5.1811 § Niels Jensen, Øster Mærsk

Povel Christian har ikke haft nogen let baggrund, men trods alt har han slået sig igennem her i livet og fundet et udkomme til sig og sin familie.

Sært er det at tænke på, at han fra Nørdybå har kunnet følge Elise Poulsdatters liv og skæbne og alt for tidlige død på N. Bjerg.

Han blir en gammel mand. Dør den 23. aug 1841, kun fem dage efter at Anania Bech har lukket sine øjne til. Har han så nogen sinde været i stand til helt at glemme hende? Efhver, som har blot nogen kendskab til hendes efterkommere, må svare nej.

12 KRESTEN PEDERSEN

Født ca 1733 tjenestekarl og bestyrer hos enken ved Lomborg kirke(gård). Død under en epidemi 27.12 1770 i sit 37. år. Gift med

13 MARGRETHE PEDERSDATTER HIUL

Født: jan 1732 Lomborg, blev Peder Hiuls barn døbt kaldet Margrethe. Testes: Niels, Knud, Chresten Marsberg, Laust Closter og hans Fæstemø af Ulfborg, jomfrue i Closter i Hygum. Den 14.1 blev Peder Hiuls hustru introduceret.

Dør den 7.12.70 fra den knapt halvårige søn Povel Christian i sit 38. år.

26 PEDER HIUL

Født ca. 1690 Gift l.s.i advent 1726 i Lomborg med

27 METTE LUNDSBY

De var trolovede i Lundsby, en gård (eller flere) liggende 1 km nv. for Lomborg kirke. De havde kongebrev af 14. okt, da de var hinanden beslægtede.

De fik foruden Margrethe l.1.1737 en søn, Christen døbt, altså nytårsdag. Lars Skidengaards hustru i Vandborg bar barnet. Testes: Gregers Møgelgaard, Dybe, Lars Skidengård, Jens Jensen Kirk, Lomborg m.fl. Sønnen blir begravet i 1738.

Peder Hiul er formentlig identisk med den Peder Kristensen Hiul, som blir gift septuagesima s. 1710 med Sidsel Christensdatter, Balleby, i Tørring. Hun nævnes 1710 introduceret i kirken (efter en fødsel) og må antages at være en hustru af et tidligere ægteskab.

§2 CHRISTEN JENSEN

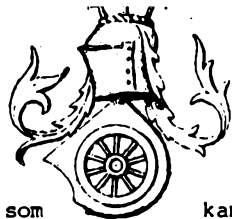
Født ca 1650. Selvejer af Sdr.Borup i Ferring. Gift med

53 XX DATTER HIUL

Ifølge et gammelt skifte (N.P. Jensen Quistgaards slægtsbog) havde de sammen følgende 6 børn: (så vidt vides er skiftet fra 1720)

- 1) Peder Kristensen, Meld Borup
- 2) Peder Hiul udi Stoer, Tørring. (se ovenfor) formentlig kaldt op efter mor-
- 3) Chresten Christensen, Kaasgaard i Ferring. faderen.
- 4) en datter gift med Jens Andersen, Skidengård i Vandborg
- 5) Anne Christensdatter, gift med Poul Bertelsen Roesdal i Engbjerg.
- 6) Jens Christensen, arver Sdr.Borup. Giver afkald på gården i 1720.

Hiul

Slægten Hiul hørte til uradelen, den oprindelige bondeadel, som kan føres tilbage til middelalderen. Disse adelsmænd havde ikke så store godsbesiddelser, som den senere adel. De havde i stedet deres indtægt som lensmænd for kongen. Den ældst kendte i slægten er: (i 1404 nævnes Peder Jensen Hiul)

1648 JENS PEDERSEN HIUL

Adelsmand født ca 1400, død ca 1470. Ejede St.Kamstrup i Nr.Nissum, som på den tid var hovedgård. Han var gift med:

1649 MARGRETHE PEDERSDATTER

I et brev, dateret 1440 i Svenstrup i Sale sogn, overdrager Jes Persen Hiull af Tangsgaard (i Gudum) til velbyrdige mand Grib af Olstruppe (Volstrup) sin hustru Margrethes Rettighed efter hendes Fader PER HORD i Gasmosegarth (formentlig "Karlsmose" i Sinding). I 1475 omtales det, at "Hywel" (således udtales ordet 'hjul' endnu på vestjysk) i Kamstrup havde nogle Jorder i Abildgaard i Vejrum sogn. Hans enke, Margrethe Pedersdatter pantsatte i 1481 en øde Jord ved By-skov til Hans Olufsen til Trabjerggaard. De havde følgende børn:

1. Peder Hiul, der dør før 1486
2. Thøger Hiul, se nedenfor
3. en datter gift med Oluf Rytter til Kappel (se side 52)
4. Elne Hiulsdatter, priorinde på Gudumkloster.
5. en datter, Karine gift i Nees.

824 THØGER HIUL

Han overtog Kamstrup efter faderen og indværgede i 1484 tillige L Kamstrup og Arndal, men medarvingernes part har vistnok trykket ham økonomisk. Søsteren Karine pantsatte sin moders arvepart til Palle Juel i 1486. Selv om han fik svogeren Oluf Rytters part i gården i pant, så overlod han dette pant til søsteren Elne i 1497 på Gudum klostres vegne, således at han forpligtede sig til ikke at skøde eller at pantsætte det til nogen anden, og hans børn måtte ikke indløse det, uden til deres eget Behov. Det varede dog ikke en måned, før han skødede sin part til Niels Klemmensen på Aunsbjerg, og i 1502 fik denne også Gudum Klosters del. Efter dennes død skænkede Chr.II Kamstrup med mere til sønnen Rasmus Klemmensen. Senere købtes gården af Rigets Hovmester, Mogens Gøye og blev en bondegård, som gav i afgift: 12 tdr byg, ½ td smør, 24 sk. gæsteri, 1 skovvogn, 1 skovsvin og 4 dages gærning.

Thøger førte ligesom sin fader et hjul i sit våben, men med ham synes familiens adelsprivilegier at glide dem af hænde. Familien synes positivt stemt for reformationen idet han har tre sønner, som hver især er først i rækken af evangeliske præster.

412 PEDER HIUL

Sognepræst i Tørring fra 1539 - 66. Hans to brødre Jens og Kristen er i 1539 sognepræster i henholdsvis Houe og Fjaltring. De kalder sig, selvom de var præster, junkere. Een af disse tre fører nærværende slægt videre:

206 NN Hiul

Født ca 1530. Får sønnen

103 PEDER HIUL

Født ca 1580. Om ham vides der ikke andet, end at der i "Jyske tegnelser" i 1625 nævnes en Peder Hiul i Borup i Trans (Ferring) som sandemand, han må derfor have været selvejer. SANDEMÆND var inden for Jydske Lovs område en kendt slags nævningemænd, der fra oprindeligt at afgøre stridigheder om markskel og lignende (ca 1250) udviklede sig til en nævningeinstitution.

Nære Bjerg / Trolning

Bjerg i Fjaltring.

Gårdene i Fjaltring har fra gammel tid, i modsætning til de østjyske landsbyer, ligget spredt i smågrupper, der hver for sig bærer et fællesnavn og vistnok engang hørt sammen i et "boel", der senere er delt i to, sjældnere tre eller fire gårde med omtrent 4 tdr. hartkorn til hver.

Således ligger Nr. Bjerg sammen med Sdr. Bjerg ude i sognets sydlige rand. Der er kun en huslængdes afstand mellem disse tvillinggårde på skråningen af "Bjerg", som kun er en beskednen bakke, men det er nok til, at en gård kaldes 'bjerg'. Der findes i de fleste sogne mange gårde med navnet Bjerg. Grønhjerg, Blåbjerg, Toelbjerg, Guldbjerg, Vandborgbjerg, Kastbjerg, Frtbjerg o.s.v.

I året 1626 nævnes der kun en gård på Bjerg. I Chr. den Femtes matr. af 1688 nævnes Bjerg mærkeligt nok ikke, men må være identisk med Vibesgård (jfr. Vibshede) fæstegård under Ryssesten, beboet af Jacob Tommesen og Pouel Christensen. Hartkorn: 6 tdr. 4 skp. 3 fjerdingk. 1 alb. Samme Pouel Christensen Berig i Vibesgård nævnes som fæster af et øde Eiendom kaldet Klitboel og endnu et øde Boel.

Slutningen af 1600-tallet kaldes "Ødegårdstiden", en hård og fattig tid for den danske bondestand. Det vil ikke i alle tilfælde sige, at gårdene var uden beboere, men de var ude af drift og gav ikke herremanden landgilde ejheller tiende til kirken. Herremanden lod dog folkene blive boende, for at tømmeret ikke skulle blive stjålet.

Også Fjaltring blev ramt af pesten og af svenskekrigene, men ingen af gårdene synes øde, - dog en del øde boelssteder. Denne krise synes som alle senere kriser at have ramt mindre hårdt her, hvor der er god græsning, og hvor føden kan suppleres med fisk fra havet.

I 1700-tallet nævnes der to gårde på "Bjerriq" således i alt fald i 1766.- Under eet nævnes de "Bjerg" den dag i dag, og efter almindelig skik på Lervigegænen kaldtes folkene fra begge gårde med efternavnet Bjerg.

Bjerg-gårdene ligger lunt indkilede under bakkens skrånning mod nord og vest. Derimod er der en fri og vidstrakt udsigt mod syd og øst. I sydvest kan man følge klitrekken udenfor Nissum fjord. Nærmere ved ses over enge ved Pammen Å Høvsøre (Høvsil), hvor Mads Bjerg hentede sin brud. Mod sydøst ligger Vibshede, en flad lyngholm, omgivet af kær, og bag den højner landet sig i Bøvlingbjerg med dets gamle sognekirke og den tilkommende valmenighedskirke og Pyssesten.

Det er et smukt skue, når man en forårsdag med sol står uden for gården og lader blikket glide over de grønne enge, den mørke hede med de blålige kær, det høje agerland med de mange kirker i øst, mens mågeflokke kredser over furen, og lærkernes ihærdige, ustandselige kor synger en jublende diskant til havest dybe bas ude i vest.

Omtrent 2 km er der ud til havstokken. Vejen fører forbi Vrå-gårdene, Dalgaard, over marskenge gennem en lav og smal klitrekke. På dette sted er kysten flad, men 4 km mod nord ses Boubjerg Klint med sit fyr og Trans kirke, Nærmere ved den anseelige Kjeldbjerg Klint, hvis gule skrænt går lige ud til havet.

Herude har fiskerne levet deres farefulde liv og blandt dem vore forfædre. Den store nabo mod vest har sat sit præg på sindene. Dette sammen med, at en ganske udmærket gren af Nordharderne i sin tid har fundet herud, har gjort, at der er fostret mange udmærkede slægter i Fjaltring. Livet her synes at have været særdeles gunstigt for udviklingen af sunde sjæle i stærke legemer.

Nogen dybere åndelig bevægelse synes der ikke at have fundet sted i ældre tider, heller ikke pietismen har sat sig dybere spor, men gammeldags fromhed, en naturlig kløgt og velvilje præger disse bønders færd. Det rigelige daglige brød, er-

hvervet ved bondens slidsomme men dog omskiftende arbejde, hvor enhver er sin egen herre, giver legemet et godt huld og sjælen et roligt velvære. Den store nabo i Vest lægger stil og åbenhed i fjaltringboernes væsen. Den dag i dag kan præsten berette om, at Fjaltring er noget særligt. De mange slægtsbånd giver endnu et særligt sammenhold. Kommer han på husbesøg i Fjaltring, så har de lige haft besøg, eller også venter de besøg. (I 1980 Jens Krag)
(Frit efter Holger Begtrup's bog: Christen Berg.)

8 MADS LAURSON BJERG.

Mads Bjerg den ældre er født ca år 1700, men formentlig ikke på Bjerg. Han er antagelig en ætling af den MADS LAURSON, der i 1688 nævnes som fæster under Rysensten af Kiersgaard (formentlig V.Kjær) i hartkorn 7.tdr og 6 skp. Samme Mads Laursen er eneste selvejer blandt bønderne i Fjaltring, idet han længere nede i matriklen nævnes som bruger af et boel i herlighed: 1 Td 3 Sk og som selvejer af et stykke jord, bondeskyld 1 Td og 6 Skp. Denne Mads Laurson Kiersgaard er i 1744 fadder ved Christen Madsen Bjergs dåb. Dette sammenholdt med fadderne iøvrigt tyder på, at Mads Bjerg er af fjaltring-slægt. Hans hustru nævnes, som kvinder som regel gør, ikke ved navn. Ved begravelsen 1794 nævnes hun som Christen Bjergs moder, 86 år gl, altså født ca 1708. Ved folketællingen i 1787 bor hun ikke på Bjerg, og den eneste kvinde i sognet, som er gammel nok til at kunne være hende, er en

MAREN CHRISTENDATTER, 75 år, almisselem, boende i Siømos hus. Hun kan næppe være identisk med den Maren Christendatter Boubjerg, som i 1738 bliver gift med Christen Nielsen Bjerg af Sdr Nissum, da denne først dør i 1752, 72 år, 7 måneder og nogle dage gammel. Derimod passer det udmærket, at det ældste barnebarn i 1738 bliver nævnt efter hende og kaldet Maren.

I det hele taget er der nævnt mange i kirkebogen med Bjerg-navnet, og det er svært at holde dem ude fra hinanden. Der må i midten af 1700-tallet have været mindst tre familier på Bjerg. Det, som gør det vanskeligt at få fast grund under fødderne er, at det ikke har været muligt at finde hverken skøder eller skifter fra Bjerg.

Til Sønder Bjerg kan Peder Hartvigsen Bjerg og dennes søn Poul Pedersen klart henføres.

Der nævnes flere gange en Niels Bjerrig, og det er efter fadderrelationer uklart, om han skal henføres til Sønder eller Nørre Bjerg familien. Han får i

1731 et drengbarn jordet, nafnlig: Mads

1732 et Pigebarn jordet: Sidsel

1736 et drengbarn døbt: Christen.

Han får senere to sønner: Laurs Nielsen Bjerg og Mads Nielsen Bjerg, som i 1767 er faddere (i Ferring) for Christen Christensen Quist.

Endelig kommer så Mads Bjerg den ældres familie. Vi møder ham første gang i kirkebogen i 1738, hvor den pietistiske præst skriver følgende:

Den 5. Jan blifft Mads Bierriges liden Datter kristnet i Fjaltring Kirke og kaldet Maren. Fadd: Inspektør Rømmers hustru Karen Friis, en pige på Pyssensteen, Eleonora, Anne, Peder (Hartvigsen) Bierrig, Laurs Kiersgaard, Christen Sønder-skalkhøj.

Inspektør Rømmer er birkedommeren Lars Rømer, far til præsten Hans Larsen Rømer, som bliver Peder Sørensens Bhies efterfølger i Hygum 1758-92. Brorson hørte ham prædike som kandidat "skikkeligt" i Houe kirke. Christen Sønder-skalkhøj er far til Ane Christensdatter Skalkhøj, mor til sognefogeden Poul Madsen Bjerg. Vi har lov til at formode at netop på Skalkhøj er Morten Berigs forkyndelse faldet i god jord, (jfr C.Bergs slægtsbog).

I 1744 får Mads Bjerg sønnen CHRISTEN MADSEN BJERG og han synes at have fået endnu to sønner: Niels Madsen Bjerg gift med Else Laursdatter i 1764.

Laurs Madsen Bjerg gift 1767 med Else ...datter Liisbye

Niels Madsen Bjerg bor i 1787 i Lapholm, bonde og fisker. De har en datter Karen 11 år. En søn, Laurs født 29.7.1760 er død inden da.

Der er en del, der tyder på, at Nørre Bjerg er udskilt som selvstændig gård i Mads Bjerg den ældres tid, og det er ikke usandsynligt, at han er selvejer, når han kan have så fornemme personer som birkedommerens hustru som fadder og bæremoder.

Mads Bjerg bliver ikke gammel, men der er næsten ingen gamle i Fjaltring sogn i 1787. Han er formentlig revet bort af den samme epidemi, som tog nabomanden Mads Pedersen Bjergs forældre i Vrå: Peder Madsen Vrå og Johanne Madsdatter Gadegaard, om hvem han skriver i sin dagbog:

Anno 1765 d.5.May døde min Fader og Moder af en grasserende sprinkel Syge og blev begravet En dag i deres alder 58 År.

Mads Laurson Bjerg dør et par måneder senere og bliver begravet den 18.juli, 65 år. år gammel. Hans enke lever til 1794.

LIVET I FJALTRING PÅ DEN TID:

Selv om historikerne ikke vurderer den dybt pietistiske Fr.6. indsats højt, så må dog tiden 1730-46 kaldes en fremgangstid, hvor der er fred udenlands, og hvor landbruget kommer lidt til kræfter oven på ødegårdstiden.

En lidet heldig foranstaltning er indførelsen af det berygtede stavnsbånd, som giver herremanden alt for stor magt over fæstebønderne. Den vigtigste reform i tiden er skolevæsenets forbedring og indførelsen af konfirmationen i 1736, en reform, som på længere sigt skal få umådelig betydning for bondestandens rejsning. Fjaltring havde i tiden 1730-60 en betydelig præst i den pietistiske Morten Berg. Brorson skriver i 1743 at "Berg levede meget ingetogent (lærd), men gjorde sig flid med ungdommens undervisning. Han prædikede smukt, og ungdommen svarede vel. I 1749 var Berg svagelig, men vovede sig op i kirken og holdt en tydelig katekisation". I 1757 havde han kapellan, som prædikede "skikkeligt", men ungdommen svarede kun "mådeligt"

To år efter skolereformens indførelse bliver der kaldet en ny degn, i forbindelse hermed findes der et interessant aktstykke i Ribe bispearkiv (C4-77-a):

Udi fornøden henseende er jeg forarsaget eller tjennesteligt at begiære, at velærværdig og vellærde Hr. Morten Berig, min gode Sognepræst og siæl-esørger, og menige Sogne Mænd i Fj. og Trans Sogne, wilde med deele mig deris sandfærdige Vidnedsbyrd om min opførsel samt lif og levned-forhold i den tid Ieg hafuer været boesiddende på Herpinggård (hos P. Christensen Møltrup), og siden Ieg er blevet kaldet til Degn i bemeldte sogne, så også beder Ieg ydmy-

geligt, at Velærværdige H: Morten Berig vilde attestere med sognemændene hvordan Ieg hafuer forestået Sangen, Skoleholderiet med øfrigen degne Embedes vedkommen-de, den Stund Ieg hafuer været Degne Em-bedet betroet, og det saaledis, at De sammen i fornøden tilfælde kunde nu Deris Ed stadfæste. Ieg forbliver min velærværdige SognePræstis og fornemst I min Kiære sogne Mænds

ydmuge og skyldige

Tiener

Trans Degnebolig Christian Flsborg.

D. 9. Februeary

1738

Siden den tid han er bleven Degn får han: forrettit Sangen i Kirken og Skoleholderiet Christeligt og upåklaget i alle maader,

Det samme som min formand vil ieg altid tilstaae

....

Siden han er kommen hér til Egnen faar hand: holdet sig Christelige og erlige og sangen og skol bettent

Det samme tilstaaer Ieg M I S (Mads Jensøn Mark)

Siden den tid han er blevet Degn, faar han baade i Kirken og i Skolen forret-tet alting af mig i alle maader

Det Samme vil ieg altid tilstaae

Christen Madsen Bierg

Ieg ved intet med hannem, uden det som gudeligt og Freligt er Mads Christensen

Det samme tilstaaer Ieg I L S (Jens Laurson)

Ved Sagen, Som hand Betienner Meget vel i alle Måder, og holleri Passer hand vel, så ligeledes vil Ieg tilstaae Testerer Jeg Christen Nielson ... (Riør?)

Det samme tilstaaer Jeg Hans Rubye

Mads Clostergaard Christensen

Jeg kand Intet andet, saa vit mig er bevist, gifue hannem Erlig Nafn og Pøgte og Sagen Vel for.... Claus Jensen

Jeg kand ej andet give ham, uden et ærlligt Pøgte både i Kirken og anden sted.

Mads Gadgaard (Poul Madsen Ejergs oldefar)

.....

Lige det samme vil Jeg altid tilstaae Peder P H S B

Hartvigsen Berig (Sønder Rjerg)

Lige det samme vedstaar ieg Peder (Christensen) Muusholm. (4 x tipoldef.)

Brevet viser, at de ikke dengang havde nogen fast retskrivning, men interessant er det at se disse fæstebønders selvstændighed mht formuleringsevne. Nogle af dem har blot skrevet deres initialer, og så har en anden skrevet navnet til. Skriften kunne ligne Poul Jensen Herpings.

Peder Christensen Muusholms egenhændige underskrift:

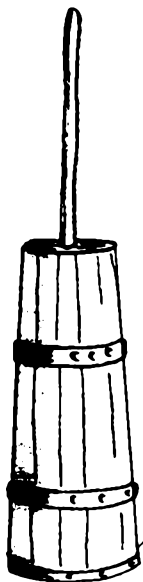
Lign det pæn ind stans ind Peder Christensen Muusholm

Her et afsnit af brevet, som viser, hvor vanskeligt det kan være at tyde de gamle skrifter:

*Jeg kand i andet gifue ham
uden et ærlligt Pøgte både i kirken og anden sted
Det samme tilstaaer jeg Hans Rubye Mads Gadgaard
lige lodig tilstaaer jeg Claus Jensen
Det samme tilstaaer jeg Mads
Peder Christensen tilstaaer jeg Hartvigsen Berig
Sagen i kirken Gas hand Hørd Pøgtelig tilstaaer
det samme vil jeg altid Mads Gadgaard
tilstaaer P H S B
lige det samme vil jeg altid
Lign det pæn ind stans ind Peder Christensen
lige det samme tilstaaer jeg Mads Gadgaard
Lign det pæn ind stans ind Peder Christensen
Mads Gadgaard*

Om vore forfædres liv har vi en interessant beretning i Resens Danske Atlas V 1769, hvor det hedder om Skodborg-Vandfuld herreder:

Peder Hansen Resen blev født i København i 1625. Han blev teolog, men slog siden over på filologi, historie og jura. Han blev en højt betroet embedsmand, men det, han er mest kendt for i dag, er hans hovedværk, en topografisk beskrivelse af Danmark, Atlas Danicus, Danske Atlas. Det var det første systematiske værk af denne art, og har derfor gennem tiderne haft stor betydning det til trods for, at Resens oprindelige plan om en detaljeret beskrivelse ikke blev ført ud i livet, det ville blive for omfattende. Meget er også præget af usikkerhed og unøjagtighed, men med de forudsætninger, Resen arbejdede under, samt efter tidens målestok, var det en bedrift.

„Disse tvende herreder er meget nær af lige beskaffenhed. Her avles megen havre og godt byg, men meget mindre rug, derimod voxer her overflødig græs og hø, og hvor ikke er mærsk, findes gode gæstenge. Det er derfor her overalt falder de anseelige og stærke heste, store stude og ypperlige malkekøer, store svin og særdeles gode får. Og siden, såvel de store som de mindre kreaturer have noget forud, fremforandsteds i landet, drives der med heste, kvæg og alle af dem kommende produkter en ganske betydelig handel, hvorved mange, både bønder og andre, have lagt sig god formue til.

Selv folkeslaget i denne egn synes at have noget fortrin for andre og roses som føre, stærke og anseelige folk, i leve-måde tarvelig, i ægteskabet frugtbare, i omgang redelige, i fare uforfærdede, til arbejd' ufortrødne, i håndtering stræbsomme og påpassende, gode agermænd, gode fiskere og til købmandsskab gedigne. Dog fattes de nogen undervisning til at behandle den overflødighed som Gud og naturen giver dem; især smørret, hvoraf de have en stor mængde at afsætte. Samme går mest ud af landet til Holland eller Hamborg, ligesom og foruden levende kreaturer, deres øvrige produkter: havre, byg, kød, uld, huder, skind, flæsk, tør- og saltet fisk, talg indtil vox; thi de lægge og temmelig vind på biavl. Jorden bærer så meget, bedre til, siden de have begyndt at gøde og forbedre den med mergel, hvoraf findes på mange steder i amtet, men den bedste falder i Nr. Nissum sogn.

Her findes ingen store bondebyer, men næsten hver mand bor for sig mellem sin ager og eng. De af bønderne, som er selvejere, kunne ikke andet end stå sig godt, og fæstebønder, somakkordere sig fri for hoveri, er også i god stand. Mandfolkene bruger her til stads klædedragt som mærksbønderne. Kvinderne bruger alle røde strømper; men af sparsommelighed, når de går til kirke, tage de strømper og tøfler under armen og gå barfodet, indtil de kommer til kirkegården, da de tage dem på og siden tage dem af igen, når de gå hjem“.

Med hensyn til klædedragten skriver C. Dreyer 1795:

„At kvindernes røde strømper være gået af brug, men den røde farve ses i skjorter og trøjer af filt eller hjemmegjort tøj; om halsen bærer de store, hvide eller brogede tørklæder og på benene blå strømper, om panden pandestykker af sort fløjel eller andet sort tøj, om hagen hagehætter af lærred med eller uden kniplinger. Træsko bruges både af fruentimmer og mandfolk, som mest klæde sig i mørkeblåt, hjemmegjort tøj, hvortil de have skindbuxer, middelfine blå strømper og en stor, bred hat eller ulden hue eller blåstribet linned og stribet tørklæde om halsen. De er godt klædt, elsker at holde deres heste, vogne, kreaturer og gårdredskaber i stand“.

4 CHRISTEN MADSEN BIERG

Om ham hedder det i kirkebogen 1744: *Den 4. okt blift Mads Bierriges liden Søn båret til dåben i Fjaltring Kirke af Mademoiselle Eleonora på Bøufling og kaldet CHRISTEN. Faddere: Jens Pedersen ved Kirken (morfar til C. Bergs far). Mads Kiersgaard, Anne Christensdatter i Wraa, Maren Nielsdatter, tjenende på Bierriq.*

Han blev 20. sept 1775 gift med

5 JOHANNE CHRISTINE CHRISTENSDATTER MUUSHOLM

som blev født 23. aug 1748 i Muusholm. De får følgende børn:

Mads født 1779. Jordet nogle uger gammel.

Maren født 1781

Anne Christine, 1783

Johanne Christine, 1785 Fadder: Hartvig Mårupgaard

Kirsten f. 1789 Fadder: Poul Madsen Berg på S. Bjerg.

Endelig i 1792 igen en glædelig begivenhed, en dreng. Han har været svagelig ved fødselen, idet han er hjemmedøbt 19. april, kaldet MADS. Fremstillet 2. s. e. Påske: Faddere: Maren Muusholm, Laust Muusholm (hendes mand i 2. ægteskab), Pouel Berg, Peder Liisby (Sønder Lisby) og Johanne Madsdatter.

Mads er ligesom broderen, der døde 13 år før, kaldt op efter farfaderen, og hermed føres slægtsnavnet videre.

I folketællingen 1801 benævnes Christen Madsen som: afskediget soldat, gårdmand og fisker. De har fået endnu en søn, Jens, som er 6 år. Ingen af børnene er gift, og de er alle hjemme. I 1813 dør datteren Maren.

Christen Madsen bliver gammel. Han dør som aftægtsmand (og enkemand) på Bjerg den 3. dec 1828, 84 år. Der findes tilsyneladende ikke noget skifte.

FORHOLDET TIL SLÆGTEN BERG.

Af den generation er folkene i Nørbjerg ældst i gårde. Da de to gårde ligger så tæt op ad hinanden, kan der have været et godt venskab mellem familierne, hvilket endvidere heller ikke modsiges af, at Poul Madsen Berg flere gange er fadder på Nørbjerg. Hans far, Mads Pedersen (Bjerg) født i Wrå 1738, blev gift med Kirsten Jensdatter, i 1764, efter at hun var blevet enke efter Poul Pedersen Bjerg, Søn af Peder Hartvigsen Sønder Bjerg, der ofte nævnes som fadder i midten af 1700-tallet.

Mads Pedersen (Bjerg) blev sognefoged og var tillige en skrivende mand. Hans dagbogsoptegnelser findes i Bergernes slægtsbog. Og de giver et interessant indblik i den tids kulturliv i Fjaltring. Således skriver han om børnene: *Gud give dem Fred og Førlighed, Glæde og Velstan i denne Verden. Amen!*

Christen Madsen Bjerg er til stede ved skiftet efter Kirsten Jensdatter på Sønder Bjerg den 24.3.1791 som vitterlighedsmand. Det har sikkert været en tung gang. De er næsten jævnaldrende og gift næsten samme tid.

Den eneste søn på Sønder Bjerg, Poul Madsen Bjerg, overtager gården og får med sin hustru Ane Skalkhøj, som var en sjælden kvinde, bl.a. sønnen C. Poulsen Berg, som er den mest berømte søn, Fjaltring har fostret.

2 MAD S CHRISTENSEN BJERG

Født 19.4.1792, Nørre Bjerg i Fjaltring. Selvejer af samme. Gift 14.10.1815 med

3 ELISABETH (ELISE) POULSDATTER BECH

Født 3. jan 1794 i Bøvling. Hun er forud for brylluppet tjenende hos moderen, degenneken Annanie Bech, Høvsørehuus. Madses vej til Elise ved vi ikke noget om, men der er ikke langt fra N. Bjerg og ned til Høvsøre.

Deres ægteskabelige lykke tegner godt. Allerede sommeren efter går Elise svanger, men her begynder også deres prøvelser, idet hun den 12. aug nedkommer med en dødfødt dreng. Først i 1818 får de den næste:

Johanne Kirstine f.6.nov. Fadder bl.a. Ellen Olesdatter, Bøvling.

Christen f.1819

OLE WILLENSGAARD MADSEN f.12.febr.1822. Kaldet op efter moderens stedfader.

Ved fremstillingen i Fjaltring kirke 8.4. er der følgende faddere: *Huusmand Jens (Jensen) Gammelgaard fra Høvsøre, Peter Lauridsen Afbygaard i Kathole Ungkarl Jens Madsen, tjenende i Bjerg (en farbror). Pigen Anne Johanne Olesdatter i Bøvlingbjerg.*

- 4) *Ananina Bech f. 1823 19. nov. Faddere: Huusmand Jens Gammelgaard (nu flyttet til Bøvling - han er Ananias 2. mand), Jens Christian, Bøvlingbjerg ibid. Tjenestekarl fra Rammegaard, Jens Christian Christensen (formentlig hendes morbror og senere værge, Jens Christensen Vium af Ramme) Hun bliver gift med Henrik Pugpøt og får mange børn.*
- 5) *Jens født 10. dec 1825*
- 6) *Poul Christian født 5. juni 1830. Kaldt op efter Elises biologiske far. Han blir gårdejer i Bøvling og far til Jens i Kirkegården og Mads Bjerg, gift med enken på Sønder Bjerg.*

Det er som om skæbnet er knyttet til navnet Poul Christian, for inden et år er gået, ligger Elise i sin kiste. Hun dør 1831 den 27 april og den 4. maj bærer de hende til graven på den stormomsuste kirkegård i Fjaltring.

Nu står Mads så alene, og to år senere gifter han sig med den 18 år ældre pige, Karen Margrethe Madsdatter fra Houe. Sognefogeden, Poul Madsen Berg er forlover. Ved folketællingen i 1834 er samtlige ugifte børn hjemme, og det tyder på, at de er ret velstående.

Men endnu denne families prøvelser ikke til ende. Den 5. juni 37 dør Mads Bjerg, 39 år gammel. Kirkebogen angiver ingen dødsårsag.

Ved skiftet efter Elise Poulsdatter d. 28. maj blev Tømmermand Niels Christian Hyl-dahl af Pøtager i Flynder sogn, der er gift med afdødes søster, Ellen Olesdatter, (for deres efterkommere er der en slægtsbog udarbejdet af Dansk Slægtsforskning), som var fremmødt, overdraget Værgemaaliet for de seks umyndige børn, hvoraf den yngste, Poul Christian kun er 3/4 år.

Ved skiftet efter Mads Christensen Bjerg findes følgende forretning:

År 1837, den 14. juli blev der i gården N. Bjerg i Fjaltring sogn foretaget Revi-strering og Vurdering i afdøde Gårdmand Mads Christensen og efterlevende Fnkes fællesbo... ved fuldmægtig W. Schönau. Som Skiftevidner vare deltagere: Sognefoged Poul Bjerg og gårdmand Mads Muusholm, begge af Fjaltring.

Enken Karen M. Madsdatter var tilfreds med antagne Laugværge Peder Sønderbye af Ramme. Enken tilkendegav, at hun og afdøde ingen Børn havde sammen.

Hans Arvinger ere hans Børn med første, afdøde Frustru, Elisabeth Poulsdatter Bech nemlig:

1. en datter *Johanne Kirstine Madsdatter, 20 år, tjenende i Holsteen.*
2. en søn *Christen Madsen, 17 år, hjemme.*
3. en søn *Ole (Willensgaard) Madsen, 15 år, hjemme*
4. en datter *Ananie Bek, 13 år, ligeledes hjemme*
5. en søn *Jens Madsen, 11 år, hjemme*
6. en søn *Poul Christian Madsen, 7 år, hjemme*

Som Formynder for disse umyndige var mødt deres Morbroder, Gårdmand Jens Christian Vium af Ramme (Ananias yngste søn, 28 år gl)

Boets Eiendele blev påviste, registrerede og vurderede som følger:

I Dagligstuen

1 Fyrrer Bord med Skammel	- 5 -	1 do gl Dyne	3 - -
2 Tallerkener 1 Skål 1 Glas	- - 8	1 do pude	1 4 -
1 Messing Fyrfad	- 2 -	1 gl do	- 2 -
13 Sorte Fade 1 Leerfad	- - 14	1 Høllsklæde	- 5 -
1 Lønnestoel	- - 8	1 Blaargarnslagen	1 - -
1 Syekurv 1 Luuskammer	- - 4		
1 Jernbilæggerkakkellov	16 - -	<u>I et Kammer</u>	
2 Messing Lysestager	- 4 -	1 Gulstribet Dyne	5 - -
1 Kobbertragt	- 2 -	1 rødstribet Underdyne	1 - -
1 blå og hvid Skaal	- - 1	1 do Pude	4 - -
1 Sinnemiser	1 - 10	2 do	4 - -
På et fast Sengested		1 hvid do	3 - -
1 rødstribet Dundyne	6, - -	1 sortbroget ulden Hyllklæde	2 - -
1 do Underdyne	6 - -	På et andet sengested	

1 gl rødtribet Dyme	3 - -	1 Øltønde og 1 Anker	1 3 10
1 blåestribet Hovedpude	- - -	1 Dejekar	- 3 -
1 rødtribet do	- 2 -	1 Kar af Eeg	- 2 -
1 do gl	- 1 -	1 Træevæv	- 8 -
1 gl do	- - 8	1 sort Gryde, 4 sorte	
1 gl sort Hat, 1 Skammel	- 4 -	Fade, 3 sorte Potter	- 1 -

I Storstuen

1 Træevægt	- - 8
1 fyrre Bord med Skammel	2 - -
7 sorte Fade	- - 7
1 sort Flaske	- - 8
1 rødmalet fyrre Skatol, tilhører sønnen Christen Madsen	
1 blåe hjemmegjort Kjole	3 - -
1 do Trøje	- 4 -
1 par sorte Munschasters Buxer med Skinddræt	2 - -
1 sort Merinos Vest	- 2 -
1 sort rødtribet Trøje	- 2 -
1 blaae hjemmegj. Vest	- 2 8
1 daalet Vest	- 1 -
1 guul do	- 2 -
1 par Vanter 1 par Strømper	- 2 -
1 par hvide vadmel's Buxer	1 1 -
1 hjemmegjort rødstr. Vest	- 3 -
1 graae vadmel's Trøje	- 2 -
1 gl blaae Vest	- - 8
1 par Skoe	- 2 -
1 blaamale Skab	1 5 8
1 Glas, 1 Spølskaal, 1 gl'glas	
1 par Thekopper	- 4 -
1 Sølvskæe	- 1 10
noget Ragelse	- - 8
1 rød Dragkiste 1 Syeskriin 1 lille Dragkiste og 1 mindre do, samt Enkens Gangklæder, blev med Værgens Samtykke forbigået som hende tilhørende	
1 sort Flaske 1 Glas	- - 8
1 Madeske	- - 8
1 lille Skriin tilhører Sønnen Ole	
1 sølvbeslagen Pibe med Rør har Faderen skjænket Sønnen Ole (15 år!)	

I et Kammer:

1 Stoel	- 1 8
1 Lygte	- 1 -
På et fast Sengested:	
1 rødtribet Olmerdugs Dyme	3 3 -
1 blaaestribet Underdyne	- 4 -
1 do Hovedpude	1 - -
1 gl rødtribet Do	- 2 -
1 do do do	- 2 -
1 Lagen, gl	- 1 -
1 gl ulden Hyl'sklæde	- 1 -

I Kjælderen:

På Loftet:

1 ny Træsælde	- 2 -
1 gl eege Maltkiste	- 3 -
1 Rok	- 3 -
1 Do	- 4 -
1 Do	- 1 -
1 Garnvinde	- - 4
2 pund grow Uld	- 8 -
2 Halmløbe	- 1 -
1 par gl Støvler	- 1 8
1 Sold 1 gl Tønde	- 1 8
1 gl Kommoede	- 1 8
1 Anker til 4 Potter	- - 8
1 gl Junge til en Kjerne	- - 4
1 Jeernbaand	- - 8
1 nyt Fyrretræ eller Biælke	1 - -
1 lille Skibskiste	- - 8
1 gang Sedetever	- - 8
1 Vindueskarm med Fod	- 1 8

I Kiøkkenet

1 Bord	- 1 -
2 Malkebøtter	- 1 -
1 gl Hylde	- - 8
1 Fløepotte og 1 Skaal	- - 8
1 Flødebøtte	- 1 -
2 røde Fade	- - 8
2 smaae Bøtter	- 1 -
1 Kaegfad	- - 8
2 Trætallerkener	- - 4
2 sorte Kruse 2 Gryder	- - 12
1 Jernpande	- 1 -
1 Ildklømme	- - 8
1 Skaael 1 Kasse	- - 4

I Bryggerset:

1 gl Kobberkjedel	3 4 -
1 Bord	- 2 -
1 lille Kar	- 1 8
2 Bøjel'spande	- 3 8
4 Hoved'spande?	- 2 -
1 gl Deientønde	- - 2
1 Kjerne	- 1 8
1 gl Stige 1 lille Kar og 2 Butler	- 1 -
1 Loftstige	- 1 8

93 Rd 1 M. 2. Sk.

<u>I Gaarden og Udhuse</u>			
1 rødmalet Vogn	24- -	1 Hakkelseskiste med Kniv	1 1 -
1 gl Møjevogn	7 - -	1 gl Tønde 1 gl Skjærkniv	- 1 -
1 Sæt Haurer og Skraw	2-- -	2 gl Forke	- 1 -
1 gl Kæde og 1 Hjul	1 - -	2 Plejle	- 1 -
1 Ploug med Tilbehør	2 - -	1 Fyrre Spir (til le)	- 3 -
1 gl Agestoel 1 Hammel	- 2 -	2 Høleer	- 2 8
2 Høleer med Skaft	1 5 -	1 Fyrre Træ	1 - -
2 Jerngrebe med Skaft	1 - -	3 gl Løbe	- 1 -
2 do uden Skaft	- 5 -	noget Lad over Stalden	1 - -
1 Spade	- 2 8	do over Koestalden	3 - -
2 Haandøxer	- 2 8	2 svine Truge	- 1 -
1 Hugtang, 1 Hammer, 1 Saug	- 2 8	1 gl fyrre Kar	- 3 -
1 Tjære Buttel	- 1 -	1 gl Spand	- - 8
1 Buttel med gl Jern	- 2 -	6 Hornskeer 2 Gafler	- - 8
3 River, 1 Krat (trærive)	- 1 8	1 Soe med 4 Grise	4 - -
1 par Træskoe	- - 10	1 sort Hingst 5 aar	40 - -
1 Hørdejern (til høleer)	- - 8	1 brun Hoppe 5 aar	16 - -
noget Reb	- 2 4	3 Køer ...: Courant	43 - -
1 Tjærebuttel	- - 4	1 Koe	11 - -
1 Sæt Hestetøj	- 4 8	2 Ungnød 2det Aar	14 - -
1 Alger?	- 1 -	1 sort Kalv	1 - -
noget gl Seletøj	- 1 8	8 Faar og 8 Lam	19 - -
1 Søk	- 3 -	1 Faar og 1 Vædder	4 - -
2 smaae Poser	- 1 8	1/6 Part i Skib og Baad	10 - -
1 Harve	3 - -	13 Sæt Fiskekroge 2 gl do	8 - -
1 Træestang	- 1 -	1 Sildegarn 1 Sandvaad og	
1 Møgstøtte	- 1 -	1 Dybvaad (1/6 Part)	5 1 2
1 gl (Hjul)baare	- - 8	2 Kander og 2 Strænge	- 2 8
1 Dynge gl Træ	- - 8	3 Fiskebrug	- 1 8

		Summa Indtægt 1160-3-1	

Dødsbogaarden Bjerg i Fjaltring med Bygninger og Jorder af Hartkorn: 3 Tdr 2 Skp.
2 Album med Sød og Afgrøde Vurderet til 840 Rd.

Enken forsikrede, at intet var glemt og forbigaaet...Begge Vurderingsmænd erklærede sig tilfreds med Vurderingen.

Ved Elises død var der følgende faste gæld :

Niels Christian Hyldahl: 1.prioritets panteobligationer	100 Rd
Renter heraf til Snapstinget	4 -
Til Sognefoged Poul Bjerg	15 -
Til Peder Wraa 8-ende Courant Daler Sølv?	12 -
Til Niels Rubye i Fjaltring	16 -
Til Jens Gade i Mårupgaard	10 -
Omkostninger ved afdødes Begravelse	28 -

Fraregnet samtlige udgifter var der igen til deling	870 Rd 2M. 3 Sk
Deraf tillægges Enken det Halve	435 - 1 - 1½ -
Og til Børnene udlægges som Arv	435 - 1 - 1½ -
Deraf ¼ proc Afgift efter lov 8.Febr 1810	2 - 1 - 1½ -

	433 - " - "

Arvepart til hver af Sønnerne 86 - 3 - 9 3/5
og til hver af Døtrene 43 - 1 - 12 4/5

Arven bliver indestående i Boet og Tinglæst i Skifteretten. Enken skal ikke svare Renter, saalænge Børnene Hjemme nyder Føde, Klæder og Opdragelse.

Forøvrigt forpligter Enken sig til at fuldende sine Stedbørns Opdragelse og beholde dem Hjemme hos sig indtil de er confirmerede, forsyne dem med fornødne Klæder og i det Hele sørge for deres Underholdning og Opdragelse, indtil de efter deres Confirmation kunne komme ud at tjene.

Det vedtoges nu, at Børnene skulle få Sikkerhed for deres Fædrearv næstefter Mødrenearven.

Enken med Laugvørge forpligter sig til at overholde Skifterettens bestemmelser, og Boets faste og løse Ejendomme overdrages Stervboenken til fri Pådighed.

Kopi af skifteretsprotokollen fra det første skifte i 1831:

For Mads Bjergs Arvinger i skiftet. — Indkomne og udkomne Arve-
Læstema til Madsens Næste og Gjæm inden Madsens Døds Tid og
ulæstema, som her med det og forældrene. —
Ved de døde Madsens Arv i Madsens Arve og Madsens Arve og Madsens Arve
ulæstema, ut. Døds arvedøds og Madsens Arve og Madsens Arve og Madsens Arve
for Madsens Arve og Madsens Arve inden Skiftet og for Madsens Arve og Madsens Arve
indkomne og udkomne Arve inden Skiftet og for Madsens Arve og Madsens Arve
ut. Madsens Arve og Madsens Arve inden Skiftet og for Madsens Arve og Madsens Arve
Madsens Arve og Madsens Arve inden Skiftet og for Madsens Arve og Madsens Arve
enkenanden Niels Chr. Højgaard O. Schønnun

Århus Tidningsforretning
Poul Børge Jens Højgaard Jens Christensen Vium
en bror til Elise Bech

Selv om dette skifte kan virke gammel-dags og fremmedartet for os, så er det dog interessant for os på flere måder. Ved et andengangsskifte bliver der gået grundigt til værks, hvilket vi også kan se ved at sammenligne dette skifte med skiftet efter Elisabeth Poulsdatter i 1831. Selv de mindste ting synes at være regnet med. Dette giver for det første et fuldstændigt overblik over, hvad der fandtes på en gård på den tid. For det andet er det let, ud af deres omhyggelighed med tingene at se, at det ikke var et overflodssamfund som nu.

Vi finder mange detaljer. Vi får et indblik i deres boligforhold. I skiftet i 31 opregnes i barnekammeret en lille pude, værdi 1 Mark, og vi tænker straks: "Hvem har ligget på den - mon ikke den lille moderløse Poul Christian?"

Vi får et indblik i deres dagligliv og hjemkultur. Vi får at se, hvad tingene kostede i forhold til hinanden. Vi kan se, at de i høj grad har været selvforsynende. Vi ser en omsorg og en respekt for tingene, som vi knapt kan fatte i dag. Mange ting kaldes "gamle", og da gården er slægtsgaard, kan der meget vel blandt de ting, som er nævnt i skiftet være ting, som har tilhørt den gamle Mads Bjerrig.

De seks år siden Elisabeths død synes ifølge skifterne af have været en fremgangstid for Mads. Maren Madsdatter fra Houe synes at have været ham en solid hustru.

Vi kan se for os vurderingsmændene gå rundt og taksere alle disse ting. Det kunne i grunden være et spændende tankeeksperiment at lade disse gamle ting give menneskene liv.

Vi kan se Mads Bjerg for os i stadstøjet. Han har festtøjet på: en gul vest og sorte Munschasters bukser med skindbesætning, eller måske har han hvide vadmel bukser og en sort vest af det fineste merino-uld.

Og hvad har Elise så haft på? Ved skiftet i 1831 er hendes tøj lagt hen i det blåmalede chatol, som Christian arver, og her har det vel ligget en tid, men i 37 er det borte:

I øverste skuffe: en Trøje af sort hjemmegjort Tøj, en blå hjemmegjort Krave, en grøn silkes Kjole, en brun cattuns Do, en sort stoffes Kjole, en brun rød-
stribet hjemmegjort do.

I anden skuffe: et sort Forklæde, et brunt Silketørklæde, et sort do, et brunt Forklæde.

I fjerde skuffe: en del blade, 2 blaargarns særke, 1 sort hjemmegjort Skjørt.

I vores sammenhæng er det spændende, at Ole har arvet en pipe med sølvbeslag af sin far, hvilket tyder på et godt forhold. Dette rejser nu det spørgsmål, om Ole er begyndt at ryge som 15-årig, eller om faderen har vidst, at han skulle dø.

Der også noget vi savner i skiftet. Der findes hverken bøger, bibel eller salmebøger i huset. Har Elise overhovedet ingen bøger arvet? Havde de overhovedet intet at læse i, udover en del blade, som nævnes. De kunne da både læse og skrive. I nabogården, Sønder Bjerg læste Ane Skalkhøj hver søndag højt af Luthers postil.

Vi finder i skiftet en del dialekt-ord, f.eks: støwt, hugtang, haurer og skraw, allesammen ord, som endnu er i brug.

Vi kan se, at Mads Bjerg har haft sjette-part i en båd, han er altså ligesom faderen fisker. Af fangstredskaberne kan vi se, at han har drevet det farefulde kystfiskeri i Vesterhavet.

Han anskaffer sig i tiden fra 31-37 en ret kostbar hingst, sort, så han været flot kørende, samtidig har han vel haft indtægter på udhold i sognet.

Enken er i 1841 gift med den 51-årige Jens Pedersen, hun er da 65. Børnene Jens og Poul Christian er hjemme "i sønners sted", så Maren har holdt ord med hensyn til deres opdragelse.

Arveforholdene har måske gjort, at ingen af børnene kan overtage gården, i alt fald kommer den Dalgård-slægten i eje, vistnok i 60-erne
Hermed er der slut på en 200-årig slægtshistorie på Nørre Bjerg.

Ole har vel fået sin arv, og ved hjælp af den kunnet købe Himmerigshuset, men han har aldrig kunnet glemme, at han var født til noget andet. I forældrenes skæbne og i hans byrd finder vi sikkert forklaringen på den overlevering, at han havde et hårdt sind.

HVORDAN GÅR DET DE ANDRE BØRN FRA NØRRE BJERG?

Om dem vides der ikke meget. Den, som har størst interesse for os, er den yngste søn Poul Christian Madsen Bjerg, som er formynder for børnene i Himmerigshuset. Han benævnes da som gårdejer i Bøvling. Efter underskriften at dømme, har han været en mand med karakter og temperament. Han bliver gift med Maren Jensen * 1836 i V. Kjær i Fjaltring, datter af J. C. Jeppesen, og søster til nedennævnte Jeppe Jensen.

De får sønnerne Mads Bjerg og Jens Bjerg. Om dem fortæller en nulevende Fjaltringboer, fhv gårdejer i Nørby, Magnus Madsen - også en af bogens oplevelser:

Min mors far hed Jep Jensen. Han var ikke så heldig, idet han var noget hård til flasken, og der gik et par gårde med i løbet, nemlig V. Kjær og Ottedal, men så døde han inden de sidste penge slap op.

Jeg kan langt bedre huske min fars slægt. Min far var Christen Madsen Dalgård, gift med en niece til C. Berg, som døde fra fem døtre pga en blindtarmsbetændelse. Gift anden gang med min mor, Marianne Jensen, datter af Jep Jensen.

Far, som havde Musholm og Pe Dalgård i Nørre Bjerg var brøde, og de var ualminde ligt meget sammen, der var kun en halv fjerdingvej mellem dem.

Min mors fætter var Mads Bjerg på Sønder Bjerg, gift med enkekonen Laura Johanne Madsen, også en niece til C. Berg. Han er født 30. nov 1872 i Bøvling.

De får sønnen (Peder) Kristian Madsen Bjerg *22.7.1900

Mads Bjerg var efter den tid en dygtig landmand. Han drev gården hårdt - levede måske også selv hårdt. Flasken var måske en medvirkende årsag til, at de måtte sælge. Han fik dog hjulpet sønnen i Duusgård i Tørring, en udmærket gård. Kristen Duusgård var en af mine bedste venner, en udmærket mand. (se I,E,1)

Han fik en streng død. Han var sådan i pine, men aldrig han beklagede sig.

Fortæl mere om Mads Bjerg! Nej det kan jeg ikke så godt. Det er jo deres bedstefar. Men lad gå- En dag kom der en lærer og sagde: Det er da mærkeligt, som den vejmand ligner Mads Bjerg. Men det var Mads Bjerg. Først fik han noget optrilningsarbejde ved havet - der siges, at han grød inden han skulle på arbejde. Men det var selvhjulpne folk. Dengang var der ikke noget bistandskontor.

Senere fik han så arbejde som vejmand. Og så kom han så tit ind her i Nørby og fik en kop kaffe. Og så fortalte han om handel og om gamle dage. Det var skønt at høre. Og minderne har det med at mildnes med årene. Når én sådan skal gå sit liv igennem, så var der meget, som skulle have været på en anden måde. Men hvis vi skulle gøre vort liv om, mon det ville blive meget anderledes?

Jens Bjerg i Kirkegården, hans bror, var en helt anden type, den stillfærdige forsigtige bondetype, som gik stille rundt og lagde penge op. Han var gift to gange, men døde barnløs.

Da der skulle nyt tårn på valgmenighedskirken, så gav han 10.000 kr. Men så kom de og sagde, at han skulle være bedre ved det - og så gav han 20.000.

Således fortæller Magnus Madsen videre om de gamle Fjaltring-slægter. Jeg spørger ham, om han kan bekræfte min teori, at indgiftet har forstærket visse karaktertræk.

Det er nok mulig, siger han. Vi fik tidligt en grundtvigsk vækkelse med præsten Markus Anker Secher Lund, og der sad mange, også fra Pøvling, under hans prædikestol. Og så kan der jo nævnes familien på Sønder Bjerg, som var stærk "venstre", så det kan godt være, at vi har visse ting, som "falder os til gode".

Min mor, Marianne Jensen, jeg ved ikke helt hvordan, var en kusine til forfatteren, Harry Søjberg, og det er måske en arv, at jeg har en umættelig trang til litteraturen. Jeg har lige nu siddet og læst "De levendes land" og "En kvindes kamp".

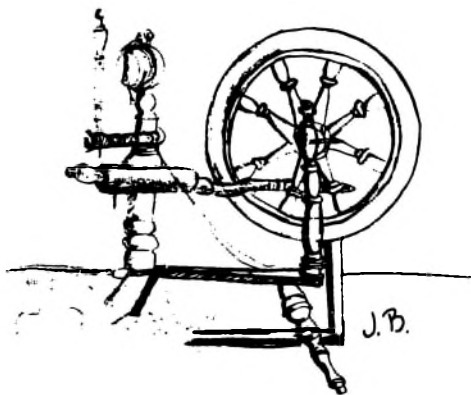
Ja jeg er i grunden en pjalt - nu forstår jeg meget bedre min mors angst for, at jeg også skulle blive afhængig af flasken. Når jeg tog en tur til Lemvig kunne jeg mærke hendes uro.

Det er, som en professor har sagt: "Det er sørgeligt, at man skal blive gammel for at forstå sine forældre". Han havde nemlig haft den lykke, at hans far blev meget gammel, og han blev hans bedste ven.

Det er som en fransk digter har sagt: Vi bliver ikke klogere med alderen, men vi bliver visere.

Den tid jeg har oplevet er vidt forskellig fra den, som er nu. Dengang var der en så helt utrolig nøjsomhed, selv i de mere velstillede hjem. Jeg kan huske, at der var hvidskurede gulve, strøet med sand og piksten i bryggeret.

Og det er jo med undren, at vi gamle ser på folks utilfredshed. Vi har gjort den erfaring, at velstand gir ingen tilfredshed.

Katikan Johanne Bjerg med sønnen
Mads Bjerg Olesen

Muusholm.

I Chr V-tes matrikel fra 1688 nævnes en gård, Muusholm, på godt to td htk, bebodt af Jens Muusholm. Denne er i 1692 fadder hos Jakob Christensen i Eskebæk i Tørring, søn af afgangne CHRISTEN NIELSEN ESKEBÆK. Sønnen døbt Jens.

CHRISTEN NIELSEN ESKEBÆK

Født ca 1602. Om ham hedder det i Tørring kirkebog: "1683 døde Christen Nielsen i Eskebæk, en gild (agtet) Dannemand, 81 aar gl. Han havde tjent 3 mænd, Just Friis, Mogens Friis og Knud Giedde for delfoged over Vaskiærgaard Gods".

CHRISTEN NIELSEN ESKEBÆK SOM TINGVIDNE I GAMSMARKSAGEN 1663

Gamsmark i Tørring var en ejendom, som er blevet lagt ind under Bæksgård. Her boede den tyskfødte bartskeer Nicolai Jurgens, der døde, formentlig som følge af et overfald begået af sognepræsten hr. Thomas Pedersen Tørring. Sagen gengives her i en kopi af et på Skodborg Herredsting 1663 23.3 udstedt tingvidne ved befalingsmand. Corfitz Trolle (Jydske Tegnelser 1663 28/4):

Hr Thomas udi Tørring / Citat Kynde Nielsen på Seiberg (cum socii) for Tingvidne 23 Marti sist, at de den 6 Marty war udi Gamsmark til Nicolaus Jørgensøn og saa at Hand havde et Saar offen i Hoffudet, hvor med det var gjort, viste de icke.

Citat Her Nicolai for en sictelse samme dag offuer H Thomas, at hand den 6 Marty haffde gievat hannem den skade udi Tørring Præstegaard.

Her en anden sictelse, den 6 aprilis, at hand kom i H. Thomasses Stue och hand da tog sin Kaarde och gjorde hannem den saar og skade (og han vidste icke om) hand af H. Thomas haft meddelt Sakramentet eller (var) bleffen absolueret.

Sitæl Nielsdatter for vidne, at den 6. Marty, der hendes Mand Nicolas kom hiem, satte hand sig og var blodig om Hovedet og da sagde, at 'unser' præst H. Thomas haffuer slaget hannem og begierde 4 Tingmænd med Sognepræsten at sionne hannom.

Første vidne:

Her Niels Jenssøn Klou på ... for Vidne: hans Datter Kirsten Nielsdatter, som nu er afgangen ved Døden, at d 6. Marty forleden kom Nicolay aff norden og gik ind og satte sig, gik siden til Sengs og var blodig i Hovedet; der efter kom H. Thomas, och spurde Nicolay, hvad hand vilde, og icke hun hørde, at hand talte noget, eller hørde, at hand talte noget imidler til Præsten var der. Derefter vilde H. Thomas communicere hannem: lagde hand brødet mellem hans lipper... og det icke kunne indtage, og bad H. Thomas hiin skulle gaa bort. -

Anden vidne:

Hr. Christen Olufsen idig for et lignende vidneudsagn.

Tredje Vidne:

Her Peder Matsøn i Begsgaard for vidne, H. Thomas kom kiørende til Gamsmark og sprang af Vognen. Da spurde Peder, hvad hand vilde, svared hand: hand vilde ind at berette Badskiæren. Og fultes saa i Stuen med H. Thomas, hvor Nicolas laa i Sengen. Da spurde H. Thomas, hvad han vilde hannem, denne suarede intet. Saa viiste H. Thomas hannem og de andre (ud af stuen). Noget efter lukte hand op igien, saa gick P. Beg ind och satte sig ved Bordet. Siden tog H. Thomas først Brød, siden Wiin. Om hand fick noget deraf viste hand icke. (Medens midler tid H. Thomas omgikkes med Sacramentet) hørde hand, at Kirsten sagde til H. Thomas, hand bar sig icke ret ad, suarede H. Thomas, (at) hun skulle gaa bort den Tesker.

Fjerde Vidne:

Her Maren Lauritzdatter i Bassdal (for et lignende vidneudsagn)

Der er åbenbart andre der er utilfredse med præstens embedsbørelse, hvilket fremgår af følgende klagebrev fra Christen Nielsen Eskebæk, som indgår i sagen

Her Christen Nielsøn i Eskebeck c: s: (anførtes) for en clage af hjemskrefften Bønkebrefff (en ikke juridisk bindende skrivelse) der på Hr. Tomas til deres hosebonds fuldwertig (?) skulle haffuer giort. Dat Tørring den 15. July 62, at H Tomas søndagen den 13. july sad i skriftestolen og skriftede Christen Eskebeck, - reiste sig op og skielte menigheden for Kiæltringer og Horer, och icke der sønte eller så nogen uskikkelighed, som hannem hannom dertil kunde give aarsag i nogen maade.

(Eftersom da Klokken var X, Sognefolkene var tilstede, och ingen Uschichlich der i Kirchen begiches, som Hr. T. dertil kunne giffue Aarsags).

Klages årsag synes at være, at præsten under skriftet ikke tager hensyn til, at klokken er blevet lo, og menigheden er kommet til stede i kirken.

Heræfter føres der en række vidner CONTRA, som fremlægger et mere objektivt syn på sagen, således: at Nicolaj Jurgens var en temmelig drikfældig person. Sagen ender med, at Hr. Thomas, som er suspenderet, bliver afskediget i 1664. Han bliver dog boende i sognet til sin død, tre år senere.

20 PEDER CHRISTENSEN MUUSHOLM

Træffer vi første gang i Fjaltring kirkebog, som begynder 1731, som fadder 1738, tillige med hans hustru MAREN MUUSHOLM og sønnen CHRISTEN PEDERSEN MUUSHOLM. Han formodes at være en efterkommer af Christen Nielsen Eskebæk. Og har været enten fæster eller selvejer af Muusholm, som ligger en km norden for Bjerg. Han dør 1761, 86 år 6 mdr 5 uger og 2 dage gammel.

10 CHRISTEN PEDERSEN MUUSHOLM

I 1738 21. august træffer vi igen familien i kirkebogen:

21. august blifft et sliegfried pigebarn baaret til dåben i Fialting kirke af gammel Maren Kiærside (hun er meget ofte bæremoder og nævnes allerede i 1688 som gårdbeboer i Kjærside) og kaldet Maren. Moderen til samme barn er Maren Nielsdatter Kiærside. Faderen udlagt Christen Pedersen Muusholm. Ordet "sliegfred" er et gammelt nordisk ord: frille, samlever. Oversættes ofte "kærlighedsbarn".

Selv om familien var på god fod med den nidkære pietistiske præst, Morten Berg, så har der ikke været nogen pardon. De unge mennesker mennesker måtte det følgende år stille til offentlig skrifte og syndstilgivelse i Fjaltring kirke, hvilket fremgår af kirkebogen 1739: *Den 18. jan blev Maren Nielsdatter Kiærside publice absolveret i Fialtring kirke for lejemaal med Christen Pedersen Muusholm. - Den 1. marts blev Christen Pedersen Muusholm publice absolveret for begangen lejemaal med Maren Nielsdatter.*

Dette har uden tvivl været en ildprøve for dem. Selve fænomenet offentlig skrifte, som er velkendt fra litteraturen, har uden tvivl haft en gavnlige indvirkning på ægteskabsmoralen. Men de jordnære fjæltringboere, har sikkert ikke set ilde til dem af den grund.

De får endnu i alt fald 3 børn:

1746 Christen Muusholms liden datter Maren, båret til dåben af præstekonen, så nu er de sikkert blevet gift. I 1748 datteren:

5 JOHANNE KIRSTINE CHRISTENSDATTER

Født 23. aug. Hun blir gift med Christen Madsen Bjerg. Og er arving efter byfoged Søfrensen i Lemvig. I 1750 får hun en yngre bror Peder.

Den 1.6.79 giver Chr. Madsen Bierg, Fialtring, på sin hustrus vegne afkald på en arv efter byfoged Søfrensen i Lemvig, som skulle have tilfaldet hendes afgangne fader C. Muusholm. Hun får i stedet en moseparcel og som anden gave 19 Rdl.

Jens Søfrensen, byfoged 1752-72 havde omgang med storkøbmanden Andrup, og lånte jævnligt denne penge mod pant i dennes ejendomme. Den "velædle" byfoged døde af den smitsomme pest, som rasede i byen i 1772. Bliver begravet 31.3. - i sin bedste alder. Da Chr Muusholm er hans arving, henfører jeg ham ligesom Christen Nielsen Eskebæk til Tørring.

Bang-Slægten

4o64 HANS BANG

Den ældst kendte gren af Annanie Beches slægt er Bang-slægten, en kendt rådmandslægts på Fyn, som er beskrevet i adskillige slægtshistoriske værker. Hans Bang, der muligvis var søn af byfogeden i Odense, Niels Bang, er født i katolsk tid. Han nævnes første gang i 1469 som nærværende på Vends Herredsting. Han boede lige uden for Middelfart og kaldes flere gange "konsulis", hvorfor han må have været enten rådmand eller borgmester i Middelfart. Hans søn

2o32 NIELS HANSEN BANG

der boede i Bogense, nævnes i en rusttjenesteliste fra 1511 og er således sandsynligvis regnet for hørende til adelen. Hans to brødre Peder Hansen Bang og Oluf Hansen Bang var begge borgmestre i Middelfart.

1o16 NIELS NIELSEN BANG

Født ca 1532 uden for ægteskab og døde 25.nov 16o8. Han blev ved sin død karakteriseret som en "flindskallet tynd mand". Blev 1558 kaldet til sognepræst i Klinte og Grindløse, hvor han virkede ind til sin død. Den 13.juli 1589 blev han tillige kaldet til provst for Skam Herred. Han var gift med

1o17 CATHRINE KNUDSDATTER

5o8 HANS NIELSEN BANG

var gift med 5o9 MAREN NIELSDATTER BANG. Vi må formode, at han er identisk med den Hans Bang, der i 1599 blev dimitteret fra det fynske skolevæsen. Var kapellan indtil han ved faderens død i 16o8 overtog dennes embede. Han blev senere, som sin far, provst i Skam Herred. Han har formentlig været beslægtet med sin hustru, idet hun er datter af

1o18 NIELS HANSEN BANG

Født i Skamby, hvor han døde ca 1648. Navnet på hans hustru, som ved giftemålet var enke, kendes ikke. Han blev ca 158o kapellan i Nykøbing F. Den 19.maj 1588 blev han af Skamby sogneråd kaldet til faderens medhjælper og efterfølger. I 1615 blev han desuden valgt til provst i herredet. Hans far

2o36 HANS NIELSEN BANG

Født 1523 i Skamby og døde 29.12.16o3 samme sted. Hans første hustru kendes ikke, men han blev gift anden g.22.7.1593 med Maren Jensdatter, der døde 16o4 i Asperup. Han var i 1551 sognepræst i Østrup-Hjadstrup og blev i 1556 kaldet til sognepræst for Skamby. Han var desuden provst i Herredet, men afstod i 1587 provstiet. Han er muligvis en bror til ovennævnte Niels Nielsen Bang.

254 NIELS HANSEN BANG

Født 1o.8.1614 i Klinte præstegård på Nordfyn, omtrent nedenunder Æbelø. Han blev opdraget hjemme og kom derefter i Odense skole. Den 4.maj 1634 blev han indskrevet på Universitetet, hvor han fik sit søskendebarn, professor Thomas Bang, til præceptor. Studierne fortsattes i Nederlandene, og under et ophold i Franeker holdt han en græsk tale "om historien", der udkom samme sted i 1638 med græsk og latinsk tekst. I 1639 blev han under et besøg hos biskop Hans Mikelsen kaldet til kapellan i Dalum-Sanderum hos sognepræsten Poul Middelfart. I 1641 tog han magistergraden og blev forfremmet til sognepræst. I 1663 blev han udnævnt til biskop over Fyns stift, og i 1668 tog han doktorgraden.

Niels Hansen viste stor omhu for Stiltets gejstlighed, og på hans opfordring blev der i 1665 oprettet en enkekasse ved frivilligt sammenskud fra præsterne i stiftet. I 1670 blev han kaldt til København, for i forening med universitetets professorer og flere andre gejstlige at forhandle om oprettelsen af en kirkedomstol og om fælles kirkeret for alle lutheranere, hvilket dog ikke blev gennemført. I 1674 indkaldtes han sammen med de øvrige biskopper for at deltage i forhandlingerne om udarbejdelsen af Danske Lovs 2.bog.

Skønt han som 58-årig ikke følte sig trykket af alderen og fuldt ud kunne varetage bispeembedet, måtte han dog finde sig i, at Christian V i 1672 gjorde hofprædikanten, Rudolph Moth, der var faldet i unåde, til provst i Odense og vicebiskop. At forholdet mellem de to ikke har været særlig godt ses af en kgl. skrivelse fra 18.7.73, i hvilken det meddeltes Moth, at han ikke måtte befatte sig med Niels Hansen Bangs forretninger, så længe denne kunne forestå dem forsvarligt, men at han kun måtte passe sit kald som præst. Disse tilstande varede dog ikke længe, idet Moth døde i 1675.

Niels Hansen Bang var en rig mand. Han ejede en del huse i Odense, bl.a. ejendommen Vestergade 17. Endvidere godset Hollundsgård, som han ved sin død 1676 afstod til svigersønnen Jens Erichsen Westergaard. Også hans hustru

255 ANNE HANSDATTER KØLEBRUN

som han var blevet gift med 18. juli 1641 i St Knuds kirke i Odense, var af præstefamilie, idet hun formentlig er i familie med Peder Palladius. Hun er datter af

510 HANS NIELSEN KØLENBRUN

borgmester i Odense, hvor han ejede to store gårde lige uden for Vesterport. Han var gift med

511 MAREN POULSDATTER

Hun formodes at nedstamme fra den ældste lutherske præst i Dalum, magister Jens Poulsen, hvis hustru antagelig var en søsterdatter af Peder Palladius, den bekendte l. evangeliske biskop på Sjælland, søn af Espern Jensen Smed, der omkring 1500 boede i Ribe, men senere blev byfoged i Assens.

Palladius kom tidligt væk fra sin hjemby, men han glemte aldrig sin far, den ulærde småmand, der aldrig selv havde lært et bogstav, men var dybt interesseret i drengens skolegang og skammede ham ud, da han ikke kunne opregne søndagsevangelierne på sine fingre. Palladius, der var en sprogets mester, mindes sin skoletid med glæde og formanar folk til at sætte deres velbegavede børn i skole, "thi der sidder tit på en bondekvindes skød en dejlige liden drengsbarn, som kommer i skole og kan siden hjælpe en hel hob indtil niende knæ" Om hjemliv og familieforhold vil man spørge forgæves, næsten ingen private breve er bevaret. Men af hans berømte VISITATSBOG kan vi slutte tilbage, for ingen på den tid har herhjemme skrevet så smukt, fint og forstående skildret ægtefællers samliv, forholdet mellem forældre og børn og de unges liv i alvor og fest.

I sin visitatsbog har han med sin ægte folkelige lune og ud af sit retroende lutherske hjerte givet eftertiden det som med føje er kaldt "et af den danske litteraturs klenodier".

Hans Nielsen Kølenbrun og Maren Poulsdatter ligger begravede i Odense domkirke. Kommer man fra den nuværende hovedindgang ser man ved midtergangen på den første pille til højre et epitafium af sten med en baggrund malet efter Ezek. 37 som viser profetens syn af de døde ben der bliver levende. På øverste del af monumentet findes et maleri, som forestiller Kristi himmelfart, og nedenunder to små portrætter uden inskription.

Af en ligsten i gulvet nedenfor fremgår det, at epitafiet er sat over Hans Nielsen Kølenbrun og hustru, fordem borgmester i Odense, hans hustru, Marie (?) P Paulsdatter, som begge døde 1631. Doctor Niels Bang, Biskop i Fyhn i 35 år, døde 1676. Hans hustru Anna Hansdatter, som døde 1688..

I denne indskrift, som er fra en restaurering i 1753, er der en fejl, idet Kø-

lenbrun først døde i 1651. Ifølge Odense bys Rådstueprotokol sad han endnu på tinge 16.maj 51, men allerede fem dage efter begyndte skiftet efter ham. På den oprindelige ligsten, som blev tilintetgjort i 1753, stod der ifølge Fircherods: "Notæ Uberiores" s. lo3:

Med Christus skal jeg dø
med Christus skal jeg opstå af Døden
På livet følger døden
men på Døden følger et saligt Liv.

Dette gravsted lige ved den nærmeste søndre Pille er Hans Nielsen Culenbrun, denne stads første Borgermester, og hans hustru Marie Poulsdatter, og deres Børn og hele Slægt af Efterkommere af denne Kirkes Patroner overdraget, uden at eftertiden tør lægge noget Forhindring. Og således hvile her

Benene

af Forældrene

Hans N.C. som 1651 roligt hensov i Herren.

af Børnene

Niels Hansen Culenbrun som døde Aar 1647

Palladius, Peder, biskop (1503-60). Skolegerson fra Ribe, uddannet i teologi, erbet af Melancthons forkyndelse, 1537 første lutherske superintendent over Sjællands stift og prof. i Kbh. P. gennemførte på Sjælland den lutherske kirkeordning i praksis gennem sine visitatsrejser, som er skildret i hans *Visitatsbog*, der blev fundet 1866 som manuskript på Det kgl. Bibliotek.

252 ERICH CHRISTENSEN

EJER AF Vestengård i Svenstrup (v Mariager), døde 1652. Han var oift med

253 METTE RASMUSDATTER

De havde sønnen Jens Erichsen Westengård. I 1691 udgav præsten Ludvig Stoud en bog, hvori hele den ligprædiken, som blev holdt over Jens Erichsen Westengård, hele 400 sider, bringes. Her hedder det, at han var født af:

fornemme Christelige Erlige og Egte forældre..... Eftersom disse Christelige og Gudfrygtige Forældre vel viste den Naturlige Erlige Fødsel ey at være noch til Saligheds Stand at nå og nyde hos Gud i himmelen, og til et Dødefuld Levned at føre iblant Menneskene på Jorden, med mindre der på følgende en Gudelig Omfødsel og Christelig Opfødsel.

Haver de strax efter at de med denne deres unge Søn vare of den Mødefulde Gud begavede, først været omhyggelige for at lade hannem komme til Christum og den Gud, som dennem med hannem ved den Legemlig Fødsel havde velsignet, igien ved den Andelig Igienfødsel, ved Vand-Badet i Ordet at opofre, at han derved kunde bekomme det rette Lif i Gud, blive et Lem i den Christen Kircke og en Arving til det Evige Lif udi Himmelen.

Siden haver de som Christelige Forældre haft flittig Omhu for hannem, at hand af Ungdommen op udi Guds Frygt til Dyd og Fre kunde opdrages, og ladet hannem lære at læse, skrive og regne, er hand så hiemme hos sine Forældre forbleven, indtil den dag Gud ved den Timelige Død hans Salig Fader horkallede Anno 1652.

Den svulmende ordflom skyldes, at efter tidens smag skulle en begravelsestale over fornemme personer vare en hel dag. Ikke underligt, at pietisterne reagerede mod ortodoksens rettro, ordrige opstyltethed.

126 JENS ERICHSEN WESTENGAARD

Født 3. jan 1633 i Vestengård, Svenstrup sogn, borgmester i Odense. Han blev gift 20. sept 1674, 41 år gl. med en datter af biskop Bang på Odense Rådhus

127 MAREN NIELSDATTER BANG

der døde 1720 i Skamby præstegård og blev begravet 23. juli. Hun blev gift 2. gang med krigs- og landkommisær Otto Pedersen Himmelstrup.

Westengaard gik i Århus danske Skole og tjente derefter hos Marqvard Podsteen til Lundsgaard, på hvis anbefaling han senere blev håndskriver hos lensmanden på Odensegård, Mogens Høg. Efter dennes død i 1661 skriver hos efterfølgeren, amtmand H. Lindenov, der 1688 forfremmede ham til amtsskriver og ridefoged over Odensegård, fra 1670 tillige over Christiansdals, St. Knuds og Rugårds amter.

I 1677 blev Jens Erichsen Westengaard øverste borgmester i Odense, og i 1688 afstod han stillingen som amtsskriver og ridefoged.

Westengaard ejede flere store ejendomme i Odense og modtog i sin gård i Vester-gade fyrstelige personer. Han overtog i 1675 svigerfaderens gods, Hollufsgård i Fragde sogn, 36 td. htk. Desuden var han ejer af Æbelø, og i 1683 overtog han endvidere herregården Dallund i Sønder sø sogn.

Han var en dygtig og anset mand, som af regeringen blev anvendt i forskellige kommissioner, og fik derfor i 1678 bevilling til at nyde adelige rettigheder på sine godser.

Jens E. Westengaard dør 20. dec 1689 og bliver begravet 15. jan 1690 i St Knuds kirke i Odense. Af ligprædikenen, som blev holdt ved hans kiste, og som findes bevaret i L. Stouds bog, får vi et interessant indblik i den tids levemåde og tanker om livet:

Denne sal. Mand haver for alting inderlig frygtet Gud, og i en hellig Forsamling med Andagt hørt Guds hellig og saliggørende Ord, brugt den hellige og høyyverdige Alterens Sakramente med et bodferdigt Hjerte: Og som hand haver haft Guds Frygt til sin Hovets Krone, så haver hand holdt Retfærdighed for sine Lænders Felte. Og som en tro Kongens Tjener og Retsindig Øvrighedens med største Flid der på Arbejdet, at hans Allermådigste Herres og arve Konges udgængne Mandater og Forordninger hørsommeligt kunde vorde efterlevende....

Hand haver altid beflittet sig på at skaffe hver Mand Lov og Ret, uden nogen Persons anseelse, og ikke for Viljeeller Venskab, Gunst eller Gode, den Fattige til Undertrykkelse ladet sig forkrenke, til at bøye Retten, eller lade sine Øyne forblinde.... men holte sig venlig, oprigtig, høflig og redelig mod alle, og rådførte enhver til det bedste.....

Hans Christelig og kierlig Omgængelse med hans kiere og nu høyyhedrøvede efterlatte Hustru, haver været så kierlig og god, at intet om kierlig Omsorg og Huld Omgængelse mere kunde siges og ynskis af nogen, end her fantes udi 15 år, hvorfor hun des høyyere med Suck og Gråd deris bedrøvelige Skilsmisse beklager.

Sine kiere Børn haver hand efter deris Alders Maade og Fatning som en from Fader med største Flid og Faderlig Omsorrig i Guds Frygt og sande kundskab ladet opdrage, og i alle måder vaaren meget omhyggelig for deris Optugtelse. Sin elskelig hustrues Sal. Foreldre, var hand altid medens de levedeen lydig og tjenstvillig Søn, sine egne og sin kiere Hustrues Syskende, Svogre og Venner haver hand med saadan oprigtig Broderlig Kierlighed omgaaet, at de Igienlevende beklager sig, at have mist en huld og trofast Broder og Svoger.

Hvad denne Sal. Mands Sygdom og Fraskillelse anbelanger, da haver hand saa vel som andre Guds Børn maat baaren sit Kors, idet hand paa nogle aars Tid med et heftigt og besværligt Flod har vaaren beladt, som faldt ham undertiden på Tønderne, undertiden plagede ham i hovedet, Halsen og andre Lemmer, saa hand adskillige gange derover haver vaaren Sengeliggende, og lidt stor Væ og Smerte. Men Torsdagen den 14. November sidst, falt Blodet hannem paa Brystet, og blef hand på nogen Hoste og Heeshed besværgt, dog var hand i Kircken, som hand ick gerne forsømte, om Søndagen, og om onsdagen efter paa Raadhuset, og der hand derfra hjem kom, sagde han til sin Kieriste: Min Hierte Kone, jeg frygter mig for et anstød, faar derfor nogle dage at søge Roelighed, og Consulere Doctoren, hvad hand siunies jeg skal bruge.

Om Fredagen derefter blef sendt Bud efter hans Høyærede kiere Svoger, Velædle Hæderlig og Høylærde Mand Doct: Christian Hinrich Luja til Tøystrup, Assessor udi Consistorial Collegio og Medicinæ Doct: som og strax kom til ham og da, saa velsom udi hans forrige Svaghed forordnede hannemadskiellege Tienlige Medicamenter, som og Frugtede, saa vit at det nogle Dage derefter lod sig til bedring ansee, og Hosten begyndte noget at rømme fra Brystet, løsne og flyde. Hvorfor og denne Sal. Mand, som altid søgte at gjøre sine Venner ald Fre og Tieneste, Mandagen der nest, som var den 25. Novemb. sidst afviqt, reuste til Sørslef Præstegaard for at geleide sin kiere Hustrues Sal. Broderdatters liig til sit Hvilested og Roekammer udi Sørslef Kircke: Om anden Dagen gaf hand sig på Hiemreisen, og på Veyen, var paa sin Gaard Dallund, men kom dog om Aftenen hiem til Odense.

Der hand nu var hiemkommen, er hand stedse bleven Svagere. Og hans kiere Hustru, som sparede ingen Flid med at forordne hannem, alt hvis hand siuntis hannem kunde være tienligst i denne Svaghed. Men som der er ingen Lægedom mod Døden, ville det intet hielpe eller Frugte, saaledis som man gierne hafde ønsket. Dog haver d denne Sal. Mand for noget at glæde og trøste sin Høytbedrøvede Hustru i denne sin Svaghed meere gaen op end ligged, og nesten altid var hos hende og sine smaa Børn ved Bordet, naar Maaltid holtis, og nydt lidet med dennem, saavit hans Svaghed vilde tillade.

Jens Erichsen Westengaard

Den Vids Velgen
 Vel obed i Gaabet. Vel prøved under Vaget
 Fremstillet af Berent: Begraðelsis: øde Capita
 24. 27. 26. og 27de 1788:
 Og efter Begiering
 Udi den
 Sinec og nu hos **LUD St:**
 Borgemeister
JENS ERICHSEN
 Westengaard /
 Paa Tollus Gaard og Dahlund/
 Kongl. Kap. Ampsisforvaker ober
 Ødense/Dahlum/St. Knuds Kloster/og
 Rugeaards Ampt.
 Hans Sørgeelig Liig-Begiengeise udi
 St. Knuds Kirke i Ødense den 15 Januariften
 meget fornemme og anseelig Vædig og holdertig
 Forsamling forhandlet og Fortraet
 af
Ludvig Stoud
 Capel Præst Kansler.
 Kiebrudstift/Tract hos Kongl. Mark. og Landt. Bogst.
 Johann Philip Poeschlbeffer: 1788.

Titelbladet af den bog, som sognepræsten ved Sankt Knuds Kirke, Ludvig Stoud, udgav efter hans død, indeholdende en ligprædiken på 400 sider.

Wederkinch.

Slægten Wederkinchs eksistens var den første, som kom til min kundskab under udforskningen af Ole Bjergs aner, idet et slægtsregister, udarbejdet i forbindelse med oprettelsen af et legat efter Jørgen Wederkinch, Rådmand i Bogense, er blevet overdraget Olesen-slægten af én af efterkommerne i Ilkjær-slægten, Anders Sinkbæk, søn af Flynders "sognekonge" I.C.C. Ilkjær, og meget interesseret i lokalhistorie. Ole C.Olesen i Husby var gået i gang med udforskningen af slægten, men var ikke kommet ret langt med det. Slægtsregisteret og en lille slægtsbog fra hans hånd er venligst udlånt af Poula Frederiksen (IV), . Dette slægtsregister vil blive optrykt her, sådan at det kan komme en større kreds i hænde.

24o JURGEN WEDERKINCH

UNDERSKREV 28.juni(formentlig i forbindelse med regentskiftet)1648 hyldningsfuldmagten for Bogense

Han fik i 1649 et barn døbt. Han nævnes (Bg tbg 1686 21.9.) som fordem borger og proviantmester i Bogense. Han døde før 12.2.1662.

Vi finder på den tid mange købmand med udenlandske navne. Navnet WEDERKINCH kommer sandsynligvis fra Hamborg. Der skal findes forskellige former for navnet: WE KINCH, engelsk VEKIND.

En søn Mathias nævnes i Hamborg (Bt tbg 1663). Formentlig den senere byskriver i Landskrona Mads Wederkinch Bg tbg 1686)

12o HENRIK WEDERKINCH

boede sandsynligvis i Bogense, man ved intet om ham, udover at han havde 3 børn.

6o JØRGEN HENRIKSEN WEDERKINCH

født ca 1669 formentlig i Bogense og døde 1744 i Bogense, 75 år gammel. I den tid nåede han meget. Han var gift 1.gang med -61- MAREN HANSDATTER, der døde 1714 i Bogense. Han giftede sig 2. gang 12.4.15 med Anniche Gerlach. Efter hendes død i 1733 blev han gift 3.gang med Johanne Hansdatter Lund, som var enke efter byfogeden Albrecht Friis. Efter Jørgen Wederkinchs død giftede hun sig 3.gang med toldkontrollør Christian Friderich Strøberg.

Jørgen Henriksen Wederkinch var købmand i Bogense, hvor han desuden virkede som rådmænd og konsumptionsforvalter. Den 6.maj 1720 udnævntes han til birkeskriver i Gyldensteen Birk, og i 1731 blev han tillige postmester i Bogense. Hans interesse for kirken kan vi se af, at han var kirkeværge indtil to år før sin død.

Han fik ialt 31 børn, hvoraf de 21 fødtes i hans første ægteskab med Maren Hansdatter. En del af dem er sikkert døde. Af hans efterkommere kendes kun sønnen

3o HENDRICH WEDERKINCH

født 9.juli 1701 i Bogense og døde 4.2.1784 i Nykøbing F, efter få dages sygdom. Han blev gift 12.sept 1729 i morbroderen, borgmester Thøer Hansens hus i Odense m.

31 MARIA CATHRINE LEHRMANN. Han var i 1713 elev i Odense skoles 4 lektie og blev 1720 overflyttet til gymnasiet, hvorfra han i 1721 tog studentereksamen. Derefter flyttede han til København, hvor han valgte Ludvig Holberg til privat præceptor og flyttede ind på Regensen. Allerede i 1724 blev han cand.theol. fra Københavns Universitet. I 1729 blev han kaldet til sognepræst i Søborg-Gilleleje og den 20.april s.å. blev han ordineret i Nikolaj kirke.

I 1750 søgte han kald i Fredericia og Vejlbj by for med mindre bekymring for de jordiske ting at kunne forrette det hellige embede. Ligeledes søgte han Nyborg sognekald. I ansøgning skrev han bl.a., at han på 22.år har betjent Søborg og Gilleleje ringe kald. Hans foresatte øvrighed håber han, skal bevidne, at han har opført sig som en retsindig præst tilkommer. Hans kræfter er alt for svækkede, og indkomsterne alt for ringe til nødtørftig underholdning for hans talrige familie, da han har 7 levende, mest voksne børn og sidder i gammel gæld, så han ikke uden suk og be-
drøvelse kan forrette sit embede. Endvidere søgte han Nykøbing Falster, hvor han

anførte, at når han fratog de årlige skatter og afgifter, pension og deslige, havde han til sig, sin hustru og sine børn knap 100 Rdl om året, hvorfor han ikke uden græmmelse kunne forrette sit arbejde. Den 19.11.51 blev han da også kaldet til Nykøbing Falster og Systofte. Fra 1753 til 1782 var han tillige provst i Falster Søndre herred. Den 21. sept 83 holdt han sin afskedsprædiken samtidig med, at han indsatte sin personlige kapellan, Augustinus Meldal, der omtaler ham som en "from og veltalende Mand, en ærværdig 82-årig olding"

Hendrich Wederkinch, der var en god ven af biskop Rasmus i Odense, lod som enke-mand sit hus bestyre af en aldrende datter og to børnebørn, nemlig Anna Medea Ussing. Datteren hed Maren og var enke efter provst Peder Ussing, død 1784. Hun fødte ham 16 børn.

Hendrich Wederkinch

Maria Cathrine Lehrmann

31 MARIA CATHRINE LEHRMANN er født 6.7.1701 i Skamby og døde 1780 i Nykøbing Falster. I deres ægteskab forbindes de hidtil opregnede slægter, idet hun er datter af

62 ANANIAS MIKKELSEN LEHRMANN

som var gift med

63 METTE JENSDATTER WESTENGAARD

Hun er født 1676, datter af borgmester Jens Erichsen Westengaard i Odense. Efter mandens død blev hun gift med efterfølgeren i embedet, Johan Post, som hun overlevede. Hun døde 1754 i Skamby.

Af det bibelske navn Ananias, er det sjældne pigenavn, som skal blive oldebarnet Anania Bech, som hun underskriver sig selv, til del, konstrueret.

Ananias Lehrmann (eller Leermann) blev i 1693 kaldet til sognepræst for menigheden i Skamby sogn, hvor han virkede ind til sin død i 1704. I Wibergs Præstehistorie fortælles følgende om ham:

Den 19. apr 1696 kom K. Krag fra Sønderø, som i Lehrmanns hastige (pludselige) svaghed forrettede Tjeneste for ham, til at give et sæt Altergæster Fransk Brændevin. Ved provsterettens dom 2. juli s.å. måtte Lehrmann bøde 6 Pdl, Krag 4 og Degnen 1 til fattige Præsteenker. Degnen blev tillige suspenderet. Den 23. juni 1700 fik Lehrmann oprejsning for den sædvanlige Forseelse, måtte tillige afbøde denne, være suspenderet i 3 mdr og betale en Mulkt p 100 Rdlr. (se også s.56)

Denne sag, som har en slående lighed med sagen fra Hygum 1634, hvor Jens Madsen kom til at dele vin rundt før brødet (se s.), viser, med hvor stor alvor den ortodokse kirkelige myndighed så på , at nadveren blev foretaget pinlig nøjagtigt efter forskrifterne. Bøden på 100 Rigsdaler var et formidabelt beløb. Det som en fattig præst skulle leve af et helt år i 1750.

14 MATHIAS LAURITZEN BECH

født 2.febr 1721 i Ribe, hvor faderen, som var købmand og udrider for Tolderne synes at have været en ret velstående mand . Han blev hurtigt efter embedsek-samen sognepræst i Snostrup. I 1779 blev han sognepræst i Skærbæk i Sønderjylland. Her er han til sin død 1789, hvor han er 68 år gammel. Blev 3.nov 1762 gift med

15 ELISABETH HENRICSDATTER WEDERKINCH.

Hun er født 1732 i Søborg præstegård, som ligger lige syd for Gilleleje og ca 50 km fra Snostrup, hvor hendes mand først er præst. Hun dør 27.3.1803 hos datteren Else Rabek på Allergård i Borris. Hendes svigerforældre

28 LAURITZ MADSEN BECH

Var købmand i Ribe, samt udrider for tolderne, én af de bevæbnede svende, som de havde til at bevogte grænsen. Han blev gift 9.11.1717 i Ribe med

29 ELSE ANDERSDATTER (AABENRAA)

Han dør i 1728, 43 år gl. I skiftet fra 30.5. opregnes der en righoldig mænde af sager fra en købmandsgård. Der findes i hjemmet en salmebog og en hønebog. Boet opgøres til 150 Rdl når alle udgifterne er fraregnet. Heraf arver den ældste søn (Mathias) Mads 19 Rdl. Den yngste søn Nikolaj arver det samme. Enken gav af sin lod den halve del af hendes begravelsesomkostning, som er 13 Rdl, til datteren Kiersten, sådan at hendes arvepart bliver lige så stor som sønnernes.

1.

Enken svarer og betaler ald Sterftoens foranførte Giels og udgift og holder den Skifteforvalteren og de umyndige Skadesløs.

2.

Svarer og betaler de Umyndiges Fødrene Arf uden rente, når de kommer til de Arv, som foran Stipuleret'er, uden afkortning, Skadesløs.

3.

Som hun ingen Pænte deraf imidlertid Svarer, saa underholder hun Pørmene derimod med Fre og Lære, Klæde og Føde, efter hendes Stand og Vilkor, saaledes som hun for Gud og Mennesker agter at forsvare, alt uden afkortning i deres Capital, som sagt er.

Hvad sønnen Mathias angår, så holder Else Andersdatter ord. Hun holder ham efter Palladiuses opskrift til bogen. Hun gifter sig året efter 4.maj med Søren Nielser og dør 1759 i Ribe og bliver begravet den 4.januar. Brorson er på dette tidspunkt biskop i Ribe.

**Valdemar
Nielendam:
Biskop Hans
Adolf Brorson
ved en Kate-
kisation med
Ungdommen i
Dybe Kirke 1749**

Himmerigshuset.

Vi er så kommet til slægtsbogens to hovedpersoner: Ole Bjerg og Gjertrud Marie i Himmerigshuset i Bøvling. Om dette ved vi egentlig ikke meget, og det, vi ved, er en gåde.

Navnet er af ældre dato. E. Tang Christensen nævner i "Jyske folkeminder" en Niels Himmerig med overnaturlige evner. Huset lå ved vejen fra Fåre til præstegården. Der hvor den svinger, skulle man fortsætte lige ud. Det har været jævnet med jorden i mange år.

Vi må gætte på, at det er folkeviddet, som har givet den lille ejendom navn. Johanne i Vibholt fortæller, at når man kom ind, så var der kun en stue med jordgulv, og hende ved den ene ende stod væven, som var Gjertruds næringsvej. At væve var på den tid et omfattende arbejde, eftersom folk selv måtte lade alt tøj tilvirke: dynevår, lagen, duge og klæde.

Folk kom med deres uld og garn og fik vævet. Tit fik Gjertrud ikke penge for det, men en smule naturalier, lidt flæsk eller et stykke brød.

Ole i Husby skriver, at Ole Bjerg døde 29.2.1876. Han var arbejdsmand og døde 54 år gammel af en svær sygdom.

Det følgende er ikke så let at skrive. Vi har allerede hørt om Oles skæbne, at han tidlig blev forældreløs. Han har tjent i flere år i Enevoldsgård i Fjaltring som forkarl, med godt skudsmål. Han har ikke været hjemmefødning, idet han også har haft plads i Skærbæk i Sønderjylland.

Både fra Jens Bjerg Olesen og fra Johanne synes vi at have den overlevering, at hjemmets fattigdom skyldtes, at Ole drak. Brændevinen var jo på den tid en svøbe. Se også omtalen fra Jens Bjerg Olesens guldbryllup.

Endvidere har jeg gennem pålidelig overlevering fra datteren Ane Kirstine, at Gjertrud ingenlunde havde det let i dette ægteskab. Ole skulle have haft et meget hårdt sind. Gjertrud skal have sagt, at det var først i det andet ægteskab med den gamle aftægtsmand Søren Borg, hun oplevede, hvad et ægteskab var. Anna Lilleøre fortæller: Det var med den første hun hade børnene, men det var den anden, som var god ved hende.

Inger Olesen, Bøvlingbjerg, fortæller: "Hun var ret en herlig bedstemor. Når Ole, som dreng skulle ned og flytte fårene, så skulle han altid hen til hendes vindue og have et stykke kandis."

Jeg skal gerne indrømme, at vi her i Himmerigshuset har nogle brikker i et puslespil, som det er vanskeligt at få lagt på plads. Hvordan kan det dog ende sådan for Ole Bjerg? På den fædrene side er han en ætling af en solid gårdmandsslægt fra N.Bjerg i Fjaltring. Og på den mødrene side kan vi nævne Ananias fornemme herkomst.

Uanset, at vi ikke kan få noget endegyldigt svar på, hvad der mht. Oles skæbne er arv, og hvad der skyldes miljø, så er der ingen problemer med at få de store linjer i slægtsbogen til at passe. Arven er der. Og den kommer i høj grad til udfoldelse i børneflokkene. Begunstiget og beriget af den folkelige og den religiøse opvækelse, som finder sted i Bøvling sogn på den tid. Denne bog skal ikke romantisere fattigdommen. Fattigdom, så der er nød, og børnene ikke kan få mad, er en knugende forbandelse.

I det forrige århundrede var der stor forskel på rig og fattig. Tit og ofte blev der set ned på fattigfolk. Mange mente, at det var de fattiges egen skyld, at de havde det så dårligt.

I 1803 kom der en ny fattiglov. Præsten skulle som formand for sognets fattigudvalg sørge for de fattige - mest ved hjælp af frivillige gaver.

I 1840 begyndte man at opføre fattiggårde, hvor lemmerne fik kost og logi mod at hjælpe til med arbejdet, men det var tit ikke meget, da de var invalider og gamle. Man følte det som en stor skam at komme på fattiggården, og mange frygtede den dag, hvor de kunne blive tvunget til at komme der.

Da Gjertrud blev enke, kom der for hende en endnu sværere tid. Penge havde hun ingen af. "En aften kom de store i sognet og sagde pengene op i huset" fortæller Jens Bjerg Olesen, "Det var tungt, men endnu tungere var det, at de sendte vi børn til købmanden efter brændevin, og så drak de stedfar fuld, og de blev selv fulde, og mor gråd. Dette tunge barndomsminde har stået for mig hele mit liv, og givet det sit eget præg. Den nat fik jeg en modvilje mod overklassen og pengemagten, som aldrig er gået mig af minde".

Af skiftet, holdt lørdagen den 9. sept 1876 over boet efter husmand Ole Madsen af Himmerigshus, kan vi se de faktiske forhold bag denne beretning. Enken Gjertrud Marie Christensen, som har siddet i uskiftet bo, var mødt og begærede skiftet afholdt.

Tilladelse til at sidde i uskiftet bo var givet af sognepræsten efter attest på, at enken "er en Kunnelig og Forstandig Kvinde".

I ægteskabet var der følgende sammenavlede, umyndige børn:

1. Mads Olesen	nu 18 år gl
2. Kristine	- 16 - -
3. Elisabeth	- 14 - -
4. Jens Christian	- 12 - -
5. Jens Bjerg	- 5 - -
6. Niels	- 2 - -

Gårdmand Poul Christian Madsen Bjerg af Bøvling, der er afdødes Broder, var mødt og blev af Skifteretten beskikket til Curator for de mindreårige og umyndige Børn.

På anledning opgav Enken Ejendommens værdi - 1,5 td htk med besætning og inventarium og arbejdsredskaber til

2400 Kr

Videre af skiftet fremgår det, at der er følgende faste Gæld:

1. Prioritet: J. Stausholm Johansen	1600 Kr
2. Prioritet: Mads Chr Nielsen og Ane E. N.	520 Kr
3. Løs Gæld :	280 Kr

I alt 2400 Kr

Skifteretten erkendte, at der intet kunne blive til arv til Børnene, og Kreditorerne går med til at overdrage Ejendommen til Enken. Underskrevet:

 Gjertrud Marie Christensen
Poul Christian Madsen
Mand.

Jens Bjerg Olesen fortæller videre, at Gjertrud ved gode venners hjælp fik bygget sig et hus igen på Kirkevej i Bøvling.

Er der mange ting, vi kun aner om Himmerigshuset, så er det dog erindringen om Gjertrud der lyser klarest. Paula Frederiksen skriver om hende, at hun var en gudfrygtig kvinde, som tidligt lærte sine børn at bede. Vi vil lade erindringen om hende stå og lyse for kommende slægter: hvilken en velsignelse en bedende mor kan være.

Da Gjertrud døde 22.10.85 blev der natten forud taget varsel, idet ligtoget blev set kommende med lys, fortæller Elisabeth. Hun blev sat på bære i brændeskuret. "Jeg og Kristiane tog hinanden i hånden og løb. Vi syntes, at det var noget sært uhyggeligt noget" fortæller Elisabeth.

Fra pålidelig kilde har jeg, at der efter hendes død var strid om hvor hun skulle ligge. Nogle holdt på, at hun skulle ligge ved Søren, men børnene holdt på, at hun skulle ligge ved siden af Ole, og sådan blev det.

Gjertrud er én af de kvinder, hvis pris skal bringes videre til kommende slægter. Denne bog er ikke en helgenlegende, men en beretning om mennesker, som har udkæmpet livets kampe. Vi kan se på hendes billede, som i dag hænger i Galmstrup, og digte os til hvordan hun var - men hun er ikke mere, denne tapre kvinde - hun er gået til sin slægt, Simon Vodbinders datter fra Bovbjerghus, hvis sted i dag ligger langt ude i det evigt urolige hav.

Først når væven er standset
og skyttelen hørt op med at slå
da vil Gud tage tæppet til side
så vi kan rigtig forstå
hvorfor de mørke tråde
såvel som de gyldne bånd
var lige nødvendige for mønsteret
i mesterens kyndige hånd.

(Skovmoes)

Ja - Gjertruds væv er standset, men hun fik lidt at se af meningen med de mørke tråde, og mørke tråde har der været nok af i hendes liv. Men alligevel er det forundt hende at se, hvordan Gud har kunnet vende alt til det gode. Hun har fået lov til på sine gamle dage at se, hvordan det går hendes seks børn. Og herom taler bogens sidste halvdel om efterslægten for sig selv.

(Skram)

ANETAVLE FOR
MOGENSENSLÆGTEN

64o Christen NNdatter
Aagesen Skram
Skriver født.ca 155o

Johanne Jens
Skram Grøn
Ulfsund

barnløse

12o Therk Kirst
Jensøn Mogens
datter

134 Grafuff Maren
Jensøn Jensdat.
gift 165o

32o Laurits
Christensen
f.ca 158o

66 Jens
Therkildsen
f. 1643
Kobber på en gård i

67 Maren
Graversdatter
f. 1652

16o Jens
Lauritsen
N.Vinkel
f.ca 162o

162 Anders
Nielsen
Lugge

163 Margrethe
Jensdatt

166 Jens
Madsen
sognepræst
i Hygum

64 Las
Laurisen
Ø.gaard

65 Ane
Pofvels-
datter

8o Laurids
Jensen
N. Vinkel
f. ca 166o

81 Apollone
Andersdatt
Wadskierg
f.ca 166o

82 Laurids A.
Brandstrup
sognepr Hygum
1663-82

83 Kirsten
Jensdatter
1663-82

32 Jens
Lassen
Ø.gaard

33 Anne
Jensdatter

4o Mogens
Lauridsen
Cammersg.
f.1683

41 Edel
Lauridsdatt
Brandstrup
f. 1778 i Hygum præstegård

16 Lars
Jensen
Gundtoft
1720-8o

17 Karen
Thøgers
datter

2o Jens
Mogensen
Cammersgaa.
f.1714

21 Ane
Sophie
Jensdatter
f. ca 1729

digteren
C.F.
Wadskier
1713

8 jens
Larsen
Klinkbye
1762-1836

9 Christiane
Nielsdatter
Stauenberg
1771-1815

1o Mogens
Jensen
Strande
f. 1763

11 Anne Marie
Lauridsdatter
Brunnsgaard
f.ca 1751

4 Niels
Jensen
Strande
1794-18

5 Ane
Sophie
Mogensdatter
f.179o i M.Strande

6 Jens
Chr
Nielsen
i Aggesgård

2 Mogens Kristian Strande & Christiane Jensdatter

I Niels

II Ole Christian

III Christen Strande & Ane Kirstine Olesen

A.Kirstine B Kristian C Marie D. Ole E Sørine F. Viggo G. Johanne H. Agnes
+ Gregers + Ingeborg + Kr. + Nora + Mads + Karen + Alfred + Niels P.

I. Laurids J. Signe K. Poul L. Anna M. Elisabeth N. Martha
+ Nora + Peder + Sine + Chr. + Mads Tranb. ugift

Mogensens-slægten.

Når man fra Vandborg kirkeby kører ned forbi den smukt beliggende Vandborg Mølle og videre forbi bl.a. V.Dalgård, så har man inden den lille stationsby Strandep.højre hånd de tre strandegårde liggende på nordskrånningen.

I gammel tid nævnes der en gård ved navn STORE STRAND, ejet af Ferring-provsten hr.Christen Bech. Kystlinjen har engang gået helt ind til Strande,så vel der-af navnet.

Mange steder i Norden har man stedsnavnet Vendle eller Vendel, og ved sammenligning med deres beliggenhed har man fundet ud af, at Vendel er en kroget strand — ogsaa kroget aa eller dal.

I en beretning ca. 1340 kaldes herredet Ventfolkhereth, og heri skulde navnet Vendel ligge. Den krogede strand, Vendle eller Vendel, bestaar af Vesterhavet, Ferring Sø med dens fortsættelse til Limfjorden — ligesom Vendsyssel med dens krogede kystlinje.

Vandfuld Herred skulde vistnok oprindeligt have heddet Vændlefolkhereth. Beboerne her i herredet skulde have heddet Vændlefolk. Det mærkelige er dog, at beboerne i et saa lille omraade som Vandfuld Herred kaldes folk. Vandfuld Herred bestaar kun af Engbjerg, Hygum, Houe, Vandborg, Ferring, Dyge, Ramme, Fjaltring og Trans.

I en beretning ca. 1340, hvor altsaa herredet kaldes Ventfolkhereth, kaldes sognet dog Wandburgh. Men

maaske har a'et været udtalt æ: Wændburg, og oprindeligt har sognet maaske heddet Wændleburgh, fordi her var den borg, hvor kongens ombudsmand i Vendle boede.

Ventfolk — altsaa folk i Vandfuld Herred — blev omkring 1500 skrevet Vandfolk. Det oprindelige æ er saaledes blevet til a i Vandborg. Skrivemaaden med a er saa fremkaldt af troen paa, at navnet kom af vand.

Herredstinget laa i Vandborg

I en beretning fra 1638 siges om Vandborg Kirke, at det er en fjerdingkirke. Jeg maa tilstaa, at jeg ikke rigtig er klar over, hvad det navn betyder, men det har paa en eller anden maade forbindelse med tinget, og her i Vandborg Sogn har herredstinget vistnok altid ligget omtrent midt i herredet. Tinget har ligget ved Vandborg Sogns sydgrænse. I en beretning fra 1766 omtales Tinghøj Sønden for Flyvis, og der har i gamle dage staaet tinghus der.

Om præsten Christen Kjeldsen (han var præst her 1596—1609) er der en beretning, at hans steddatter Anne paa grund af fostermord blev henrettet med sværd i sit 22. aar paa Tinghøj, og i den tids overtroiske stil siges det: „Hendes grav betindes mærkeligt at være grøn saavel vinter som sommer, skønt ligkisten en tid derefter blev optagen og hensat i begravelsen i kirken, hvor hendes legem den dag i dag er undtaget hovedet“.

Fra en beretning 1766, der til grund lægger gammel overlevering og gammel tradition, skal Vandborg

Kirke være den ældste kirke i herredet. Men vi skal jo tænke paa, at naar vi gaar et par hundrede aar tilbage, var der ingen skolegang, ingen kunne skrive eller læse uden præsten og tingfolkene. Og gaar vi længere tilbage, saa er der endnu mindre skrevet, og man var slet ikke indstillet paa at give besked til efterslægten.

Sognepræst Viggo Christensen, om Vandborg Sogns historie.

Fæstegården STRAND var i 1760 beboet af Will Henriksen, Mads Nielsen og Morten Jensen og Jens Gregersen.

Da vores tiptipoldefar, JENS MOGENSEN, nu arver den i 1760, så tilskøder han på et tidspunkt det nuværende Ml.Strande til sønnen MOGENS JENSEN: Denne er født i Cammersgård i Hygum 1763, døbt 26.juni. Bæremoder Almine af Houe. Fadd: Peder Møltrup, forpagter på Herpinggård, Mads Clostergård, Mads Sønderbyskou og hustru og Agnes Bhie.

Mogens Jensen bliver i 1786 trolovet med ANNA MARIA LAURIDSDATTER BRUUNSGÅRD, født ca 1750 formentlig i Harboøre.

Samme dag bliver broderen Jens Jensen Toelberg trolovet med Anna Cathrine Pedersdatter, så der har nok være fest på Toelberg. Den gamle Jens Mogensen dør jo før til år senere.

I Ml.Strande får de kun de to tvillinger, om hvem det hedder i kirkebogen:

1790 17.sept blev Mogens Jensen Strandes hustru, Anna Maria Lauridsdatter forløst med tvende døtre, som straks blev hjemmedøbt og kaldet Anna Sophia og Karen Margrethe. Til dåbs confirmation 23.e.trin, fadd: gårdmand P.Strande og hustru, Erik Toelberg m.fl.

I 1801 nævnes Mogens Jensen som selvejerbonde. Hustruen er da 51 år, og de har kun de to børn. Foruden to tjenestekarle har de boende en 46-årig nationalsoldat (fodfolket), tømmermand og krøbling. Mogens Jensen bliver gammel, endnu i 1845 nævnes han som aftægtsmand og enkemand, 83 år.

Den ældste af døtrene, Ane Sophie Mogensdatter gifter sig i 1813 med Christen Jensen Gåskjær f.1780 og de overtager gården. Han er en søn af Jens Gåskjær fra V Damsgård i Ferring og dermed en ætling af HERPINGSLÆGTEN og nævnt i pastor Krarups og Chr Gays lille slægtsbog.

Allerede forud for dette ægteskab er der nær forbindelse mellem de to slægter, idet Jens Mogensen var besvogret med Peter Møltrup på Herping.

I Mogensen-slægten har der til i dag levet en overlevering, som gik ud på, at en

mand i slægten skulle være druknet ved Torsminde en nat han kørte efter jorde-
moder. Overleveringen lyder i Sigurd Mogensens erindring således:

Far og mor fortalte så tit om en mand i slægten som druknede.
Han kørte efter jordemor ude o æ Mind
æ hav tog både hejst og vogn
og ingen so dem sind.

Dette havde vi i lang tid svært ved at få bekræftet. Frede Mogensen mente, at vi
skulle søge i Fjaltring. Heldigvis løb jeg en dag ind en af den druknedes efter-
kommere, en datter af Ingvar Fiskbæk i Gudum (se også IIF), som er en ivrig
slægtsforsker, hun kunne oplyse, at den druknede var Ane Sophies 1. mand, hvil-
ket også fremgår af Vandborg sogns kirkebog 1814:

*1814 6.aug druknede Christen Jensen Strande i Minden ved Fjaltring
i sit 34 år og blev begravet d.17.do.*

På det sidste har Sigurd Mogensen gravet hele historien frem af hukommelsen.
Christen J. Strande skulle bringe jordemoderen tilbage, og på udvejen var de
ved at grave en rønde til at lede vandet ud af fjorden, men på hjemvejen var der
en rivende strøm. Han havde imidlertid ikke tålmodighed til at vente. Han kørte
ud i den rivende strøm og det blev hans død. Hans eneste søn, Jens Christensen
Strande blev gift med Jensine Strande, hvilket betyder, at der i dele af Mogen-
slægten er dobbelt slægtskab tilbage til gården Mellem Strande. Se s. 213.
Vi kan levende forestille os Ane Sophies sorg og kvide i de 11 dage der går, in-
den de får hendes mand begravet. Hun er da højgravid og får 13/10 en datter.

Ifølge skiftet november s.å. har enken to børn: Jens, 3 år og Christiane, 7 uger.
De har været jævnt velstående og børnene arver hhv. 233 og 112 Rbd. Christen
får en pæn begravelse, udgiften 50 Rd, det samme som en god ko.

Ane Sophie kunne skrive, idet hun har skrevet under i skifteprotokollen. Af andre
navne, som har interesse kan nævnes Jens Nielsen Munksgård, og Poul Dahlgård,
som siden bliver gift med Ane Sophies fæster, A.M. Jensdatter Toelberg. Han om -
kom i 1834 ved en ulykke, idet han "blev ynkelig knust og dræbt" da et par heste
løb løbsk. Blandt deres efterkommere kan nævnes DAVIDSEN-SLÆGTEN. Se s.59

Datum til firma: 1814/10/17
Jens → *Ane Sophie*
Jens Munksgård → *Jensine Strande*
Jens Munksgård → *Jensine Strande*
Jens Munksgård → *Jensine Strande*

Da Ane Sophie var ret velhavende, kunne hun tillade sig at sidde som enke i he-
le 4 år og se de unge karle an. Hvor har hun så fundet Niels? Selvfølgelig ved
hendes fætters, Jens Jensen Toelberg den yngres bryllup med Maren Jensdatter
Klinkbye, som er Nielses ældste søster.

Om dette bryllup skal der her berettes fuldstændig troværdigt - ifølge natlige
syner - et flittigt studium af kirkebøger og andet:

TIL BRYLLUP HOS SOGNEFOGED JENS LARSEN I Ø KLINKBYE I HOUÉ SOGN

I mange henseender ved vi ikke meget om vore forfædre, men ét ved vi: de forstod
at feste. Festerne var med til at give det slidsomme liv indhold. Og vi er nu
budt til bryllup hos Jens Larsen Klinkbye 15.nov 1817.

Han har været enkemand et års tid, men trøster sig nu med sin unge kone Kirstine
Pedersdatter fra Mullesgård i Lomborg. I en hel uge har gården stået på den anden
ende, og hun regerer sammen med kokekonen i bryggers og køkken.

Det er Maren, hans ældste datter, som skal giftes med Jens, ældste søn på Toel-
berg. Betingelserne er forlængst aftalt med hans gode ven og sognefælle Jens Jen-
sen Toelberg, den ældre, og de unge synes godt om forholdet.

For Jens Larsen er det lidt af en lettelse, det er ikke godt at have Maren gående
sammen med så ung en stødmoder.

Før brylluppet er der frokost. Musikanterne, to klarinetister fra Lemvig, modtager hver nyankommen vogn med fuld musik. Efterhånden som gæsterne kommer, bliver de bedt til frokostbordet, og det luner i det kolde vejr.

Efter frokosten kan kirkefærden begynde. På forreste vogn kører Niels med musikanterne. På den næste vogn sidder sognefogeden selv på bukken. Han har de to blåskimlede for. Bag i vognen har han bruden og hendes brudepiger. Han er omhyggelig med, at der køres i skridtgang "ret som ved en ligbegængelse". På den tredje vogn kører så de fra Toelberg.

Det tar ikke lang tid at nå Houe kirke, som i modsætning til kirkerne på egnen ligger i en lavning. Præsten, som vier de unge, er den afholdte P. Høyland, født i Engbjerg, søn af degnen der.

På hjemvejen er det modsat, nu kører gommen foran - og det går i skarpt trav, som et tegn på, at han foregår an. Gik det ikke stærkt nok, så kunne det ske, at bruden greb tømmerne. Deraf det gamle råd til gommen: Du skal ikke give den ene af tømmerne fra dig, for så skal hun snart gribe den anden.

Jens var også påpasselig med, at ingen overhalede, eller at toget gik i stå, for det varslede ikke godt for den ægteskabelige harmoni. De har vinden imod nu. Hen over Limfjorden oppe over Engbjerg bakker går de stride nordvestenbygger. Men det må gerne regne i brudens skød, for det betyder guld.

Vel ankommet til Ø. Klinkby skal gæsterne bænkes. Brudeparret sidder på hæderspladsen i storstuen, men ellers er det skafferens sag at placere folk. Først skal familie og slægtninge anbringes. Der er Jens Larsens familie fra Gjettrup på Thy. Så Mogensens-familien fra Toelberg. Så Mullesgård. Dernæst Niels Katkjær og Povel Dalgård fra Vandborg.

Dernæst blir sognefolkene bænket efter hartkorn: Søren Houliind, Niels Pedersen Houvinkel (sognefogedens efterfølger), Jens Adam Winkel, Peter Christensen Mari-boel, Jens Snabe m.fl.

Nu kommer familien fra Ml. Strande. Først kommer den gamle Mogens Jensen og hans hustru. Han er bror til gommens far. Da nu hans datter, Ane Sophie Mogensdatter træder ind i storstuen, går der en stille hvisken gennem rækkerne. Alle kender hendes skæbne. Ved hånden har hun sønnen Jens og den lille 3-årige Christiane. Det er nu tre år siden hun mistede sin mand den forfærdelige nat, da han red efter jordemoder og druknede derude i "æ Mind" ved Fjaltring.

Det har ikke skortet på friere, men de har alle fået en kurv. Nu kan festmiddagen begynde. Først kommer suppen. Skeen har gæsterne med sig hjemmefra. Suppen bliver sat ind i skåle, og så langer man til. Henne blandt ungdommen er skålen blevet tom. Den blir vendt på hovedet, og så banker alle mand med deres skeer, indtil den arme skaffer får fremskaffet en ny.

Senere serveres der sulemad. Måltidet er kraftigt og overdådigt. Tilsidst er der grød med øl til. Efter måltidet skal mændene slå en streg og bese landbruget. Ø. Klinkby er en god gård, der er nok at drøfte.

Nu spiller musikanterne op i loen. Den ene har skiftet klarinetten ud med en violin. Violinens hvinen sætter blodet i kog og der danses til sent. Inde i stuerne spilles der kort og der serveres smørrebrød og brændevin.

Da Ane Sophie har fået børnene lagt til ro, smutter hun over gårdspladsen. Og hun kan mærke hvordan hendes sorg forjages af lystigheden. Der er rift om hende, men det blir brudens bror, Niels, der går af med sejren. Hurtigere og hurtigere hviler violinen og klarinetten følger efter med sin både dybe fyldige træklang og høje gennemtrængende toner. Det er længe siden, Ane Sophie Mogensdatter har været så glad. Da hun senere forlader loen følger Niels efter hende og trækker hende over mod det vestre hus, hvor der i de fem nordre fag er fåresti og vognskjul. Og nu sker der pludselig en forvandling. Nu er han den uerfarne og hun den modne kvinde. Stakåndet af dansen og hendes heftige kært tegn læner Niels sig mod et vognhjul.

Øvre i loen høres der pludselig en frygtelig larm - nu slås de om brudgommens hue. De vil løbe derover, men inden de skilles, siger hun: "Jeg mangler en karl til foråret, kunne du tænke dig at få pladsen?" Niels gir sit ja - og sådan blev det.

Mogens Kristian Strande.

"Tiden læger alle sår". Niels har uden tvivl været en pæn og dygtig karl og ved brylluppet, som står 11 dage før jul i året 1818, er Ane Sophie højfrugt-sommelig. Det er forøvrigt den jul, hvor musene gnaver hul på bælgene i kirke-orgelet i den østrigske landsby Obendorf og skolelæreren Franz Gruber derfor må skrive en melodi til guitar, "Glade jul, dejlige jul".

Den 30. jan 1819 nedkommer hun med min tipoldefader, som den 14. marts bliver døbt i Vandborg kirke og får navnet MOGENS KRISTIAN.

Det synes at gå dem godt i Mellem Strande. De får endnu 6 børn, og de er alle hjemme ved folketællingen i 1834: Christiane (fra 1. ægteskab) 19 år, Moens 16, Christen 13, Karen Margrethe 11, Jens 7, Andreas 4, Nicoline 1 år, Christiane 9 år.

Skønt ældste søn arver Moens ikke gården. Det gør derimod den næstældste, Christian, som det fremgår af faderens testamente:

Dette går kort fortalt ud på, at gården Mellem Strande på knap 4 td. hartkorn med et tilliggende på Harboøre, kaldet Flyvholm på 6 skipper land "når jeg Niels Jensen ved Døden afgår, tilfalder vores fuldmyndige Søn Christen Nielsen, der således strax ved dette Dødsfald skal være berettiget til at tiltræde gården med tilbehør osv.

Som vederlag for Gården, tilligende Jord med Tiender og øvrige anførte Tilbehør bestemmes en Kapital af 5000 Rd Pigs mønt, hvilket Beløb vores bemeldte Søn skal udbetale skadesløs, dog uden Renter til den første 11. juni eller 11. december Termin, som indfalder, når 6 Måneder fra tiltrædelsesdagen ere Forløbene, dog skal ingen udbetaling finde sted inden den lønøstlevendes Død. Thi skulle min Hustru overleve mig, da skal vores Søn give hende, hendes Livtid, fri Huusværelse og brug af Gården Ildebrændsel og Foder og Græs til to Køer, vinter og sommer og frit og bequem Huusværelse til samme og endelig betale hende til Livets Underholdning 80 Fd. Pigs mønt.

Kreditoren overtager den faste gæld opregnet til 3000 Rd. Til deling mellem medarvingerne således:

Jens Nielsen, 24 år gl	666 Rd.
Andreas Nielsen 22 år gl	666 -
Christiane nielsen gift m	
Andreas Nielsen	333 -
Nicoline Nielsen 20 år ugift	333 -

Det bemærkes, at tvende andre Børn Moens Christian og Karen Margrethe er fyldesgjorte for deres Fædrene og Mødrene Arv.

Således modtaget til Tingbogen

Mellem Strande den 9 Juli 1857 kl 6.

Niels Jensen Strande Ane Sophie Mogensdatter.

Efterat den fremlagte Disposition der høit og lydeligt var forelagt Testatorerne, Niels Jensen og hustru Ane Sophie Mogensdatter, der ere Dommeren og Vidnerne personlig bekjendte og som forefandtes i en tilstand, hvori de skjønnes ved Forstandens fulde brug, så blev dette Testamente godtaget som deres sidste Vilje og Bestemmelse.

Niels Strande afgår ved døden 14 dage efter, hvilket kan tyde på, at han har været alvorligt syg ved oprettelsen af testamentet.

Christian, som arver gården får sønnerne: Niels Strande gift m Ane. De dør barnløse. Laurids, som bliver Urmager i Lemvig. Han får sønnerne Axel Strande, som var nationalbankdirektør efter krigen og hvis navn stod at læse på manganen en pengeseddel, - og Christen Strande, som var urmager og optiker i Lemvig. Hans søn igen er skibskaptajn Henning Strande, Lemvig, som kaldersig

"den sidste Strande".

Jens f.20.2.28 bliver gift med Edel Jensen og flytter til Dybbøl. Her får de datteren Kirstine Strande f.4.5.81 gift m. Kristen Kjærgård, gdr Nødskov i Nees. De har bl.a.sønnerne: Chr Kjærgård i Ramme og Harald Kjærgård, Nygård i Vandborg. Harald, som er gift med Anna (af P. Christensen Klinkbys slægt) har sønnerne Leo Strande Kjærgård, som har overtaget Nygård, og Gudmund Strande Kjærgård, revisor, Lemvig.

Anna og Harald, som var arvinger til Niels Strande og Ane, tjente hos dem på deres gamle dage og fortæller, at det var skønne folk at tjene med fine personlige egen-skaber.

Mogens Kristian er ikke, som det ellers er skik, opkaldt efter farfaderen, Jens Larsen Klinkbye, men efter morfaderen. Det kan enten skyldes, at han har halvbroderen Jens (far til Jensine Strande se.s.) eller, at moderen har haft myndighed til at bestemme navnet, det navn som skal blive vores slægtsnavn.

Det er ikke meget, vi ved om Mogens's liv.

I 1822 får Vandborg ny præst M.J. Schjørring, far til Jens Schjørring, der bl.a. har skrevet salmen "Herrens venner ingen sinde". Han har også skrevet om præstegårdslivet i Vandborg på den tid:

Min fader måtte tilbringe sin l.vinter hos sin nabo, den skikkelige Anders P. Mølgård og hans kone, der ligesom de andre sognefolk med en sjælden opofrelse hjalp den unge præst til rette med alt, hvad de formåede.

Et andet sted skrev han: Egnen om Vandborg præstegård var vel ret frugtbar, men af det skønne fandtes der ikke meget pga. den totale mangel på travækst.

Men der var da også noget, vi fandt skønt. Når vi gik over vejen, der førte til den høje hvide kirke, så fandt vi på den anden side en lille dal med et vandløb og eng deromkring, hvor vi børn om sommeren gerne skulle hen og plukke enblomster. Når jeg siden har læst Baggensens:

Ak ingensteds er roserne så røde
og ingensteds er tornene så små
og ingensteds er dunene så bløde
som dem, vor barndoms uskyld smilte på,

så har jeg tænkt på denne dal med sin bæk og sine blomster.

M.J.Schjørring var som den tids præster stærkt optaget af folks oplysning og sundhed. Således har han underskrevet nedenstående koppe-attest på den lille 5-årige Mogens, en attest, som har været opbevaret i slægtens eje til nu og venligst overdraget mig af Henning Strande, Lemvig.

FR
VI

Roekoppe-Indpodnings-Attest.

Mogens, Søn af Niels Strande
fød i *Orant* og boende i *Vandborg By* 5 Aar gammel, er af mig underskrevet, Aar 1824 den 8 Jule, indpodet med Roekopper.

Med noiaagtigt Eftersyn imellem den 7de og 9de Dag efter Indpodningen har jeg fundet alle de Tegne, som vise dem at være de ægte Roekopper: de være nemlig hele og ubeskadigede, opfyldte med en klar Vædske, i Midten nedtrykkede, og omgivne med en rød Zirkel; *De*

har da ordentlig giennemgaaet de ægte Roekopper, som betrygge, *uden* for Bornekopper i Fremtiden; hvilket herved, paa Vere og Samblittighed, bevidnes *ic*

af *And. S. Broge*
Lemvig den 15 Jule, Aar 1824 *O. Schjørring*
Præst og underskriver *Nassatons By* *Jule 18.* *M. H. H. H. H.*

Mogens har sagtens været karl hjemme, men han har også været ude at tjene. I afgangslisten Vandborg 29. sept 1844 er tjenestekarl Mogens Kristian Strande i Øster Gåskjær, 28 år flyttet til Bøvling. "Godt skudsmål". Husbonden er Jens Gåskjær, født i V. Damsgård, af den tidligere nævnte Hørpingslægt, og far til Ane Sophies første mand. Mogens er nu tjenestekarl i Bøvling i to år, og gifter sig så, ligesom faderen med en enke. Han er forud for giftemålet karl på Storbjerg. Gift 1846 11. okt med Christiane Jensdatter. Født 11.4.1806, datter af Gmd Jens Chr. Nielsen og hustru Øllegård Pedersdatter i Aggesgård i (Bøvling) Hun er ved brylluppet, 40 år gl, enke i Lille Brandborg i Flynder efter husmand Ole Nielsen, der 7 mdr forinden døde 55 år gl. af "hidsig feber". Ole har i et tidligere ægteskab været gift med Gjertrud Marie Jensdatter af Hedehus i Flynder og har med hende sønnen N.C. Olesen Dernæst er han gift med den 15 år yngre Christiane Jensdatter. I 1845 består familien af J.C. Olesen, 10 år, Juliane, 9 år, og Chr. Peder, 6 år. En Ane Christensdatter, der i 34 nævnes som en 77-årig aftægtskone er nu død.

Disse data vidner om, at Christiane, eller Christine, som hun kaldtes, måtte gå ind til nogle indviklede familieforhold, at skulle være mor for halvsøskende fra 3 forskellige ægteskaber. Disse forhold kaster sikkert et formildende skær over hendes eftermæle, som ikke er god.

Med Mogens Kristian får hun hurtigt efter hinanden sønnerne, Niels f. 1847, Ole Christian f. 1848, og CHRISTEN STRANDE MOGENSEN f. 19. marts 1850.

Niels bliver gift med Inger Marie Henriksen fra Mors og overtager L. Brandborg. Ole Chr. bliver gift med Jensine Strande, enke efter Jens Christensen Strande, altså Ole Christians halvfarbror, og får med hende datteren Nora.

CHRISTEN STRANDE MOGENSEN bliver gift med ANE KRISTINE OLESEN se nr II.

Om hjemmet L. Brandborg er der næsten intet overleveret. Elisabeth fortæller, at at hun ikke kan mindes, at hendes far nogen sinde har omtalt sit hjem. Sigurd er den eneste i slægten, som kender "Mogens Kræsten" ved navn. Derimod huskes Christine. Elisabeth fortæller, at hun var sådan over for svigerdatteren Inger, at denne var ved at gå fra forstanden over det.

Sigurd fortæller samstemmende, at hun var så grim over for hende i alle måder. Hun ville gå i spisekammeret om natten og spise maden og drikke fløden.

En nat hørte hun at der var uro og møder hende på kældertappen. Hun giver hende så et skub, sådan at hun falder ned og brækker lårbenet. Ifølge Sigurd er det denne handling, der er ved at bringe Inger fra forstanden. Hun får et nervesammenbrud og må til Viborg. Det fortælles dog videre, at Christine på sit dødsleje sådan angrede, at hun havde været så ond mod svigerdatteren, og bad denne om tilgivelse.

Ud fra disse tildragelser, kombineret med, hvad vi ved om Christen Strande Mogensens tungsind, kan vi formode, at der hviler en vis skygge erindringer fra L. Brandborg, men det må understreges, det er og bliver kun formodninger.

Nok tilhører Christen en gren af slægten, som i generationer er blevet mere fattig ved hvert arveskifte, men han synes ikke at have bragt en dårlig arv med sig hjemmefra. *)

8. SGNEFOGED JENS LARSEN KLINKBYE OG HANS SLÆGT

Født 1.aug 1762 på gården Gundtoft i Gettrup sogn, søn af fæster og gårdmand
6. LARS JENSEN GUNDTOFT gift 18.okt 91 29 år gl i Gettrup kirke med CHRISTIANE
NIELSDATTER Født 1771 på husmandsstedet Stauenberg i Hurup sogn. Hun er datter
8. af NIELS JENSEN STAUENBERG tømrer og husmand og hustru MARGRETHE CHRISTENS DAT-
9. TER..De får i alt fald 5 voksne børn, hvoraf de tre flytter søndenfjords. Den æld-
ste datter Karen Marie gift 2.gang 45 år gl i Vandborg kirke med gmd Niels Jen-
sen Flyves (en gård udskilt fra Kubstrup). En datter Maren blir gift med urmager
Thomas Chr Svenningsen Yde. De flytter til Nødskovhus i Hove.
Jens Larsen er først fæster af Olesgård i Gettrup sogn på Sydthy. Her får de 6
børn. Ca 1800 flytter de til gården KLINKBYE i Houe sogn, som han på et tids-
punkt køber til selvsje.
Gården har været ganske god, ca 6 td ntk. I brandtaksationsprotokollen beskrives
den 1828 som en 4-længet gård med et 17-fags stuehus "i Sønder opført af Eege og
Fyhr Undertømmer, Leervægge og Stråtag. Alt forsvarligt indrettet mod Ildsfare. De
befalede Brandredskaber forefandtes. I alt vurderet til 820 Rigsdaler Sølv."

De 6 børn født i Olesgård er:

- 1) Jens.Født 1792,døbt 30.jan. Død 27.dage gl.
- 2) Jens.Døbt 2.jan 1793. Død knap 2 md.gl.
4. 3) Den 3 søn har de åbenbart opgivet at kalde op, så han får navnet NIELS
- 4) Maren døbt 24.juni 1796. Gift med gmd Jens Jensen Toelberg (se side 42
- 5) Karen født 98 dør 2 mdr gammel
- 6) Karen født 18.nov 99. Gift 21 år gl med skrædder Poul Jensen fra Hygum.
De bosætter sig i Klinkby.

De sidste 7 børn fødes i Ø.Klinkby:

- 7) Lars Christian f.2.juledag 1802.Dør 1 md gammel
- 8) Anne Marie f.3.dec 1803. Gift med Jens Nielsen fra N.Munksgård. Et af hen-
des 2xtipoldebørn er Jens Byskov, som er en meget ivrig slægtsforsker. Ham
traf jeg tilfældigt på Landsarkivet i Viborg, hvilket hører til blandt
de mere spændende oplevelser i slægtsforskningen. Det er iøvrigt fra ham,
jeg har de fleste af oplysningerne om Jens Larsens slægt. 1*
- 9) Anne Margrethe f.17maj 1806. Dør 9 år gl
- 10) Lars Christian f.23 aug 1808
- 11) Anne Johanne f.11.juli 1811
- 12) Christian f.1815. Gift 41 i Vandborg kirke med Sidsel Christien Madsdatter
fra Mågård. De får gården Flyves i Vandborg. 2*

Christiane Nielsdatter dør maj 1815, 44 år gl hun efterlader sig 7 levende børn i
alderen 7 uger til 21 år. I skifteprotokollen står følgende:

*År 1815 10.aug blev der for S-V Herreders Skifteret foretaget 30te dages Registre-
ring og vurdering efter Gårdmand Jens Larsen Klinkbyes ved døden afgangne hustru,
Christiane Nielsdatter...*

*Enkemanden var nærværende ved forhandlingen tillige med de 7 i lovligt Rgteskab
sammenavlede Børn og Livsarvinger af Navn: en Søn, Niels 21 år osv.
Gårdmand Jens Nielsen Adbøll af Westervig sogn, som er Afdødes Broder, var mødt og
blev anført som værge for sønnen Niels og som Formyn-der for Lars Christian, Datter-
ren Maren, hvorimod den afdødes Søstermand ,Gmd Niels Jensen Flyvesgård var mødt,
og blev ansat som formynder for Sønnen Christian, datteren Karen og Anne Marie.*

Derefter går skifteretten i gang med med boets indtægter og udgifter. Enkemanden
erklærer, at han ikke har skjulte tilgodehavender, og formynderne erklærer, at det
ikke er dem bekendt, at enkemanden har udestående tilgodehavender. Det synes også
at fremgå af skiftet, at Jens Larsen er ejer af nabogården Nygård.
Derefter følger den sædvanlige oprensning af indbo. Selv om skifteretten ikke er
gæet særlig minutiøst til værks, så får vi dog et indtryk af, at gården er i god
drift.

Indboe i Stuehuset:
 1 Fyhr Bord på Foed og m Skammel
 1 Bielægger Kakkelvorn
 1 Slagbæk
 1 lille Bord på ... Foed
 2 træe Borde 24 stk Mælkebøtter
 20 stk træe Mælkebøtter
 1 Brødskiæer
 1 Mangeltræe
 3 sorte Flasker 3 Brændevinsglas
 samt 1 Ølgias
 Sængeklæder til 5 Sænge
 2 Borde 2 Øltønder
 1 Ballie en gi Kiste en Flødebøtte
 1 Lime 1 Skjægmand
 1 gi Skab 1 Dejstrug
 5 løbe,, Korn og Melsække
 1 zink ... Bord og 6
 Ildklemme en Foed og..
 2 Pander 4 træe Tallerkener
 1 Gruekjedel 2 Jærnkjelder
 10 Gryder og ... og Potter
 5 Kar 3 Spande
 2 Zinkspande og ..Bøjelspande
 Ountømmer 2de Kar ...

Udendør Besætning:
 4 Vogne og Behør, 2Plove
 2 Harver 6 River 3 Forke
 2 Møgbøer 3 Grebe 3 Høleer
 1 Spade 1 Svinetrug 1 Hversten
 3
 1 Skjerkiste med kniv 2 Plejje
 Drettetøi træ 5
 1 Svinnel 1 Kratte

Kreaturer:

5 Heste 900 Pd 9 Køer 450 Pd
 12 Stude 600 Pd 6 Unønødder
 2 Kalve 12 Føer m Lam
 1 Soe med 3 Grise 16 Gjæs
 I Gården Klinkbye 2 Hesteføl og
 et Vandtrug

Summa Indtægt 10.452 Pbd

Et manglebræt.

Jens Larsen gifter sig året efter 6.juni med den 29-årige Kirstine Pedersdatter fra Mullesgård i Lomborg (vistnok stadig i slægtens eje). De får tre børn:

- 1) Christiane f.27.sept 1816, gift m enkemand Søren Nielsen Houлинд. Hun dør på aftægt i Lomborgdam 1904, 87 år gammel.
- 2) Karen Marie f. 25.apr 1818. Hun bliver 33 år gl. gift med gmd Bryndt Jensen Klinkbye i V. Klinkby. Forloverne var Jens Larsen og Søren Houлинд. Interessant er det, at V.Klinkby i dag ejes af et oldebarn J.P.Klinkby, søn af Karl Bryndt Klinkby. Bryndt-familien får det bedste skudsmål, f.eks af den nulevende gdr. Søren Houлинд.

Og særdeles interessant er det, at Karl Bryndt Klinkby har ladet gårdens historie undersøge, og blandt det skriftlige materiale findes Karen Marie Jensdatters SKUDSMÅLSBOG, som indeholder følgende oplysninger om hendes opdragelse og færden:

..blev ved Examen i Hygom Skole 16.apr 1832 udskrevet til Confirmation med følgende Charakterer: Læsning Godt.
 Religion M.G.
 Regning M.G.

Karen Marie Jensdatter blev 29.apr d.A.confirmeret i Hygom Kirke med god Christendoms Kundskab og sødelig opførsel, og var den 2.maj Gæst v Herrens Bord. "Mit Farn, tænk på Herren vor Gud alle Dage, og du skal ikke synde og overtræde hans Bud" Tob.4.

S.T.Harpøth

Sognepræst til Hygom og Houe.

Karen Marie Jensdatter har siden sin confirmation opholdt sig i Houe Menighed, hvor hun har levet skikkeligen. I foråret var hun til Guds Bord.

Afgangen Wandborg 10.okt 1836. S.T.Harpøth

Bemeldte Pige har her i menigheden, så vidt mig er bekiendt, opført sig vel. Fun communicerede sidste Gang afvigte Forår

Vandb. præstegård d.19.sept 1839. Prior.

Foreviserinden, på hvis Vandel jeg intet ved at udsette, var sidste Forår en Gjest ved Herrens Bord i Houe Kirke og føres nu Soqnet til afgang Hygom 30.sept 1843

Karen Marie Jensdatter får flere lignende skudsmål. Fra hendes sidste plads får hun flg anbefaling af husbonden:

Bemeldte Pige har tjent mig siden Mikkelsdag som Huusholder, og har vist sig flittig, troe og sædelig, hvilket jeg med fornøjelse her bevidner.

Kløvborg 5te april 1851 Willads Henriksen.

K.M.J. dør 1904, 86 år gammel. Hendes yngste bror er:

- 3) Peder Jensen f.19.juni 21. Også om har vi interessante oplysninger, idet han var med i 48-krigen. Han har været en god iagttager og fortæller. Det kan vi se af, at han har fortalt om sine oplevelser til lærer Pinholt, som har bragt dem i Hards.Åb 37. Jeg vil her kun trække en enkel tildragelse frem. Den bringes efter hukommelsen.

Een af kammeraterne, kaldet den hellige Bech, må døje en del skoser for sin tro. Men billedet vender, da han efter længere tids belejring og heftig beskydning, så de til sidst lider sult, tilbyder at hente poviant. Efter en kort bøn rejser han sig, og går til tyskernes store forundring uskadt gennem kugleregnet og vender en tid efter tilbage med en stabel rugbrød under hver arm. Efter den tid var der ingen, der spottede ham. 11112

JENS LARSEN SOM SOGNEFOGED

Jens Larsen Klinkbye er en interessant person, selv om vi kun kender de ydre omstændigheder fra hans liv.

Han tilhører den bondegeneration, der gør sig fri af stavnsbåndet. Det er lidt af en gåde, at han med en fremmed dialekt bliver sognefoged i Houe efter kun 6 års forløb. Vi træffer ham som sognefoged første gang ved et kirkestævne i Houe 19.okt. 1805. Hvad var sognefogedens opgave? Han var et bindeled mellem øvrigheden, især byfogeden i Lemvig, og sognefolkene. Han skulle således kundgøre skrivelser fra øvrigheden efter kirketid.

I bilagspakkerne til byfogedprotokollen er der mulighed for at finde breve til og fra ham. En sag, som går igen, er en matrikeludskillelsessag for nogle selvejere i Houe, på hvis vegne Jens Larsen gentagne gange søger om fritagelse om at betale de dermed forbundne omkostninger, 72 Rd. Dette bliver afslået, men sagen trækkes tilsyneladende ud til det sidste. Vi finder måske her en rest af fæstebondens seje modvilje mod øvrigheden. Bag på en rykker for beløbet finder vi følgende kvittering fra ham. Den smukke skrift synes at være udtryk for en harmonisk personlighed:

Dette forestående er udaf mig rigtig forkyndt for Sognebeboerne på Kirkestævne, den 5-te og tillige den 9-de Marty.

Tilståes udaf mig

Jens Larsen Klinkbye

*Det her forespørgsel er udaf mig rigtig
forkyndt for Sognebeboerne, på
Sognefogedens, den 5-te og tillige den 9-de
Marty. Tilståes udaf mig
Jens Larsen Klinkbye*

En anden tidstypisk sag er det offentliges forsøg på at få folk til at bruge jordemoder. Folk var skeptiske. De ville hellere bruge deres egne. Og det kostede også penge. Der findes en del politisager fra Tørring herom.

På en forespørgsel fra herredsfogeden om, hvorvidt der findes jordemødre i Houe sogn, svarer han lakonisk: "Her i sognet er der ingen, som befatter sig med at betjene barselskoner"

Er han ligegyldig med børnedødeligheden? Vi ved det ikke. Selv har de ikke mistet børn ved fødselen, men dog 5 som små. Og i 1815 mister han sin kone, kun 9 uger efter en fødsel, så det havde måske ingen skade været til med en jordemor.

Jens Larsen synes at have været en dygtig landmand. Han synes, som mange andre på den tid ved stavnsbåndets ophævelse, at have haft lyst til at drage søndenfjords. Rejseruten var formentlig med oksevejen ned over Aggertangen.

I 1832 bytter han gård med Peter Christensen, som er ejer af det noget mindre Mariboel. Der er ikke noget, der tyder på, at han mangler penge. Han er snarere blevet for gammel til at magte den store gård. Måske sælger han for at hjælpe børnene. Han er også ejer af Nygård, denne sælger han i 35 til svigersønnen, Jens Nielsen Munksgård fra Vandborg for 50 Rigsbankdaler Sølv, hvilket må siges at være næsten en foræring, da gården er over 4 td.htk.

Peder Christensen, som han bytter gård med, får 12 børn og Dansk Slægtsforskning har udgivet en bog over hans slægt, som har haft en særdeles frodig livskraft. Der er snart ikke den gård i Vandborg, hvor han ikke har efterkommere. Det gælder især hele valgmenighedsdynastiet. En del af efterkommerne bærer Klinkby-navnet, og gården er stadig i slægtens eje. Fra vores slægtsbog kan nævnes Kristian Brun Bjerg og hans familie i Skærtøft i Vandborg blandt hans efterkommere.

Jens Larsen dør 27.3.i 36. Han lever altså kun fire år i Mariboel. Hans kone, som gifter sig igen, dør 69 år gammel. Og dermed er deres saga ude. Han har uden tvivl mange efterkommere på egnen, men det ligger langt uden for denne bogs rammer.

JENS LARSENS SLÆGT FRA GJETTRUP PÅ THY

Hvad Jens Larsens fars aner angår, så er de alle fra Gettrup sogn, og da kirkebøgerne herfra går langt tilbage, så har vi her haft gode muligheder. Desværre synes der ikke at findes andre kilder fra den tid. Hans far:

16 LARS JENSEN GUNDTOFT blev født 10.juli 1720 på Østergård i Gettrup sogn. Han var
32 søn af gmd og fæster Jens Lassen Østergård og Anne Jensdatter.

17 Han blev gift 3.jan 1747, 26 år gammel, i Gettrup kirke med Karen Thøgersdatter. Hendes oprindelse er ukendt.

I starten af deres ægteskab boede de på Østergård, men senere bliver Lars Jensen fæster af en gård i Gundtoft, en klynge gode gårde øst for Gettrup. De får ialt 6 børn. Lars Jensen Gundtoft dør den 30 jan 1780 i Gettrup, 59 år gammel

64 JENS LARSEN ØSTERGÅRD BLEV FØDT 21. feb 1686 på Østergård i Gettrup sogn. Han var
søn af gmd og fæster Las Laursen Østergård og hustru Ane Povvelsdatter. De havde sammen 8 børn, hvoraf en del døde. Las dør i Gettrup 1.spt 1715, 67 år gammel og Ane dør samme sted den 31.jan 1740, 87 år gammel. Deres forældre kendes ikke.

66 JENS THERKILDSSEN født 1643 på en gård i Kobberøe, søn af gmd og fæster Therkild
132 Jensen og hustru Kirsten Mogensdatter, hvis oprindelse fortaber sig i forhistoriens morgendis.

67 Han blev gift 26.feb 1671, 28 år gammel, i Gettrup kirke med MAREN GRAFFUERSDATTER, som da er 19 år. Deres hjem blir Olesgård, også kaldet Olufsgård. Hvis man kører fra Gettrup ned mod Helligsø, kommer man til tre gårde. Først for biskop Erik Jensens fødegård, dernæst ligger så Olesgård. Mange af gårdene i Gettrup har vistnok været slægtsgårde.

I Olesgård får de syv børn. Jens Therkildsen døde 1716 den 23 dec, 73 år gammel og hans kone døde 1714, 62 år gammel.

Den dag i dag lever en ung gdr Therkild Therkildsen i Lodbjerg sogn, søn af en Jens Therkildsen, som mener, at der ikke er andre slægter af dette navn på Sydthy.

134 GRAFFUER JENSSØN var gårdmand og fæster på en gård i Nørgjettrup. Han blev gift d.
135 24.nov 1650 med MAREN JENSDATTER, deres forældre kendes ikke, men alligevel har vi her efter landforhold meget tidlige oplysninger. Disse gamle slægtninge er født i Chr.d. Fjerdes regeringstid og har oplevet svenskekrigene. De får 8 børn, hvoraf Maren, 6x tipoldemoder, er den ældste. Graffer dør 16.juli 1663 og Maren 13.dec 1674

Apollone Andersdatter

MOGENSEN FAMILIEN PÅ WADSKIÆRGAARD I TØRRING 1650 - 1700

Wadskjærgårds historie er beskrevet andre steder, f.eks. Ha.Åb. 38.

Langt om længe fandt jeg Appolones far: ANDERS NIELSEN LUGGE, sognepræst i Søndbjerg †1657, søn (stedson) af MORTEN NIELSEN, sognepræst Nørhå † 1562 som havde været munk i Vestervig. ANDERS NIELSEN LUGGE havde 6 børn: *)

- 1) Hr Povl i Sjørring på Thy, sognepræst
- 2) Hr Jens Andersen, sognepræst i Visby på Thy (Om ham se spændende artikel)
- 3) Justitsrådinde og Caspersgaard i Thisted i Thisted amts årb 1938)
- 4) Rasmus Andersen. Amtsforvalter over Bøvling og Lundenæs amter, som Ringkøbing amt hed dengang, 1671-82. Da han havde tilnavnet Søgård, har han sikkert været ejer af Søgård på Holmsland. Han har måske også været ejer af Vadskjærgård, hvor svogeren Mogens Sørensen var forvalter. I registeret for lands-tingssager nævnes Rasmus Andersen mange gange, bl.a. som stiftsskriver i Odense 1666. Han dør i 1696 og efterfulgtes af broderen
- 5) Villats Andersen, som var amtsforvalter 1683-97, hvor han dør.
- 6) APOLLONE ANDERSDATTER født ca 1660. Gift 1.gang med Mogens Sørensen, forpagter på Vadskjærgård. De har 6 børn. Een af dem er Søren Mogensen, som bliver forpagter på Vadskjærgård og far til digteren C.F. WADSKIER. Se bilag IV. Mogens Sørensen dør i sin bedste alder. Han får en fornem begravelse, hvorom de gamle gulnede blade i Tørring kirkebog fortæller:

11. Maj 1676 blev begravet sal. Mogens Sørensen, forpagter paa Vadskjærgaard, som døde d. 29. Aprilis, hæderligen begravet i Tørring Kirke anno ætatis 35. Præsterne og Gejstlige, som hannem gelejede til sit Sovekammer vare efterfølgende: Hr. Povl i Sjørring, Hr. Jens Andersen i Visby, hans Svogre, Hr. Laurids i Vandborg, Hr. Jens i

Hove, Hr. Jens Jegind ubi Lemvig, Hr. Peder i Dybøl, Hr. Laurids Hygum, Hr. Nads Jensen i Engbjerg, Peder Jensen i Hygum, Rector Scolæ Lemvicensis, og Laurids Trane, Collega. Verdslige: Rasmus Andericy, Amtskriver ved Bøvling og Lundenæs Amter, Laurids Søndervang, Borgmester, Peder Oluffen Damstrøm i Lemvig, Laurids Hansen i Ulborg, Laurids Scrup etc.

Apollone bliver gift 2.gang med LAURIDS JENSEN en bondesøn fra N.Vinkel i Heldum f.ca 1660, først forpagter på Vadskjærgård, senere selvejer af faderens gård N.Vinkel. Hans slægt kan spores tilbage til 1550. Se SCHRIVERSLÆGTEN.

De får kun én søn, MOGENS LAURIDSEN født 12.apr 1683, hans dåbsattest findes i forbindelse med Jens Mogensens retssag 1766. Fadderne er: Peder Andersen, forpagter på N.Vosborg, Villatz Andersen, amtsskriver, Anne Andersdatter, Ide Sophie Rasmusdatter. Sønnen er uden tvivl kaldt op efter Apollones l.mand, salig Mogens Sørensen. Vi kan således med sikkerhed fastslå, at vi her for første gang i slægten møder navnet Mogens. I 1983 er navnet 300 år gammelt. Et ganske pænt årremål. De eneste, som i dag vides at bære Mogensnavnet, er Chr Strande Mogensens efterkommere.

Hvordan var så den tids kultur og hjemlivet på Vadskjærgård. Det er barokkens, enevældens og rettroenhedens tid, hvis ypperste repræsentant er Kingo. De har forstået sig på at leve livet i alt dets karskhed og synge: "Lad synden mig i dag ej rent forblinde".

Svenskekrigene har hærget landet, og mange bøndergårde stod tomme, som følge af pest og plyndringer, men som de bedrestillede inden for bondestanden, har de uden tvivl klaret sig.

En interessant indfaldsvinkel til den tids kulturliv i Vestjylland er Wadskiers frimodige rimerier om kvinden, ægteskabet, kødgryderne og forholdet mellem Jylland og København.

SCRIVER SLÆGTEN PÅ VINKELGÅRD I HELDUM

- 64o CHRISTEN AAGESEN SKRIVER født ca 155o altså kort tid efter reformationen, var først skriver på Bøvling og senere bonde på Vinkelgård i Heldum. Han havde i alt fald fire sønner, som synes ret stridbare. Een af dem er:
- 32o Laurits CHRISTENSEN født sidst i 15oo-tallet. Selvejer af S.Vinkel, nævnes 1614 og 2o. En datter var gift med Knud Gregersen, ridefoged (herredsfoged) på Bøvling, død 1642. En søn er
- 16o JENS LAURITSEN boede på N.Vinkel, født først i 16oo-tallet. Hans ældste bror Christen Lauritsen var sættefoged, en slags stedfortræder for herredsfogeden Hans ældste søn er:
- 8o LAURIDS JENSEN også kaldet Lars, født ca 166o, gift med APOLLONE ANDERSDATTER.

Af kongens rettertingsdomme 21.apr 16o2 fremgår det, at Predbiørn Gyldenstjerne, til Vosborg, rådmand på Bøvling, på kronens vegne tiltalte Hans Christensen, krem(m)er i Lemvig, for at have givet et gavebrev på "noget stug jord og eiendom" på Ballegård mark til Lemvig kirke og skole. Der følger så i sagen en lang række nærmere bestemmelser om jordens beliggenhed og arveforhold.

Videre forelagde Gyldenstiern i retten et samfrændebrev fra Skodborg herredsting af 15.jan 1599, at samfrænder havde hjemlet, hvordan de havde skiftet Ballegård mellem Christen Skrifver i Vinkel og Hans Christensen.

Dom: efterdi recessen medfører, at en bonde skal besidde selveiergods og bruge al gårdens eiendom, må dette gavebrev hverken komme Heldum kirke og sognepræst, ei heller den, som vor og kronens part i fæste haver, til skade, - og samme skøde og gavebrev bør magtesløs at blive.

En anden, omfattende sag om Lemvigpræstens fiskeret i Lemvig sø går denne imod. I denne sag vidnede "C. skrifver i Vinkel med oprakte fingre og helgens ed, at da han var skriver på Bougling, gjorde hine (?) gårde dagsgærrning til Torstensgård i Lem..." (som i 1569 af kronen blev forundt Thomas Hjul og Mariane Munksdatt.)

Om C.Ågesen Skriveres slægt kunne der sikkert findes mere i ovennævnte sag fra 1599. Han var formodentlig adelig gift, idet (O.N. s253) beretter om Jens Grøn fra Ulf-sund, at han ingen børn havde med hustruen Johanne Skram. Da hun døde giftede han sig med en uadelig, Bodel Madsdatter. Af en landstingsdom, gjorde Johanne Skrams brødre og brødreborn krav på arv efter hende.

Da Bodel Madsdatter var uadelig og ikke arveoprettede Jens Grøn en ægtepagt, og til den skulle hans arvinger give deres samtykke, og her optræder hans svogre: Fillip Hedenstrup, Thomas Galskøt, Anders Rytter til Kabbeldør 1618, som sidste mand i slægten, Christian Bognsen (søstersøn?), Dorthe Munksdatter til Jellinggård og Christen Ogesen i Vinkelgård, vistnok af bondestand, på sin hustrus vegne.

Hvis hustruen er adelig kan Christen Skriver meget vel have lært hende at kende i sin tid som lensskriver på Bøvling. De har i alt fald fire sønner: Åge og Niels som hver overtager en halvpart af N.Vinkel, Ole (oluf) og Laurits.

Disse sønner synes at have været noget rethaveriske og stridbare, men de havde jo også noget at strides om, og så var de sønner af en lensskriver. Således fortæller en landstingssag fra 1632 C,B 24-564 s.332, at Oluf Christensen i Vinkel havde støvnet Ogi Christensen, samme sted, i retten. Stridens æble er et par tønder byg, som den ene skyder den anden, ifølge to herredstingsdomme fra 1629 og 30

"Ogi Christensen lader sig påberåbe, at skulle have for kort tid siden forhvervet en landstingsdom, såvel en dels vidne, på kost og tæring.

Oggi Christensen har efter Skodborg Herreds dom: forgangen år i fornæ vnte Olluf Christensens eget hus, i gaat folck og domproustens nærværelse, givet ham to tdr. byg, hvilcke Olluf Christensen och haffuer bekendt at hafue fået.

Dom: så och efterdi samme tvende herredstings domme...., at Aage Christensen skal give fornævnte Oluf Christensen 3 slettdaler.

Dermed skal samme dom vere afferli (sat ud af kraft?) og ikke komme Ogi Christensen til skade på nogen måde.

Dette er et kort uddrag af dommen, som er meget vanskelig at læse.

SKØDE PÅ DET HALVE NØRVINKEL

En indviklet arvesag fra Viborg Landstings dombog 1653 C, s.111 b.B 24- 577.3.2. Sagen går i korthed ud på, at Niels Christensen i Nør Vinkel skal have afhændet sin halvdel af gården til en Jens Olufsen i Højbjerg. Denne er nu død, og en stor flok arvinger prøver nu at få ham til at vedstå en erklæring, fremlagt i retten:

Kiendes ieg Aage Christensen i Vindom, min broder, Niels Christensen i Nør Vinkel på mine egne vegne og min søsterdatter Anne Jacobsdatters vegne, som ieg er værge for, skøde på den halve part i Nørwinkel, nemlig den part, som min sal. broder haver afkøbt voris sal.broder Olluf Christensen.

Nør Vinkel den 30 marti 1650

Aage Christensen, egen haand

Problemet i retssagen synes at være, at Niels Christensen ikke vil rette sig efter en dom fra 1652 ved Skodb.Herredsting om at forsegle og underskrive arvingerne skøde på halve Nørwinkel. Sagen går arvingerne imod, som det fremgår af dommen.

D o m: Saa och efterdi befindis forn. Kirsten Christensdatter og Mette Mortensdatter, som medarvinger udi samme bundegård berettiget ere, og dog ikke for samme lov bud lovlig at støvnet være, og varsel givet som det borde, da kunne vi efter siglejlighed ikke kjende samme lov bud, saa vel som deri skøde derefter gjort ere, samt forn. dom og dielle hid støvnet ere, saa nochsom, at det bør nogen magt af haffue, men magtesløs at være.

Udgangen af sagen blir altså, at Niels vinder sagen juridisk, selv om han moralsk ikke har ret. Vi kan dog ikke deraf slutte noget om den enkeltes retssikkerhed ved domstolene. De gamle danske domstole er ret berømt for deres uafhængighed.

- 20 Af samme sag fremgår det, at LAURIDS CHRISTENSEN, som er den eneste af sønnerne, som ikke er indblandet i arvesagen, er bosat på S.Vinkel og har en søn Christen som er "setfoged".

EN RETSSAG OM FÆLLESEJE OG FISKERETTIGHEDER PÅ TØRRING MÅE OG GJELLEODDE.1695

Ved Skodb Herredsret findes en interessant og omfattende sag om fælleseje, som aldrig har været krænket førend en Knud Lang har ladet opføre 3 huse på Gjelleodde.

I sagen er 20 -30 vidner indkaldt, fortrinsvis sognefolk fra Tørring med kendskab til skik og brug. Blandt disse er Jens Musholm fra Fjaltring, som formodes at være en søn af CHRISTEN NIELSEN ESKEBÆK, sammen med 3 af sine brødre. Denne Christen Nielsen Eskebæk formodes at være stamfar til Christen Pedersen Musholm, nævnt i Olesen-slægten. (se s.27)

- 80 Som sidste vidne i sagen nævnes Lauris Jensen:

Dernæst vidnede Lauris Jensen af Nør Vinkel, at Velb Høyædle Knud Gedder, Kgl.M. Cansalieraad oc Amtmand af Silkeborg og Mariager (kloster) havde betroet ham, og havde forpagtet ham Wadskjergaard fra 1.May 1680 til May 1688 og at være fuldmægtig over samme gods.

Han kunne bekrefte, hvad der var vidnet af Jep J.Trans (tidligere forvalter og nu byfoged i Lemvig), at der ikke til ham var betalt nogen afgift af Tørring Måes fælle og fiskeri.

Sagen er ført til protokol af Rasmus Andersen til Siøgaard, der er mødt som skriver for amtmanden Jørgen Grubbe Kaas. (Findes i Chr Gays arkiv)

Ifølge slægtsbogen for Davidsen-slægten menes Christen Ågesen Skrifer at have været gift med en datter af forgænger i gården, den adelige Laurits Spend.

- 320 Laurids Christensen overtog hvervet som kirkeværgе efter faderen. Han havde en landsretssag mod Mads Christensen f.i Kirkegård. B 24/82 s.95 15/3 1654.

Jens Mogensen.

Født 1714 i CAMMERSGÅRD i Hygum, søn af MOGENS LAURITSEN. Denne har ikke været nogen ringe bondesøn, idet han blir gift med præstedatteren EDEL LAURIDSDATTER BRANDSTRUP, født i Hygum præstegård ca 1678, datter af pastor LAURIDS ANDER SEN BRANDSTRUP. Hun skal iøvrigt blive anledning til Jens Mogensens arveventyr, idet hendes søster Anna Kirstine Lauridsdatter Brandstrup, provstinde i Ferring, dør barnløs og testamenterer "det lidet jordegods hun har" nemlig fem fæstegårde til hendes søstersøn. Da der var mange arvinger, kan vi slutte, at han har haft en høj stjerne hos hende. Han har måske taget sig af hende på hendes gamle dage, hvor hun bor i Houe. Mogens Lauritsen af Cammersgaard nævnes i 1713 som formynder for svogeren, Jens Lauritsen Hygum Brandstrups børn i Ingstrup degnebolig. Mogens Lauritsen dør før 1758 og hustruen dør i Cammersgård 1760. De får seks børn. CAMMERSGAARD er et sjældent gårdsnavn, ellers kun i Ydby og Kvong. I 1499 toges tingvidne, at C. er rette bønderøje - men gården blev alligevel underlagt Ribe bisp (jyske tingvidner s.15). I 1683 var C een gård, men senere delt i 2 gårde på hver 6 td htk. Det lyder troligt, at gården har haft en funktion som "cammer" for Ribe bispesæde. Kirken havde dengang stor rigdom. En teori om, at gården har været ryttergård under Gudumkloster, har jeg ikke kunnet finde bekræftet. Der er iøvrigt en del, som har arbejdet med gårdens historie.

- 20 JENS MOGENSEN var gift med ANE SOPHIE JENS DATTER. Da det flere gange nævnes, at han er svoger til Peder Christensen Møltrup på Herping, må vi formode, at hun er en søster til dennes 1. hustru Ane Jensdatter, som dør 3.1.1768 (kilde Gays og Krarups slægtsbog s.9)

Jens Mogensen boede i Cammersgård, indtil han og hustruen mellem 63 og 68 flytter til Toelberg i Houe. Her de i 1787 på aftagt hos sønnen Jens Jensen Toelberg og hustru Anna Cathrine Pedersdatter Strande. Toelberg havde Jens MOGENSEN med flere gårde fået tilskødet i 1760 efter testamenterisk bestemmelse fra mosteren Anne K. Lauridsdatter Brandstrup. Skødet har følgende ordlyd:

*Urban Schouboe, sognepræst for Hove menighed og Johs Thaarup, sognepræst for Tørring og Høldum i Riber stift gjør vitterlig, at efter sal.hr.Chr Peck, fordem proust udi Vandfuld herred og sognepræst for Ferring menighed, hans efterladte enke, proustinde, nu salig madame Anne Kirstine Lauridsdatter Brandstrup under 15. marti oprettet testamente til hendes søstersøn Jens Mogensen, boendes i Cammersgaard, det lidet jordegods jeg ejer, nemlig Store Strand i Vandborg, Toelberg og Nødskou i Houe, N.Dybvad i Fjaltring og Mark i Trans. 1**

Jens Mogensen og hustru tilskøder den 9.aug 1787 (datoen?) til deres søn Mogens Jensen 2 gårde i Vandborg "Strande"

Under samme dato skøde de til sønnen Jens Jensen gaardene Toelberg og Nødskou, det bestemmes, at Jens, der hidtil har været fester af Toelberg, skulle overtage alt løsøret. Han skal forsørge foreldrene og hans to søstre Fdel og Anne Margrethe, hvis de ikke blive gift.

Hvad Anne Margrethe angår, kunne de have sparet sig deres bekymringer, for hun blir gift med Poul Poulsen Dalgård, f.8.4.1762 i V.Dalgård i Vandborg. De får sønnen Jens Poulsen Dalgård f.28.4.97

Denne søn blir gift med ANE DAVIDSDATTER f.1801 i Katkjær. De bosætter sig i Galtmosehus, hvor han er husmand og tømmemand, dør som 57-årig fra en række børn. Ejendommeligt at se er det, at her i dette lille hjem, hvor Mogensen-slægten mødes med David Katkjærs slægt, der fostres den kendte DAVIDSEN slægt. Om denne slægt se nærmere s.59.

Jns Mogensen tilhører sidste slægtled af stavnsbåndets bønder. Det er ikke meget vi ved om hans liv, hvad han har tænkt og troet, men han synes langt fra at have været underkuet, uoplyst og initiativløs, som Holbergs bønder.

I Skodborg herredsrets (som på dette tidspunkt er flyttet fra Rom til Lemvig) skøde og pantebrevsprotokol, findes der nogle interessante sager, som kaster lys over hans tilværelse.

I 1766 dør en søn af hans næstsøskendebarn, hofjunker de Caspergaard til Tølløsegård. For at få sin arv anlægger Jens Mogensen følgende sag ved S-V Herredsting 1766 6.marts, hvorom den gamle tingbog fortæller:

To gamle mænd, Oluf Jensen Ager, over 70 år og Mads Poulsen Østergaard, begge gift og bosat i Hygum, vidnede om Jens Mogensen Cammersgaard, boende i Toelberg i Hove sogn, om hvor nær hand og søskende ere beslegtede til salig hr. hofjunker de Caspergaard til Tølløsegaard i Sjælland.

De to vidnede, at de kendte dennes moder, afgangne justitsrådinde de Caspergaard i Thisted og vidste, at hun var datterdatter af sal. Rasmus Andersen, fordum amtsforvalter i Ringkøbing, og endvidere at denne havde en søster Apollone Andersdatter, som var gift og bosat på Vadskjærgaard i Heldum med en mand nafn. Laurids Jensen, selvejer af Nørre Vinkel i Heldum, som i deres ægteskab avlede en søn, Mogens Lauridsen, som er død for en rum tid siden, men som i ægteskab efterlod sig 6 børn, nemlig: Jens Mogensen, som nu står for retten, hans broder Laurits Mogensen, bosat i København på Christianshavn, Anne Mogensen, gift og bosat i Hygum, Karen Mogensen, værende i Houvinkel, Ide Sophie Mogensen, gift og bosat i Christianssand, og Apolone Mogensdatter, som var gift med afdøde hr. Peder Bhie, sognepræst i Hygum, og har efterladt sig børn, som træde i hendes sted, nafnlig: en søn Søren Pedersen Bhie og tvende døtre nafnlig Nelle Marie Pedersdatter, gift med Poul Pedersen Røvhale (Refshale) i Hygum og Edel Kirstine, gift med Mads Røvhale, item. Den afdøde de Caspergaards moder, søster, fader, søns børn og børnebørn og børnebørn og rette afkom.

Til yderligere bevis for dette slægtsskab lod bemeldte Jens Mogensen et skriftlig udtog af den gamle kirkebog for Tørring-Heldum sogne under nuværende sognepræst, Marius Borgens hånd fremlægge, som også forklarer...at hans salig fader var født og båret til kirke i Tørring.

Samme udtog hand og begiærte i Retten måtte læses, indskrives og akten tilføres lydende således:

1663 12.aprilis, Torsdagen efter Påske

Laurids Jensen og Apolone Andersdatter på Wadskjærgaard

Deres søn den 29 hjemdøbt og MOGENS kaldet, til kirke:

Dorethe La uridsdatter, Rasmus Andersens, i Ringkjøbing bar ham

Faddere: Peder Andersen, forpagter St.Vosborg, Villatz Andersen

amtsskriver, Anne Andersdatter, Ide Sophie Rasmusdatter.

Og da Jens Mogensen holdte uformøden at føre flere vidner og beviser om dette slægtsskab, allermest hand og hans søster Anne Mogensen af Hygum selv personlig er tilstede her for retten og tilstår i alle Dele, Ord til anden, hvad hine tvende mænd haver forklaret, så bad Jens Mogensen, at retten ville tage disse tvende Mænd i Eed, og derefter give ham, beskrevet i Tingvidnestil, hvad her i dag i Retten er passeret, hvortil han har leveret Kgl. Stempelpapir No 24 til 24 sk. Efter at denne forklaring af Dombogen lydelig og lykkelig dennem var oplæst, gjorde de Eden med oprakte fingre, samme deres vidne og forklaring....

EN SLÆGTNING BEDER OM HJÆLP

Om Jens Mogensen nogen sinde får sin arv, det må andre finde ud af, men han har jo allerede arvet een gang, og så beder hans betrængte søstersøn ham om hjælp, hvilket fremgår af følgende brev fra Søren P. Bhie, som er bevaret, fordi det er indføjet i S-V Herreders Skøde- og Justitsprotokol B77B SP2,662.

KJÆRE HØITÆREDE MORBRODER OG MOSTER

JENS MOGENSEN TOELBERG OG KAREN MOGENSDATTER ALMIND I HOUE

Da Wor Herre belegte min kone (Anne Johansdatter) med langvarig sygdom, hvorved jeg til Doctor, Medicamenter samt Wågekone, tilsatte mange Penge og satte mig i stor Gjeld, ja endog hendes Begravelse og jordefærd, som her i København koster mange penge (det var også et problem dengang), så jeg nu ikke kan ernære mig samt min i ægteskab avlede søn, medmindre jeg sælger Juulsgård i Ferring, så jeg kan betale, hvad ieg er skyldig og endda have mine Gang- og Sengeklæder og min Chatoll i behold. Men som det fremgår af Gavebrevet (fra provsteenken), at ieg ey må sælge samme Gård, uden mine arvingers Samtykke og Tilladelse, så vil ieg

bede, at kiære Moster og Morbroderenten nu vil afkøbe mig samme og give mig så meget, som nu en fremmed vil give derfor, nemlig 300 Rd, som nu en fremmed, eller og i stedet påtegne under Deres Hænder for Dem og Arvinger, at ieg må skøde og afhænde den til hvem ieg kan. Hvorpå er ieg Eders gode svar forventende med allerhøieste hast, siden nu mine Creditorer nu ey længere (vil) creditere mig.

Kbh 3. aug 1771

Ieg forbliver
Kiære Morbroder og Mosters lydige
Søstersøn til min død

Søren Pedersen Bie

boende udi den Hvide Lam i Studiestrød, København.

De to søskende giver ifølge sagens akter deres samtykke til, at Søren Pedersen Bie kan sælge gården og afstår fra alle forbehold på skødet.

Selv om Jens Mogensen har arvet jordegods (vurderet til 12 td htk), eller måske netop derfor, mangler han likvid kapital. Dengang havde man ikke kreditforøninger eller banker.

Jens Mogensen pantsætter i 1774 sit jordegods til Jacob Pedersen i Engbjerg for 1300 Rd. Det bliver indløst i 1786. B77B SP2 s.666

Den 27.4.1772 Kender Jens Mogensen sig skyldig for et lån på 200 Rd, af sin kiære svoger P. Christensen Møltrup, forpagter på Herpinggård i Trans, med sikkerhed i hans ejendom, som et for ham og for hans arvinger trygt og sikkert pant.

Som vitterlighedsvidne Jens Poulsen Herping, fæster Ø. Herping
gift med Giertrud Davidsdatter fra Møltrup i Lomborg (Gay og Kr s.8)

Jens Mogensen dør på aftægt i Toelberg og blir begravet d.24 juni. Kirkebogen beretter, at han døde "meget hastigt på marken" (i 1788)

Hans hustru dør i 1792, 63 år gammel.

LIVET I HYGUM OG FERRING PRÆSTEGÅRD

Ved reformationen opløses munkefællesskabet i Hygum kloster, og i stedet træder den evangeliske familie i præstegården.

Den første Lutherske præst, Erik Lauritsen havde en sag med Margrethe Reventlow, som klagede over, at "han var uværdig, i lang tid ikke havde holdt nadver, førte et forargeligt levned med larmen og buldren i sit hus", hvorfor hun lukkede kirken. Han frikendtes dog, og det blev pålagt hende "ej at gøre indpas i hans embede, men omgås ham via juris, non facti"

166 Pastor Jens Madsen ca 1630 havde det uheld at give vinen først til sidste hold al tergæster, som vare kvindespersoner alene. Da lensmanden og 24 sognemænd gik i forbøn for ham, slap han for afsked, men måtte betale en kæmpebøde og offentlig afbede sin forseelse. Herom O.N. i Topograf.efteretn s 428:

vi kundgøre her med for enhver og alle, at vor Sognepræst hæderlig og vællærd Mand Hr. Jen Madsen har været vores Sognepræst nu næst i to Aars Tid og da har han sig forholdet, som ærlig Præstemand vel egner og anstaar i al Maader, først udi Prædiken og Gudstjeneste reindelig, udi Messje og Sang for Altetret tilbøiligen, udi al sin Liv og Levned inden og uden Kirken i Forfamlingen og Omgængelse kristeligen og ærligen, saa vi vide ham intet at bestylbe udi nogen Maader end som ærligt, kristeligt og tilbørligt er, undtagen at nu nyligen, nemlig idag 3 Uger er ham af menneskelig Skrøbelighed udi det højværdige Altarens Sakramente en Forseelse paa-

kommen, saaledes at der han samme Dag havde en temmelig Mangfoldighed til Altetret, da han udi den sidste Eet Folk, som var kvindespersoner alene, har givet Vinen først og Brødet derefter, hvilken hans menneskelige Forseelse vi forstodne Sognemænd paa vores og menige Sognemænds Begne paa det allerunderdanigste med ydmyggelig Devotion og Hjærtens Andagt vil have andraget hos vores høje kære Øvrighed, at saadan hans Forseelse maatte af synderlig Gunst og Raade for Guds Skyld ham efterledes og tilgives, og han til sit Embedes forrige Raadighed at restaveres, det den gode Gud igen skal belønne." 22)

82. LAURIDS ANDERSEN BRANDSTRUP 1663-82 er hans efterfølger, og gift med datteren
83. Kirsten Jensd. Man synes at have være en betydelig præst. Navnet kan formentlig henføres til Brandstrup ved Rødkærbro. Af hans børn kendes fire:

- a) Maren Lauridsdatter, gift med efterfølgeren Niels Pedersen Bhie, provst 1691-1729. Han var præstesøn fra Bøvling, af den kendte Bhie-slægt. Han var meget rig og skænkede indtægterne fra Klostergård til en skoleholder, så børnene kunne få gratis undervisning. Et dokument herom er indgraveret på en tavle i sakristiet. Denne holdning til skolevæsenet kan tyde på, at han var positiv over for pietismens ideer om undervisning og bibelkundskab som grundlag for hjertets inderlige tilegnelse af den saliggørende tro. Efterfølgeren var også en Bhie: Peders Sørensen Bhie, præstesøn fra V.Nykirke. Gift med Apolone Mogensdatter, en søster til Jens Mogensen. Der findes efter ham et interessant skifte i P.Pedersen Ørums slægtsbog (D.Slægtsf.), som viser at de var velstående folk. Også præstens bøger er opregnet. Udvalget synes dog at være noget tilfældigt lige fra Ovids kærlighedsdigte til tilfældige franske postiller og tyske rarieteter. Brorson kalder ham i 1743 "en ustraffelig lærer, der prædikede over dagens evangelium, ungdommen svarede vel, og menigheden var bevægelig." I 51 var det ikke så godt. Præsten blev af biskoppen formanet til "alvorligen at entholde sig fra drukkenskab og provsten (hans kones onkel, Chr Bech fra Ferring) lovede at holde nøje øje dermed" 1757 var Bhie "affældig og udygtig til embedet". Bhie synes at være et symptom på det generelle fænomen, at det pietistiske liv forbavsende hurtigt sygner hen og afløses af rationalismen.
- b) Anne Kirstine Lauridsdatter Brandstrup, gift med provst Chr. Jensen Beck i Ferring, 1710-50. Han ejede ved sin død 8000 Rd, en stor sum i hine tider. Da de formentlig er barnløse, testamenterer hans enke 5 gårde til Jens Mogensen. Om provst Beck se nedenfor.
- c) Jens Lauridsen Hygum Brandstrup degn i Ingstrup (Viborg?) Dør i 1713. Svogeren Mogens Lauritsen bliver formynder for hans børn.
- 41 40 d) EDEL LAURIDSDATTER BRANDSTRUP f. i Hygum præstegård 1678, dør i Cammersgård i 1760, 82 år gl. Hun blir gift med MOGENS LAURITSEN (selvejer) af Cammersgård De får, som det fremgår af Jens Mogensens arvesag, 6 børn, som det alle synes at gå godt. Der synes forud for giftemålet at have været samkvem melle præstehjemmet og folkene på Wadskjærgård.

PROVST CHR JENSEN BECK I FERRING 1710-50.

Vi har ikke mange vidnedsbyrd, om at familien var med i den pietistiske vækkelse, men det skal sandsynliggøres med følgende oplysninger:

Beck giftede sig med forgængerens enke, svigermor til den kendte pietist, pastor Feld i Vammen. Da hun dør, gifter han sig med A.K. Lauridsdatter. Han har uden tvivl ejet flere gårde end de fem, som hans efterlevende enke testamenterer til Jens Mogensen.

Provst Becks rigdom står i modsætning til efterfølgeren, Gregers Lunds, udtalelse: han kalder det det ringeste embede i hele landet, hvilket fremgår af nogle gamle skattelettelssager, fordi havet har ædt så voldsomt af hans marker, (Ha Åb 39, 117)

For at bøde på kaldets ringhed havde Gregers Lund, såvel som forgængeren (Beck) tilforhandlet sig gården Midsommerbjerg, beliggende på nordenden af Bovbjerg, som i 1760 er delvis ødelagt af havets indfald.

Der følger så i sagen en længere beskrivelse af præstens jordtilligender, som i dag ligger langt ude i havet.

Ribes kloge og sagtmodige biskop BRORSON med "det bløde og ømme sind" skrev samvittighedsfuldt til kirkeinspektionen om sine visitatsrejser og giver præsterne karakter i forhold til deres stilling til det nye liv. Der er meget at glædes over. Kendt er hans visitats i Dybe kirke, også degnens indsats får mange steder ros

I 1743 skriver han om Ferring: "*Ved denne l iden menighed havde der tjen en ung, flittig degn, som nu er død. Provst Beck prædikede om den saliggørende tros beskaffenhed og kraft, børnene svarede vel, og menigheden var agtsom.*

Også i 1749 omtales menigheden som liden. Provst Beck holdt (året før hans død) en grundig prædiken om genfødslen

Vandborg var dengang ikke fælles pastorat med Ferring. Om Vandborg skriver Brorson i 1743:

Sognepræst Hjerm prædikede over Kol.3,1 om Guds børns børns himmelsindede vandring her på Jorden. Manden er ustraffelig i sit embede.... Der var intet at klage på ungdommens gensvar. Menigheden som således flittigt og i god mængde indfandt sig, synes meget agtsom.

Men også skyggerne kommer frem. Genstridige og verdslige præster: Stridigheder og sløvhed i menighederne. Brorson skriver således i 1749 om Harboøre, at sognet er berygtet for sin letfærdighed og uretfærdighed.

I 1740 havde provst Beck indberettet, at menigheden i Engbjerg-Harboøre var den mest vankundige i hele herredet.

Derer i Harboøre et alvorligt problem, degnen Thyge Hassing, som ligger i strid med præsten R. Ørting, som biskoppen ikke har nogen tillid til, ej heller at han vil forbedre sig i retning af at tage sig af de unge.

Hassing er et paradoks, idet han dels ligger i strid med præsten om ret til at katekisere de unge efter det nye liv, som han er grebet af, på den anden side synes "det gamle menneske" at have magten over ham, idet hans sag først behandles ved en række provsteretter under forsæde af provst Beck og slutter med en tjenestemandssag ved Lemvig ting - med et langt synderegister: drikkeri, hor, hustrumishandling, overfald m.m. Han bliver derfor dømt til åbenbar skrifte, samt at have sit kald forbrudt.

Sagen har interesse for os, idet den kaster lys over Becks holdning til pietismen. Beck, som var en fredens mand, optrådte med en forstandig myndighed under sagen. Da han er vildrede med den, skriver han til biskop Brorson og beder om råd: *Slige skandaler burde straffes tilbørligen - degnen er en ond mand, som vel stiller sig hellig an, men er en kalket grav, thi selv om ingen kunne dømme hans indvortes menneske uden Herren alene, måtte det dog gælde, at et godt træ ikke kan bære slette frugter og et dårligt træ ikke gode.* (skriver han)

Også efter sin afskedigelse søger Hassing at indynde sig hos Brorson i de mest sødladne pietistiske vendinger - men antageligt forgæves.

Det er interessant, at Brorson i 1757 omtaler en tidligere vækkelse i Harboøre. Hvordan Hassings forhold er til denne, får stå hen i det uviste - men der har givet været en forbindelse. (Ha Åb 39)

Den 15. nov 1750 dør provst Beck - tilsyneladende ved magt til det sidste - efter 40 års præste- og provstetjeneste - en stor indsats har det været. Mange præster er ellers slidt op ved 50-års alderen pga det barske klima. Hans enke flytter formodentlig til Hove.

Det var den pietistiske Chr.d.Sjettes mål at indføre vækkelsen i alle stifter og sogne. Lykkes det så? Løsnet, bedre præster, satte frugt. Konfirmationen blev indført. Præster og degne drev flittigt på ungdommens undervisning. Og det er en kendt sag, at pietismen slog an i mange sogne i Herredet. Men samtidig skete der det, at den pietistiske vækkelse blev kontrolleret af præsten og afhængig af ham. Hvor han var en ven, holdtes der jævnligt forsamlinger, men hvor han vil kontrollere, der ophørte de.

Også indenfor pietismen var der spændinger. Således giver de herrnhutiske emissærer, Zeigler, 1746-48 Vandborg-præsten Emmike Hjerm sit skudsmål: Skrædder Mikkell Råbjerg og kone og endnu 4 sjæle holdt forsamlinger. Og præsten er en ærkefjende, som har nægtet dem nadveren. (kilde: Herrnh.arkiv v. kordegn Langer)

Adskillige har arbejdet med vækkelserne ud fra den tese, at de kom, hvor der har været vækkelse før. Jeg finder denne tese særdeles anvendelig og vil her prøve yderligere at udbygge den, idet det er sandsynligt, at vækkelsens kim har overvintret inden for bestemte slægter.

Vi har ingen direkte vidnesbyrd om Jens Mogensens kirkelige tilhørsforhold, men vi ved, at hans hustru, Ane Sophie Jensdatter, har nære relationer til Møltrup i Lomborg og til Herpingslægten fra Trans, som har fostret præster af navnet Krarup og mange opvakte lægmænd. I disse slægter finder vi i pietismens tid gentagne gange de bibelske navne, Simon og David.

Det, som jeg mest bygger mine antagelser på, er forbindelsen til pastor Bhie den ældre og til provst Beck, som givet er positivt stemt for det pietistiske liv.

Og da han har giftet sig ret sent med Anne K. L. Brandstrup, skulle det

mærkeligt, om ikke hun har delt hans synspunkter. Og da der som nævnt var mange arvinger, må hun have haft et særlig godt forhold til søstersønnen Jens Mogensen, som arver "hendes jordegods".

Det som især har været slående for mig under udforskningen af slægternes sammenhæng er, at hvor Mogensen-slægten forenes med smed David Nielsen Katkørs (f.Ydby 1780) slægt i i Jens Poulsen Dahlgårds ægteskab med Anne Davidsdatter (f.1801 i Katkør)der fostres i Galtmosehus i Vandborg en børneflokk, hvis efterkommere i særlig grad skal blive bærere af 18.årh's vækkelse.

Jens Poulsen Dahlggaard, husmand og tømmermand dør i 1854 57 år gl. Børn ved skiftet i Galtmosehus 15.12.54:

1) David Jensen (Smed) 27 år. Smed i Klinkby. Har i første ægteskab med Sidsel K. Pedersdatter sønnen P. C. Davidsen, som under indflydelse af vækkelsen fra Harboøre efter hårde kampe finder fred med Gud og senere bliver den kendte forstander Davidsen Haslev. (En slægtsbog findes i slægtens eje) 1*
I sit 2. ægteskab med med Karen N. Pækjær får han sønnen Jens Dahlggaard David- sen, smed i Vandborg, først i Vandborg Smedeby, siden på Gades bakke. Jens Dahlgård var søndagsskolelærer, og der findes stadig en levende overlevering om ham. En af mine søndagsskolelærere, David Christiansen har fortalt, at han kun - ne skildre bibelhistorien meget levende. Således skal han have fortalt, at vandet i Det røde hav stod som en mur, sådan at børnene kunne gå hen og stikke fingrene ind i det.

2) Poul Jensen 20 år, i Hygum.

3) Jens C. Jensen er i Tørring

4) Ane Kirstine f.1829 gift m høker Laurids C.Andreassen i Ferring. De får søn- Laurids A. Andreassen, smed i Gudum og søndagsskolelærer og leder af samme. 2*
En søn af ham igen er kordegn Å.Andreassen, som har givet mig disse oplysninger.

5) Ane Margrethe Jensen, f.34.11.1831 g.m. Simon Sørensen Kudsk. De overtager Galtmosehus og får bla. en datter Ane Dahlggaard Simonsen g.m. Andreas Nielsen, f. Sparresenge i Nørlem, uddannet tækkemand. De to overtager så i 3.led Galtmosehus, en ejendom der har ligget ca en km vest for Brændgård og nord for Galtmose. Da Margrethe én af deres børn bliver gift med NIELS OLESEN, vil vi her gå nærmere ind på denne familie.

Lisbeth fortæller om sit hjem: Far var en rank mand, som sang og fortalte for os. Han var en dygtig landmand, ualmindelig "pernillen", der gik intet til spille. Han fik meget ud af de 8 tdl. Her er 9 børn opfostret. Husmandsforningen var hvert år at se bedriften. Han var alt for vi børn. Lærte os at gå bønnens vej. Min mor kan jeg ikke huske og ved næsten intet om hende. Vi var så glade, da vi fik en ny mor, det var en stor sorg, da hun døde 1913. Hun hed Martha Mathilde Mathiesen. Vistnok født i Resen i 1865. Det var en gammel farbror i Gudum, Niels Nielsen, kolportør, som skaffede hende. En anden farbror, Jep, boede i Katkør hos Simon og Frederikke. Når vi skulle i seng, sang han for os og spillede på harmonika, og så bad han aftenbøn.

Det år jeg blev født, blev missionshuset bygget. Far ville gerne give en god skilling, men han syntes ikke han havde pengene, - så havde han en prægtig kalv, så gav han den, og der blev udvej endda.

Far holdt søndagsskole. Mange gange gik han 3 gange en søndag med sin kæg. Først til kirke, så søndagsskole og om aftenen samtalemøde. Der var ingen af børnene, der lignede ham mere, end Poulinus.

Jeg havde en god skolegang. Missionsfolkene holdt selv skole i missionshuset. Af folk, som sluttede sig til IMs samfund kan nævnes: Niels Brun i Galtmose, Mads Nygård, Mads Kubstrup, Grydsbæk, Møllegården, J. Kirkeby, Blåbjerg, så kom der unge til, P Guldbjerg, som jeg har tjent hos i 3 år og hos Niels Brun i 1 år. Der var ikke en søndag aften, uden vi var til samtalemøde. Der var altid mange unge. Engang sagde Niels Præstholm: Vi kan snart ikke være det bekendt, der er mange flere unge end gamle.

Jens Dahlgård var en agtet mand, en god mand. Han gik konkurs lige før 1930. Jens Noe med flere hjalp ham igang igen på det nuværende "Gades bakke". Hans søn Chr. Davidsen blev læreruddannet fra Haslev og Højskoleforstander i Horne. Min far har været på højskole i Haslev. (så vidt Lisbeth) 3*

ukendt Ingrid Mads Olesen Marie Jens Bonholt
 Elna Ole

1. Mads Olesen.

Født 3.3.1858 i Himmerigshuset. Faddere: Moderen, Laura, Anania (Oles søster fra N.Bjerg), gårdmand Niels Knudborg, Henrik Pugpøt og Niels Berthelsen, alle af Bøvling.

Mads Olesen var gift første gang 25.5.89 m. Mariane Bomholdt f. i Egå ved Århus d. 24.5.58. De kom til at kende hinanden på Kjølhede, hvor Mariane var mejerske. De havde ejendommen V.Bjerg og fik her 6 børn. Mads havde ikke mange penge, og hertil mistede han Ane i 97, da Elna var 1 år.

Cift 2.gang med Mariane fra Ramme. De fik sammen en søn Jens Olesen. Dette ægteskab var ingenlunde let. Hun var ikke god ved børnene.

Mariane d.i 36 og Mads i febr året efter.

Lad mig karakterisere denne familie med følgende oplevelse:

På vores tur i "slægtes spor" sa Ejvind Olesen: Vi kører lige ind til Inger, Mads Olesens svigerdatter, hun bor her i Bøvling på Nordkap 3.

Goddaw, her er en, som er blevet bidt af en gal slægtsforsker. Inger slår en hjertelig latter op. Hendes smilende og moderlige ansigt er omkranset af næsten hvidt hår. - Nok støtter hun sig på to armstokke, men hun bærer sine pund og de 81 år med ynde. - Nå kan en præst også blive grebet af det?

Inger, hvad kan du huske om Himmerigshuset? - Ja, hvad kan en huske, hva kan en huske, kommer det rapt. Det har jo været jævnet med jorden i mange år. Jeg ved kun, hvad Mads har fortalt. Vi håd kun Mads i to mdr, efter at hans 2.kone døde, og der måtte helst ikke blive snakket om noget - hun kunne ikke tåle at høre om det, hun var jo stedmoder.

Jeg har hørt at Marie, den ældste af døtrene, var en samlernatur, og at hun skulle ha skrevet en del ned.

Inger: ja, de gik det igennem efter hendes død, og de håd osse fat i det, hun havde skrevet ned, men det var li æt bedre end til at brænde, hun kom først i gang efter at hun blev senil, og det var så fyldt med overstregninger at de syntes, at det var en skam, at nogen skulle ha det at grine af.

Nu bryder Ejvind ind: Der var altså Stinne Måwnsen og Mads Olsen og Niels Olsen og min far (J.Bj. O.) - når de kom til at fortælle om "djæ barndaw" - ja de var så forfærdelig fattige - de kom tidligt ud at tjene som hjorddreng - de havde det ikke altid let.

Inger: Det var skønt at høre, når de snakkede om gamle dage, men man kendte jo ikke de mennesker, de snakkede om.

Ejvind (med lidenskab): Ja- og nu er de dø og væk allesammen (Ejvind har en karakteristisk og god stemme med det karakteristiske vestjyske bugstød)- havde man endda bare lyttet noget bedre efter dengang.

Inger: Det var jo altid bedstemor, Gjertrud, Ole snakkede om. Når børnene kom hjem, så skulle de vinde tvist for hende - hun vævede jo - ja folk de griner, når jeg snakker om "mi vindepind".

Hvad har du hørt om Gjertrud? Jeg har hørt, at hun var ret en herlig bedstemor (her ruller Inger igen på r-et, og det afslører hendes sydjyske herkomst), hver gang Ole (Ingers mand) skulle ned og flytte får, så skulle han altid hen til hendes vindue og ha et stykke kandis.

Inger, har du kendskab til slægtninge fra N.Bjerg? Ja, Jens Bjerg i Kirkegården og Ole var næstsøskendebørn. (s 25) Det samme skulle gælde for Jens Madsen i Fåre (d.før 50). Han har en datter, Margrethe, hun var forresten kæreste med Poul. Denne bemærkning får Elisabeth Hammelsvang, som også er med, til at komme med en perlende "ungpigelatter": Grethe er gift med en politibetjent, - de sa at nu var hun kommet i politiets garn. Hun lever i dag som enke i Holstebro. Sådan bliver snakken ved en tid - ikke alt det man hører, bør skrives i en slægtsbog. Ejvind starter bilen og turen går videre til Høvside og Fjaltring.

Mads Olesen får det eftermæle, at han var en forsagt men god mand. Deres liv har de levet på arven fra Mads Agger på Kjølhede og fællesskabet i Valgmegnigheden i Bøvling.

Vi vil nu følge Mads Olesens børn.

MADS OLESEN

A. MARIE OLESEN

Født 23.3.1890. Ugift. Drev sammen med broderen, Jens, ejendommen V. Bjerg i Bøvling. Hun var en samlernatur, som ikke smed noget ud af de gamle ting og breve m.m. Som nævnt blev det hele brændt ved hendes død i 1976. Hun kunne de sidste år ikke sige noget. Hun boede da sammen med søsteren Elna i et hus i Bøvlingbjerg. Ved hendes død kom Elna på sygehuset.

B. JENS BOMHOLT OLESEN

Født 31.8.91. Overtog hjemmet i 1934. Ugift.

C. INGRID OLESEN

Født 1893. Døde af sukkersyge 13 år gammel.

D. AGNES OLESEN

Født 18.6.94. Gift i 1920 i Bøvling med N. Chr (Houkjær) Kristensen *1.8.83 i Rom. I ægteskabet var der sønnen:

1. JENS NIKOLAJ KRISTENSEN

Født i L. Grønkjær 22.7.23. Gift med Mariane Larsen fra Tim den 4.1.53. Jens skriver: Far købte ejendommen i 1913, 26 tdr.l. blot og bart. De første år kørte han fragt for at skaffe lidt penge. Senere gik det støt fremad. Jeg overtog ejendommen i 1956 med fuld besætning og drev den til 1976, hvor jeg fik nye hofteskåle sat ind, hvilket gik godt. Nu har vi kun svin at passe. Jeg får halv invalidepension, så vi kan klare dagen og vejen og har gode kår. Vores børn er:

- a. TOVE KRISTENSEN *27.9.51
- b. NIELS KRISTIAN KRISTENSEN *15.10.53
- c. AGNES KRISTENSEN * 5.3.55
- d. EVA KRISTENSEN *17.12.56
- e. KIRSTEN KRISTENSEN * 7.3.59
- f. KAREN KRISTENSEN *9.7.62

E. OLE BJERG OLESEN

Født 28.10.95. Gift m Inger Stokbæk *271099 i Føvling, datter af PCS *230559 og Ingeb.lversen*290861 FF Kristen Petersen FM Marie MF Iver MM Karen. Vielsesdato 21.6.26, Stenderup kirke. Inger, en af slægtsbogens oplevelser fortæller: Efter brylluppet bosatte vi os i ejendommen "Lundager", hvor vores børneflokk voksede op. Vi havde 36 skønne år. I 62 flyttede vi så til Nordkarp³ og fik endnu 9 år, til min kære mand døde.

Som deres far gik alle vore ni børn i Bøvling friskole, og de var alle glade for at gå der. De er alle døbt og konfirmeret i Valgmenighedskirken. Skønne år har vi haft sammen, og de er alle gode ved mig. Også sorgen har vi oplevet, men gennem den udvikles vi også.

Ole og Jens Bomholt fulgtes til Vestbirk højskole i 18-19, og Ole blev der i 3 år. I 21 ankom jeg som elev og ... fandt min mand, så jeg er en "lykkens pamfilius". Ole var bestyrer for gamle pastor Nielsen i 3 år til vi blev gift. - Jeg har mange gode og skønne minder, når jeg sidder i vort dejlige hus, som Holger og Karl har bygget. Vore børn er:

Kristian, Jens Bomholt

IE Ole Bjerg Olesen og hustru Inger

Marie og Elna leger med børnene

Høet køres hjem fra Høvsøre

Personerne er fra
venstre:
Jens Bomholt Olesen
Mads Agergaard Olesen
Elna Olesen
feriebarn?
Marie Olesen
Ingrid Agergaard O.
Anna Agergaard O.
feriebarn?

Hjemmet V. Bjerg
i Bøvlingbjerg

Ved sølvbrylluppet 21. juni 1951

Esther, Holger, Karen, Inger og Ole Bjerg Olesen, Ingeborg, Anna, Mads, Ejner
Karl, Svend Inger

1. MADS f.27.3.27 d. 44 gl af sygdom. Gift med Johanne Bjerg fra Duusgård i Tørring (Bjerg - navnet har hun fra Fjaltring). Se side 25-26.

1a. Kristian Bjerg Olesen f.ca 58. Ligesom faderen mejerist. I lære på et mejeri på Falster. Viderefører en 250-årig navnetradition.

1b. Susanne f. på sygeplejeskole i Vejle.

2. INGEBOG f.10.1.29. Gift 18.3.50 i Mariekirken i Bøvling m Ejner Madsen *17.5.24 i Sandbæk i Flynder, søn af Hermod M.*131292 d170162 og Henrikke J Henriksen *2.12.92 d 161231 i Holstebro.

Ingeborg var 1945 elev på Halvorsminde ungdomssk og 49 Ry højsk. Haft forskellige pladser rundt om i landet. Ejner kom efter moderens død til en morbror i Flynder. Uddannet v landbrug. Siden 66 drevet Mogensgård i Gammelsogn. Børn:

2a. Inger *100151 i Damgård, Rindum, gift 260370 m Jens Korsholm *280642 i Stadil, søn af Marius K og Elise Kristine Christensen. Inger har handels-eksamen og har bl.a. været kasserer og bogholder på Harrow skjortefabrik i Holstebro. Jens er uddannet landmand. De har haft Ågård i No i 3 år, campingchefer i Holstebro også i 3 år, men driver nu Klitgård, Årgab. De har to børn: Michael * 26.11.71

Anita* 18.4.73

2b. Henrik *12.5.52 i Damgård, Rindum. Gift 13.5. i Moltrup kirke med Lis Larsen *6.3.55. datter af Viggo L og Marie Katrine Søllignora. Henrik har bygmestereksamen fra Sønderborg håndværkerskole og har siden 79 haft selvstændig tømrerværksted i Ale. Lis uddannet sygeplejerske i Herning, ansat på Brødstrup sygehus. De har en pige Louise Madsen *28.3.79

2c. Erik *13.8.54 i Damgård, Rindum. Gift 20.8.77 i Måbjerg kirke med Karin Birkkjær Larsen, datter af Søren K L og Gerda Birkkjær Mortensen. Erik er landbrugsuddannet og de købte i 79 gården "Lergrav" i Idum. Karin er handelsuddannet, arbejder nu som hjemmehjælper i Holstebro. De har en datter: Dorthe Birkkjær Madsen * 17.5.78

2d Gunner Madsen *17.6.57 i Rindum. Ønsker at blive landmand, men har sejet i 2 år med "Klegod" af Hvide Sande på torske- og pighvar fiskeri. Skal på Asmildkolster landbrugsskole for at færdiggøre sin uddannelse.

2e. Ellen Madsen * 3.2.63 i Rindum. For tiden i færd med at tage studentereksamen på Ringkøbing Amts Gymnasium.

3. ERIK OLESEN født 19.11.31. Var i 48 elev på Vesterlund ungdomsskole. Under togrejsen hjem til fastelavnsferie blev han ved Holstebro drøbt af stammer fra et modkørende tog, som borede sig ind gennem kupévinduet.

4. ANNE OLESEN født 29.3.33. Gift med Knud Hansen fra Sjælland. De bor i Kvong ved Varde og har tre børn:

- a Ellen Margrethe *4.10.57 kontorass v hedeselskabet, papirløs med Freddy.
- b Solvejg *20.12.58 kontorassistent i Bramminge.
- c Flemming * 19.7.66

5. HOLGER BJERG OLESEN født 30.4.35, gift 6.6.64 i Gørding kirke med Nora Lillian Poulsen *12.7.43 foræld: Ingvar *30.10.08 og Maren Susanne Mathiesen *28.10.10.

Holger har været på Salling ungdomsskole, udlært tømrer i 55. Efter soldatertiden i Randers efteruddannet som bygmester på Håndværkerskolen i Sønderborg. Efter forskellige arbejdspladser, bl.a. 1½ år på Grønland nedsat sig i 62 som selvstændig tømrermester i Gørding, Sdr Lourupvej 17, med for tiden 7 ansatte. For tiden i lokalrådet for Gørding Sparekasse. Nora har gået i Ilsted skole, præliminæreksamen i Gørding realskole i 59. Derefter uddannet på Gørding apotek som defektrice i 62. I dag medhjælpende i virksomheden samt i de sidste 5 år halvtids lægesekretær. Derudover forskelligt foreningsarbejde: børnehaven, menighedsråd og Dansk Håndværks Kvinder. Holger og Nora har tre piger:

- a. Marianne Bjerg Olesen * 25.12.64 (en julegave!)
- b. Anne-Mette Bjerg Olesen * 23.10.66
- c. Dorthe Bjerg Olesen * 16.7.69

6. ESTHER født 31.3.37 gift med Peter Petersen, ansat ved amtsvejvæsenet. Esther er dagplejemor. Parret bor i Lindrup og har tre børn:

- a. Lene *8.9.61
- b. Ole *5.1.63
- c. Bente *14.9.65

7. KAREN født 10.8.38 gift med Herluf Andreasen *12.4.22 i Skalstrup i Nees, søn af Bernhardt M A *27.8.92 i Vrå i Fjaltring og Maren Petersen *15.10.88 FFF Andreas A FFM Benedikte FMF Poul Poulsen FFM Kirsten.

Karen og Herluf har en gård og fire børn:

- a. Birthe *10.8.58 gift med Erik Grønfeldt (?)
- b. Ingrid *15.8.60
- c. Olav * 29.7.62
- d. Søren * 1.1.75

8. SVEND BJERG OLESEN Født 18.6.41 gift med Åse Svenningsen.

Svend kom først på Rødding højskole, dernæst på Ladelund landbrugsskole, men måtte opgive landbruget efter et uheld. Videre uddannelse i København blev ikke hans livsvej, men Svend fik et godt arbejde som bogholder på Skærbæk Savværk, og han og Åse har fire børn:

- a. Jan *28.8.67
- b. Finn *16.5.70
- c. Lars *29.7.74
- d. Kim *25.2.76

/lærer

9. KARL BJERG OLESEN født 18.6.43. Gift med Else Marie Christensen *200648 i Åre ved Varde i Vilslev (kirke) 3.2.73. KBO skriver:
Jeg var på Salling ungdomsskole 58-59. Forskellige pladser på landet. Soldat i 63 hos Jydske telegrafregiment i Randers, derefter telegrafist et halvt år på Cypern. Derefter kom jeg i lære som radiomekaniker i 65 i Bramminge. Arbejdede så som automatmontør 69-70, hvor jeg sammen med 3 andre i Esbjerg startede en Elektronikvirksomhed. Denne har udviklet sig, og vi har i 1980 45 medarbejdere. Vi udvikler og producerer forskelligt elektronisk udstyr til landbrug og til styring af automater.

KBO har meget interessant samarbejdet med smedemester K.V. Christiansen, Bøvling (gift med VB Betty Noe). Det er redaktørens opfattelse, at KBO må være en absolut ener, idet han som den eneste i slægten har "vovet" at sende et fingeraftryk med. Fingeraftrykkene skulle jeg bruge til at se, om slægtsskab giver lighed i fingeraftrykkene, når der er ligheder i udseende.

Karl og Else Marie bor Vilslev Spang, Gredstedbro og har 3 børn:

- a. Jette Bjerg Olesen *2.9.74
- b. Lotte Bjerg Olesen *2.9.74
- c. Esben Bjerg Olesen *9.12.78

10. ELLEN OLESEN født 19.7.45. Inger og Ole havde den store sorg, at deres "lillepige" blev taget fra dem 19.7.49. Hun blev kørt over af en mælkevogn med hesteforspand. Hun kom rendende og tiggede om at komme op at køre over til naboen. Det fik hun lov til, selv om hun egentlig ikke måtte, og --- "de kom bærende med hende tilbage".

ELNA OLESEN I F

Født i Bøvling 1.11.98. Ugift. Moderen dør da hun er et år gammel, 2.juledag i 1899. Elna har i flere år boet sammen med Marie i et hus i Bøvlingbjerg.

JENS AGERGAARD OLESEN I G

Født 23.2.05 i Bøvling. Æneste barn af 2.ægteskab. Gift 10.3.30 med Kirstine Knudsen * 9.4.10 i Vederse i et husmandssted, den ældste af 12.

Jens Agergaard er udlært vogn- og beslagsmed i Bøvling og kom så til Staby i 1930. Købte efter brylluppet en cykle- og vognforretning. Begyndte at køre med skolebørn i 52 til Staby centralskole, fik senere også kørselen til Ulfborg byskole. JAO døde på Holstebro sygehus 31.1.71. Fire børn i ægteskabet:

1. ANNA AGERGAARD OLESEN gift NIELSEN
Født 15.5.30 i Nørre Felding. Gift 25.3.51 i Staby kirke med mekaniker Børge Nielsen. Bopæl: Sprogøvej 30, Herning.
Anna har efter alm. 7 års skolegang være på Brejning efterskole 1946.
Foruden at være husmoder har hun nogle timers rengøring om ugen.
 - a. POUL AGERGAARD NIELSEN *4.3.49
 - b. ELSE MARIE NIELSEN *18.7.51
 - c. KAREN ELISABETH NIELSEN * 13.1.55
 - d. INGE LISE NIELSEN *21.2.49
2. INGRID AGERGAARD OLESEN gift BERTELSEN
Født 07.05.31 i Staby. Bor sammen med Thorkild Jakobsen, Rådyrvænget 146, Nyborg. Har datteren
 - a. Betina Agergaard Jakobsen

Jens Agergaard Olesen
med skolebussen

Fra Knud Erik og Bentes Bryllup

Hjemmet på Staby-
vej ca 1950

Billedet taget i haven i
Staby omkring 1950

Bagerste række fra venstre:
Jens Agergaard Olesen
Rasmus Larsen fra Fyn
ukendt

Forreste række:
fru Larsen Kirstine Olesen
med Knud E. Agergaard O.
Marie Larsen "Iglemosegård"
Fyn, en pige, Mads A. O.

3. MADS AGERGAARD OLESEN

Født 3.8.36 i Staby. Gift i 1966 med Inga Mikkelsen *10.1.40. Adopterede datteren

a. Mette Olesen *18.1.67

Separeret i 1980 og papirløs med Lissa Horslund-Olsen * 8.11.54 i Holstebro.

MAO overtog i 1980 grill-baren City Bar og driver samtidig Taxa-forretning. De bor Tingvej 1 i Ulfborg og har datteren:

b. Dorte Helene Olesen * 1.2.79

4. KNUD ERIK AGERGAARD OLESEN

Født 25.8.45 i Staby. Gift 29.4.72 i Grenå kirke med Bente Elisabeth Hougesen *15.2.50 i Viborg domsogn, datter af slagteriarbejder Rasmus Hougesen *27.12.08 i Fjellerup og h. Martha Kjeldsen *25.10.13 Ramten hede, Ørum Djurs. Viiede 10.12.36 i Ørum kirke.

KE var efter konfirmationen først landbrugsmedhjælper, var derefter i sommeren 64 fisker i Esbjerg. Udlært som automekaniker 30.4.67 hos G. Bech-Hansen i Ringkøbing. Indtil 1970 konstabel i søværnet. Overtog så faderens forretning 1.1.72 og kører sammen med hustruen primært skolebørn.

KE som er ganske interesseret i slægtens historie skriver: "Jeg traf min kone 28.9.68 til bal i Dalbyover, hvor jeg var på besøg hos en soldaterkammerat. Det var min svoger og hans to sønner, der spillede til bal, svigerfar var også med og han spillede på violin. På dette tidspunkt arbejdede Bente på plejehjemmet i Mariager. Senere har hun været på husholdningsskole og arbejdet på plejehjem i Århus."

KE har medsendt skødet på faderens overtagelse af Stabyvej 57, samt et interessant historisk skrift af Theodor Husted om Bøvling i gamle dage. Det er meget svagt i trykningen, men hvis det kan lade sig gøre, vil der under bilag bag i bogen blive bragt et uddrag. Knud Erik og Bente har adopteret datteren Kim Wong - Kyung *22.3.79 i Seoul i Syd Korea. Hun kom til Danmark 28.8.79 og er døbt i Staby kirke af pastor S. Qvortrup:

a. Mona Agergaard Olesen

II Ane Christine Olesen og Kristen Strande Høegensen

4.Ole 3.Marie 2.Kristian 6.Viggo & Agnes 1.Kristine 5. Sørine
 7.Johanne
 9.Laurids Stinne 13. 11.Poul Kristen Strande
 14. Martha Elisabeth 12.Anna 10.Signé

II ANE CHRISTINE OLESEN OG KRISTEN STRANDE MOGENSEN

i VIBHOLTHUS i FLYNDER

ANE CHRISTINE OLESEN er født 1860 24. august i HILMERIGSHUSET og hjemmedøbt 28. aug. Da er hendes mor, Gjertrud 29 år. Faddere i kirken: Mette og Ane Christensen af Trans, som er Gjertruds mindre søstre. Ved konfirmationen i 74 tjener hun på Kjølhede som barnepige, hun får karakteren: mg-mg. Hun blir gift med:

KRISTEN STRANDE MOGENSEN født 19. marts 1850 i L. Brandborg i Flynder (se s. Hans farmor, gårdmand Niels Strandens kone fra Vandborg, Ane Sophie Mogensdatter, 59 år, bærer ham til dåben. Hun har muligvis gjort turen i hestevogn med sønnen Christian som kusk. Faddere: Hans Vibholt og kone, ungarl Christian Mariboel fra Fåremølle (slægtning fra Houe?).

De tjener begge ved vielsen hos Mads Agger i Kjølhede. Vielsen 4. okt 81 skal have været den første i den nye valgmenighedskirke i Bøvling. Mads Agger, som var en sjælden husbond, holdt bryllupsfesten for dem. *)

De to nygifte tager så fat med de bare næver på at bygge op et lille sted, Vibholthus, beliggende nord for gården St. Vibholt. Trods de små kår står vi her ved et af slægtens kraftcentre. Her så 14 børn dagens lys og fik et godt rygstød til livet.

Der ældste søn bliver min morfars KRISTIAN MOGENSEN. Han har efterladt følgende erindringer til sine børn:

Den 4. maj 55

I den sidste tid har jeg tænkt meget på, at jeg skulde skrive noget om mit Barndomshjem, sådan som jeg husker det, da jeg var en lille dreng. Der kommer jo en dag, da min livsvandring er endt, og så er det forsilde at nedskrive noget af det skønne, som Farnets øje så.

Omkring 1862 flyttede et par unge Mennesker ud i Udmarken fra Vibholt i Flønder, der lå en lille faldefærdig hytte med ca 10 t.d. Ld Eng - Hede og Mose og lidt opdyrket Jord, så der kunne holdes en Ko eller to. Derude begyndte min Far og Mor. Arbejde var der altid nok af. Heder skulde opdyrkes og mergles, men arbejdet gik red liv og lyst, fordi de var to, som koldt af hinanden, to til at hjælpe hinanden i alle Ting. De første år arbejdede far vist ved Mergelarbejde. Og Mor har fortalt os børn: En dag arbejdede han alene nede i en dyb Mergelgrav, da hørte han en kalde på sig og gik straks op, men der var ingen, som havde kaldt. I det samme skød Graven sammen, og da så han med tak, at der var en usynlig Magt, som havde frelst hans Liv.

III
Gik vi mod øst, havde vi først en lille Mose hvor der blev bjerget Tørv, dengang Mor og Far var i deres ungdomskraft, derefter skulvi igennem en Hedestrækning med Bakker og dybe Dale. Vandrede vi mod vest, kom vi først til "E vester Dig", som var skellet til et Eng og Mosedrag, som tilhørte Nabogården (Brandborg). Der igennem Engen og op igennem en Hedestrækning havde vi vor Skolesti, og den blev brugt flittigt, der groede ikke Lyng på

den. I Sommertiden, når Solen rigtig varmede, kunde Sandet i stiens bund være så varm, at det var nærved at brænde de bare Fødder. Stien gik forbi Niels Mogensens, hvor "faster Inger var Hjemmets Midtpunkt, hun var altid god ved os, og hende glemmer vi aldrig, i deres jern var der vel mere jordisk rigdom, men jeg er ikke sikker på at der var mere Lykke end i vort Hjem. Farbror Niels var noget af en Fremskridtsmand, han havde allerede dengang mange Høns, som ikke var almindelig i de Tider.

IIII

Hvordan var Livet og Tonen i Hjemmet derude mellem Hedebakkerne?

Med hensyn til Opdragelsen, så var den vel ikke så god, som den burde have været. Mor måtte trække det store Læs. Det var jo der, som så mange andre Steder, også hvad opdragelsen angik, også kan vi jo godt forstå, at den blev mangelfuld overfor en stor Børneflokk. Vore Forældre viste os Guds frygt og Nøjsomhed i deres Livsvandel, og det er en god Arv at give sine børn med ud i Livet. Vi hørte aldrig nogen uren Tale i Hjemmet, og det som vi bliver præget af i Barndommen glemmes sent. Som ovenfor anført var det jo Mor, som måtte trække det store Læs, men det var meget sjælden vi hørte hende klage over sin Skæbne. Fars Helbred var ikke så god, og til tider led han meget af Tungsind, som også kastede Skygger over Hjemmet.

Hjemme at være, hvor Sol og Sky går ned bag de vante Tinder.

Hjemme at være i Himmelby, hvor Solen evindelig skinner.

PÅ REJSE I SLÆGTENS SPOR: VIBHOLTHUS

Her følger beretningen om en minderig rejse i slægtens spor. En efterårsdag i 79 hentede jeg Elisabeth Hammelsvang hos datteren Sørine i Viborg. Herfra gik turen til Bækmarksbro, hvor vi fik Ejvind Olesen med som guide.

Vi kørte først mod vest gennem den flade strækning mellem Bækmarksbro og Bøvlingbjerg, hvor tidligere hedebonders nu så driftige efterkommere driver deres gårde med stor dygtighed. Ved Brandborg mejeri drejer vi mod nord og kører ned forbi St. Vibholt. Vejen bugter sig mod nordvest - og her ligger så Vibholthus, som jeg aldrig har set før.

Det er mærkeligt at sidde og iagttage Elisabeths ansigt, som årene ikke er gået sporløst hen over. Men hvor er disse mange år blevet af - og "ak, hvor alt er forandret".

Nu fortæller Elisabeth om sit hjem, og det er ganske interessant at sammenligne hendes erindringer, som den næst yngste, med storebrors:

På den ene side var der å og eng og til den anden side hede. Åen slyngede sig så smukt, men nu er åen jo reguleret, og det tog det kønne fra den. Inden Martha kom i skole, blev der handlet med St.Brandborg, og så blev heden opdyrket. Vi andre gik over heden til skole i Bøvling friskole - tænk sig - at far og mor, sådanne småkårsfolk! - at de havde råd til at holde os i skole.

Jeg var forfærdelig glad for en lærerinde, Mathilde, men ellers var det lærer Borup Jørgensen som prægede skolen og os.

Mor var enestående glad for børn. Om hende kan det i sandhed siges, at "hun bar med smil sin byrde". Hun havde et lyst sind og en stor viljeskraft og energi. Da jeg blev født, var der et par store gårdfolk, som ville have adopteret mig, men du kan tro - mor ville ikke af med mig. Under fødselen var hun nær gået til, er det ikke mærkeligt - de gav hende et glas brændevin over ansigtet for at kalde hende til live.

Mor havde en bullen tommeltot, hun fik den vist, da hun ventede mig, og den kom hun aldrig af med.

Ejendommen blev vist drevet godt nok efter den tids forhold. Vi manglede aldrig noget. Far havde et par islænderheste, som han kørte mælk med, nogle køer, en to tre grisesøer og nogle får.

Far led desværre af tungsind i perioder, når det kom over ham, så var det ikke let for mor. Så ville han blive liggende i sengen så længe som muligt, og så måtte mor først op og fodre hestene og derefter ha' far op og givet ham morgenmad, men når hun så fik ham stablet på mælkevoغن, så gik det. Turen var ikke så stor, den gik ned over "Æ Kjar" og så til (?) Bøvling mejeri. Den ene hest var hvid. Jeg glemmer ikke den dag, Poul skulle til Lemvig med den. Han blev der, til den havde fået "æ kugel". Den skulle ikke handles mere med.

Når far havde tungsind, så kunne han tage til Lemvig og købe noget tøj, som ikke var nogeting til, men når han så kom over det, så var han en god far og en harmonisk mand - og så kunne han tage ned og købe det dejligste kjolestof til mor.

Far og mor levede deres kristenliv i hverdagen. Jeg har sit tænkt på, hvor kunne de få tid til det? Hver eneste morgen læste de et stykke, og så sang de et vers, f.eks: Alt står i Guds faderhånd, eller Jesus kom dog for til mig, eller Kom Sandheds Ånd og vidne giv.

Jeg kan ikke mindes, at far nogen sinde har snakket om sit hjem L.Brandborg. Far døde af en influenza 14.jan 1918. og blev begravet af pastor Nielsen.

Da mor skulle dø, havde vi lige fået en ny præst, Lumholt. Han kom og tog hende til alters. Vi sang så: Alt står i Guds faderhånd - og det sidste vers sang mor med på: "Følles om hans liv og fred, lys og kraft og herlighed..."

Senere stod vi så rundt om hendes seng, og live inden hun døde, så så hun rundt på os og sagde: "Skal a øt væ mere hos jer bette ba, så Guds fred væ med jer". Jeg kan så tydelig huske, at selv om jeg var den yngste, blev det mig, der skulle bede Fadervor. Mor døde den 31. okt 1938.

Så vidt Elisabeth. Ejvind starter bilen. Vi kører ned over Kæret, kommer forbi Villensgård og lander ved Inger Olesen på Bøvlingbjerg.

Inger kan vældig godt huske Stinne, når hun havde fødselsdag "ja, så var der en marken uden lige" - hele familien var samlet - "ja jeg forstår næsten ikke at Sine kunne ha' det. Der var fire hold til spisning, og når de var færdige med det, så kunne hun begynde med kaffen."

Hendes 60 års dag kan hun så tydelig huske, for da Jens Bjerg Olesen kom, så råbte han: "Goddaw Stinne Måvnsen og tillykke med de tre snese"

Ejvind siger, at hun var mild, glad, myndig, havde en rig fortælleevne. Maggi (VI,G) minder en hel del om hende.

Et brev fra Stinne Mogensen til svigerdatteren Ingeborg:

Flønder den 7/11 1909

Kjære Svigerdatter.

Jeg kom til at tænke på, at du skulle da også høre lidt fra os til din 25 Års Fødselsdag. Det er første gang jeg har skrevet til dig på den dag og så vil jeg rigtig ønske dig Tillykke og at Guds fred og hans Velsignelse må følge dig og Kristian på jeres vej, når vi blot vi har ham med og har ham til huse, så har vi det godt. Det er jo en underlig vemodig Tid for os for lille Lavrids hans skyld, som han ligger der og vi kan jo ikke se nogen ende på det, hvordan det vil gå. Nu er han opereret anden gang, og det bliver vist ikke den sidste. Men hvad der er umulig for mennesker er jo mulig for Gud, og det eneste vi kan gøre for ham, det er at bede Gudfader gjøre ham rask igen om han skal leve. Vi ved jo heller (ikke), hvad der skal til, for at vi kan lære at se Gudfaders kjærlighed igennem det hele. Herhjemme er vi raske og vi har havt Brev fra Pigerne (Agnes og Sørine), at di kom godt til Fyn og di blev taget godt imod.

Hils Kristian, når du taler med ham. Johanne var herhjemme en tur iaften, hun var ikke rigtig bleven hjemme endnu i Gammelgård.

Mange kjærlige hilsener fra børnene og fra os din
Svigermoder

Som før sagt er denne bog tænkt som en hyldest til slægtens kvinder. Ane Kristine Mogensen er én af dem. Hvad er det for dybe, stærke, hemmelige kræfter, som har båret hende? Vi savner i dag fantasi til at forestille os, hvilken fond af åndelig rigdom, godhed og opofrelse hun må have haft at øse af, når vi tænker på det eftermæle, hun får, og når vi tænker på de faktiske livsvilkår hun har haft.

Små visdomsord:

Stinne Mogensen: "Taknemmelighed er en Guds gave"

Elisabeth fortæller, at par søskende var sådan til at drille Signe. Når der så var en kurre på tråden, så kunne far sige: "Vent bare bette børn, den dag skal nok komme, hvor der er vej mellem jer".

Kristen Strande Mogensen: "Det er ingen sag, når vi har nok at bide og brænde". "Alting forgår kun moderkærlighed består".

Far sang så tit: "Menneskeliv er som græsset i enge" - eller: "Ja jeg tror på korsets gåde". Mor havde sådan en dejlig sangstemme.

På den tid var der en bitter mejeristrid, til dels foranlediget af pastor Busch (se bogen "En Sognepræst"). En dag kom én af missionsfolkene og sagde til oldefar, som var en overbevist tilhænger af valgmenigheden i Bøvling: "Du kører lige i helvede Kræ Mogensen" (han kørte nemlig mælk om søndagen). Hertil svarede han sagtomt: "Jeg håber, at der er plads til os begge i himmerig". Han fortalte dog om denne oplevelse, da han kom hjem, og var nedtrykt over den.

Egentlig ville jeg gerne have sat deres liv ind i en større kirkehistorisk sammenhæng, men meget kan man jo læse sig til i "Dansk kirke og sognehistorie". Vi vil nu følge deres 14 børn. ☺

KRISTINE MOGENSEN g. MAAGAARD IIA
=====

Hun er som den ældste af børnene i Vibholthus født 17.2.1883. Hun var husbestyrerinde på Gammelgård i Bøvling, medens både mand og kone døde. Hun blev så gift med Gregers Maagaard Christensen *14o478 Lillebjerg i Bøvling. Brylluppet fandt sted en sommerdag 11o617 i Lemvig Valgmenighedskirke. De har begge været på grundtvigske højskoler, hun på Ollerup, han på Vestbirk.

Efter giftemålet boede de først i Bonnet, derefter i V.Gammelgård i Bøvling, så i Vejling og ca 1925 flyttede de til L.Pugholm i Dybe. Denne ejendom blev rammen om deres liv. Her øvede de deres livsværk, og her voksede deres seks børn op. De blev ved med at tilhøre Bøvling valgmenighed også efter at være flyttet til Dybe.

Gregers døde 12.3.57 og Kristine 27.8.6o. Deres børn:

1. FRODE MAAGAARD CHRISTENSEN
=====

Født 15.3.1918. Gift 1948 i Sverrick med Ester Rosenwald f. Åbenrå. Frode har været i Amerika, men finder dog Danmark bedst. Han bruger al sin fritid som kunstmaler. De har en søn Peter Maagaard Christensen, født februar 1949.

2. ALFRED MAAGAARD CHRISTENSEN
=====

Født 2o.8.19.. Blev som toårig hjerneskadet ved et fald fra høløftet og har siden sit 2o.år haft ophold på Ribe Åndsvagehjem.

3. METHA MAAGAARD CHRISTENSEN
=====

Født 4.2.1921 i V.Gammelgård i Bøvling. Død 12.11.48 i Sønderjylland.

4. KRISTEN MAAGAARD
=====

Født 2o.3.22 i V.Gammelgård. Gik i den 7-klassede folkeskole og var derefter på Staby Efterskole 38-39 og på Uldum Højskole den strenge krigsvinter 44-45. Kristen, som er interesseret i slægtens ve og vel, og som har snakket om at holde en føtter- og kusinefest (redaktøren foreslår én sommeren 83) har sørget for familiens bidrag til slægtsbogen. Han skriver, at han er uddannet ved landbrug på gårde i Fjaltring, Trans og Dybe. Købte inden giftemålet "Slet" i Dybe. Gift med ANNA RUBY *12.1.23 i Nørremark, Fjaltring, den 8.4.49 i Dybe kirke af pastor G.Monrad. Anna er datter af Marie og Peder Ruby. De har sammen drevet hønseri på "Slet", indtil de i 63 købte gården Ø.Herup i Dybe. Deres børn:

HELGE MAAGAARD *2o.1o.5o. Gdr Ø.Mårupgård i Fjaltring. Formand for Lemvig-egnens landboudom.

ROAR RUBY MAAGAARD *6.9.54. Stud.med. Århus. Slægtens eneste?

ELIN KRISTINE RUBY MAAGAARD *3o.6.59. Studerende p.t. Californien.

5. HENRIK MAAGAARD
=====

Født 22.12.25 i Dybe. Gift 25.8.41 i Staby kirke med MARIE KIRSTINE PEDERSEN, datter af Kristiane *6.12.05 i Husby og Frederik Pedersen *2.12.99 i Staby. Viiede 21.11.35. Kristiane død 22.1278. Henrik skriver: Vi har gården "Madumflod" på 54 ha og en produktion af ca 4000 slagterisvin årligt. For tiden formand for Madum sogneforening. Mange interesser, bla. musik og folkedans. Adresse: Madumflodvej 11, Ulfborg. Vore børn:

THORKILD MAAGAARD *1o.2.61

KIRSTEN MAAGAARD *9.1.63

HENNING MAAGAARD *15.11.64

ERIK MAAGAARD *18.2.72

6. ANNA SØRINE MAAGAARD CHRISTENSEN gift ESKILDSEN

Født 3.5.28 i Lybe, Gift 13.6.53 i Bøvling valgmenighedskirke med HANS FUGLUND ESKILDSEN f.4.12.21 i Aadum, søn af Jørgine *25.4.90 og d marts 45, og Svend E. * 16.10.90 viede 1912 altsammen Ådum.

Anna skriver: Jeg er handelsuddannet og min mand er landmand. Vi har en mindre gård, Sønderkærvej 9, Tistrup ved Varde. Gården overtog vi kort før gitemålet. Jeg kender ikke ret mange af mine fætre og kusiner, men jeg kan huske, at vi af og til kom i Hvirgeltoft. Inger og jeg må være jævnaldrende. Vi har en søn:

SVEND STENSIG ESKILDSEN f.7.10.54 Stud scient, Århus universitet.

Gregers Maagaard Christensen og
IIA Kristine Mogensen

IIA 4 Kristen Maagaard og
Anna Ruby

Vibholthus. Akvarel fra 1941 af Frode Maagaard. Hænger hos IIK 5 Inga Mikkelsen

Helge Maagaard

Roar Ruby Maagaard

Elin Kristine Ruby Maagaard.

II B Kristian Mogensen og Ingeborg.

Fra Hennings dåb 1951

Kristian Stinne Karl Inger Christian Ingemann Else Marie og Jens
Krista Henry Ellen og Ernst Hansen Mogens Jørgen Svend Å.
Viggo Henning Ingrid

B. CHRISTIAN MOGENSEN.

Vi er så kommet til nr. to, som er min morfar. Født 16.2.1885 i Vibholthus og døbt 15.3. i Flynder kirke. Fadd: husmand Niels Mogensen. Ungkarl Jens K. Olesen og pigen Elisabeth Olesen, de to af moderens søskende, hvis syn på kristendommen i det lange løb får den afgørende betydning for ham.

Gift 10.maj 1905 med INGEBORG MARGRETHE PEDERSEN *9.11. 84 i Volder gartnerbolig i Ramme, datter af gartner Carl Ferdinand Pedersen født 1845 i Ryde og hustru Kirstine Marie Knudsen * 1854 i Nees, datter af husmand Jens Knudsen og hustru. Carl Ferdinands far var herregårdsgartner på Rydhave, han hed Peder Christian Andersen og var født 1824 i Sahl sogn. Ingeborgs søskende: Alfred, Bøge (murer), Knud gartner i Rom, Peter(post), Sine og Anna Hestbech, Lemvig.

Kristian købte kort før brylluppet en mindre gård i Husby, som de ved Jens Bjerg Olesens hjælp fik bygget fuldstændig

Det er opgangstider. Besværre bliver de fristet af de mange penge, de kan få for gården og sælger i 1818 og køber i stedet Hvirgeltoft i Ramme, ligger med en vidstrakt udsigt øst for vejen mellem Bonnet og Ramme.

Hvirgeltoft.

Mogensen, Chr., Boelsmand; f. 16. Febr. 85 i Flynder; S. af Husmd. Chr. Strand M. og Hustru Anna Kristine Olesen; g. 10. Maj 10 m. Ingeborg Margrethe Pedersen, f. 9. Nov. 84 i Ramme. Ollerup Højsk. 08—09; N. Nissum Højsk. 33; 10—18 Ejendomsbesidder i Husby Sogn. siden i Ramme Sogn; 30 Medl. af Mghr. i Ramme; Medl. af Valgdv.; i nogle Aar Brandsyns-

Indtil de kan flytte til Ramme bor de hos bedstemor i Flynder, og her bliver min mor, Krista, den midterste i flokken født.

I sine erindringer lader bedstefar skinne igennem, at han solgte gården i kåd-
hed, og at det var en handling, som han måtte bøde for livet igennem.

Der kan også peges på en dybere trang - det, at hans forfædre i generationer har dyrket den fede ler - måske er det drømmen om den frugtbare jord, som ubevidst har spillet ind. Det er vanskeligt at sige, hvad der er skæbne, og hvad der er uheldig disposition. Kristian Mogensen pådrog sig, da han tjente på Lykke i bøvling, en alvorlig gigtfeber, engang de skulle bjærge nogle kreaturer på Høvsøre under en oversvømmelse. I alt fald - følgerne forvandt han aldrig. Kræfterne rakte ikke til den tunge jord. Bygningerne var gamle og dårlige og kårene små, og det betød at kone og børn stod med en stor del af arbejdsbyrden. Dertil kom, at han ikke var god til at stå fast på en pris, når dyrene skulle sælges.

Denne bog skal ikke romantisere fattigdommen. Mor har ladet os ane, hvor tung kampen for udkommet kunne være under de kår og med en stor børneflokk. Bedstefar var i grunden en opvakt mand, og livet igennem nagede det ham, at han ikke, som sine morbrødre, kunne bygge en stor forfalden gård op og nå til jævn velstand. Han så meget op til disse Olesen-brødre, og fandt hos dem megen støtte i de svære tider.

Blev bedstefar ikke rig på jordisk gods, fik han til gengæld stor åndelig rigdom, og det er i helt særlig grad denne, som har ansportet mig til at gå i gang med denne bog, sammenholdt med det, at han aldrig har fortalt ret meget om sin oprindelse.

Når vi undtager den legemlige svaghed, så tror jeg, at han var en typisk repræsentant for Mogensen-slægten. Sagtmodig, venlig, en lille rundskåren mand, god fortælleevne, filosofisk anlagt. Nogle kendetræk, som jeg genfinder hos brorsønnen Sigurd Mogensen.

Han har som mange af sine søskende været på højskole i Ollerup, og modtog her uden tvivl mange rige impulser. Men det blev IM der sejrede. I Bauns præstetid i Ramme sluttede de sig afgjort til IMs samfund, et skifte, som også kom til at sætte sit præg på børnene.

Han havde en årrække sæde i menighedsrådet og var her ikke bange for at bryde en lanse med en nybagt grundtvigsk sognepræst. Han må ikke have været tilfreds med denne, eftersom han lod de fire ældste børn gå til præst i Bøvling hos den navnkundige Rendtorff, hvem konfirmanderne hang ved som burrer. Han og Peder Kloster skiftedes til at køre med børnene.

Inger skriver om sit hjem: "Far var en kristen. Vi hørte så godt som aldrig, at han talte nedsettende om andre. Far var meget nøjsom, han syntes aldrig selv, at han behøvede at få noget nyt. Jeg tror næsten ikke, at han havde mere end et par sko i al den tid jeg var barn. Far elskede sine børn og børnebørn, og jeg tror, han havde meget høje tanker om, hvad et lille barn evt. kunne blive til her i livet, et punkt, hvor jeg ikke har kunnet følge ham. Dermed er det ikke sagt, at jeg ikke ønsker mine børn alt godt, men det er nok vigtigere, at vi lærer at tage livets tilskikkelser, som de kommer, end at vi får en høj stilling i samfundet.

Jeg vil fortælle dig noget om de sidste år derhjemme. Far var ikke rask. Josef var der, og Ingemann skulle klare alt derude, velsagtens uden nogen videre løn derfor. Det var ikke altid lyse dage. Een gang kan jeg huske, at far og mor var meget uenige, og fars ord fra dengang brændte sig ind i mit barnehjerte. Efter nogle hårde ord til mor, sagde han, at så måtte de hellere skilles. Da var det, som om min verden styrtede sammen, men det blev da jævnet igen. Mor var nok mange gange for hård ved far, men det kommer vel af, at hun altid var og skulle være den stærkeste. Men siden blev det far, som måtte hjælpe og støtte hende i de sidste svære år."

Således skriver Inger, og jeg har taget det med, fordi vi må have mod til at vise efterslægten, at også i de "gode gamle dage" havde livet sine kampe, og at der kan komme noget godt ud af, at de blev kæmpet igennem.

Jeg er privilegeret i den forstand, at jeg fik lov til at holde en uges ferie på De gamles Hjem i Ramme som syvårig.

Bedstemor fik en hjerneblødning, og det knækkede denne statelige og viljestærke kvinde - og for hende var det en nødvendighed at komme på hjem. For bedstefar betød det nogle gode år. Han gik lidt på arbejde, flettede kurve og snedkererede og var en elsket beboer. Han sagde undertiden: "Jeg bor på et slot".

Her lukkede der sig en helt ny verden op for mig, nemlig alderdommens dage. Jeg fik også et interessant indblik i deres ægteskabelige omgangstone. Man kan sige, at de aldrig blev konforme i deres ægteskab. Efter et langt liv var der stadig mange ting bedstemor troede, hun kunne lave om på bedstefar. Nok var han en sagtmødig mand, men når han havde fået en omgang, så gjorde han såmænd lige, som det passede ham. I virkeligheden holdt de meget af hinanden. Jeg tror blot, at det var blevet en dårlig vane.

Jeg har mødt det nogle gange, at Ingeborg var "skrap". Og vi må spørge, hvorfor? Livets strid havde sat sine spor på denne viljestærke kvinde. En syg mand. Josef der måtte til Ribe. For høj blodtryk. Vel også nogle hårde pladser i hendes ungdom.

Jeg ved, at det gør mor ondt, at Ingeborg får dette eftermæle. Skal der ydes hende retfærdighed, så må det også frem med hvilken en sjælden nænsomhed og opofrelse hun tog sig af børnene, f.eks under sygdom.

Ingeborg fik lov til at gå hjem, inden forkrænkkeligheden blev alt for stor. Hun døde 2. aug 58. Pastor Olsen fremhævede at hendes (hun var jo gartnerdatter) vers var: "og, Fader når du ejegod / oprykker blomsten med sin rod". Livet leves jo videre i børn og børnebørn, og jeg kan huske, at vi børnebørn havde en aldeles fornøjelig eftermiddag sammen med leg på plænen, selv om jeg som en af de ældste følte, at vi nok burde have taget lidt del i sorgen.

Bedstefar levede så ene i endnu 15 år, indtil han døde 19. juni 73, i en alder af 88 år. De første år gik det nogenlunde. Jeg tror han var ved Inge-

borgs grav hver eneste dag. Men til sidst svandt livsglæden, og han bad om at blive taget hjem. Han var dog ganske kort før sin død i Blåbjerg, og var ude i stalden for at følge malkningen. Han døde stille og roligt og blev stedt til hvile ved siden af sin livsledsager.

Som nævnt blev han skænket en stor åndelig rigdom og indsigt, noget som også fremgår af hans breve og erindringer. Han læse meget, især af hvad der var opbyggeligt: bibelen, salmebogen, blade og skrifter. Han skrev mange breve. Efter hans død skal én have sagt: "Der slet ikke noget ved at komme til samtalemøde, efter at Kristian Mogensen er væk".

Kristian Mogensens erindringer (fortsat)

II Der ude mellem Hedebackkerne fødtes jeg, og mens Aarene svandt blev der en stor børneflokk. O, hvor det er et stort Gode at vokse op i Guds frie natur. I modsætning til de Børn, som må tilbringe deres liv inde på Stenbroen. Der ude i Guds frie Natur kunde vi høre Lærkesangen, gravede og legede i Sandet, badede i Aaens klare vand i Sommervarmen, morede os på Isen ved Vinterid, plukkede Hedens Bær, når Frugthøsten var inde.

Om den ejendommelige og storslåede Natur, som fandtes dengang, og som nu Kulturen har udslættet det meste af, skulde - jo også mindes. Det første, som vi mødte, var vel de store Engstrækninger, hvor Aaen snoede sig i mange Bugtninger og gav Frugtbarhed og Grøde. I forsommeren var der frodig Græs og Blomster af mange slags. Vi plukkede Forglemmigejer til Mor, og der var Raltekroner, gule Engblommer, Hjertegræs og m.m. I juli måned duftende Hø og utallige høstakke. (se videre foran)

MANDAG d.4.april 1960 Mindeblade af tiden der svandt.

Den .. fødtes jeg i et lille lerklinet hus over i Flønder. Hist hvor vejen slår en bugt (osv) .. der så jeg dagens lys, og der var en Far og Mor, som var så glade for deres lille Dreng. Og de troede jo nok, som alle Forældre, at der skulle blive noget stort og godt ud af dette lille Drengebarn. Ja - det var Guds Tanke med os allesammen. Der fortælles, at den dag jeg fødtes, var en dejlig Forårsdag med solskin og lærkesang, så Naturen bød mig velkom men. Fra de første år mindes jeg ikke meget. Da jeg var 7 år fik vi bygget et nyt hus, og det var jo en stor begivenhed, og der blev bedre plads til den store børneflokk... Da jeg var 7 år begyndte der et nyt afsnit af livet, jeg skulle i Skole, og mine forældre sørgede for, at vi kom i en god Skole, så vi kunne blive oplært i den kristne Børnelærdom og blive gode Samfundsborgere.

Da jeg blev 10 år kom jeg ud at tjene for sommeren hos et par ældre folk. Der var en Hest og to Køer, som jeg skulde passe, desuden skulle jeg hente Brændevin til Manden, for det drak han meget af. Men det kunne ske, at jeg glemte mine pligter, hvis jeg var optaget af at lege med andre børn, eller vi fiskede i Åen, så fik jeg vel straf, som jeg havde fortjent. Jeg fik lo kr for Sommeren, og tænk! jeg fik Mad i så mange dage....

Da jeg var ca 13 år, kom jeg til Løkke i Bøvling, det var en større Gård, og vi var to drenge til at passe Kreaturer. Der var jeg i flere år og oplevede meget, både godt og ondt. Vi var mange folk og havde Krokspil, hvorved vi morede os lystelig.

Så skal jeg prøve at skrive lidt om ungdomstiden. Da jeg flyttede fra Løkke, havde jeg forskellige pladser: i Heldum, i Lemvig og i Flønder. Derefter havnede jeg på Løkke igen, da var jeg 18 år. Derefter flyttede jeg til Kirkegård i Bøvling (ejedes da antagelig af Jens Bjerg, se side 25, søn af Poul Christian Madsen Bjerg), hvor jeg mødte denne dygtige pige, og vi to blev så glade for hinanden, at vi blev enige om at vandre livet sammen. Og vi havde en uforglemmelig Sommer, hvor vi arbejdede trolig sammen, og lovede hinanden evig troskab. Det var hende, som skulle være jeres Mor.

Men så kom der et mørk kap. i mit Liv. Fra Kirkegård flyttede jeg hjem, mit helbred var ikke godt, og hen på vinteren fik jeg Blindtarmsbetændelse, og samtidig fik jeg brev fra min Ingeborg, at hun gjorde det hele forbi. Da blev det mørkt for mig, sammen med sygdom og modgang at se sig svigtet af den, man holdt allermost af. Men tiden går sin gang, og vi skal jo leve trods trængsler og modgang. Vi så nu ikke hinanden i ca 4 år. Men længselen boede stadigvæk i mit Bryst efter min ungdomselskede. Og så skete det store, at hun efter 4 års forløb kom til mig igen og lovede at blive

min elskede og gode og stærke hustru, som kunde hjælpe mig i alle ting. Hun havde heller ikke kunnet glemme mig.

Tirsdag d. 19. april 1960. Derefter skal jeg prøve at skrive noget om tiden i Husby. Den 10. maj 1910 holdt vi bryllup i Karlsminde i Ramme. Volder gartner holdt et stort bryllup for os, for hans ældste pige. Der var indbudt mange, både slægt og venner, og vi havde Telt. Jeg husker kun nogle få ord fra festen: "Hav frem for alt en inderlig kærlighed til hverandre, thi kærlighed skjuler en manifoldighed af Synder", sagde præsten.

Jens Bjerg Olesen gav os et ord med på vejen: "Giv mig ikke Armod eller Rigdom, men lad mig nyde mit tilmålte Brød" Ordspr 30,8. - Der var et langt Vogntog til Kirken, den gang var der ingen Biler. Vi rejste så til Husby til vort dejlige lille Hjem og begyndte vort samliv. Der var mange dejlige blomster i haven. Jeg husker mine søskende sagde, at det var en lille paradishave. Det var en ejendom på 9 td. land med 4 køer, svin og får, og hele herligheden kostede 6.000 kr. - Vi mødte megen Kærlighed og hjælpsomhed fra Morbror i Præstegården (præstegårdsforpagteren J.K.Olesen). De hjalp os tilrette i alle ting og viste os vejen til Guds rige. Efter som Aarene gik kom der 3 store Drengene til os, og det er jo en stor gave og et stort ansvar at blive sådanne menneskebørn betroet. Da vi havde været der nogle år, købte vi mere jord og byggede Lade og Stald. Vi fik et par små Heste, så kunne vi drive jorden og køre til Ulfborg.

Torsdag den 28. April 1960. Det er koldt og blæsende i dag, og det er godt at være inde i den lune stue her på alderdomshjemmet. Dengang var der ingen Biler eller Rutebiler, og vi måtte gå på vore Ben, når vi skulde til Ulfborg. Jeg havde en Cykel, men Mor fik aldrig én, og det har hun ladet mig høre for mange gange. Dette er een af mine mange forsømmelser.

Tiden gik godt for os, vi var ikke arbejdsløse. Mor fik snart en stor børneflokk, som lagde beslag på hendes Moderkærlighed og flid, og de fik en god og retsindig opdragelse, det var ikke alt der var tilladt, når Mor var i nærheden. Jeg var vist mere eftergivende i opdragelsen.

Vi har mange gode minder fra tiden i Husby, om gode Naboer, om gode mennesker vi mødte. Vi var også med i Samfundet og dets Samtalemoder, og jeg mindes de gamles vidnesbyrd. Og særlig mindes jeg vor gamle Forpagter (min morbroder). Han sagde ikke ret meget, men hans liv vidnede desmere.

Når jeg har skrevet om mit liv, så har jeg undladt at skrive om alle de mørke pletter, der var, for dem var der mange af, men alt dette må vi jo bære frem for vor Frelser og modtage tilgivelse og Nåde.

Det tungeste (minde) af dem alle var, da jeg solgte vores dejlige nye Hjem, men det skulle måske være sådan, for at jeg kunne se mig selv som en Synder. Dette har jeg skrevet for at slægten i kommende dage kan vide lidt om Livet der svandt. Fra Far.

K. Mogensen

Fik jeg så svar på mine spørgsmål angående Mogensenslægten? Ja jeg synes nok, at kendskabet til Kristian Mogensens aner har løftet den "flig af livets gåde". Jeg finder, at der er en selvfølgelig sammenhæng mellem de tanker, han havde om livet og de ting, jeg har fundet om hans forfædre.

Jeg vover her altså at drage den konklusion, at vores arv er af stor betydning, og at det er af værdi for os at kende vore rødder.

Vi vil nu følge børnene fra Hvirgeltoft.

De fire ældste i Hvirgeltoft

Familieidyl i Vøstergård i Lybø

1. KARL KRESTEN MOGENSEN

Født 15.2.11 i Husby. Den ældste af flokken. Gift 25.3.34 i Lomborg kirke med: MEITTE KIRSTINE KNUDSEN født 21.4.12 i (V.Stensbæk) Lomborg, datter af Niels K. Knudsen *10.8.1839 i Vind †16.7.29 og h. Nicoline Gregersen *4.4.87 i Lomborg †25.3.55. MF Laurids G MM Kirstine MFM Nicoline MFF Christen.

Karl er en typisk repræsentant for mændene i Mogensen-slægten. Det milde harmoniske sind. Den stilfærdige væremåde. Som storebror har han følt et ansvar for at bevare noget af slægtens historie, men indrømmer, at der næsten intet er blevet fortalt ham. Han har derfor været meget taknemmelig for, at denne bog bliver skrevet. Første gang jeg ringede, sprang han straks på cyklen og tog turen til Flynder kirkegård, blot for at finde datoer på gravstenene.

Karl har i Stinne fået en prægtig kone. Der er noget særligt ved Stinne. Noget med øjnene og stemmets klang, men det lader sig ikke så let indfange i en bog. Karl og Stinne har sikkert haft deres at kæmpe med. Stinne en hel del sygdom, men det mærker vi blot ikke, når vi kommer på besøg.

De får de tre største børn: Esther og tvillingerne i Hedevang; flytter lige efter krigen til Vestergård i Dybe, ligger lige øst for Knudes, hvor Tove (IIB7) er kone. Her begynder der med det håb, som befrielsen tænder, en ny tid for dem. Her vokser deres børn op.

Vi gjorde hjemmefra mange besøg i Dybe. Bildækkene var ikke gode. Engang vi punkterede, måtte Karl køre os hjem i hestevogn, og da vi kom til Søndergård i Vandborg, skal jeg have været anledning til en bemærkning, som de siden har leet meget af: "Tror du snart du punkterer, morbror Karl".

Senere cyklede jeg derop - og mødte en ny spændende verden: Kristians Anders And blade.

Karl kørte i en årrække mælk til Vandborg mejeri med den grønne Deutz. En skønne dag solgte de og købte ejendommen Østergade 39 i Lemvig, ligger lige, hvor Gl Østerbjerg begynder. Karl forklarer, at det skyldes, at Kristian havde mere lyst til fiskeri end landbrug, og så ville han ikke blive ved med det.

Efter at Karl i en del år har arbejdet som murerarbejdsmand i Lemvig, nyder de nu deres velfortjente otium.

a. ESTHER *19.10.34 i Ramme, gift 12.12.53 med Gunnar Kjær * 12.1.26 i Nr. Lem, søn af husmand Mads Kjær, Dybe, * 22.1.97 i Dybe †13.9.69 og h. Mariane *25.7.01 i Bøvling † 15.10.34.

Efter konfirmationen fik Esther tuberkulose og var irdlagt et halvt år på julemærkehjemmet i Kolding, derefter forskellige pladser i huset, bl.a. i Blåbjerg, indtil giftemålet i 53. Da børnene i 71 er fra hånden, uddannes hun som sygehjælper på Lemvig sygehus, derefter plejehjemmet Solgården, og har så siden 76 arbejdet på plejehjemmet i Bækmarksbro, hvor hun fra 78 har virket som tillidsrepræsentant. Esther og Gunnar, som er automekaniker, bor Holmegårdsvej 2, Bækmarksbro. Deres børn:

1. Jette Kjær *13.12.54 gift i Flynder kirke m. murerm. Preben Gunnar Andersen *18.3.49 Hørdum. Bopæl: Fårevej 95, Bøvlingbjerg. Børn:

a. Merete Kjær Andersen *16.9.75 i Bøvling c. Morten Kjær Andersen *23.6.80
b. Michael Kjær Andersen *1.6.77 i Bøvling

2. Bente Kjær *30.11.56 i Flynder, gift 12.12.78 Flynder kirke med Jan Nielsen * 1.5.55 i Brande. Bopæl: Østervangen 34 Bækmarksbro.

3. Finn Kjær * 18.6.59 i Flynder

4. Kim Kjær * 18.12.61 i Flynder

b. KRISTA BORG NIELSEN f. MOGENSEN *14.9.36 gift 7.9.57 i Dybe kirke med Knud Borg Nielsen, fiskeskipper, * 27.2.34 i Ferring, søn af Chr. Borg Nielsen og Maren Johanne Lauritsen. Knud sejlede først med kutteren "Thomas Rønn", men da han døde overtog Knud den og døbte den "LONE BORG".

Krista og Knud har prøvet deres med sygdom, men nu går det bedre og Knud tjener godt ved fiskeriet, hvilket også kan ses på deres smukke hjem, Vinkevej 23 i Lemvig. Deres børn:

- b1. Leon Borg Nielsen *8.6.58 sejler med faderen på "Lone Borg"
- b2. Lene Borg Nielsen *11.9.60 ekspeditrice i isenkram
- b3. Lone Borg Nielsen *21.3.65 skoleelev

- c. INGRID LYDERSEN f.MOGENSEN *14.9.36 i Hedevang, gift 8.7.67 i Lemvig kirke med Frank Aksel Lydersen * 2.8.41 i Fredvang, Norge, søn af fiskeeksportør Aksel Lydersen *4.6.06 som i Lillehammer i 39 er gift med Ruth Gjertsen * 23.4.10

Ingrid er uddannet sygehjælper på Lemvig sygehus og har arbejdet på hospitaler i København. Frank er bestyrer af en forretning for sportsartikler. Frank er et kapitel for sig, en lille temperamentsfuld nordmand, musikalsk, har en blændende ekspertise og stor omsætning. De bor Lyngbohave 20 i Birkerød med deres to dejlige børn:

- c.1 Pernille Lydersen *29.12.67
- c.2 Karina Ruth Lydersen * 16.6.72

- d. KRISTIAN MOGENSEN *29.5.45 i Vestergård i Dybe. Fra Kristian kan der omentrent trækkes en ubrudt linje af ældste sønner tilbage firex tipoldefaderen, sognefoged JENS LARSEN KLINKBYE i Houe. Kristian havde som nævnt stor lyst til fiskeriet, og har i flere år fisket sammen med svogeren Knud på "Lone Borg", et job for mandfolk. Kristian er gift 19.10.68 i Struer kirke med Mona Andersen *12.9.46, datter af chauffør Kristen Andersen *i Struer og hustru Marie. Hensynet til familien har fået ham til at forlade det våde og stormfulde Vesterhav, så han arbejder nu med jordog beton i Struer, hvor familien bor, Toldgårds-parken 6 med deres to børn:

- d.1 Klaus Mogensen *23.5.69
- d.2 Anita Mogensen *28.8.72

c. Ingrid

b. Krista
Stinne

Kristian

a. Esther
IIB 1 Karl Mogensen

2. EVALD MOGENSEN

Født 21.maj 1912 i Husby. Ved dåben var hele familien indkvarteret. Elisabeth Hammelsvang, som var lillepige ved bror Kristian, fortæller, at de kom noget halm ind i en tom stue, og så overnattede de der.

Evald blir i sin ungdom gift med Kitty *28.9. i Gudum? Svigerinde til den navnkundige Anders Madsen, skribent og gårdejer i Lomborg. Så langt tilbage jeg kan huske, boede de i et hus norden for cementstøberiet, hvor Evald vistnok arbejdede. En tur i jumbø til Rom hører med til en af mine barndomsoplevelser.

Kittys død var et smerteligt tab for Evald. Hun døde den 26.9.44 to dage før sin fødselsdag. Bedstefar skriver i sine Erindringer 3.okt 44:"I dag skal Kitty begraves, men kan ikke komme med, da jeg ikke er rask". Evald står så ene med tre børn:

- a. EGIL MOGENSEN *31.5.37 i Rom, ledningsmontør ved KOH, gift 28.10.61 med Ellen Krogh Nielsen * 22.05.39 i Ø.Jølby. De bor Stadionvej 34 i Kolding:

1. Kitty Amtkær Mogensen *14.8.62
2. Henrik Amtkær Mogensen*19.3.68 (samme dato som Kristen Strande M.)

- b. KIRSTINE *16.9.38 gift med gdr.Thomas Thomsen fra Andst/Glibstrup *18.1.27 Bopæl: Egtved. Deres Børn:

1. Jette Amtkær Thomsen *28.9
2. Sten Fønø Thomsen *23.1

- c. INGEBORG * 21.2.42 gift med købmand Laurids Fredensborg *29.4.41 Arnum. Parret driver købmandsforretning i Brandstrup v. Rødding. Kirkeligt tilhørsforhold: Luthersk mission. Deres børn:

1. Jan Fredensborg
2. Jens Fredensborg

Evald gifter sig igen 27.12.48 med Metha Mortensen * Brejning 10.6.17, datter af landmand Morten Mortensen og Marie. Sidst i 50-erne køber de hus i Seest bakke i Kolding, og Evald får arbejde som lagermand i en Jern- og Stålforsretning og har her været en trofast slider. Hans store hobby har været bier. Metha har løftet den opgave at gå ind i mors sted plus det at være mor for endnu fem børn. Deres liv har ingenlunde været uden prøvelser. Evald er meget tunghør og har de senere år lidt af astma og dertil kommer, at han ret pludselig er ramt af forkalkning, sådan at Metha nu står ene med ansvaret. Familien har i de senere år knyttet sig til Den apostolske Kirke i Kolding.

- d. RUTH * 5.12.49 gift med Frede Mikkelsen *30.4.45, montør på Koldingfjord skole. De bor i Bramdrupdam med deres to piger:

- 1.Karina Mikkelsen *5.5.77
- 2.Maria Mikkelsen *9.7.79

- e. CARLO MOGENSEN *23.12.51, uddannet maskinarbejder, ohauffør, gift med Birthe Jensen * 3.12.54. De har to piger:

1. Dina Mogensen*21.3.77
2. Hannah Mogensen * 2.10.79

- f. KAJ MOGENSEN * 28.7.55 uddannet tømrer

- g. RITA *29.8.57 gift med Gert Nielsen, konstabel. Bor Vejrupsgade i Kolding.

- h. JYTTE MOGENSEN *23.2.59, sygehjælper, bor hjemme.

3. INGEMANN MOGENSEN

Født i Husby 14.9.13. Tjente ude og hjemme. Måske den af drengene der sløgtede moderen mest på. Hans sindelag var præget af en massiv ro og ligevægt. Han var en stor og bomstærk mand. Ikke af mange ord. I sine yngre dage var han udsמידer, når der skulle være bal i Bonnet. Var der nogen, de ikke kunne styre, så var Ingemann mand for at bukke begge ender sammen på dem.

Overtog barndomshjemmet "Hvirgeltoft" i 45 og startede med at bygge nye staldbygninger. Senere kom stuehuset til. Markerne blev drænet og alt sat i god orden.

Fik i 53 Karen Lund som husholder, og hun blev der kun afbrudt af en kortere periode til sin død 78. Hendes to børn har gået som børn af huset.

Ved Karens død blev Ingemann meget ensom, og det har måske noget at gøre med det følgende.

I et menneskes liv er der fire brudfaser: fødsel, pubertet, bryllup og død. Kendere af folkereligiøsitet vil vide, at i disse brudfaser gælder det om at skærme mennesket mod det ondes indtrængen, og det skal ritualerne sørge for.

Jeg har som præst mange gange oplevet, hvor vigtigt det er for folk, at det går rigtigt til med ritualerne. Nygifte kan være meget ulykkelige over, at de kom til at gøre en fejl i kirken. Ligeledes har Frederik Sørensen (IIB7), graver i Ramme, fortalt mig, at det er utænkeligt at lade et brudepar gå imod en kiste. Det betyder ulykke.

Jeg deler naturligvis ikke den folkereligiøse, overtroiske, opfattelse af ritualerne, men er ikke blind for den store betydning, som ritualerne med deres fasthed har.

Også i en slægtsbog har disse brudfaser stor betydning, - ja de er næsten det eneste, vi kan skrive om. De lange lige strækninger mellem festerne, højdepunkterne, det normale liv, har vi næsten ingen mulighed for at rumme eller skildre.

I Ingemanns liv er der en fase, som står meget stærkt i erindringen, og det er hans død. Han blev pludselig syg af leverkræft sidste sommer. På sygehuset presede han sandheden om sin situation ud af personalet, og jeg tror, at det var godt, at de ikke fortiede den.

Så begyndte der nogle ejendommelige dage. Storebror, Karl, blev hidkaldt, og med Ingemanns stoiske ro blev alt det jordiske afviklet: Dyrene sat ud, pengesager ordnet, fryseren tømt. Der blev taget stilling til begravelse. Ingemann ønskede at blive brændt, så han kunne være på forældrenes gravsted.

Jeg var i Vestjylland og besøgte ham på sygehuset. Der var ikke meget at se, en smule gul i huden, men dog havde han på en måde sagt verden farvel. Vi kan lige så godt tale rent ud om det, sagde han, det vil kun gøre det sværere for alle parter at lyve om dette her.

Det enestående ved Ingemann var, at han ikke skulle igennem de kendte faser: Vrede, bitterhed, resignation - fred. Straks han fik sandheden at vide, var han ved den sidste fase: fred.

Mens jeg var der, kom Stinne Mogensen. Jeg skal aldrig glemme det. Hun kom, som var det til hans fødselsdag, med et stort smil og med hendes livskloge øjne spillede af kærlighed og varme.

Jeg har tit erfaret, at det kan være svært, det første møde med en døende. Og senere spurgte jeg Stinne: "Hvordan kunne du gøre det?" Så så hun på mig og svarede med en stemme fyldt af ejendommelige overtoner: "Du kan osse tro, Jens Kristian, at det var svært, men når én kom derind, så gik det jo".

Bagefter gik vi en tur i haven. Hvor var det dog en mærkelig skærende kontrast at gå der i det smukke sommervejrl og "favne den skære dag" - trods synd og død. Vi satte os på en bæk, og hvad skulle jeg sige til Ingemann til trøst? Jeg pegede på dåbens nåde, som giver barnekår og evigt liv hos Gud. "Ja," sagde han, "det har a osse altid troet." Ordene kom stilfærdigt, men med vægt, og så snakkede vi ikke mere om det.

Pastor Krag fra Ramme tog Ingemann til alters sammen med nogle af hans søskende og den 9. juni 79 døde han.

Hvirgeltoft blev så solgt til et ungt par som arbejder i Lemvig

Det er altid sært for en søskendeflok, når hjemmet går på fremmede hænder. Inge-manns jordegods i løsøre blev kørt til Blåbjerg for senere at blive, delt. Denne begivenhed fandt meget praktisk sted samme lørdag, som Ingeborg og Meta (IIB6doge) havde arrangeret en fætter- og kusinefest på Remmerstrandlejren, d. 8. sept 79.

En slægtsbog skulle gerne være til nytte, jeg vil derfor her bringe en god op-skrift på, hvordan søskende deler en arv.

Karl og mor havde i forvejen gjort et stort forarbejde ved at dele tingene i ni portioner.

Om morgenen siger Stinne til Karl: "Nu håber jeg rigtignok, at I kommer sådan af-sted med det, at I også kommer til Remmerstrand bagefter."

Og så kom de da, mors søskende fra hele landet. Og det blev en arvedeling, som var Ingemann værdig. Stiltfærdigt trak de deres nummer og var hver især godt tilfreds med deres arvelod. Et kærligt søskendegensyn og en god optakt til samværet på Remmerstrandlejren.

Her oplevede vi barndommens glade leg og umiddelbare familiesammenhold, men vi er jo under den samme lov, som andre familier, at efterhånden, som der kommer nye generationer til, så rykker vi længere og længere fra hinanden.

ANNA KRISTINE MOGENSEN gift ANDREASEN.

Født 30. okt. 14 i Husby. Gift 10. 5. 40 i Dybe kirke med Viggo Andreassen, født på Sjælland, søn af landpost Jørgen Peter Andreassen og h. Mette Laursen. Anna er måske den af flokken, som står mest i gæld til arven fra Ananie Bech. Der var noget forfinet over hendes ånd - næsten overspændt. Anna havde arvet faderens høje tanker om livet og hans sans for det skønne.

Mor fortæller, at en dag de var på vej hjem fra skole, fandt de en sjælden skøn snedrive. Og sådan ville Anna gerne, at hendes kiste skulle se ud.

Efter et ophold på Nissum højskole havde hun et par pladser som husbestyrerinde inden giftemålet. Anna og Viggo har gået meget igennem. Viggo blev under krigen reservebetjent og derved taget af tyskerne og sendt til kz-lejren Buchenwalde. Det blev en meget streng tid, men Viggo slap dog med livet i behold. Han har aldrig fortalt ret meget om denne tid, men har dog vist mig et meget humoris-tisk fangeblad. Viggo fik nok her et knæk, som han aldrig helt har overvundet, men han har haft viljen til at komme videre.

Parret har haft gartneri flere steder på Fyn, bl.a. i Tange ved Kværndrup. En overgang var Viggo kirkebetjent i Svendborg, og folkekirkens dåbspraksis rys-tede dem, så de blev kirkekritiske, og fandt ind i "Kristent fællesskab", som passede bedre til deres åndelige habitus. Viggo har været aktiv i forskellige frikirkelige sammenhænge f. eks GIDEON og aktion JOSVA.

Deres drøm var gennem mange år var at oprette et plejehjem, fortrinsvis for gamle fra dette fællesskab, og dette lykkedes i den nedlagte skole i Skelle-rup. Anna var her - siger Viggo - primus motor til sin død, trods det, at hun var hårdt medtaget af astma. Efter mange års kamp med myndighederne lykkedes det dem at få hjemmet godkendt - men Anna døde kort tid efter godkendelsen, d. 1. nov 71.

Mindesammenkomsten var en betagende oplevelse. Deres venner omtrent talte i tunger. Det var ikke klagetoner, men jubeltoner over, at en sjæl var gået hjem. I sammenligning hermed fik den stedlige præsts betragtninger over "under dine vingers skygge" en noget vingeskudt flugt.

Annas død gik bedstefar nært til hjerte. Jeg tror, at Anna var hans hjertebarn. Han blev ved at kæmpe med dette, at hun skulle bort før ham.

Anna og Viggo adopterede sønnen:

a. Mogens Andreassen *31. maj 49

5. ELLEN KRISTINE MOGENSEN gift HANSEN

Født 13.7.16 i Husby. Gift 24.5.42 i Ramme kirke med Ernst Hansen * 13.2.16 i Kildebrønde, søn af landmand Georg Hansen og hustru Betty.

Ellen var som barn meget syg under den spanske syge. Den gamle doktor Jeppesen fra Lemvig sagde en gang på sin højtidelige måde: "Det er mærkeligt for hun kan ikke leve - og hun kan ej heller dø."

Slægter Anna faderen på, så slægter Ellen nok moderen på: en viljestærk og nøgtern kvinde, en god og dygtig husmor har hun været for mand og børn. Efter at børnene er fløjet fra reden har hun taget uddannelse som sygehjælper, men har i den sidste tid ikke været så rask.

Ernst er et kapitel for sig. Men passer fint i mønsteret af svigersønner. Pigerne i Hvirgeltoft har ikke valgt den første og den bedste. De har hver for sig deres personlige særpræg.

Med sit skarpe vid og sin humorstiske sans spreder Ernst altid en særlig stemning omkring sig. Han har livet igennem været ansat ved fængselsvæsenet. De senere år som arrestforvalter ved St. Hans i Ålborg. Ernst er af den slags, der altid har en vittighed til enhver situation. Endvidere har han altid et par historier om livet bag tremmerne. Han kan således aldrig blive træt af at forsikre, at det altid er når han har fri, at fangerne smutter. Eller også høre ham berette om Rebild-demonstranterne, som de pludseligt fik ind en aften, oversmurt med rødbedesaft. Noget af det værste sa han, det er at sætte et hysterisk kvindmenneske bag lås og slå. De skriger og bider og sparker og kaster tøjet.

En historie han elsker, det er den om domprovst Roesen. Han bor skråt over for arresten. En aften ringede han, om han ikke kunne gøre ham den tjeneste at tage flaget ned. Da han senere traf ham, spurgte denne, hvad han skyldte ham. Og så svarede Ernst: "Ingenting - jeg tog belønningen på stedet, så var jeg sikker på at få den. Der hang sådanne dejlige pærer - og dem muppede jeg et par stykker af."

Når byboerne kom på sommerferie på landet, var der liv og glade dage. En opvakt og livlig børneflokk har de. Modsat er vi vestjyder altid blevet modtaget med åbne arme på Geskevej 18 i Hasseris.

a. Mogens Holger Hansen * 22.5.43 i Nykirke Tåstrup

Først udlært som grovsmed i Gl.Hasseris. Arbejdede derefter et par år i Grønland. Dette ophold fik ham til at engagere sig stærkt i politik og samfundsspørgsmål og er nu næsten færdig som cand.oecon. ved Århus Universitet. Mogens har været meget knyttet til Hvirgeltoft.

b. Jørgen Christian Hansen * 24.1.45 Tåstrup, Nykirke sogn.

Gift i Gudum kirke 12.8. med Margit Elisabeth Jensen *28.6.46, datter af Marie og Holger Jensen, Blokengen 1, Gudumholm, lægesekretær. Jørgen var efter skolen 4 år ved landbruget, så ved militæret i 2 år, heraf det sidste som sergent. Siden jan.67 ved politiet, de sidste 6 år som kriminalassistent i Ålborg.

Jørgen og Margit bor Strandbyvej 35, Ålborg Ø. Børn:

1. Anne-Dorthe Hansen * 12.05.68

2. Michael Hansen * 08.08.72

c. SVEND AAGE HANSEN * 21.7.46 i Frøslev, Bov sogn. Døbt i Ramme.

Gift 7.9.68 i Sahl kirke med Bodil Volsgaard *14.11.48 i Sahl sogn, datter af landmand Niels Volsgaard og h.Dagny Mathilde Larsen f. 10.5.06 og 23.9.11 i Sahl.

Svend Aage (som havde det herlige tilnavn "Svedske") fik mellemskoleeks. i 62 fra Stolpedalsskolen i Hasseris. I 1970 som konstabel udlært mekaniker i Holstebro. Derefter politiaspirant i Kbh og siden 75 politiassistent i Thisted. Gør-det-selv mand. Bodil er kontoruddannet hos sagfører Borum i Holstebro og nu kontorassistent på politikontoret i Thisted.

For tiden er de ved med hjælp af Ernst at bygge til deres hus, som er beliggende på Månevænget 8 i Thisted.

Bodil tog i 65 ophold på Nr. Nisum efterskole.

KRISTIAN MOGENSEN IIB,5,d

1. Lone Volsgaard *16.12.72 Døbt i Vinderup.
 2. Tina Volsgaard * 6.12,75
- d. INGRID IRENE HANSEN gift RIIS.* 29.12.48 i Bov sogn.
Gift 8.8.71 i Hasseris kirke med sygeplejelærer Helge Riis, * 23.9.47 i søn af jernbanefunktionær Otte Riis og hustru Lissy.
Ingrid er eneste pige, men dertil pragtfuld. Hun er uddannet sygeplejerske i Ålborg og har derefter læst 1 år på Århus universitet (samme år som Helge) og er nu ansat som sundhedsplejerske i Ålborg. Deres børn er:
1. Mikkel Riis *6.6.73
 2. Karen Riis * 15.6.75
- e. HENNING ASGER HANSEN *2.10.51 i Ålborg.
Gift maj 73 med Bodil Elisabeth Møgelvang Bang * i Mjels 4.3.51, datter af Irene og Aksel Bang, Ellidshøj.
Henning er handelsuddannet i Ålborg. Politiaspirant i Kbh indtil 78, derefter ansat ved politiet i Hobro. Han er meget engageret i fagligt arbejde og er igang med at optræne sin hund til politihundeprøven.
Bodil er kontoruddannet i Ålborg. Parret bor i Hobro med deres 2 børn:
1. Lars Møgelvang Hansen *19.6.75 i Tåstrup
 2. Claus Rune Møgelvang Hansen * 12.10.78 i Hobro
- f. KARSTEN FREDE HANSEN *23.5.53 i Ålborg.
Gift 25.12.79 i Astrup kirke med Annette Mortensen * 23.sept, datter af bager Viggo Mortensen og hustru Inga.
Karsten er uddannet installatør. Har været i Saudi-Arabien i 1 år. Han har nu halvpart i et elfirma i Ålborg.
Annette er uddannet på revisionskontor og arbejder inden for faget.
Parret bor i Svenstrup med deres søn, som er et af de sidste skud på stammen:
1. Brian Møller Hansen * 26.1.81

Fra bedstafars 80 års fødselsdag.

Jens Karl Ellen Inger Krista Ingemann Evald
Anna Kristian Mogensen Grethe Gerda

6. KRISTA MOGENSEN gift NOE

Født på Fr.9.s fødselsdag 11.3.18 i Vibholthus i Flynder, hvor forældrene boede, indtil de kunne flytte til Hvirgeltoft.

Tjente 2½ år i Brunsgård i Vandborg og lærte her at arbejde. Fra den tid går der en ret utrolig historie. Mor blev for lo kr. købt til at gå over til nabomanden med en smørekande, da hans såmaskine peb så skrækkeligt. De mange penge var for stor en fristelse for hende - nok til et par træsko.

Konfirmandforberedelsen hos Tvermoes Jensen står som en stor oplevelse for hende. Salmeversene blev lært, mens hun hjalp til med tærskningen. Forældrene ønskede af kirkelige grunde ikke, at hun skulle gå til præst i Ramme.

Den plads, som står stærkest i erindringen, er de to år hos Jens Chr. Olesen i Mellem Mølle i Ramme. Mor var så i huset i et aristokratisk lærerhjem i Kalundborg, hun kom der efter Ellen, for at være i nærheden af Josef, som var på blindeskolen. Mor har mange gange med alvor i stemmen fortalt om den strenge opdragelse børnene fik der, men heldigvis var moderhjertet stærkere end efterkrigstidens syn på opdragelsen.

En overgang havde mor fået den ide, at hun skulle være diakonisse - om hjertets grunde hertil kan der ikke oplyses nærmere - men heldigvis kunne Diakonisstiftelsen ikke tage hende med det samme. Marie skaffede hende så plads hos den gamle Jens Noe i Blåbjerg, og her kom far i vejen for hendes planer. Ifølge bryllupssangen startede det med, at hun skulle dryppe hans øjne. Her var hun pige ind til brylluppet, som stod 26.9.42 i Blåbjerg.

Far er født 26.9.14 altså på den gamle konges fødselsdag og hedder (KRISTIAN) HENRY NOE (JENSEN) yngste søn af Jens Noe *26.2.66 i Rindum og h. Birgitte Kirstine Nielsen * 1878 i Fabjerg. Fars slægt:

FF Hans Christian Noe Jensen *1830 (i He sogn) Gdr i Gjelstrup i Sdr Nissum, i sine unge dage studedriver, gift med Kirstine Marcussen fra en marskgård lige syd for grænsen, Braderup, en gård, som er i slægtens eje i 13 generationer. Hendes mor var en Knudsen, efter sigende en søster til Jakob Knudsens far, Jens Lassen Knudsen.

FFF Jens Christensen Noe, ejede i 1834 Nagensgård i Velling, gift med den 28-årige Ellads Christensdatter, født på Østergård i Hee sogn, søster til præsten i Husby, den tidligere grønlandsmissionær Christen Østergård. I 37 købte Jens Christensen gården Fjordvang, nu landbrugsskole. De havde 7 børn.

FFFF underskriver sig ved sønnens vielse i Hee kirkebog som Chr. Jensen Noe. Hvad slægten ivoirigt angår, så er min fætter, lærer Ib Noe, Klinkby, i gang med en større undersøgelse af Noe-slægten.

MF Niels Nielsen Hauballe, tømrer i Fabjerg MM Kristiane, som havde 4 søskende, hvoraf en bror var nybyggerpræsten Peder Jensen Nørgård, jeg har fra ham arvet en erindringsbog "Minder", en del breve fra hans hånd er også i familiens eje. MMF Peder Jensen 1822-86 og hustru Birgitte Kirstine Pedersdatter 1816-91, som boede i Ø Nørgård i Fabjerg sogn, stadig i slægtens eje. Denne slægt synes at være meget musikalsk, religiøs og "sensibel". En efterkommer, Uffe Nørgård fra Velling er i gang med at arkivere alt om slægten. Et slægtsstævne holdtes for første gang i Fabjerg kirke 12.6.81. med efterfølgende sammenkomst i Asp sognegård.

Historien om to patriarker.

Jens Noe var en lun mand, om hvem der går mange historier -ja endda på Harboøre her jeg truffet dem - og selv kunne han lide at fortælle en god historie.

Når jeg opholder mig ved ham, så er det ikke for at fremhæve ham frem for andre indgifte, men fordi vi her har et interessant eksempel på, hvordan der ved et enkelt menneske banes vej mellem to slægter.

Jens Noe ejer fra 1892-ol V. Agergård i Flynder, og i Foelbæk flytter Jens Bjerg Olesen ind i 99. Mellem de to naboer opstår der et sjældent godt og livslangt venskab, som sikkert har dybeste grund i, at de er fælles om at høre Guds kald gennem den nidkære pastor Busch i Bøvling. For Jens Noe kommer det til at betyde et brud med familiens grundtvigske tradition - og faderens omgang med brandevinsflasken i særdeleshed.

De er kun naboer i to år, idet Jens Noe i 1901 flytter til Blåbjerg. Jens Bjerg Olesen hjalp ham med at flytte. Men båndene holdes vedlige, idet JBO senere skaffer Kristian Mogensen til Blåbjerg. Hans Noe køber gården Breddam i Lomborg og træffer i Fladhede Marie, som siden skaffer min mor plads i Blåbjerg. Ejvind Olesen har tjent i Blåbjerg og træffer her Meta. Endelig kan vi nævne Maggi, som træffer Kristen Brun i Breddam, hvilket senere fører med sig, at der spindes flere bånd mellem Skærtøft og Olesen-slægten. Alt i alt har den historie ført til mange varme familiemæssige og venskabelige kontakter, sådan at der i dag er mange, som har meget at sige tak for, men som grundtone i det alt sammen må vi høre den nye musik, som vækkelserne bragte med sig.

Birgitte og Jens Noe

Hanne og Jens Bjerg Olesen

Det er vanskeligt at skrive om sit eget hjem, dels vil man gerne have alt med, og dels ser man jo alt med kærlighedens øjne.

Jo ældre jeg bliver, des mere vender jeg i tankerne tilbage til barndommens land. Her fik jeg den egentlige ballast til og værdimåler for livet.

Børneflokken blev hurtigt stor, og det må have kostet mor umådelige kræfter at klare det hele, men har gået en hård skole gennem i barndom og ungdom, og hun har aldrig beklaget sig. Hun kunne blive ved til kroppen var helt tømt for kræfter, men sjælskræfter og smilet var i behold.

Mor har været igennem en svær sygdomsperiode - men nu får hun vistnok lønnen. Hun har fået tid til at udfolde sig i hus og have med grøntsager blomster og drivhus. Hun har gennem flere år været grupperådsformand for spejderne. Hun har øjnene åbne for naturens skønhed. Hun er kort sagt et hjertemenneske.

Far overtog en tid efter giftemålet Blåbjerg. I 50-erne kom der vel i grunden nogle vanskelige år. Synet aftog gradvis, og mange af ungdommens initiativer døde hen. Gennem højskoleophold i N.Nissum og landbrugsskoleophold i Haslev var han godt rustet som landmand og gården har fra gammel tid haft god jord - det fortælles, at Jens Noe kunne avle over 30 fold hvede. Fars interesser var mekanik, frugttræer, biavl, fjerkræ. Længe før miljø sagen kom op, var han modstander af den megen brug af gift i landbruget. Far har været en habil skakspiller og violin-spiller. Det hører med til vore erindringer, at far spillede og sang med stor inderlighed, f. eks: "Sorte står på grene". Jeg kan altid mærke på min violin, når den har været i fars hænder. I det hele taget er der noget særligt ved fars hænder. Han har f. eks en medfødt evne til at give massage.

Far gennemgik først i 70-erne fem operationer for hornhindfortoppelse, og det står for i dag som et under, at han igen kan se skibene på havet. Fars sind rummer mange gåder, og for os børn at se er hans ægteskab med mor et sjældent harmonisk ægteskab. Hjemliv og kristenliv har de delt med hinanden og med os børn og med enhver, som var gæst. Når jeg tænker efter, så hører nok husandagten, hvor far læste med sin smukke stemme, med til vore allermost værdifulde barndoms minder.

II B 6 Krista Mogensen og
Henry Noe

Tove og Johannes Noe

Berit og Viggo Noe

3. Ingeborg 5. Johannes 7. Verner 2. Birgitte 4. Meta
8. Ejner 9. Arne
6. Viggo IIB6 Krista Mogensen 10. Egon Henry Noe 1. Jens Kr.

I ferietiden står hjemmet på den anden ende. Stuerne genlyder af musik og sang og - hvis Ejner er hjemme - af diskussioner. Jo ældre vi bliver, des skønnere er det at være en stor flok.

Vores opdragelse ville tidens pædagoger af det rette formskærerlaug nok rynke på næsen af: En flok børn ude på landet mest præget af moderen, ingen radio, intet TV, ingen legestue og børnehaveklasse. Men vi havde legen i have og mark og stald, vi havde mors fortælleevne og forældrenes gudsfrygt. Tonen i hjemmet var stærkt præget af skellet mellem verden og Guds børn. Måske er netop denne opdragelse hemmeligheden bag ved det, vi står for i dag i henseende til engament og den måde, hvorpå vi forvalter vores hjemlige arv.

a. JENS KRISTIAN NOE

Født 18.3.44 i Blåbjerg. Gift af Eskild Agger 28.6.69 i Holstebro kirke med Henny Lund Jensen født 15.3.45 i Gudum, ældste datter af bygmester Hans Jensen, Hjerm, oprindelig landmand og terazzomester V.Nørlund i Måbjerg, * 17.1.21 i Hodsager og hustru Martha Lund Andersen *10.2.23 i Gudum.

Hennys slægt: FF (Anders) Chr. Jensen *20.2.96 i Tvis, husmand i Feldborg gift med Ingeborg * 18.9.98 i Hodsager, datter af Jens Maigård Jensen, Møborg og hustru Inger. (Se her slægtsbog over Stephansen-slægten)

Hennys farfar Chr. Jensen er en mild og stilfærdig mand, men er trods alderen stadig en flittig og rank mand. Han mistede hustruen 29.sept 79. Hun omfattede til sin sidste dag hver eneste i efterslægten med stor omhu.

FFF Hans Chr. Bak Jensen * i N.Omme død i 39 i Hodsager, gift med Mette Kathrine * i Vinding 16.1. død i 44, datter af Jeppe Bak Jepsen, de boede i Damhus.

FFFF Anders Jensen gift med Dorthea / FFFFF Jens

MF smed Jens Lund Andersen, Gudum, født i Vester Raabjerg 21.7.1896. Drev til sin død 29.12.54 en smedeforretning ved Viunhøj i Gudum. Gift med Johanne Laursen * 4.10.97 i Odby + 1.feb. 78. En mild og elskelig kvinde.

MFF Ole Andersen, gdr V. Råbjerg, gift med Mette Kirstine.

MFFF Jens Lund Andersen, gdr. Vildbjerg, gift med Kristiane.

MMF Niels Chr. Nielsen, gdr v. Råbjerg, gift med Anne Johanne.

Johannes slægt:

MMF Poul Nielsen Laursen, gdr i Resen. Efter hvad Johanne har fortalt var han en troende mand. Han døde tidligt og Johanne fik stedfader. Gift med Mette Kathrien Poulsen.

MMFF Jens Chr. Laursen, sadelmager i Struer, gift med Dorthea.

MMMM Christian Poulsen, gdr Odby, gift med MMM Hanne.

Fra skolegangen mindes jeg mine lærere med glæde og trivedes vel bedre i timerne end i firkvarteret, hvor det undertiden gik hårdt til. Der var ikke noget der hed gårdvagter dengang. Også min præstegang hos Viggo Christensen mindes jeg med glæde. Hans faderlige og milde præsteskikkelse står for mig som et aldrig nåeligt ideal. Han er netop i år blevet emeritus, efter mange års tjeneste i Karrebæk. Mindet om ham lever. Han og far havde været på landbrugsskole sammen, og de udkæmpede af og til en dyst på skakbrættet. Jeg mindes også, hvordan han stablede hele vores børnerige familie i bilen - vi havde dengang ingen - og kørte os til den årlige begivenhed, søndagsskolejuletræet. Jeg tjente hjemme og ude - afbrudt af skoleophold i Nr. Nissum og Hoptrup - og var glad for landbruget, men fremtidsudsigterne var jo ikke for lyse. Her til kom en større knæoperation. Og da jeg siden skoletiden havde haft øgenavnet "pastor", så vovede jeg i 65 springet: Rønde Kursus i den navnkundige Myginds tid. Det blev en dejlig tid med hårdt arbejde og gode kammerater. I 69 tog jeg gammel-sproglig studentereksamen. En eksamen der desværre er ved at afgå ved døden.

Efter eksamen stod vort bryllup. Henny fik en lærerstilling i Bjerring ved en lille skole, hvor vi boede i den gamle l.lærerbolig. En tid vi mindes med glæde. Herfra kørte jeg så de mange km til Universitetet i vores gamle Taunus, som vi købte for 4½ tusinde.

Helt uventet blev jeg i 1977 enstemmigt indstillet til mit nuværende embede af menighedsrådene i Tirstrup-^{Kuglslev}-Nødager blandt 13 ansøgere. Vi kan ikke sige andet end, at "snorene faldt os på liflige steder". Nogle af de andre ansøgere trak sig, og nogle fik embede. Efter østjyske forhold kan vi ikke være andet end taknemmelige for den trofasthed, der vises mod kirken. Ved min ordination 27. sept. 77 i Tirstrups smukke og rummelige kirke sagde biskop Henning Høirup bl. a.:

Når vi holder ordination, så kan det unægtelig se ud, som om hovedsagen er, at der optages en ny præst i præsternes række. Mange opfatter ordinationen sådan, at biskoppen på præsternes vegne overgiver præstetjenesten til en ny teologisk kandidat, altså akkurat ligesom når medicinaldirektøren giver jus practicandi til de unge medicinske kandidater, når de har aflagt lægeløftet. Det kunne se ud sådan, at når den teologiske kandidat har aflagt præsteløftet, værsgo så kan han uddøve præstegerningen, og det er sandt, for så vidt at du fra dette øjeblik med lovlig gyldighed kan forrette enhver kirkelig handling, ja, du kan gøre det i nat, hvis du skulle blive kaldt ud, og så er det dog ikke hoved-

sagen. Det er jo sådan, at Jesus Kristus har givet evangeliet, dåben og nadveren til hele den kristne menighed, og når jeg om lidt tager løfte af dig, sådan som det er min pligt som biskop, og derpå overdrager dig præstetjenesten, så gør jeg det på menighedens vegne, fordi det er hele den kristne menighed, der har fået Jesu Kristi løfte: Dødsrigets porte skal ikke få magt over min menighed. Derfor er det rigtigt, at vi er samlet her i bøn, at Gud selv vil gøre dig til sin udsending, at han med sin Ånd vil bruge dig i tjeneste for Jesus Kristus, som er den eneste mellemmand mellem Gud og mennesker. Det afgørende i ordinationen er, som jeg først bad for alteret: Herre udsend din Helligånd, så du skaber dig tjenere og fornyer din menighed, dag for dag.

Se, vi mennesker kan jo godt vælge præst. I har tilmed gjort det énstemmigt her. Og vi kan ansætte præsten, men kun Gud selv kan ved sin Ånd

som alene kan gøre os tro.

Som præster skal vi tjene med evangeliet, og vi kan gøre det med glæde i vished om, at det ikke er os, men ordets Herre, Kristus selv, der bærer vor tjeneste, vi er ikke andet end tjenestedrenge, vi skal løbe og bruge al vor kunst og flid til at op-høje hans nåde. Du skal ikke blot, når du står på prædikestolen, gentage skriftens ord, om Kristus Jesus, der gav sit liv som løsepenge for alle. Du skal prøve på at gengive, hvad evangeliet er, du skal prøve på, som Paulus siger: At male Jesus Kristus for en menigheds øjne som korsfæstet. Du skal samle dit sind om Kristus, der er ikke noget bedre, jeg kan sige til dig, og sige til jer allesammen, det er det, I har dette kirkerum til, hver eneste sten herinde, alt hvad der sker her, det siger til os, du skal samle dit sind om Jesus Kristus, i ham er alt det, som Gud vil give dig.

Ved velkomstfesten sagde provst Lindum, Rønde: "En vigtig opgave for en præstekone er at holde sin mand oppe når han er nede, og nede, når han er oppe". Og disse ord har Henny lagt sig efter.

Henny er læreruddannet fra Nr. Nissum. Vi traf hinanden i divisionens ulvearbejde. Henny er stadigvæk med i spejderarbejdet - her i Tirstrup. Hun er ikke lærer for tiden, men har nok at gøre: DMS kvindekreds og DMS kredsbestyrelse på Djursland. Hertil kommer vore børn:

1. KRISTINA NOE *24.7.74 på Kjellerup sygehus
2. JENS HENRIK NOE *19.9.76 på Viborg sygehus
3. HANS CHRISTIAN NOE *19.4.80 (sandstorms-natten) på Grenå sygehus.

b. BIRGITTE KIRSTINE NOE

Født i Blåbjerg 24. juli 45. Kaldt op efter FM og FMMM. Hun var fars øjsten. Syntes lige siden barndommen at være født til "noget andet". Jeg husker det som "katastrofen", at hun 6 år gl. fik en blodørsaks i øjet. Da hun kom hjem fra Skive sygehus var hendes store ideal at blive sygeplejerske. Efter konfirmationen havde hun plads i huset. Bl. a. hos lærerparret Holst i Hygum. Hos dem har også Ingeborg og Metha tjent og været glad for pladsen. Birgitte var i 61 elev på Blåkilde ungdomsskole hos forstander P. Jensen. Senere på sygeplejeforskole i Børkop og elev i Holstebro. Et sammenstød med den blandt elever frygtede frk. Kongsgård, afdelingssygeplejerske i Lemvig, var medvirkende årsag til, at hun afbrød uddannelsen. Hun er siden uddannet som økonomassistent på Holbæk sygehus og var her, indtil hun i 71 fik stilling som økonomassistent i køkkenet på Glostrup amtssygehus. Her har hun siden 77 været tillidsmand.

Interesser: klassisk musik til enhver tid, blomster, bøger, har specialiseret sig i diætmad. Hendes 'familie' dvs. hendes vennekreds er stor, og hun er særdeles trofast og hjælpsom over for dem. Hun bor i en udmærket lejlighed på Sportsvej 60, hvor vi jyder holder til når vi er i hovedstaden.

c. INGEBOG NOE

Født 14.marts 47. Faddere: Hans og Marie Noe. Var som barn stilfærdig og måtte tidligt hjælpe til. Tjente efter konfirmationen hjemme og havde som sine søskende sin gang i M&K og var som håndboldsspiller en dygtig målmand. Blåkilde ungdomsskole i 63. Herefter kokkepige på sømandshjemmet i Lemvig.

Den store omvæltning i hendes livsbane var læreruddannelsen i Nr. Nissum. Her blev hendes pædagogiske og musikalske talenter opdaget og videreudviklet. Endvidere årskursus på DLH i rytmisk musik.

Om det nu skyldes arv eller miljø, så har Ingeborg i dag en stor personlig udstråling, en indre rigdom at øse af - altsammen talenter som hun omsætter dels i sit arbejde som lærer på Karlsskovskolen v. Give, dels inden for en lang række frivillige gøremål, såsom korsang med skoleeleverne, musikundervisning, tropleder for KFUKSpejderne i Grindsted, deltagelse i sangkor i Give.

Ingeborgs musiklære er utvivlsomt en arv fra Hauballe-slægten i Fabjerg. Det bedste børnene i familien ved er, når Ingeborg kommer i den røde Mazda og synger og spiller, enten på klaver eller guitar.

Bopæl: Stilbjergvej, Ringgive.

d. META ELISABETH NOE

Født 12.maj 48. Faddere: Karl og Stinne Mogensen. Havde allerede som barn en stærk vilje, måske en arv på spindesiden. Forskolelærerinden var hendes højeste autoritet. Når frk. Petersen havde sagt det, så passede det. Efter konfirmationen tjente hun i St. Flansmose i Dybe et år. Derefter hjemme et år. Så sommeren 64 på ungdomsskole i Blåkilde, og derefter et år som stuepige samme sted.

Realeksamen på Rønde kursus i 70 og studentereksamen fra Årh.Akademi i 72. Derefter læreruddannet på Nr. Nissum seminarium i 76 med idræt og biologi på linje.

Derefter ansat som lærer ved Overlund skole. En skole, hvor ledelse og lærerkollegium i enighed søger at lægge en god pædagogisk linje.

Interesser: et almindelig folkeligt liv, sangkor, vandrelaug, naturen, idræt, at arbejde med kroppen i det hele taget.

Bopæl: Rosenstræde 4, Viborg.

e. JOHANNES EMIL NOE

Født 26.jan 50. En streng fødsel både for mor og barn. En tid senere kom en købmand Hyldahl fra Lemvig og sagde til far og mor: "Sig mig, hvad var der galt hos jer den 26. jan? Jeg fik det pludselig sådan, at jeg skulle bede for jer."

Johannes tjente efter konfirmationen i Ny Ager, og derefter hos Andreas Nielsen i Sdr. Dalgård (se s.59) Under militærtjenesten på Bornholm (han og Viggo er de eneste af os, der har været soldater) kom han i kontakt med LM og blev inspireret til at tage på LMs højskole i Hillerød. Herefter var han en del år tankvognschauffør på Vandborg Mejeri og glad for sit arbejde.

Gift - vielsen blev foretaget af Asger Dahl Sørensen - 6.nov 76 i Vind kirke med Tove Østergaard Sørensen * 23. 03.54, datter af gdr Kr. Ø. Sørensen * 4.10.23 i Kollund, døbt i Rind, og hustru, Elna Kirstine Albertsen *14.6.29 i Vind.

FF Kr. Ø. Sørensen, gdr, en bror har fødegården, *4.10.87 i Gullestrup + 21.4.62, gift med FM Anna Kirstine Kristensen *28.1.94 i Ejstrupholm + 31.3.74 MF Jakob Albertsen *29.10.01 i Vind, en solid gammel hedebonde, bor stadig i "Vestervang" i Vind. Gift med MM Kathrine Andersen *18.12.06 i Mørborg + 12.4.36.

Johannes og Tove lod selv bygge et dejligt hus på Vibevej i Vorgod. Tove, som er teknisk tegner ved Videbæk kommune, har tegnet huset.

Johannes har siden giftemålet arbejdet på Jutlandia finérfabrik i Herning og har i nogen tid været arbejdsformand. Han er ordensmand og meget stærk.

selv om han som barn var spinkel. Han er "gør det selv" mand og meget pligt-opfyldende. Er før tiden engageret i M&Ks ynglingearbejde. Toves interesser er hus og hjem men får dog tid til at være tropfører hos KFUKspejderne. Børn:

1. Allan Noe * 1.9.77
2. Karsten Noe * 13.7.80

f. VIGGO NOE.

Født 30. juni 51 i Blåbjerg. Gift 12.5.79 i Ø.Starup kirke (jeg havde den ære at forrette vielsen) med Berit Elisabeth Hansen *3.11.53 i Bække sogn, datter af gdr Erhardt Hansen og hustru Birgit (se slægtsbog).

Viggo er vores stolthed. I ham forenes Noe-slægtens selvbevidsthed med Olesens-slægtens suveræne mandstype samt Mogensens-slægtens flegma og mildhed og følsomhed. Elev Blåkilde 67/68

Har været karl hjemme i flere år. Mat. student fra Rønde kursus 76 og tillige elevrådsformand. Medlem af bestyrelsen for Soc. dem. i Rønde.

Siden 76 teologistuderende i Århus. Meget aktiv i KFUMs storbyarbejde og særdeles kritisk over den teologiske polarisering, som finder sted i disse år.

Har i flere år haft deltidsarbejde på Høskovkollegiet (for stærkt handicappede). Interesser: fodbold bl.a. Har væddet loo kr med en kammerat om at han ender som bisp i Ribe. Griber ind imellem malerpenslen.

Hvis det ellers går planmæssigt, så bliver Viggo nr. 5 i rækken af præster, der har tjent som karl derhjemme, men som nu har til opgave at så Ordet på hjerteageren. De 4 andre er Jens Noe (Nielsen), Nr. Tranders, og Ove Noe Nielsen, Fredens sogn, Herning, begge sønner af Paulinus Nielsen i dennes første ægteskab med min faster, Marie Noe Jensen (se også s.59).

I min barndom fortalte mine forældre så tit om "Jens te Paulinus'es", han var en rank og karakterfast persolighed og havde en høj stjerne hos dem. Mor har fortalt, at hun aldrig har haft en karl, der kunne slå en dejg, som Jens. Ove husker jeg som en god karl, og som én der ikke fortalte karlekammerhistorier. Han er, som det nok er bekendt, fornylig blevet landsformand for KFUMs soldatermission.

Endvidere er der harboørepræstens søn, Asger Dahl Sørensen, Vinding, som har markeret sig stærkt mht. bruddet mellem IM og M&K. Asger og jeg blev nok vakt under samme røre, men det må her tilføjes, at den linje han følger ikke kan tilskrives en åndelig arv fra Vandborg.

Berit gik i Ø.Starup Centralskole. Elev HUH 72. Uddannet som diakon på diakonhøjskolen i Århus, - indviet i St.Pauls kirke marts 78. Forlovet med Viggo 3.11.78 (trolovet i februar).

Har siden apr. 78 været ansat på Jysk Nervesanatorium, Plejehjemmet Hestehaven og sidst plejehjemmet Bakkegården i Århus, som plejehjemsassistent.

Bopæl: Studsgade 42, Århus.

g. VERNER NOE.

Født 12.3.53 i Blåbjerg. Bor sammen med Anne Birthe Ulnis fra Hedensted. Realeksamen fra Klinkby centralskole. Mat. student Struer 1973 og derefter ingeniørstuderende på DTE med et lovende forløb, indtil han pludselig efter en øjenoperation for hornhindefortoppelse afbrød studiet. Har siden boet i Århus, hvor han har taget del i Kirkens Korshærs arbejde.

Interesser: I skoletiden lidenskabelig skakspiller, deltog i nordisk mesterskab i skoleskak. Meget ivrig "gør det selv mand".

I de senere år meget engageret i kristeligt arbejde (spejder, KFUM&K).

Anne Birthe diakomuddannet Århus og ansat som plejehjemsassistent.

Bopæl: Enghavevej 12, Viby

1. Michael * 13.10.81 tvillinger, døbt straks efter fødselen på Fødsels-
2. Mette * 13.10.81 stiftelsen i Århus af pastor Jens Nørsgaard.

1. EJNER NOE.

Født 30.3.55. Gik først i Vandborg skole. Realeksamen Klinkby centralskole 1972. Mat.student Struer 75. Pædagogmedhjælper i børnehave i Ålborg. Seminarietiden i N.Nissum betød en stor personlig udvikling. Arbejdet som elevrådsformand betød, at han ofte måtte arbejde meget koncentreret. Musik på linje. Stærkt engageret som grøn spejder. Leder i Fabjerg og instruktør for divisionen. Uforlignelig når han optrådte med guitaren eller som "Rasmus Røgvender" på korpslejren.

Blev dimmiteret fra seminariet i 1980 og har siden været lærer på Borremose ungdomsskole, hvor han tillige er lærerrådsformand.

Ejner er nok den af os søskende, som er mest en Noe, og jeg står noget tøvende over for i hvor høj grad han kan tilskrives en arv fra den nærværende udmærkede Olesen-slægt. Han er tillige den, som er sværest at karakterisere, idet han er en spændende personlighed, som man let kan tage fejl af.

Det spændende ligger gemt i det vidtspændende (ja næsten discrepante), som strækker sig fra en uortodoks luthersk, indremissionsk, kirkelig strengthed (i en skånselsløs pietistisk syndserkendelse). Og som på det jordiske plan udfolder sig i en evne til - med den på seminariet lærte psykoanalyse - skarpsindigt at afdække andres motiver og særheder - over en dyb humanistisk (og indigneret medleven i den sociale uretfærdighed) - til på den modstående yderfløj en næsten drengagtig kåthed (enkelte ældre damer ville sikkert ikke protestere mod udtrykket: gadedrengagtigt) forlenet med en bidende humor og verbal sprælskhed.

Hov. - Jeg havde nær glemt, at Ejner i seminarietiden har været kirkesanger i slægtens gamle kirker, Fjaltring og Ramme, hos pastor Jens Krag i Dybe, til hvem der udvikledes en gensidig personlig sympati.

i. ARNE NOE

Født 20.5.57. Realeksamen fra Klinkby. Meget af tiden karl hjemme. Det grønne bevis 1981 på Kalø Landbrugsskole. Siden på Erø Folkehøjskole, hvor han især interesserede sig for musik og dramatik.

Arne er en særdeles interesseret landmand, men indimellem flyver hans tanker højt. Han har lige siden skoletiden tumlet med en socialistisk tilværelsesforståelse og har bl.a. været på studietur til Albanien. Interesserne er mange: spejdnings, skisport, musik og ungdom, politik. Har lært at spille klaver og guitar og violin som ung. Fremtidsplanerne ligger endnu ikke ganske fast.

j. EGON NOE

Født 25.8.61 i Blåbjerg. Faddere: Birgitte og Jens K.

10.kl afgangsbetegnelse fra Klinkby. Og har siden været karl hjemme på skift med Arne. Landbrugsfaglig grundskole på Kongensgd. landbrugsskole og i 1982 på Silkeborg højskole.

Egon er utvivlsomt den af børnene som mest slægter den gamle Jens Noe på mht. lune. Elsket af søskendebørnene.

Interesser: som sine brødre grøn spejder, samfundsspørgsmål, badminton, billiard, musik.

7.GERDA SØRENSEN f.MOGENSEN

Født 15.2.20 i Ramme. Gift 29.4.43 med Frederik Otto Sørensen *3.6.10 i Møborg søn af husmand Jens Sørensen *27.9.68 og Nicoline Bertelsen *8.4.70 / FF Hans Sørensen FM Met(t)e MF Bertel Bertelsen MM Ane.

Gerda og Frederik startede som bestyrerpar i Kastbjerg i Dybe, derefter "Fjordlyst", en ejendom tilhørende teglværksejer Willemoes, Lemvig. Købte i 1953 Ejendommen Hedevang i Ramme. Her har deres fire børn haft det meste af deres barndom. De sidste mange år har de været graverpar ved Ramme kirke, en gerning, som de har passet med stor flid og omsorg med alt hvad den indebærer: holde kirke og kirkegård, gøre klar til gudstjenester, bryllupper og begravelser, ringe solen op og ned, ringe fred over de døde.

Desuden har de holdt missionshuset, haven til De gamles Hjem og sportspladsen, så om dem gælder det i høj grad: et jævnt og muntert virksomt liv på jord.

Gerda er i det ydre en Mogensen, men slægter sikkert moderen en hel del på.

Frederik er en hyggelig mand med en vis tør lune. De er gode folk at gæste i deres velrestaureerede hjem. Spørg blot Birgitte - hun skal straks en tur til Ramme, når hun er hjemme på ferie.

De sidste mange år var det dem, der trofast besøgte bedstefar på DGH hver eneste dag. De er nu de eneste af flokken, som er tilbage i Ramme. Deres børn:

- a. KNUD ERIK SØRENSEN *20.8.44 i Dybe. Som dreng særdeles interesseret i mekanik, byggede de flotteste konstruktioner med sit ingeniørsæt. Han har arbejdet med mange ting. Uddannet som maskinfører på Ulfborg Kærgård, arbejder for Damman asfalt. Bor sammen med Inger på Kappelvej i Nr. Lem.
- b. TOVE SØRENSEN *16.10.46 Tog realeksamen på Bøvling skole og har gennem adskillige år været kontorassistent på Ramme Møbler. Gift i Ramme kirke med Gunner Pedersen *19.okt.43, ejer af gården "Knudes" i Nr. Dybe, overtaget efter forældrene Niels og Ragnhild Pedersen. Gunner er en bevidst og driftig landmand, og Tove har fået sin sag for som landhusmor, men her har hun en god arv at trække på hjemmefra. Tove er middelhøj, sorthåret og minder meget om andre piger i slægten f. eks Sørine Justesen (IIM 1), så jeg gætter på, at hun repræsenterer arven fra Mellem Strande. Deres børn er:
 1. Henning Pedersen *7.10.67
 2. Trine Pedersen *1.5.78
- c. BENT KRISTIAN SØRENSEN *28.6.48, gift 22.5.76 med Marianne Kristensen *17.5. Skibby, datter af abmd. E.Kristensen og hustru Vera. Bent er uddannet smed hos K.V. Christiansen, Bøvlingbjerg. Bent og Marianne bor vistnok i Skibby, sammen med deres to piger:
 1. Mie Møller Sørensen *4.11.76
 2. Mette Møller Sørensen *6.5.79
- d. BODIL SØRENSEN
Født 26.3.60 i Hedevang. Hun har taget HF - eksamen i Holstebro. Arbejder for tiden på en konfektionsfabrik

8. MARGRETHE JØRGINE MOGENSEN gift LYK

Født 30.1.22 i Hvirgeltoft i Ramme sogn. Gift 24.3.45 i Ramme kirke af

Grethe er nok i det ydre en Mogensen, men har utvivlsomt også en arv fra Olesen-slægten. Der har altid været en vis finhed over hendes personlige udstråling.

Efter syv års skolegang adskillige pladser som tjenestepige. Pudsigt nok i to af de gårde, som nævnes i Mogensen-slægtens forhistorie: Mullesgård i Lomborg og Ø.Klinkby i Houe. I Mullesgård var det noget uhyggeligt for en lille tjenestepige, idet folkene var overtroiske. I Øster Klinkby havde hun en god madmoder og var glad for pladsen.

Endelig må det nævnes, at hun, som så mange af sine søskende har tjent hos Jens Kresten Olesen i Mellem Mølle i Ramme. Her var hun ualmindelig glad for at være. "Han var god af sig, at hans lige findes ikke", siger hun.

Arne og Grethe boede først 3 år i Snejbjerg, men har ellers siden boet i deres nuværende hjem, det første hus på højre hånd, når man kommer ind i Tjerring nordfra.

Grethe har gennem flere år været hjemmehjælper i Herning kommune. En gerning, hun går op i med den pligtopfyldenhed, som kendetegner slægtens kvinder. Af interesser kan nævnes medlemskab af lottekorpsset, hvor hun har lært om bl.a. førstehjælp og sanitetstjeneste.

Arne var som ung landmand og har nok altid puslet med tanken om at blive selvstændig landmand, men nu er det vel ved at være for sent. Var i 1940 på højskole i Nr. Nissum. Arbejdede under krigen i de berygtede brunkulslejer. Herefter nogle år på teglværk som sorterer. Arbejdede efter en sygdom i træk og fik herved giftfeber. Kom så til at arbejde på tricotatefabrik i Tjerring som presser gennem 19 år, hvorefter han har været ansat som kommunalarbejder ved Herning Stadion.

Interesser: Naturmenneske, jagt, hjemmeværn, instruktør i riffelskydning, skak og havekultur.

a. HENNING PEDERSEN LYK

Født 1.1.46 i Snejbjerg. Gift 4.3.72 i Sahl kirke med det gyldne alter med Asta Sloth Lauridsen *6.5.52 i Aal, datter af Landmand Eli L. *8.9.20 i Hee og hustru Eli *26.11.24 i Ejsing. Gift 20.11.47 Vinderup.

Henning sluttede skolen med realeksamen i 1963. Militærtjeneste fra 63-70, hvor han samtidig tog uddannelse som automekaniker. Begyndte på politiskolen i Kbh. aug.1970. Stationeret i Kbh. til maj 1975, hvor han fik tjenestested i Skagen.

Asta tog realeksamen i 69 og begyndte uddannelse som apotekerassistent på Vinderup Apotek. Uddannelsen blev afsluttet på Kgl. Hof Apotek 1972. Herefter fortsatte hun som laborant på Løvens kemiske Forsøgslaboratorium i Ballerup, indtil familien flyttede til Skagen i maj 75. Her arbejder hun nu på deltid i Brugsen. Børn:

Henrik Lyk *14.4.75

Thomas Lyk *19.2.78

b. HOLGER PEDERSEN LYK

Født 9.11.47 i Snejbjerg. Slægter faderen på. Gift 7.7.73 i Sdr Omme med Birthe Madsen *14.9.53, datter af murermester Viggo Madsen og hustru Doris.

Var i 1963 på Blåkilde Ungdomsskole. Elev i 68 uddannet som murer hos sin svigerfar. Hobby: Fodbold. Højde 187, blond.

Holger og Birthe bor Solbakken 11, Sdr. Omme med deres to børn:

1. Brian Lyk *20.4.74

2. Lars Erik Lyk *4.1.78

c. INGER MARIE LYK gift MADSEN

Født 19.4.51 i Tjørring. Gift 1.7.72 i Tjørring kirke med Jørgen Bjarne Madsen *4.3.50 i Herning, søn af pladesmed Richardt Madsen og hustru Esther.

Inger Marie har altid været en solstråle i kusineflokken. Hun arbejder som sygehjælper på Centralsygehuset i Herning. Hun og Jørgen, som er pantefoged ved Herning kommune, bor Svanevej 30. Børn:

1. Dorthe Lyk Madsen *31.5.77
2. Mikael Lyk Madsen *1.12.79

9. JENS KRISTIAN MOGENSEN

Født 28.2.24 i Hvirgeltoft. Gift 2.9.47 i N.Felding kirke med Else-Marie *11.2.25, datter af landmand Emil Øgendahl Jensen *1895 2.sept i Nees og hustru (gift 20.6.22 i N.Ommø kirke) Signe Katrine Andersen Grønne *17.1.97 i No + 29.6.70 i Holstebro. Else Maries bedsteførelde er: FF Kristen Vestergaard og h Valborg Øgendahl, FM, boede Vestergård i Nees. MF Kristen Grønne MM Nicoline * i Veder sø MFF? Anders

Da Else Maries bror er Kristen Grønne, altså dobbelt svogerskab, har hun muligvis lært Mogensen familien at kende gennem ham. / Else-Marie er bogholder.

Jens var på Staby efterskole samme vinter som Kristen Maagaard, IIA4. De overtog Hedevang, da Kristian og Ingeborg flyttede på DGH og boede her til 53, hvor de købte statshusmandsbrug i V.Grene ved Hoven. De boede i Blåbjerg en kort tid, indtil forholdene var klare til at flytte til Hoven.

Her havde de en primitiv start. Jorden var forberedt af Hedeselskabet, men ellers skulle alt bygges op fra grunden. Indtil stuehuset var bygget, boede de i et medbragt træhus. Det var en kamp for at komme igang, men alligevel en skøn tid. Else-Marie skrev hjem, at nu havde de sendt deres første slagterisvin.

Jorden var sandet og vanskelig at dyrke. Først da Jens i 1962 fik vandingsanlæg kom der gang i afgrøderne. Udviklingen har dog vist, at brugene på 30 tdr. land ikke var rentable, og de er da også siden slået sammen i stort tal.

Jens kørte også mælk med hestevogn til Hoven mejeri. Hestene blev i 59 afløst af en Ferguson. I nogle år var Jens snefoged i V. Grene, det var på den tid, hvor egnens landmænd kastede sne med skovle. Under sit senere arbejde ved Tarm kommune var han observatør for den kommunale sneplov i Hoven og V. Grene.

I 77 solgte Jens ejendommen og flyttede til deres dejlige hus på Spøttevej 8 i Tarm. Else-Marie har en tid arbejdet som bogholder hos Be-da System i Herning.

Jens er en Mogensen og går godt i spænd med Else Marie. Det er stadigvæk forelskelse. Børnene har arvet Else-Maries smilende og livlige væsen. Følgende afsnit er redigeret af sønnen Gunnar.

- a. GUNNAR MOGENSEN *15.11.48 Tveje Merløse, Holbæk amt, gift 28.5.77 i Ølgod kirke med Jessie Jensen Kristensen * 29.5.54 i Strellev, datter af Jes Kristensen *Ansager 21.10.09 + 17.2.54 og Valborg Madsen * 21.4.26 i Lydum, gift 2. gang med Eli Madsen 14.4.56 på Varde Rådhus.

Gunnar er udlært tømrer hos K.E.Jespersen, Hoven i 64, Bygningskonstruktør i Horsens 73 og er nu ansat på Vejle amtskommunes arkitektkontor.

Jessie var efter 10.klasse husassistent på Refugiet i Løgumkloster. Uddannet plejehjemsassistent i Brande 76 og arbejder nu på plejehjemmet Præsthøjgården i Horsens, hvor de bor: Sundvej 35 med deres datter:

1. Nina Mogensen *18.3.79 i Horsens

- b. ERIK MOGENSEN *28.4.50 i Hedevang, gift 17.2.79 i Egvad kirke med butiksassistent Mona Borg Nielsen *19.4.58 i Struer (hendes farbror er Knud Borg Nielsen, IIBla). Erik har i sine første ungdomsår været beskæftiget ved landbruget på to gårde i Dyrvig og Ørbæk ved Hoven, samt Ulfborg jærgård ved Ulfborg. På landbrugsudveksling til Calgary i Canada 69, hvor Erik arbejdede på en 2000 tdl farm. Her siden været maskinfører hos entreprenør, J.P.Eskildsen i Tarm. Herfra påbegyndte Erik ingeniørstudiet i Horsens, men søgte orlov for at rejse et år til Canada igen, men denne gang sammen med Mona, hvor de nu bor i Edmonton. Her arbejder Erik for et pengeskabsfirma som monter. Mona er kassedame i et stort fødevarerhus. Erik er en mester i humoristisk og komisk optræden.
- c. BIRTHE MOGENSEN *11.8.52 kontorassistent, gift 10.1.81 med landmand, Poul Johnsen fra Hoven *15.11.47. De har en gård i Sdr. Vium med 80 malkekøer. Poul har lige som Erik været i Canada på landbrugsudveksling. Birthe har 3 år været i en slagterbutik i Hoven, hos Villy og Betty Jensen. Efter at have været på Blidstrup ungdomsskole på Mors, har Birthe arbejdet i en slagter- og en mejeributik i Horsens. Siden har Birthe solgt benzín hos Haahr i Vejle og Odense. Herfra kom Birthe til Jysk kalksandsten i Ørum som kontorassistent. Det job har hun bestridt med stor dygtighed hos L&P-reklamebureau, og ALFA-laval malkemaskiner i Vejle. 1. Vikie Johnsen *1.9.80 i Sdr. Vium.
- d. HELGE MOGENSEN *12.11.53 Hoven. Blev tømrersvend i samme firma som Gunnar. Siden arbejdet flere år hos tømrermestrene Ørdr. Lange i Tarm. Rejste til Australien i 73 sammen med Erik. Helge har to gange været hjemme i Danmark i op til 1 år, men er så vendt tilbage til Australien, hvor han bor i Darwin og arbejder som tømrer. Helge er livlig og meget afholdt af sine kammerater.
- e. JYTTE MOGENSEN *7.9.56 Vester Grene. Børnepædagogmedhjælper. Jytte gik ud af folkeskolens 10. klasse i Tarm med topkarakteren 13 i regning. Har 9 mdr. været hos en amerikansk familie i Connecticut nær New York, her lærte Hr. Delli Savi, Jytte at tegne, hvilket hun blev meget dygtig til under opholdet. Andre 7 mdr. har Jytte arbejdet på et Dansk Sømandshjem i Grimsby, hos en dansk familie. Jytte har som Birthe været i hus hos Haahr i Vejle, hvor hun også en kort tid solgt benzín. Jytte har siden mødt murersvend Gert Skov Rasmussen fra Hoven. De har nu sammen købt hus på Gl. Kirkevej 22 i Tarm, hvor de til marts 81 venter et barn. De har planlagt giftermål i sommeren 81.

Jytte Gunnar Erik Helge Birthe
Else-Marie og Jens

Enil og Signe Ingeborg og Kristian
Valborg Øgendahl E.M. og Jens

10 JOSEF MOGENSEN *
=====

Smertebarn og hjertebarn. En grøn stær, som ikke stod til at redde (Josef skreg i toget, helt til han og faderen nåede kirurgens kniv i København), forstærkede en hjerneretardering. Josef var hjemme til 18-20 års alderen og kom så til Åndsvageanstalten i Ribe, hvor han er nu. Han kan kende sine søskende. Jens er formynder for ham.

11. INGER (PETRINE) MOGENSEN
=====

Den sidste i flokken. Født 24.marts 1928 i Hvirgeltoft. Gift 16.2.48 i Ramme kirke med Kristen Grønne (f.Jensen) 23.3.23 i Skråstrup, N.Omme. Til hans slægt se under nr.9: Jens Mogensen, som er gift med hans søster, Else-Marie.

Inger har den for den tid almindelige skolegang og var derefter ud at tjene. Hvordan traf hun så Kristian?

Det gjorde hun i mit hjem, Blåbjerg, hvor Kristian tjente, og hvor min mor nys var blevet kone - der er vist noget særligt med datoen, den 29.april i 44. Efterhånden blev det noget tit, hun skulle op og se til søsteren.

Inger skriver: "I 1944 tjente jeg i Ml.Mølle hos Tinne og Kr.Olesen, en skøn og varm sommer at tænke tilbage på. Jeg kan huske, at jeg skrev et brev hjem til far og mor og fortalte dem om Kristen, for at de ikke skulle høre om det gennem andre, og den første gang jeg kom hjem efter dette brev, lå far syg, som han så ofte gjorde, - tog han mig til sit hjerte og sagde: Tillykke med din kærlighed min lille pige. Jeg var da 16 år, og det blev så til fire år, vi gik sammen, før vi begyndte vort eget hjem, som jo også blev det hjem, hvor jeg selv er født. Og de to største af vore drenge er jo de sidste af slægten, som er født i Hvirgeltoft.

Kristen, som er landmand, arbejdede for andre (Balletoft i Fabjerg) de første 11 år. Samme år som Jens og Else-Marie flyttede til Hoven, købte vi jord til en statsejendom i Statkroge, men der var nogle papirer, som blev "syltet". Vi købte istedet vort nuværende hjem, Hedevang, Hollandsvej 5 i Fabjerg. To år senere blev vi graverpar ved vores kirke, og det er blevet til 19 års tjeneste. Det var ikke de store kår, sådan økonomisk, men vi har haft det godt og følt, at Guds velsignelse gør rig."

a. EJVIND GRØNNE *25.1.49 i Hvirgeltoft.

Gift med Inge Kirsten Dahl * 26.8.50 St.Markus sogn, Frederiksberg. De to er smedet sammen 13.juni 71 i Fousing kirke af Inges farbror, pastor Povl Dahl, hos hvem hun har haft sit hjem en del af tiden. Inges forældre er Jens M. Dahl *15.10.21 og Inga Hansen *09.04.28 + 31.12.60. Hun er udlært ekspeditrice i isenkram. Arbejder for tiden på et plejehjem og uddanner sig til sygehjælper.

Ejvind: almindelig skolegang. Efterskoleophold på Blidstrup. Landbrugsmedhjælper indtil soldatertiden i Holstebro. Chauffør i 1½ år. Ansat hos Falck i Lemvig i 72. Udnævnt til redningsfører i 80, et job for mandfolk. Interesser: Spejdnings, hjemmevern. Popøl: Kondorvej, Lemvig:

1. Henrik Grønne * 25.9.73

2. Heidi Grønne *9.9.77

b. ÅGE GRØNNE *28.4.50 i Hvirgeltoft.

Gift 28.4.74 i Gudum kirke af provst Madsen med Anette Raabjerg Olesen *14.7.53 Kristiansbo i Gudum, datter af gdr Johannes Olesen *27.10.17 i Thygstrup og Margrethe Raabjerg Jensen *5.9.19. i Gudum, gift 6.7.44, Bedsteforældre: FF Chr.O FM Dorthea Andrea Andersen. FFF gdr Olesen, Randrup FMF Poul Andersen, landm Thygstrup FMM Karen.

Åge gik i den 7-klassede skole i Fabjerg. Blistrup Ungdomsskole 65-66. Ellers ved landbruget. Udlært automekaniker på VW i Lemvig i 71. Aftjeneste værnepligten som sergent i Holstebro. Arbejder nu som værkfører på Je - Lau i Rom.

Interesser: slægter faderen noget så fantastisk på med hensyn til enhver ting, som kan skrues eller eksperimenteres med.
Anette har hjulpet sin far med landbruget, da han har dårligt helbred. Fik efter 9.klasse tilbudt en læreplads i skotøjsforretningen Lysgård: Madsen i Lemvig. "Da mine forældre flyttede til Struer fulgte jeg med og arbejdede der i tre år til jeg blev gift med Åge. Vi byggede så hus i Lomborg, Markskellet 14, i 76 og har boet der siden. Jeg fik atter arbejde i skotøjsforretningen, men er nu hjemmegående siden vi fik:

1. Pernille Raabjerg Grønne *31.10.79

c. HERLUF GRØNNE *10.10.53 Balletoft i Fabjerg.

Gift 26.10 i Hoven kirke med Bodil Kirstine Nielsen *24.10.52, datter af Edith Tove Kristensen *15.5.23 og Svend Åge Nielsen af Bolhede *28.10.09

Herluf er udlært smed og bor med sin kone Bodil, der er udlært syerske Kr.Bjerrervej 32 i Lemvig. De har en lille døbt dreng:

1. Michael Grønne * 12.3.80

d. BRITTA GRØNNE JENSEN * 31.1.56 Balletoft i Fabjerg.

Gift 10.7.75 i Fabjerg kirke med Peter Kubstrup *14.5.53 Lyngholm, Fabjerg, søn af gdr Erhardt Kubstrup *26.(13?)4.13 og Inga Ulnits *6.4.25 i Udbyhøj, viet i Nees 1.7.49. Peters bedsteforældre: FF Kr.Kubstrup Pedersen *6.9.39 og Andrea Marie Obbekær *10.12.45 FFF Peder Nielsen, Lomborg FFM Kirsten Pedersdatter FFFF Niels FFMF Peder / FFMF Andreas Peder Obbekær FMM Ane Marie. /Brittas interesse: håndbold.

Britta har realeksamen, har været på højskole i Hadsten, har været hjemmehjælper i 3 år. Uddannet sygehjælper og arbejder på plejehjem. Peter er udlært tømrersvend. Har været på Thylands ungdomsskole. Interesse: Aktiv spejder. Bopæl: Dalvej 9 i Gudum.

1. Birthe Grønne Kubstrup *29.11.77 2. Rikke Grønne Kubstrup
* 21.7.80

e. INGEBOG GRØNNE * 6.4.59 V.Grene, Hoven

Efter 10.skoleår et år i huset. Derefter 1½ år som medhjælper på børnehaven i Nr.Nissum efterfulgt af højskoleophold hos forstander Ths Mogensens. For tiden studerende på Holstebro Børnehaveseminarium.

Gift 18.10.80 i Fabjerg kirke med Laurits Peter Karlson *30.4.54 i Bækhus i Fabjerg sogn, søn af landmand, mælkekusk og altnuligmand Kr. Karlson *1896 og hustru Jensine *1910

Laurits, som er den yngste af 10 søskende har gået i klasse med Herluf. Derefter ansat på Iver Højgårds maskinfabrik i Fabjerg. Nu ansat i Kaj Nielsens auto - og maskinværksted, Nr Nissum. Kan lave alting med sine hænder. Interesser- bl.a. spejding. Parret er bosat: Fabjergvej 105.

f. BETTY GRØNNE * 8.1.68

"Hun er den sidste af Ingeborg og Kr. Mogensens børnebørn, og har nu gået sine seks skoleår, for øjeblikket 7. og forbereder sig til konfirmationen. Hun er Glæden og Lyset for os to "gamle", da de andre forlængst er fløjet af reden", skriver hendes mor.

Interesser: spejder med liv og sjæl, håndbold, bøger, klaverspil.

Det æ føst gång, vi samles o den her måe
 den slægt, som håe grenet sæ ue fra Hvergeltovt åe.
 Å enu me sæ vi søsken nok tøkkes
 at i daw derfræ di sist rø'er vi røt løs.
 Ja far og mor, hvis I eno håj løwwe
 vil I nok ha glæj jer øver hele den her møwer
 men om I åsse vil gle jer øver vor måe o å løw
 ja, det mo enhvær mæ sæ sjæl prøw.
 Vi hær jo så travlt mæ di manne ting
 mæ bil å båd, mæ hus å hav,
 vi ska jo da hver daw ha nøj i æ mav.
 Det glemmer vi æt, men vi glemmer vis tit,
 at osse en sjæl i vuggegave vi fik.
 Den vil osse næres å ha brø
 I Guds hus, ve hans bord, i vor bibel vi finder dens fø.

Ja, det var nøj a det vi lær
 vi anne gren, som sijjer nærest æ stam.
 Om vi hær så evnet å vist det sam?
 Nej, a æ ræj a blyver te skam.
 Men hu æ æt godt, vi alti må tro,
 øver vor magtesløshed æ dæ slåen en bro.
 Det gjor vor Gud, da han ofret sin Søn,
 å vi ved, han altid vil hør en fattig synders bøn.
 La vos sæj det til hinanden, vi gammel gren o æ træ
 det æt æ sikker vi fo lov te en gång te å samles som hæ
 En stoe tak te I piger, som hå startet det hæ
 vi ve, det hå voldt jær en masse bryeri å besvær.

Tale holdt af Inger Grønne
 ved familiestævnet på
 Remmerstrand 1979

Åge Herluf Ejvind
 Ingeborg IIB ll Inger, Betty, Kristen, Britta

Supplerende billeder til Mogensen-slægten.

Ingemann Jens Ewald Karl
Inger Josef

Ingemann II B 3

IIB4 Anna 6 Krista 5 Ellen

IIB 2 Ewald med fam.

IIB1 Krista og Knud Borg med familie

Ewald og Kitty

Mogens Meta Frederik J. Grønne Karl Arne Stinne Ingemann Krista Henny Svends
 Henning Anna Gerda Viggo Chr. Mogensen Jens Elise-Marie Svend Age
 Anna Andreaen Ellen og Ernst Hanson Grethe Karen

Henny og IIB6a Jens Kr. Noe

Hans Chr. Henny Jens Kristian Kristina
 Jens Henrik

Fra Stinne Mogensens 60-års dag.

Carl Ferdinand Pedersen og hustru

C. MARIE MOGENSEN

Født 30.sept 1886 i Vibholthus. Døbt i Valgmenighedskirken. Faddere: Husmand Niels Mogensen af Flønder, Husmand Poul Christensen (Byskov). Enken (Gjertrud) Marie Borg af Bøvling.

Elisabeth fortæller: Marie rejste til Fyn og var hos en lam kone i mange år. Blev derefter husbestyrerinde hos L.Chr Rasmussen *15.5.66 og gift med ham 22.7.1917 i Brenderup kirke. Marie døde 28.5.59 i Køng, Glamsbjerg. Hendes mand døde 29.10.30. Gift Anden gang i 1933. Børn af første ægteskab:

1. KIRSTEN RASMUSSEN gift JOHANSEN
Født 3.1.1920 i Brenderup. Gift 5.11.48 i Kerte kirke med gdr Gerhardt Johansen født i Skydebjerg, Årup. Kirsten har forsøgt at holde kontakten med Vestjylland vedlige. Bopæl: Tjørnevej 3, Skydebjerg.
2. (KARL) GODTFRED RASMUSSEN
Født 25.1.18 i Brenderup. Udlært mekaniker. Bopæl: Idrætsvej 19, Undløse, 4340 Tølløse.

D. OLE BJERG MOGENSEN

Født 22.11.1889 i Vibholthus. Henført til afsnittet om Mogensen-slægten bag i bogen s.187. Skrevet og redigeret af sønnen Frede Bjærg Mogensen, som har været min medhjælper til bogen.

Holger Gunnar Sigurd Kirstine Strande Hans Rosenquist
Christiane Eleonora og IID Ole B. Mogensen m. Frede

E. SØRINE MOGENSEN gift TRANBERG MADSEN.

Født 11.11.1891. Tvillingsøster til Viggo. Gift med Mads Tranberg Madsen f. 18.6.1883 i Ådum, søn af gdr Hans Kristian Madsen og h.Mariane Poulsen. Da Mads Tranberg meget tidligt mistede sin far, kom han i pleje hos et lærerpar i Harboøre. Moderen var i adskillige år husbestyrerinde og døde på DGH i Holstebro. Mads kom som ung til Møborg og købte her en større landejendom. Han huskes i familien for sit lyse sind og gemytlige væsen. Sørine, som efter billedet at dømme har været en særdeles indtagende kvinde, døde 16.nov 25 fra tre børn. Mads giftede sig 2. gang med Elisabeth (se under II M).

1. THORA TRANBERG MADSEN

Født 2.aug 14. Gift med postbestyrer Michael Nielsen. Død. Bor i Nørre Sundby. Uddannet klinikassistent. Adr: Gl. Kongevej 75. Børn:

a. EDEL TRANBERG NIELSEN gift RASMUSSEN

Født 14.10.36. Uddannet som sygeplejerske i Silkeborg. Børn:

1. Ole Tranberg Rasmussen
2. Helle Tranberg Rasmussen
3. Søren Tranberg Rasmussen

b. RUTH TRANBERG NIELSEN GIFT LYNGE

Født 14.3.41. Uddannet tandlægeassistent, Ålborg Børn:

1. Thomas Lynge
2. Martin Lynge

c. KELD TRANBERG NIELSEN

Født 14.6.44. Gift. Handelstandsforeningsformand, Ålborg?

1. Jacob Tranberg Nielsen
2. Dorthe Tranberg Nielsen

2. EJNAR TRANBERG MADSEN

Født 12.10.15. Død 6.3.75. Gift 12.6.40ⁱ Kirke-Hørup Kirke med Marie Brock * 4.1.16 i Møjbel, Hørup sogn, Als, datter af landmand Claus Brock og hustru Anne Margrethe. Født 6.4.1884 død 22.9.66. Og født i Knøs 6.6.1882 død 2.7.53.

Ejner er desværre død - fortæller Elisabeth - han har prøvet mangt og meget. Arbejdede til sidst på Danfoss. Marie har været til stor hjælp med slægtsbogen. Hun bor Mejerivænget 14, Guderup, 6430 Nordborg.

a. INGE MARGRETHE HANSEN f. TRANBERG MADSEN

Født 9.3.41. Gift 29.10.60 i Egen kirke med Erik Hansen *11.12.34 i Dronninglund, søn af landmand H.C.Hansen og hustru Anra M.Madsen. Inge Margrethe har været ansat på Sønderborg Garn. Erik er tilidsmand på Danfoss. Adr: Lille Rådhusgade 9, Sønderborg.

1. Lone Hansen *22.10.66
2. Dorthe Hansen *28.6.69

b. SØRINE TRANBERG HANSEN f. MADSEN

Født 23.6.42. Gift 10.3.62 i Egen kirke med Kaj Lorents Ditlev Hansen sen *31.3.36 i Skydebjerg på Fyn. Søn af Alfred Vilhelm Hansen og hustru Marie Kristine.

Sørine og Kaj bor Evaldsvej 2 i Køge, hvor de driver en forretning.

1. Gitte Hansen * 20.8.66 i Sønderborg
2. Lasse Tranberg Hansen * 20.3.69 i Køge

Marie og II E 2 Ejnar Tranberg Madsen

a. Inge Margrethe
Hansen
Lone
Dorthe og
Erik Hansen

Sørine og
Kaj

c. EGON TRANBERG MADSEN

Født 4.9.43. Ugift. Uddannet som bager. Udvandrede til Vancouver i Canada i 67. Har regelmæssig kontakt med hjemmet bl.a. ved gensidige besøg.

d. ERLING TRANBERG MADSEN

Født 8.6.48 Gift i Egen kirke 20.3.76 med Tove Veile Larsen * 16.8.48 i Øster Assels på Mors, datter af Hans Larsen og Anine Kristine Nielsen Veile.

Tove er kontorassistent på Danfoss og Erling, som er håndværker, har selv bygget deres hus på Blæsborg 16 i Augustenborg.

1. Henrik Tranberg Madsen *26.5.78

3. INGRID TRANBERG MADSEN gift JACOBSEN

Født 22.12.16 i Solvang i Møborg. Sygeplejerske. Gift med Valdemar Stahcyk Jacobsen i 1948 i Sct. Knuds Kirke i Fredericia. Montør for et benzinfirma i Kolding. Førtidspensioneret. Adr: Koldstrup 52 pr. Åbenrå. De har to døtre:

a. HANNE gift MAGNUSSEN

Født ca 1948. Gift med Åge Magnussen. De bor i Løjt kirkeby og har tre børn:

- 1.
- 2.
- 3.

b. JYTTE gift MADSEN

Født i 1951. Gift med Finn Madsen. Er ligesom søsteren uddannet som frisør.

Thora + Michael Ejnar Ingrid
Sørine Elisabeth Mads Tranberg Madsen

Gitte og Lasse

d. Erling Tranberg Madsen
Tove og Henrik

c. Egon Tranberg Madsen

F. VIGGO MOGENSEN

Født 11.11.91, tvilling til Sørine. Faddere: husmand Mads Olesen og hustru Mariane af Flønder(?), husmand Niels Nielsen Stis hustru, Karen Margrethe og Jens Christian Jensen af Bøvling, husmand Niels Mogensen af Flønder.

Gift 15. april 1920 i Gudum kirke med Karen Fiskbæk (Madsen) *13.1.01 i N, Fiskbæk i Gudum, datter af Mads Madsen og hustru Maren Kristensen. Hendes forældre igen er Jensine Nielsen (Sine Stråend) gift 1.6.76 med Jens Christensen Strande, eneste søn af Christen Jensen Strande, der druknede i Minder ved Fjaltring 6. aug. 1814 (se videre s.). Vi har altså her to linjer, som går tilbage til Ane Sophie Mogensdatter i Mellemstrande. Sine Strande blev jo i sit andet ægteskab med Ole C. Mogensen mor til Nora (se s. 187). Skal vi altså slutte tilbage til hvordan Ane Sophie var, så må vi vel have lov til at se på, hvordan det går hendes efterkommere her, hvor to linjer krydser hinanden.

Datteren Ruth skriver: "Far begyndte som fårehyrde som syvårig. Tjente bl.a. på gården Børglum (Bøvling?) Kloster. Købte efter gitemålet "Røjkjær" i Vind, hvor vi blev født. Da far måtte sælge p.g.a. krisen, flyttede vi til Livbjerg i Gudum og siden til Sjælland til Borupgård i Snekkersten, hvor far og mor arbejdede i 30 år, og hvor far engang i tide opdagede en brand i laden, så to unge vandrepiger blev reddet ud. De sidste år fik de et dejligt lille hus i Gurre, hvor far kunne pleje sin hobby, blomster. Trods små kår, det vigtigste: Vi havde et dejligt barndomshjem, hvor far og mor gjorde alt både for os børn og alle de mange børn og voksne, som i årenes løb har fået husly hos dem.

Viggo tjente hos en doctor medicinæ Karl Hasselbalch, der foretrak en ren jysk "besætning" som arbejdskraft. Han døde 19. sept 1963 i Gurre.

1. Tage Henry Mogensen, murermester & entreprenør.

Født den 26. oktober 1920 i Vind. Død den 1. april 1975. Gift den 29. december 1944 med Ellen Margrethe Højlund Knap, datter af smedemester Chr. Højlund Knap og hustru Mette Andrea Didriksen, Resen. I ægteskabet er der 4 børn. TM er uddannet hos murermester Jens Christensen, Humlebæk i 1935-39, svend bl. a. hos læremesteren. TM etablerede sig som selvstændig murermester den 1. april 1944. Af betydelige byggerier, hvor TM har forestået jord-, kloak-, beton- og murerentrepriserne kan nævnes: Nr. Nissum Andelsmejeri, Nr. Nissum Seminariums nybyggeri i perioden 1952-72, centralskoler i Bækmarksbro, Nr. Nissum og Resen, Gudum Alderdomshjem, Lemvig Apotek, Centrum Vinduer i Struer, A.D.L. Hansens kollegium i Nr. Nissum, City-centret i Struer og Lemvig Rensningsanlæg. Han var meget aktiv i organisationsarbejde gennem Hovedorganisationen af Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark, bl. a. som medlem af hovedbestyrelsen. Herudover har han beklædt flere lokale tillidshverv. Fra 1970 og indtil sin alt for tidlige død i 1975 var han endvidere medlem af Rotary i Struer.

a. Christian Højlund Mogensen, statsautoriseret revisor.

Født den 22. februar 1947 i Resen. Gift den 8. august 1971 med Tove Thusgaard Kristiansen, datter af gårdejer Peder Thusgaard Kristiansen og hustru Elise Andersen, Bedsted, Gudum.
Bopæl: Bøgeagervej 5, 7100 Vejle.

Christian har skrevet nærværende afsnit om sin familie og har tillige medsendt en lille slægtsbog med optegnelser fra drengeårene, hvor det bl.a. fremgår, at han kender navnet på tipoldeforældrene Mogens Chr. Strande og Jens Christensen Strande. Hans kone fortæller, at han er en typisk Mogensen med et harmonisk sind og et mildt og omgængeligt væsen.

1. en søn født 21. november 1981

1949

den 26. An. arbejder af Lørdag, med arbejdet af totalt arbejde af 12 timer i løbet af 11 timer nær i facade, flytning af indre arbejder - arbejder af 1/2. Arbejdet med en stor af 1/2. Arbejdet, samt arbejdet med 1/2. Arbejdet af alle arbejderne, løst af 1/2. Arbejdet med 1/2.

37 timer a 330 kr.	12 3
A " 310	74
660 Lørdag a 109	71
59 Lørdag a 109	
1206 Lørdag a 109	257
	361

Ruth og Svend Hansen
Arne og Jørgen

Viggo Mogensen med barnebarnet Erik

b. Viggo Højlund Mogensen, læge.

Født den 27. april 1950 i Resen. Student fra Struer Statsgymnasium i 1970. Medicinsk embedseksamen fra Århus Universitet i 1979. Er p.t. ansat som reservelæge på Tarm Sygehus. Gift 4.12.81 i Venø kirke m. Sygepl. Inge
Bopæl: Korsvej 10, 6880 Tarm. Høe Jensen, datter af P.E. Jensen og Harriet Ella Johansen, Århus.

c. Kai Højlund Mogensen, ingeniør.

Født den 20. oktober 1954 i Resen. Realeksamen fra Struer Borger- og Realskole i 1972. Afgangseksamen fra Ingeniørskolen i Horsens i 1980. Efter eksamen aftjent værnepligt hos søværnet og herefter ansat hos Post- og Telegrafvæsenet.
Bopæl: Lichtenbergsgade 8, 8700 Horsens.

d. Lisbeth Højlund Mogensen, salgsassistent.

Født den 25. maj 1959 i Resen. Realeksamen i 1976, handelseksamen i 1978. I perioden 1978-81 uddannet hos A/S Bendix Tømmerhandel, Holstebro-Struer. Efter endt uddannelse ansat samme sted.
Bopæl: Lindevej 31, 7600 Struer.

2. RUTH ELISABETH MOGENSEN gift HANSEN

Født 18.11.21 i Røjkjær i Vind. Gift 21.3.42 i Humlebæk kirke med murer Svend H.Hansen. *31.5.20 i Damhuset, Langstrup, Fredensborg. Død 20.3.75. Ruth bor Hørsholmvej 10 i Humlebæk og ernærer sig som kokekone.

a. JØRGEN HANSEN

Født 17.juli 43 i Dageløkke pr Humlebæk. Gift 6.11.65 i Humlebæk med Rita Graugård Thorup * 7.4.44 i Langstrup. Jørgen er tømrermester med virksomhed i Tikøb og Kvistgård. Interesser: børnenes fremtid, naturen, fremmede folkeslag.

1. Søren Graugård Thorup Hansen *1.8.67
2. Carsten Graugård Thorup Hansen *25.11.69

b. ARNE HANSEN

Født 27.2.45 i Dageløkke. Gift med Marion Jensen. Bor i Kbh. Udlært som rør-og kleinsmed. Interesser: naturen og mekanik.

1. Charlotte Hansen* 1.2.68
2. Frank Hansen *26.4.70

3. VAGN VILFRED MOGENSEN

Født 1.2.24 i Livbjerg i Gudum. Gift 18.10.47 i Helsingør med Inge Andreasen *18.8.22 i Helsingør, datter af repræsentant Peter E.Andreasen * 6.4.85 i Freerslev gift m Louise Kristiane Bendixen *7.5.99 i Struer. FF husmand Jens Andreasen FM Hanne Sofie Jensen. MF lokomotivf.Knud Kr. Bendixen MM Oline Mette Marie Jensen.

Vagn skriver: Jeg kom i 1926 til Snekkersten og gik i den 5-klassede skole og tjente samtidig en skilling som bydreng. Fik i 38 læreplads på Helsingør skibsværft, men kunne ikke holde ud at være indespærret i en sådan støjbutik. Blev så udlært som elektriker i 43 i Espergærde, var arbejdsløs og endte, efter forskellige småjobs, i en tørvemose i Gudum, hvor jeg var til et par måneder efter krigens slutning. Fik så civil ansættelse ved Søværnets Televærksteder i 45. Værnepligtig i søværnet 46-47 og fortsatte herefter ved televærkstederne og blev her ansat som værkfører i tjenestemandstilling i 1958.

Var med til at opbygge efterkrigstidens radarvarslingstjeneste. Forestod i 59-61 ledelsen af det elektroniske telearbejde ved oprettelsen af to Loranstationer på Grønlands østkyst.

Mit arbejde består ellers udelukkende i oprettelse og vedligeholdelse af kystradarstationer. Jeg fik i 72 tildelt fortjenstmedalje (Holmens hæderstegn).

Inge og jeg traf hinanden 5.maj i 47, og da vi desværre må have sovet i de timer, hvor læreren fortalte om bierne og blomsterne, blev vi gift 18. okt. og fik så Søren 11.3.48 (Fr.9-endes fødselsdag), efterfulgt af endnu to gode og raske drenge. Ingen af dem kan siges at have voldt os nævneværdige problemer.

I 58 byggede vi det hus, hvor vi bor i dag, Hasselhøj 6. Ligger mindre end 200 m. fra mit barndomshjem, som desværre har måttet vige pladsen for nye vejanlæg.

a. SØREN FISKBÆK MOGENSEN

Født 11.3.48 i Helsingør. Udlært som kok og tjener. Gift 26.11. 72 i St.Olavi, Helsingør, med Connie Åse Madsen *17.12.47 i Horsens.

1. Steffen Bjørk Fiskbæk Mogensen *10.2.73

2. Jeanette Fiskbæk Mogensen *9.1.76

b. PER FISKBÆK MOGENSEN

Født 4.12.49 . Gift med Kirsten Solveig Mathiesen *4.11.47 i Helsingør. Per er udlært som automekaniker. Børn:

1. Dennis Fiskbæk Mogensen *16.10.79

c. ERIK FISKBÆK MOGENSEN

Født 14.2.57 i Helsingør. Udlært som elektromekaniker 1979.

IIF Viggo Mogensen og
Karen Fiskbæk

Ruth
Viggo Vagn Tage
Karen

F.3 Vagn Mogensen 1946

Vagn og Inge

Karen Fiskbæk Inge Mogensen
Erik

Søren Per og
Erik

G. JOHANNE MOGENSEN gift PEDERSEN
=====

Født 29.maj 1893 i Flynder. Gift med landmand Alfred Ditlev Pedersen *1.5.94 i Vissing. Vielsen fandt sted 30.4.1920 i Bøvling Valgmenighedskirke. Johanne har bl.a. tjent på Jannerup højskole. Kom til at tjene på en stor gård, Engvang, og lærte her sin mand at kende. De havde forskellige ejendomme i og omkring Vissing, hvor Alfred især ernærede sig som grisehandler. De sidste år har han boet på DGH i Hadsten. Han sad i rullestol, men var så glad og tilfreds, fortæller Elisabeth. Han er død for nylig. (1980)
Johanne var en stilfærdig kvinde, som trofast passede sin kirkegang. De første mange år var Alfred den toneangivende i ægteskabet, men en sygdom, som kom til, vendte op og ned på forholdet. De fik fem børn:

1. JENS KRISTIAN PEDERSEN

Født 16.10.20 i Vissing. Gift 6.8.46 i Hobro kirke med Gerda Simonsen født dér 1.10.23. Er uddannet kontrolass. og virker som registreret revisor, Fyrrevangen 31, Gilleleje. De har to børn:

a. AASE VIBEKE PEDERSEN gift ZINK.

Født 31.8.47 i Rødovre, gift 16.5.70 i Slotskirken i Heidelberg m. Horst Zink, cand. polit. regnskabschef for BASF i Ludwigshafen

al. Jens-Peter Zink *2.8.74

a2. Bjørn-Henrik Zink *31.8.78

b. KIRSTEN AGNETE PEDERSEN gift CHRISTENSEN

Født 3.5.50 i Rødovre. Gift 3.4.71 i Grøndalslund kirke i Rødovre med money-broker Preben Christensen. Bor i Humlebæk

bl. Lars Ditlev Christensen *1.7.76

b2. Jan Ditlev Christensen * 14.5.80

2. LILLY PEDERSEN

Født 26.12.1923 i Vissing. Kontoruddannet. Bosat i Aarhus fra 1947-74, hvor hun virkede som bogholderske i Firma LUDVIG WOHLERT, i 17 år, og derefter en årrække i Firma "CRISCO", Risskov.

Flyttede til Aabenraa i 1974, og bor sammen med Overmatrikelkontrollør Peter Holm, ansat ved det sønderjydske matrikelvæsen. Gift 14.3.82 i Nicolai kirke i Åbenrå lige efter guds-Bopæl: Sønderskovvej 28, Aabenraa. tjenesten.

3. AGNES PEDERSEN gift HANSEN

Født 31.12.26 i Vissing. Gift 25.3.51 i Vissing kirke med Jørgen Hansen *1.7.23 i Lysabild, Als. Parret driver husmandsbrug i Faursskov pr. Hadsten

a. POUL HANSEN * 21.8.51 i Vissing

b. BODIL HANSEN *3.5.54 i Lyngå

c. HANS JØRN HANSEN *26.10.58 i Lyngå

d. ERIK HANSEN * 19.10.60

4. ELISABETH PEDERSEN

Født 30.8.28 i Vissing. Uddannet som sygeplejerske på Lemvig sygehus, bl.a. hos mosteren Martha Mogenssen. Var derefter ansat på Ebeltoft sygehus og kom senere til Hobro sygehus, hvor hun døde i 1965 af en nyrelidelse.

5. ARNE PEDERSEN

Født 26.6.35 i Vissing. Gift 15.7.61 i Østerild kirke med Karen Holst født 3.8.37 i Vesløg, Thisted.

Arne Pedersen er uddannet som agronom i 1960. Assistent i Sorøegnens Landboforening til 1963. Derefter assistent i Hjørring Amts Landøk. Forening til 1967. Nu planteavlskonsulent for Nordthy Husmandsforening. Han har vist sig særdeles interesseret i at kende mere til sin mødrene arv og glæder sig til at se slægtsbogen færdig. Bopæl: Vinkeallé 28, Thisted. Børn:

- a. HENRIK HOLST PEDERSEN *22.7.63 V. Hjermitslev.
- b. LARS HOLST PEDERSEN * 23.9.65 V. Hjermitslev.
- c. METTE HOLST PEDERSEN *30.4.76 Thisted

Sønnen Jens Kristian skriver om hjemmet:

Johanne har bl.a. tjent på Jannerup Højskole, kom derefter til Ørsted Præstegård og var i huset hos provst Winther, senere kom hun til Vissing på gården "Engvang" som kokkepige, og her lærte hun sin mand at kende.

Alfred havde også tjent på "Engvang" en årrække, men havde nu købt en naboejendom til sit fødehjem "Kathrinehøj" i Vissing, som han drev alene, og efter giftermålet flyttede Johanne så dertil, der gik dog ikke lang tid, før de flyttede nærmere Vissing by, købte ejendommen "Solhøj", hvor de boede ca. 20 år.

Ved siden af landbruget handlede Alfred en del, som Grisehandler, et erhverv som hører den generation til, men nu er næsten udgået, det gav en extra indtægt, og han kunne lide at komme ud til befolkningen på egnen og få en snak, så når arbejdet derhjemme var gjort, tog han afsted på sin cykel, og kom ofte sent hjem. Johanne var en stilfærdig kvinde, passede først og fremmest sit hjem, og måtte også tage et nap med i mark og stald, hun var en god og kærlig mor for sine børn.

Johanne var kristelig indstillet, gik så vidt muligt i kirke om søndagen, dog uden på nogen måde at forsømme det derhjemme, hun var med i santalkredsen i mange år, og medlem af menighedsrådet en periode.

I 1963 flyttede Johanne og Alfred til Hadsten, hvor de havde købt et mindre hus, og de nød deres alderdom indtil sygdom meldte sig. I 1974 måtte Johanne på Hadsten plejehjem, hun var alvorlig syg og døde samme år.

I 1978 blev Alfred ramt af en hjerneblødning og delvis lammet, efter sygehusophold kom han på Hadsten plejehjem, hvor han fik det godt, og genvandt sit gode humør, han var glad og tilfreds trods sit handicap, han døde i 1980.

II G Johanne og Alfred Pedersen

Gerda og Jens Kr. Pedersen

Solhøj i Vissing

Lilly Pedersen og
Peter Holm

II G 1 a Aase og Horst Zink

Kirsten og Preben Christensen

H AGNES MOGENSEN gift ANDERSEN
 =====

Født 30.4.94 i Vibholthus. Faddere: Husmand Ole Kr. Mogensen og hustru, husmand Poul Kristensen Byskov af Bøvling og husmand Mads Olesen af Bøvlingbjerg. Gift 12.12.12 gdr Niels Peder Andersen, (Tanderup) v. Favrskov.

Agnes - øk ja, fortæller Elisabeth- hun rejste til Fyn, kun 15 år gammel. Sørine ville med, men hun kom jo hjem igen. Agnes blev forlovet, da hun var 16 år, og jeg tror hun blev gift som 18-årig. De fik - ja det må du vide. Eror Kristian fik han 11 børn - ja - så fik Agnes 10. Familien er den eneste, som slægten ikke har kontakt med.

Her ved redaktionens afslutning er der kommet et brev fra den ældste søn med følgende oplysninger:

Far og mor blev jo gift 12.12.12 i Bøvling valgmenighedskirke. Boede i Naarup Verninge sogn til 1935, hvor de flyttede Grebbjerg ved Årup til en ejendom på 22 tdr.land. Far døde allerede 16.9.40 og mor 20.4.60. De er begge begravet på Kerte kirkegård, iøvrigt samme kirke, som far blev døbt i.

1. ARNOLD ANDERSEN
 Født 23.10.13. Landmand. Gift med Martha.
 Bopæl: Nyskovvej 3, 5467 Røjle
2. ERNA ANDERSEN
 Født 12.3.15. Gift 1941 med Eigild, landmand.
 Bopæl: Fjelsted pr Årup
3. ASTRID ANDERSEN
 Født 10.12.16. Gift i 1946 med Peter, landmand.
 Bopæl: Allesø, Beldringe.
4. KRISTIAN ANDERSEN
 Født 30.7.18. Landmand. Gift 1940 med Johanne
 Bopæl: Kærby, Bogense.
5. KAJ ANDERSEN
 Født 3.3.20. Gift 1944 med Nina, landmand.
 Bopæl: Vejlby skov, Røjle.
6. HARRY ANDERSEN
 Født 12.5.21. Landmand. Gift med Else
 Bopæl: Sønderø.
7. ERNST ANDERSEN
 Født 22.11.22. Landmand. Gift med Else i 49
 Bopæl: Hjadstrup, Kappendrup
8. RUTH ANDERSEN
 Født 7.5.24. Landmandskone. Gift med Peter i 45.
 Bopæl: Nr. Vornæs, Tåsinge
9. ELLA ANDERSEN
 Født 26.9.27 . Gift i 47 med Villy,mejeriarbejder.
 Bopæl: Holbæk
10. INGER ANDERSEN
 Født 1.11.29. Gift 1954 med Aage, snedker
 Bopæl: Herlev, København.

I LAURITS MOGENSEN

Født 9.10.95 i Vibholthus. Faddere: Pigen Madsine Kristensen af Fjaltring. Husmand Niels Mogensen og hustru Inger.

Gift med Eleonora (kaldet Nora) Kristine Pedersen *4.2.96. Skomager i Bonnet.

Om Laurids fortæller Elisabeth: "Han mistede jo en fod som dreng. Han blev pludselig i smerte i en fod - så frygtelig - tænk sig - vi tror, at det kommer af, at vi havde lånt et strygejern (af den slags til at varme op på komfuret). Så løb der én ved siden af ham, han cyklede. Det går sådan, at strygejernet rammer ham ind på foden. Han lå dér helt ude af sig selv. Kom på lazarettet i Bøvling (drevet af dr. Busch), hvor han blev opereret og mistede den ene fod.

Han ville så gerne have været landmand. Jeg kan huske, at han kom efter hestene med en harve, men han kunne jo ikke følge med. Dengang fik de ikke en kunstig fod, men sådan en anordning, der blev spændt op om benet med remme."

Fra min barndom husker jeg, at jeg cyklede til Bonnet og fik repareret sko. Laurids var en hyggelig og rar mand. Mens jeg beundrede hans faglige finger-snille fortalte han, sådan som en typisk Mogensen kan fortælle.

1. GRETHE MOGENSEN gift PEDERSEN.

Født 17.12.25. Gift med den på lemvigeegn så kendte ostemand, Svend Pedersen * 17.7.48 søn af handelsmand Magnus Pedersen og hustru Jenny, Lemvig. Vielsen fandt sted 15.12.46 i Lemvig Valgmenighedskirke. Svend har i en årrække været pedel på Ramme skole. Bopæl: Algade.

a. Gert Glenn Pedersen * 17.7.48 radiomekaniker

2. TOVE MOGENSEN gift CHRISTENSEN

Født 17.8.30. Gift med gdr Arne Christensen. Parret bor i Skåvinge ved Hillerød og har fem børn:

- a. Per
- b. Ole
- c. Lisbeth *11.12.
- d. Lotte
- e. Susanne

Laurids Svend + Grethe
Arne + Tove med Gert
samt Nora

Vibholthus fotograferet på
vores tur i slægtens spor
i 1980.

J SIGNE MOGENSEN

Født 5.10.96. Den tiende af børnene i Vibholthus. Faddere: husmand Niels Mogensen og hustru Inger Marie Henriksen af L.Brandborg. Boelsmand Mads Olesen af Bøvling. Gift 12.3.20 med Peder Jensen *16.2.1895 i Vindum. Efter giftemålet boede de to år i Mågårdshus i Flynder. Derefter boede de hos en bror på Vindum Hede, indtil de købte hus i Vindum by, hvor Peder ernærede sig og familien med forskelligt arbejde. Han er vokset op i et hjem, som sluttede sig til Evg. L. Mission, også kaldet "Bornholmerne", som udgør en enklave på Vindumegnen. Og dette fællesskab har parret delt og givet videre til deres børn. "Bornholmerne" udgør stadig et livskraftigt fællesskab på egnen med nyt missionshus i Tange, (hvor Danmarks eneste vandkraftsværk ligger) og er kendt på egnen for deres strengekor.

Peder har været enkemand i mange år. Signe døde 11.2.49 omtrent samtidig med Mads Tranberg. Han og Signe kom til at kende hinanden i Bøvling, hvor han tjente. Han bor i dag i et hus på Bjerrevej i Rødkjærsgade og er blind, men særdeles åndsfrisk at tale med i telefonen. Børn:

1. ERLAND JENSEN

Født 5.4.20. Har periodisk arbejde i Hillerød. Bor hjemme og er således til god støtte for faderen.

2. KATHRINE RAMUS

Født 29.10.21. Gift og bor i Bagenkop på Langeland. Ingen børn.

3. ERNA JENSEN

Født 24.8.22. Døde september 1962 af tuberkulose.

4. JUTTA JENSEN

Født 22.10.25 i Vindum. Gift med Georg Olsen. Jutta, som er uddannet sygeplejerske, skriver: "Min mor var ofte syg af stærk migræne. Det kunne være ret så slemt. Mor fortalte, at det havde hun arvet efter sin far. Nu bliver det regnet for en sygdom, hvad det jo ikke gjorde før i tiden." Hun har en søn, som er en af de få, som har videreført Strande-navnet: Bopæl: Brinken 9 II th, Glostrup.

a. (Gert) Jørn STRANDE Olsen

Marie Sine Gerda Anna IIK Poul Mogensen
 Inga Asta

Vibholthus ca 1919. I baggrunden Poul Mogensen
Anne Stinne Mogensen og Signe
Ejendommen, som i en periode var ejet af "Lång Dres" frem-
står i dag i grundridset uændret.

K: POUL MORTENSEN MOGENSEN

=====

Født den 14. marts 1898 i Flynder. Faddere: Husmand Niels Mogensen og hustru Inger Marie Henriksen og boelsmand Mads Olsen alle af Bøvling. Viet den 14.10.1927 i Vindum kirke til Nielsine Jensen, f.d. 6.8.1896 i Vindum.

Poul var født og opvokset på "Vibholdthus" i Flynder, og han havde forskellige pladser på egnen, indtil han kom til København som soldat. Han var soldat i et år og efter militærtjenesten kom han tilbage til hjemmet, hvor hans moder i den sidste tid havde været alene med Poul's søster Martha, der senere blev sygeplejerske. Poul lærte sin senere hustru Nielsine, kl. Sine, at kende, da hans søster Signe blev gift med hendes broder Peter og flyttede til Vindum. Han besøgte hende ofte i Vindum og cyklede flere gange fra Flynder til Vindum og retur.

For at hjælpe på økonomien kørte Poul mælk til mejeriet, først med stiv vogn, senere med gummivogn.

Poul var familiefader, der også hjalp til inde, og som elskede sine 5 piger samt sin kone. F.eks. hjalp han til lørdag aften, når pigerne var i bad. Så var det ham der trak dem i nattøjet, gav dem kage og bar dem ind i seng. Han forstod også at få dem til at hjælpe til både i stald og i marken på en sådan måde, at de følte det som en fornøjelse, ikke som en pligt. Vinteraftenerne læste han højt for familien, gerne af en bog eller af en fortsat roman i avisen.

Han havde stor sans for de små ting i naturen og sagde engang til sin datter Anna: "Se hvor solen skinner, og hør hvor smukt fuglene synger".

Overfor Sine, der sommetider kunne klage over de små kår, brugte han meget ofte udtrykket "Ja, ja, bette Sine, do ska' se, det goer nok".

Da de blev ældre solgte de ejendommen i Flynder og flyttede til et hus i Bækmarksbro. I de første år gik Poul ud og hjalp til med have- og markarbejde, men til sidst gik han kun hjemme og puslede med hus og have og hjalp Sine, der var meget svagtseende. Han døde i Bækmarksbro den 29. juli 1977.

Sine blev boende i huset i Bækmarksbro i ca 1 år, hvorefter hun kom på De gamles Hjem i Bøvlingbjerg, hvor hun døde den 15. juni 1980.

I ægteskabet var følgende børn:

Anna fortæller om sit hjem:

Da jeg blev opfordret til at fortælle om min fader, Poul Mogensen, sagde jeg glad og fro ja, men senere opdagede jeg, at det ikke var så let endda, for det er jo ikke nok bare at skrive, at han var en god og kærlig far. Det følgende vil derfor kun blive spredte erindringsglimt, der formentlig ikke kommer i kronologisk orden, og som nok er farvet af erindringen. Noget har jeg nok heller ikke selv oplevet, men hørt fortalt så tit, at jeg tror, at det er mine egne oplevelser.

En ting, som jeg i alt fald kun har hørt om er, at da far havde lært min mor at kende, besøgte han hende i Vindum, øst for Viborg, og når han så kom for sent til rutebilen hjem, cyklede han hele vejen fra Vindum til Flynder. Hans mor sad oppe hele natten, for "Bette Poul" skulle have flæsk og spejlæg, når han kom hjem hen på morgenen, inden han skulle ud at køre mælk.

Om min bedstemor, Stinne Mogensen, husker jeg også, at hun i en alder af ca. 77 år gik fra Flynder til Bøvlingbjerg for at besøge den nye valgmenighedspræst, Lumholt. Da præsten lukkede op for hende, sagde hun blot: "A vil så-mænd blot si di nøj præjstfolk". Hun kom dog ind og fik en kop kaffe.

Jeg kan også huske, at mor somme tider klagede sin nød til far, når hun ikke kunne styre os piger. Det eneste far så sagde var: "Det kan ikke være rigtigt, at sådanne små søde piger ikke er artige". Det hjalp hver gang.

Han var i det hele taget meget forstående og medfølelse over for alle mennesker, men vel især dem han holdt af. Da min ældste søster døde, 18 år gl., sad han ofte med mor på skødet og prøvede at trøste hende.

Jeg tror kun, jeg har set min far rigtig vred een gang. Det var da en repræsentant havde snydt ham med en forsikring. Da smed han den pågældende ud med ordene: "Går du selv, eller skal jeg flytte dig ud". Vi børn var helt betuttede.

Knud Ranzau Hansen fortæller:

Som "tilløbende" til familien vil jeg gerne prøve at fortælle lidt om det indtryk, jeg gennem 25 år har fået af hjemmet i Flynder og specielt af min svigerfader, Poul Mogensen.

Det har altid været mit indtryk, at det var et varmt hjem. Jeg kan ikke mindes, at jeg har hørt skænderier. Alt gled bare stille og roligt.

Poul Mogensen virkede altid meget rolig og kunne også virke noget godtroende, hvilket dog ikke var tilfældet, men han sagde aldrig noget, inden han var helt sikker. Jeg har aldrig hørt ham hidse sig op eller skælde ud. Dette var dog ikke ensbetydende med, at han ikke havde sine meninger, og han vidste altid, hvordan han ville have det.

Han var interesseret i alting. Han læste meget, og når vi var sammen på ferie, efter at de havde solgt landbruget, ville han altid se, hvad "der var på den anden side af bakken". Kom han på museum, skulle han altid have det hele med, og var vi i udlandet, ville han have alt oversat.

Han var altid glad for børnebørnene, og havde tid til at lege og spille med dem. Han var i det hele taget glad for at spille. Var vi i Bækmarksbro, skulle vi oftest have et spil bob, og når vi var ude, skulle vi tit spille minigolf.

Kendetegnende for ham var hans evne til at komme i kontakt med mennesker.

Var vi i sommerhus, kunne han altid komme i snak med naboerne, og det samme skete, når de var på besøg hos os her i Viborg. Han kendte næsten naboerne bedre end vi andre.

Noget jeg også mindes, var hans lyst og evne til at fortælle historier. Han kunne mange, og han forstod at fortælle dem, så vi kunne more os over dem, men han fortalte aldrig noget ondt om andre, så tav han hellere stille.

Der kan selvfølgelig fortælles meget mere, men ovenstående er forskellige glimt af de erindringer jeg har om min svigerfar.

Afsnittet om Poul Mortensen Mogensen og hans efterkommere er skrevet og redigeret af Anna og Knud Ranzau Hansen.

1. GERDA MOGENSEN

Født den 8. november 1929 i Flynder. Havde forskellige pladser i huset på egnen. Døde i 1946 som følge af Meningitis.

2. ANNA KATHRINE MOGENSEN

Født den 12. marts 1931 i Flynder. Viet den 8.9.1956 til overassistent Knud Ranzau Hansen, f.d. 4.10.1927. Vielsen fandt sted i Bøvling Valgmenighedskirke. Anna havde først pladser i huset, men arbejdede senere som strikkerske på en tricotagefabrik i Viborg. Har ikke haft arbejde efter giftermålet. Bopæl: Karsevej 5, Viborg. Børn:

- a. Poul Ranzau Hansen, f.d. 20.12.1957. Uddannet karrosseripladesmed. Bor Baldersvej 6, Viborg, sammen med Lilli Marianne Nielsen, f.d. 16.11.1957. Har en dreng f.d. 10.9.1981.
- b. Jan Ranzau Hansen, f.d. 18.4.1961 i Viborg. Var i lære som pladesmed, men omkom ved en færdselsulykke den 30.6.1979.

3. MARIE MOGENSEN

Født den 28. august 1934 i Flynder. Viet den 16.5.1959 i Bøvling Valgmenighedskirke til glassliber Kai Erik Pedersen, søn af Anker Pedersen, f.d. 3.7.1911, død 4.8.1958, gift 22.8.1931 med Doris Mathilde Wadsen, f.d. 10.12.1911, død 27.7.1964.

Marie havde forskellige pladser i huset, dels på hjemegnen, dels på Fyn og i Norge, hvor hun traf Kai. De har nu en frontrudeforretning Hovedgaden 79, Brabrand, Aarhus. I ægteskabet er følgende børn:

- a. Hans Jørgen Strande Pedersen, f.d. 29.9.1961 i Aarhus, studerende.
- b. Bjarne Benny Pedersen, f.d. 29.6.1963 i Aarhus, studerende.
- c. Bent Ole Pedersen, f.d. 24.12.1966 i Aarhus, skoleelev.
- d. Carsten Erik Pedersen, f.d. 15.11.1969 i Aarhus, skoleelev.
- e. Hanne Birgitte Pedersen, f.d. 4.12.1972 i Aarhus, skoleelev.

4. ASTA MOGENSEN

født den 9.9.1936 i Flynder, viet den 11.8.1956 i Bøvling Valgmenighedskirke til Ejner Møller, f.d. 30.8.1930 i Fredsø Mors.

Asta fortæller: "Fra min barndom husker jeg mine forældre som gode venlige mennesker, der næsten altid sang eller nynnede til deres arbejde. Hjemme har vi altid fået lov til at hjælpe ved alt forefaldende arbejde i mark og stald. Jeg synes det var dejligt og opfattede det vist sjældent som en pligt, hvorimod det huslige arbejde aldrig har interesseret mig.

Som 15-årig fik jeg plads i huset, så var jeg et halvt år på Salling Ungdomsskole, hvorefter jeg igen havde plads i huset på Mors, hvor jeg traf Ejner Møller, som dengang var lagerarbejder. Mens børnene var små var jeg hjemmegående, men har nu dagligt 3 timers rengøring på Dueholmskolen. Vi bor i en nedlagt landbrugsejendom. Ejner er i dag murerarbejdsmand og vi har syv børn:

- a. Alfred Møller, f.d. 25.1.1957 på Mors. Bogtrykker. Bor sammen med Rita Underbjerg, Lillerisvej 13, Nykøbing M.
- b. Niels Møller, f.d. 20.3.1958 på Mors. Slagteriarbejder. Bor hjemme. Kommer sammen med Helle Johansen.
- c. Inga Møller, f.d. 24.7.1957 på Mors. Smørrebrødsjomfru. Gift med kok Jens Ole Mikkelsen og boende Østermøllevej 5, Nykøbing M. I ægteskabet er følgende børn:
 1. Anna Maibrit Mikkelsen, f.d. 23.10.1978 på Mors.
 2. Christian Mikkelsen, f.d. 16.4.1980 på Mors
- d. Peter Møller, f.d. 23.9.1960 på Mors. Murer. Bor sammen med Anna Marie Larsen, kld. Søs, Pilestræde Nykøbing M.. De har sammen en datter
 1. Lena Møller, f.d. 7.7.1981 på Mors
- e. Hans Jørgen Møller, f.d. 12.9.1961 på Mors. I lære som industripølseemager. Bor hjemme.
- f. Poul Møller, f.d. 17.3.1963 på Mors. I lære som murer. Bor hjemme.
- g. Svend Aage Møller, f.d. 21.6.1965 på Mors. Skoleelev. Bor hjemme.

5. INGA MOGENSEN

født den 8. april 1938 i Flynder. Viet den 11.6.1964 i Bøvling Valgmenighedskirke til tømrer Ejvind Mikkelsen, f.d. 5.5.1939, søn af landmand Bonde Mikkelsen og afdøde hustru Hedvig.

Inga havde først forskellige pladser i huset dels i Vestjylland, dels i Norge og England, og som søsteren Aata havde hun et ophold på Salling Ungdomsskole. Derefter begyndte hun på Viborg sygehus, først som sygehjælper senere som sygeplejeelev og sygeplejerske. Hun har nu arbejde som sygeplejerske på De gamle's Hjem i Silkeborg. De bor Vesterbakken 27, Gl. Balle, Silkeborg. I ægteskabet er følgende børn:

- a. Peter Lindgaard Mikkelsen, f.d. 26.1.1965 i Viborg, skoleelev. Bor hjemme.
- b. Charlotte Mikkelsen, f.d. 21.11.1969 i Silkeborg, skoleelev. Bor hjemme.

II K 3 Marie Mogensen
og Kai Erik Pedersen

IIK 5
Inga Mogensen og
Ejvind Mikkelsen
samt børnene på
deres lystbåd.

L. ANE BOMHOLDT MOGENSEN gift ØRNSKOV

Født 22.7.1900 i Vibholdthus. Kaldt op efter Mads Olesens 1.hustru. Fadd: Enken Marie Borg af Bøvling. Niels Mogensen og hustru Inger Margrethe Henriksen af Lille Brandborg i Flynder.

Gift 21.10.23 i Flynder kirke med Laurits Kristian Ørnskov *19.10.99 i Bøvling. Kristian har hun kendt lige siden de gik til præst hos valgmenighedspræsten i Bøvling. Han har så tit snakket om, at de gik med hinanden i hånden på vej hjem. Ved konfirmationen stod de over for hinanden, fordi de var de to mindste.

Deres hjem gennem mange år blev Brogårdhus i Bøvling, indtil de i ca 1952 flyttede til Ramme, hvor Kristian bor endnu. Han er stadig åndsfrisk og er nu den eneste af svigerbørnene, som er levende.

Anna havde vistnok alle den slægts kvinde-dyder. Hun døde i 1955 af kræft, og blev begravet 13.11.55 i Bøvling valgmenighedskirke. Deres otte børn er:

1. ERNST ØRNSKOV

Født 7.5.22 i Møborg. Død 1980. Gennem flere år fabriksarbejder i Sverrig.

2. Hans Robert ØRNSKOV

Født 8.1.24 i Møborg. Gift 17.5.69 i Hvidovre med Ruth Alice Nielsen *23.10.28. Hun havde da fire børn.

Hans er bryggeriarbejder på Carlsberg. Bopæl: Leerbjergvej 23, Hvidovr.

3. SVEND ÅGE ØRNSKOV

Født 4.8.25 i Møborg. Gift 28.5.65 i Hvidovre med Annette Nielsen * 14.5.45. Hun er hjemmegående.

Svend Åge er også på Carlsberg, og har holdt 25 års jubilæum. Parret bor: Jerichausgade 53 III th 1777 Kbh V. De har sønnen

a. Jørgen Ørnskov * 27.10.65 skoleelev.

4. SØRINE ØRNSKOV gift SKARNAGER

Født 16.12.26 i Møborg. Gift 2.4.53 i Hvidovre kirke med fabriksarbejder Orla Skarnager *3.11.22 i Thise sogn, Hjørring amt.

Orla arbejder også på Carlsberg. Bopæl: Hvidovrevej 128,16.

a. Erik Skarnager *4.7.54 gift og har børnene:

1. Anja Skarnager *6.10.76

2. Anders Skarnager *25.3.79

b. Jane Skarnager *21.9.56 gift Thomsen

1. Jimmy Thomsen *12.8.76

c. Henrik Skarnager *27.10.60

d. Susanne Skarnager *1.10.63

e. Diana Skarnager * 1.10.60

5. JOHANNE ØRNSKOV gift SLET

Født 3.12.27 i Bøvling. Gift 9.9.50 i Bøvling valgmenighedskirke med Ejner Slet *12.7.18

Ejner og Johanne lærte hinanden at kende i Bøvling. Han tjente i flere år i Ilvad hos Viggo Ovesen, og hun tjente i Ø.Hede i Dybe hos Laurids Willemoes. Mødte bl.a. hinanden i ungdomsforeningen.

De har gennem mange år drevet ejendommen "Skovskjær", som ligger ikke så langt fra Vibholdthus. Johanne er en gemytlig kone og de har haft gode kår. De har en datter og en søn:

a. Bodil Slet *13.7.52

Arbejder som smørrebrødsjomfru på Krabbes Hotel i Holstebro.

- b. Tage Slet* 8.1.56
Udlært som smed hos Henriksen i Bøvlingbjerg. Bor hjemme.
6. ØJVIND ØRNSKOV
Født 13.7.52 i Brogårdhus i Bøvling. Arbejder på Carlsberg.
Bopæl: Carlsbergsvej 101, II th. 1760 kbh
7. ALFRED ØRNSKOV
Født 2.9.30 i Bøvling. Gift 9.10.54 Kbh med Ulla Høgsted, hjemmehjælper,* 19.8.32 i København.
Alfred har et spændende job som rundviser på Carlsberg. Han har også holdt 25 år jubilæum. Bopæl: Vigerslev alle 174 c II tv 2500 Valby.
- 1. Ulrik Ørnskov * 9.12.55
 - 2. Claus Ørnskov * 5.7.60
8. ELSE KRISTINE ØRNSKOV gift JENSEN
Født 3.7.32 i Bøvling. Gift 22.4.53 i Lemvig med Henry Hyldahl Jensen *20.7.25 i Møborg.
Henry er skovarbejder, det er jo en stilling med masser af den frie natur og også med fremtid i. Bopæl: Søndergårdsvej 18, 7660 Bækmarksb.
- 1. Birthe Hyldahl Jensen gift Jacobsen *1.5.53
 - 2. Anne-Lise Hyldahl Jensen gift Damgaard *30.3.56
 - a. Brian Mehl Damgaard *16.12.76
 - 3. Evan Hyldahl Jensen * 25.7.59

Bagerste række: Sørine med Erik, Orla Skrarnager, Alfred, Øjvind, Sten, Ernst
Forreste række: Kristian og Anna Ørnskov, Ulla, Else Hyldahl med Birte og Johanne Slet med Bodil på armen.
Foto: Hans Ørnskov.

Familien samlet i det fri hos Ejner og Johanne Slet i Bøvling.

M KRISTA ELISABETH MOGENSEN gift a) MADSEN b) HAMMELSVANG

Født 26.10.01. Faddere: pigen Marie Mogensen og ungkarl Kristian Mogensen. Gift a) 26.7.29 i Bøvling med Mads Tranberg Madsen (IIE) b) 05.8.51 i Silkeborg kirke med Jørgen Hammelsvang.

Elisabeth er den eneste af de 14 børn fra Vibholthus, som er tilbage, og da hun har været slægtsbogens inspirator og vigtigste kilde, er det nærliggende at give hende en personlig omtale, da hun så åbent har fortalt om de inderste ting i hendes sjæl. Dog kan jeg naturligvis ikke skrive alt, hvad hun har betroet mig.

Elisabeth har denne fortælleevne, som synes at være karakteristisk for Mogensenslægten, og alderen taget i betragtning har hun en glimrende hukommelse. Hun fortæller om sit hjem - hvad hun kan huske om de gamle i slægten - om sine søskende, én efter én. Hun opregner deres børn og børnebørn, bopæl, stilling, fødselsdage m.m. - alt sammen indtalt på bånd. Så kommer hun til sig selv, nr. 13 i flokken:

"Jeg kom ud at tjene som 10-årig - hos hvem tror du - hos Kristian og Ingeborg i Husby. Bror Kristian var så ejegod en mand, men jeg skal aldrig glemme det. Jeg var jo kun et barn. Den første plads efter konfirmationen var på Stenbro i Møborg. Her var jeg i to år. Jeg kan huske, jeg var så forfærdelig glad for pastor Nielsen. Den sidste gang jeg gik hjem, da græd jeg, fordi jeg ikke skulle gå til præst mere. Den dag sang vi "Som forårssolen morgenrød". Og tænk sig, jeg var så optaget af selve konfirmationen, at jeg slet ikke tænkte på det med gaverne.

Der er altså det, - når man er en stor søskendeflok, så kender de små ikke de store. Bror Kristian, jeg kan huske, da han var på de Gamles Hjem, at han skrev hver eneste jul til mig:

I, som tunge stier træde / stands og hør
her er dør / for den sande glæde.

Dernæst havde jeg en plads, hvor jeg ikke kunne holde ud til at være, og så løb jeg derfra. Jeg kan huske, at far var vred. Som 17-årig fik jeg plads hos Sørine og Mads Tranberg i Solvang i Møborg. Da kunne jeg jo ikke vide, at han skulle blive min mand. Senere fik jeg plads i Østjylland i et lærerhjem. Er det ikke mærkeligt? Her bliver jeg syg og indlagt på Randers Sygehus, og derfor stod jeg uden plads, da Sørine døde. Det var måske ikke kærlighed i starten, men det blev det. Da jeg var 32 fik vi Sørine. Krisen betød, at vi måtte opgive Solvang, men så fik vi et mælkeudsalg i Bækmarksbro, og vi fik det så godt økonomisk. Mange gange siden har jeg været nede økonomisk, og når jeg sådan ser tilbage, forstår jeg næsten ikke, at jeg har klaret det, men det gik.

Mads Tranberg døde den 24.6.47 og blev begravet af pastor Lumbolt. Den dato glemmer jeg ikke. Sørine blev syg og kom på sanatoriet i Ry. Samtidigt begyndte jeg at søge stilling som husholderske i nærheden. Det første sted var konen sindssyg, og det kunne mine nerver ikke blive ved med at tage. Den anden plads, det var en ordentlig mand, men hans børn var sådan, at ingen kunne være der. Dernæst blev jeg så husholder for Jørgen Hammelsvang, og vi blev gift.

Det har været kærlighed hver gang - men det skal opleves - der er ingen der vil tro det. Men også Jørgen døde. To gange har jeg fulgt min mand til graven. Elisabeth sukker dybt. Når jeg sådan ser tilbage, så forstår jeg næsten ikke, at jeg er kommet over det."

Sådan sidder "faster" Elisabeth, en spinkel kvinde, hvem livet ikke er gået spurlost hen over, og fortæller om sit liv. Da jeg af vanvare senere drejer samtalen hen på Martha og hendes død, så bliver bevægelsen for stærk for Elisabeth. Hun bryder helt sammen og må hjælpes hen på sofaen, hvor jeg forsøger at trøste hende.

Som nævnt er denne bog en protest mod den ubønhørlige proces, at døden i hvert århundrede høster tre generationer til graven. Nok få mennesker har vel givet mig et mere ærligt indblik i det som Paulus siger, at "døden er den sidste fjende", end Elisabeth.

Da Martha, den sidste af mine søskende, døde, blev det sort for mig, siger hun. Måske har jeg arvet noget af min fars tungsind. Det er næsten ikke, til at holde ud at tænke på Vestjylland. Det er jo gravsten ved gravsten fra Lemvig og til Bøvling.

Elisabeth har gennemgået en større operation i 81, som ikke har været let at komme over, men nu går det bedre. Og hun er igen i stand til at klare sig selv i sin hyggelige lejlighed på Sanatorievej 24.

Elisabeth, som fik en grundfæstet kristen opdragelse og livsforståelse i valgmenigheden i Bøvling, hun søger i dag kristen forkyndelse og trøst, hvor den er at finde, hvilket især vil sige i IM i Silkeborg. I det hele taget fornægter det sig ikke, at tilværelsens åndelige dimension, sådan som den er påvist i slægtens forhistorie, hos hende finder et tydeligt udtryk.

At møde Elisabeth Hammelsvang har været noget af en åbenbaring for mig, for her fandt jeg en dør åbnet, som jeg ellers troede var ubønhørligt smækket i for lo år siden, nemlig en dør til bedstefars verden. Vel er de to søskende forskellige, men alligevel har jeg genfundet så meget af hans verden i hende, og derfor omfatter jeg hende med stor ømhed.

1. SØRINE TRANBERG MADSEN gift JUSTESEN.

Født 01.08.33 i Flynder sogn. Gift 19.5.56 i Silkeborg kirke med Gunnar Justesen * 8.5.26 i Foldby sogn. Plejeforældre: Laurids Laursen, skrædder, og hustru, Johanne, boede i afholdslogen i Viborg. Gunnar er direktør i ure-en gros firmaet Th. Nielsen i Viborg og endvidere aktiv i idrætsarbejdet.

Sørine er perfekt husmoder. Interesserer sig for gymnastik, Odd-Fellow, Rebekka - loge arbejde og sang. Hun er 160 og mørkebrun og synes i gemt, sprog og stemmeføring at være typisk for pigerne i Mogensenslægten.

Bopæl: Brombærvej 20, Viborg. Børn:

a. LISBETH TRANBERG JUSTESEN

Født 2.8.57. Kontorassistent på Vestas i Lem. Bor sammen med kommuneassistent Finn Skov Mortensen i Ringkøbing.

b. LARS TRANBERG JUSTESEN

Født 18.8.60. Uddannet som bankassistent på Danske Bank i Viborg. For tiden under videreuddannelse i København.

c. OLE TRANBERG JUSTESEN.

Født 3.3.66. Skoleelev.

Elisabeth Hammelsvang og Ole

Sørine og Gunnar Justesen

N. MARTHA MOGENSEN

Født 5.9.1904 i Vibholthus. Faddere: pigen Marie Mogensen og ungkarl Kristian Mogensen.

Martha valgte sygeplejen, og hermed som så mange andre kvinder i slægten et liv i tjeneste for andre mennesker. Det begyndte med at hun følte et kald dertil, men det var ikke uden kamp for hende at blive antaget som elev på Lemvig sygehus. Her blev hun så afdelingssygeplejerske og var det gennem 25 år. Her var hun med sin milde myndighed og godhed til stor velsignelse for patienter og elever. Ved hendes 70-års fødselsdag fik hun følgende ord af søsteren Elisabeth:

Det følte vel sagtens af alle
et sindelag her der lå
som kunne på kærlighed kalde
på børnene tit hun det så.

Elisabeth fortæller: "Martha blev ikke gift. Det er i grunden mærkeligt, hun kikkede da ellers en del mere efter de unge mænd end jeg gjorde. Hun tjente på en stor gård, Hjortekjær i Ramme, og her tabte hun vistnok sit hjerte til forkarlen. Han var sådan en ordentlig ung mand, men han kunne ikke være for de andre 'for det si skyld', at han så lidt ned på dem. Han synes, at de skulle leve på en anden måde. Og derfor blev han nødt til at rejse. Og da jeg engang spurgte til ham, så gik hun udenfor og græd."

Martha Mogensen, som selv livet igennem havde været til så stor hjælp og trøst for mange mennesker i deres sidste svære dage, hun fik det ikke så let til sidst. Hun var først en tid på plejehjemmet i Bøkmærksbro og var her plaget af vrangforestillinger, hvilket antagelig skal tilskrives forkert medicin. Mor fortæller dog, at når hun havde været der en tid, så klarede hun op. Så var det som om vrangforestillingerne var strøget bort, og så kunne hun fortælle om barndomshjemmet, og om hvordan hendes far holdt morgenandagt og hvilke vers de sang.

Hun døde juni 1979 og ligger begravet på Lemvig kirkegård.

*
*
*
*
*
*
*
*
*
*

Blåbjerg i Vandborg ca 1908. Personerne er fra venstre:
P. Pedersen, daglejer fra Hygum, med en plejl i hånden. Hans Noe, gift med Marie Olesen fra Fladhede. Marius, senere uddannet som diakon. Stinne, senere gift med Jens Råkjær i L. Ilkjær. Marie, gift med Paulinus Nielsen, f. i Galtmosehus, se s.59.

Karakteristiske ansigter
i Mogensen - slægten

Sørine Tranberg
g. Justesen
før og siden

Johanne Mogensen
g. Pedersen

Christian Strande Mogensen

Kristine Mogensen
g. Maagaard

Kristian Mogensen

Grethe Mogensen
g. Lyk

Kristian Mogensen - nedstammer i lige mandslinje fra Gettrup-slægten

Poul og Lise i "Byskovs" have
Billederne udlånt af Elisabeth Skræddergaard, Anlægsvej 48
Struer.

3. Lise Byskov.

Født i HIMMERIGSHUSET 26.juni 1862. Lise blev gift med Poul Byskov. Det gælder om dem begge, at de var et par sjældne mennesker både i udstråling og humør.

De er begge børn af den vækkelse, som fandt sted i A.Buschs tid, sognepræst i Bøvling-Flynder 93-01.

De fik ingen børn, men Busch ordnede det sådan at de overtog en børneflokk i "Byskov", idet forældrene var døde fra dem, samtidig skulle de så overtage ejendommen. Forældrene hed Jens Byskov og Vilhelmina Eriksen. FF Jens B.Jensen MF Erik Bjerg (kan være "gammel Jerrik" som Jens Bjerg Olesen omtaler) Jens Byskov Jensen er muligvis IMs høvding.

Ejvind fortæller, at Busch skulle have sagt, at Lise Byskov altid havde en åben bibel liggende i bokenet.

Hun er omtalt i Bogen om pastor Busch, skrevet af H.I. Mathiesen, der var præst i Husby og således gennem sin forpagter kendte familien.

Men fejl kunde han jo da ogsaa tage. Lise, der boede Nabo til Præstegaarden, havde engang maattet sige Nej til at tage imod nogle Gæster, Præsten havde tilbudt hende. Hun var nu lovlig undskyldt, men det vidste Præsten ikke, og med op paa Prædikestolen maatte det jo, at man skulde vogte sig for Gerlighed, og Adressen var tydelig nok. Der gik lang Tid, Præsten hørte meget køligt paa sin Naboerske, tilsidst kunde denne ikke længer holde det ud, en Dag sagde hun til sig selv: „Nu maa jeg over og snakke med Præsten.“ Lise bad Gud om at gaa foran og bane Vej, men rigtig dristig var hun ikke ved den Gang. Det første, Præsten sagde, da han saa hende, var: „Jeg har ellers ventet længe efter dig.“ Hun fik forklaret ham, hvordan Sagen forholdt sig. „Ja, jeg havde jo egentlig ikke længer til Jer,“ sagde Busch tilsidst, „end I havde til mig.“ Og saa var den Sag endt.

"En sognepræst" s. 221.

Denne beretning svarer godt til en interessant oplevelse, som jeg havde på husbesøg i Nødager, hvor Busch var præst før han kom til Bøvling.

En gammel kone Marie Rasmussen * 21.12.87 fortæller, at hun i sine unge dage var med på en tur til Bøvling for at besøge doktor Busch. De lejede en jernbanevogn og fik den koblet af i Fåre. Og hun kan tydelig huske, at hun overnattede hos Lise og Poul, som hun husker som nogle skønne mennesker. Især var hun betaget af den måde Lise omgiktes "de bette børn".

Erik Byskov har tjent sammen med lærer Lovmand i Husby præstegård. J.K. Olesen, som var en beløst mand, kunne citere mange ting. En dag de var ude at løbe efter nogle kreaturer, slap det ud af munden på ham: "Når fanden tar bukkene, løber fårene med". I det samme får han øje på Lovmand, som var ganske ung, og siger stilfærdigt: "Det skulle jeg vist ikke ha sagt."

Lise Byskov skal ha mindet en hel del om Stinne Mørgensen, efter hvad Ejvind Olesen siger.

De to af børnene var piger: Marianne gift og havde 4 børn

Marie død i 1980, 99 år gl.

Så var der to drenge: Jens, rejste til Amerika, men kom nervesvækket hjem, fordi han havde oplevet en frygtelig ildebrand. Og Erik gift med Mathilde Petersen f.8.9.84 i Lomborg. Erik f.i Bøvling 4.8.83. De havde sammen lo børn:

Vilhelm *09 Jenny*10 Elisabeth*12 Frida*30.7.13, Gunnar *15, Hilda *13.6.17 kone på St.Borup i Ferring, Meta *18, Otto*21, Henning *18.11.23 har hjemmet "Møltoft" Betty * 25.

Senere adopterede Lise og Poul endnu en dreng Johannes Byskov, udlært smed, gift. I mange år indflydelsesrig socialdemokratisk byrådsmedlem i Lemvig.

Lise Byskov døde dagen efter at hun blev 70

Jens Christian Vium Olesen
Født i Himmerigshuset 31. aug. 1864

C. Kristiane D. Gerda B. Ole A. Johanne
Petrine Nielsen E. Kristian IV Jens Christian

FORPAGTER

4. JENS CHRISTIAN VIUM OLESEN

AF KR. LOVMAND . RINGKØBING

I 1896 kom der en ung nidkær Herrens Tjener til Husby— Sdr. Nissum som Sognepræst. Hans Navn var *H. I. F. C. Matthiesen*, der senere blev landskendt. Tilsyneladende var der aandelig dødt i begge Sogne, men der levede en uforløst Længsel og Trang i en Del Mennesker, og det fik bl. a Udtryk i følgende Udbrud, som en sagde til en anden en af de første Søndage, da de kom ud af Sdr. Nissum Kirke: *Det er jo det, vi har savnet*. Senere kom der en Vækkelse, de nyvakte samledes i Præstegaarden, der blev holdt Missionsuger, og Missionshuset i Sdr. Nissum blev bygget. Sangens Tid var kommet, og der blev begyndt med Søndagsskole og Ungdomsmøder, men Modstanden voksede ogsaa.

Det nyvakte Liv fik en stor Hjælp i den Forpagter, der kom til Husby Præstegaard 1898. Han hed *Jens Christian Vium Olesen*, og var født i „Himmerigshus“ i Bøvling den 31. August 1864. Hans Fader hed *Ole Madsen*, og Moderen *Gertrud*. Faderen døde allerede, da J. Chr. Olesen var 11 Aar. Der var Fattigdom i Hjemmet, og Enken blev sat ud af „Himmerigshuset“, da Manden døde. Men ved gode Menneskers Hjælp fik hun bygget et nyt lille Hus. J. C. Olesen fik den første Femøre, da han var 11 Aar, det var for ham en stor Rigdom. De første Sko fik han til sin Konfirmation. Hans Moder *Gertrud* var en gudfrygtig Kvinde, der tidlig lærte sine Børn at bede. *Jens Chr. Vium Olesen* blev gift den 15. November 1896 med *Petrine Nielsen*, født i Thy den 11. Januar 1864.

Han havde i ni et halvt Aar været Kusk hos Dr. *Busch*, Bøvling (senere Tarm). Han, saavel som Doktoren, var Naturelskere. Naar han kørte de lange Ture med Doktoren, nød han baade Jordens Yppighed, Udsigtens Storhed og Fuglesangens Skønhed. I alt det saa han Guds underfulde Skaberværk og kunde rigtig synge med Brorson: „Op al den Ting, som Gud har gjort.“ Det skete, at Dr. *Busch* brugte en Del af sin Sommerferie til at køre rundt i Jylland, og det var med en egen stille Varme, at *Jens Chr. Olesen* fortalte om disse Køreture, og hvad han der oplevede i Danmarks skønne Natur. Men ogsaa mangen god aandelig Samtale fik han med Dr. *Busch* paa disse Ture. De var paa aandelig Bølgelængde med hinanden.

Naaden var altid stor for J. Chr. Olesen, eller „æ Forpagter“, som han i daglig Omtale blev kaldt, da han kom til Husby. Han gled derfor ganske naturligt ind i den Vækkelse, der var

begyndt i 1897. Og sammen med Pastor H. I. F. C. *Matthiesen* kom han til (uden selv at ville det) at præge det nyvakte Liv. Og det var ikke først og fremmest med sine Ord (han tog sjældent Ordet ved et offentligt Møde), men i det stille, ved Samtalemøderne og navnlig ved sit Liv. Der er blevet mig fortalt, at da Pastor *Matthiesen* rejste i 1900, skal han have sagt: „At Forpagteren har et gammelt Menneske, tvivler jeg ikke paa, men hvor han har det gemt, har jeg aldrig kunnet opdage.“ Og jeg tror det gerne, thi jeg tjente Forpagteren i to et halvt Aar, og mindes ikke at have hørt ham sige eller set ham gøre noget galt. Og det er ikke noget, jeg hitter paa som ældre, hvor Glemselens Slør kunde være kastet over visse Skrøbeligheder. Men det stod klart for mig, mens jeg tjente ham, og jeg har sagt det mange Gange i Aarene derefter. Saa vidt jeg kan bedømme, saa er han det mest helliggjorte Menneske, jeg har truffet, og de følgende Træk vil forhaabentlig i nogen Grad „bevise“, at hans Kristendom ikke var Mundsvejr.

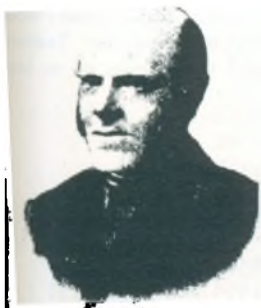
Jeg skrev før, at jeg ikke havde hørt Forpagteren sige noget forkert, og det mener jeg stadig; men selv mente han noget andet. Da vi en Aften stod ved en Kornmark, og en Plag kom farende forbi i Kaadhed, og jeg sagde: „Hvor mon den skal hen?“ svarede Forpagteren: „Det maa Hjorten og Satan vide“, som sorte Mads sagde, da han red paa Hjorten (Røverstuen). Straks efter bøjede Forpagteren Hovedet, og sagde stille: „Saaдан noget skulde man ikke sige.“

Da Vækkelsen var brudt frem, og der blev holdt Møder i Præstegaarden og det nybyggede Missionshus i Sdr. Nissum, faldt det Forpagteren naturligt at stille sit Køretøj til Raadighed, naar Mødet var i Sdr. Nissum; tit gik der to Spand. Vi kørte i Arbejdsvogne med Sædefjæle paa tværs og paa langs med Siderne, og saa blev Folk taget op efterhaanden, som man kom frem, der var gerne fuldt Læs, naar vi kom til Sdr. Nissum. Det hændte ogsaa, at der blev kørt til Møder i andre Sogne.

Den anden Sommer, jeg tjente i Præstegaarden, var jeg „Stordreng“ (15 Aar), og skulde hjælpe til med alt. En Dag, jeg skulde gøre rent ved Svinene, blev jeg klar over, at jeg havde alt for meget at bestille, og jeg fik saa stor Medlidenhed med mig selv, at Sindet kom i Oprør. Der skulde absolut en Forandring til. Og saa skete det heldige, at da jeg kom midt ud paa Gaardspladsen med Møgbøren, kom Forpagteren gaende. Jeg satte Møgbøren lidt fast paa Jorden og gik lige løs paa Sagen, remsede alt op, hvad jeg havde gjort og skulde gøre, med stor Tungefærdighed og passende Varme. Min Husbond stod stille og hørte paa mig. Og da jeg var færdig, sagde han meget stilfærdig: „Ja, det kan godt være, du har for meget at gøre, men tag det nu fra en Ende af, og det, du ikke kan naa, skal vi nok gøre færdig, naar vi kommer hjem fra Marken. Det er ikke Meningen, du skal splittes ad.“ Og saa gik han. Denne stilfærdige og kærlige Maade at tage mine Udgydelser paa, gød Olie paa det oprørte Sind og bragte mig til Besindelse. Jeg greb fat i Møgbøren og lovede mig selv, at der skulde ikke blive det mindste til dem at lave, naar de kom hjem om Aftenen.

En Vinter stod vi to Knægte og tærskede ude i Laden. I Kaadhed kom jeg til at slaa min Kammerats Plejl i Stykker. Straks var Kaadheden væk, og vi stod og snakkede om, hvordan det skulde ordnes. Imens kom Forpagteren, og jeg maatte frem med „Nyheden.“ Lyve vilde jeg ikke, og sige det helt, som det var, kviede jeg mig ogsaa ved.

Saa gik jeg en Mellemevej og sagde, at „jeg kom til“ at slaa Vilhelms Plejl i Stykker, men jeg vilde nu ikke have gjort det. Da saa Forpagteren paa mig og sagde stille: „Ja, jeg har jo ikke set, hvordan det er gaet til, men det har Gud. Og kan han frikende dig, saa kan jeg ogsaa. Plejlen skal jeg nok tage mig af.“ Der stod bagefter en slukøret Knægt, der følte sig gennemskuet og sat paa Plads. Min Husbond havde saa tit sagt, sig

Jens Christian Vium Olesen

Petrine Olesen f. Nielsen

det bare, som det er, naar I kommer galt afsted, saa kan det altid ordnes.

En Sommerdag i Høstens Tid trak det op til Torden af Sydvest. Der blev Travlhed med at faa Korn kørt i Hus. Begge Spand kom i Sving, og det gik med Liv og Lyst. Lidt hen paa Eftermiddagen kom jeg forbi min Husbond. Jeg skulde ned i Engen for at flytte Kreaturerne. Saa siger han til mig: „Kan du løbe ned til N. N. og sige, at han kan faa et Spand Heste, saa han kan faa sit Korn ind.“ (N. N. og Konen kørte med Trækvogn og sig selv som Heste.) Da fløj det ud af Munden paa mig: „Jamen, det har vi da ikke Tid til, vi har da selv saa meget ūde.“ Forpagteren saa paa mig og sagde stille, men bestemte: „Om vi faar et Par Læs mere eller mindre i Lade gør ikke saa meget, vi har saa meget; men det Par Læs, N. N. har, er hele hans Avl. Kan du saa løbe.“

Ikke sandt, midt i Høstens Travlhed med Tordenen hængende over Hovedet at have Omsorg for den ikke kirkelige Nabo, det er en Prædiken, der ikke let glemmes.

Forpagteren havde en lille Svaghed for at komme i sidste Minut. Og en Dag, han kørte til Ulfborg med Grise, der skulde til Holstebro med Toget, kom han for sent. Toget var lige gaaet. Paa Hjemvejen kørte han ind til en Grisehandler i Staby og fik Grisene solgt til ham. Saa skete der det, at Priserne gik ned i den kommende Uge, og det blev et Tab for den Staby-Grisehandler. Det var Forpagteren klar over, og han tilbød ham at erstatte Tabet, for, som Forpagteren sagde: „Du er jo ellers ikke min Handelsmand.“ Det vilde Staby-Manden ikke høre Tale om, „naar jeg handler, saa handler jeg, og tager Op- og Nedgang, som det kan falde,“ men siden sagde han til en anden Mand: „Hvis alle Missionsfolk var som „x Forpagter“, saa kunde man respektere dem.“

I Sommeren 1899 var der en Forkarl i Præstegaarden paa 22 Aar, han skulde en Dag hente Kridt i Ulfborg fra Hjerm Kalkværk. Det var bestemt, at han skulde være klar til Udrykning Kl. 6. Forpagteren kaldte paa ham i god Tid, som han plejede, men Karlen sov videre. Noget efter kom Andenkarlen og kaldte, men heller ikke det gav det ønskede Resultat. Saa kom Forpagteren og kaldte tredie Gang, men ikke med et ondt eller haardt Ord. Forkarlen var ked af det skete, og inden han kørte efter det første Læs, gik Forpagteren og Karlen ned i Laden og bøjede Knæ sammen. Begivenheden maatte ikke kaste Skygge over hele Dagen.

Ogsaa J. Chr. Olesens Pengesager havde Herren faaet Magt over. De første Aar i Præstegaarden var det smaat med Indtægterne; men Guds Riges Arbejde blev ikke glemt. Og efter som Gud lagde sin Velsignelse i Bedriften, steg ogsaa Forpagterens Gaver. Ogsaa i det Stykke søgte han først Guds Rige. Engang kom en fattig Mand hen og klagede sin Nød for Olesen, han havde lige mistet en Ko. Og uden mange Ord gik Forpagteren ud i sin Stald og trak en Ko ud og gav den fattige Mand den. „Men tal ikke om det til nogen.“

Ofte gik han i Kaution for andre, og stundom tabte han Tusinder af Kroner derved; men han tog det stille og gik til Gud med det, som med alt andet. Thi det var hos Herren, han fik Kraft til at leve et saa helliggjort Liv. Engang syntes den ældste Søn, at Faderen var gaaet for vidt med at gøre andre Tjenester, og han følte sig voksen nok til ikke alene at minde Faderen derom, men ogsaa til at skælde ham ud. Forpagteren hørte roligt paa Sønnen og gik uden at sige et Ord. Og der stod Sønnen flov og skamfuld. Først ved Sengetid gik Sønnen ind til sin Fader, der var gaaet i Seng, og bad med Taarer om Forladelse og fik den uden et bebrejvende Ord.

Hver Morgen kaldte Forpagteren paa os Tjenestefolk og gav saa samtidig Hestene det første Foder, saa gik han ind ca. en halv Time, og da forberedte han sig ved Bøn og Bibelæsning til Dagens Liv og Gerning. Gud skulde med i det alt sammen.

Den samme halve Time maatte vi ogsaa bruge til Morgenandagt, men det skete jo, at vi blev i Sengen i Stedet for.

Den daglige Husandagt sammen med Folkene blev aldrig forsømt. At han var en flittig Kirkegænger og Nadvergæst

Familien J. Chr. Olesen

benøver man vel knap at sige. Hans aandelige Liv blev næret af de Kilder, som Herren saa rigelig har stillet til sine Børns Raadighed. Og Forpagteren „drak stadig af Bækken ved Vejen,“ derfor og kun derfor kunde han aandeligt løfte Hovedet højt. Han havde intet i sig selv, var sig sin Synd og Svaghed bevidst, men erfarede ogsaa daglig Tilgivelsens Naade og Kristi sejrende Kraft. De hellige takkede Gud for ham, og de vantro zrede og respekterede ham. I 1926 overlod han Forpagtningen af Præstegaarden til sin ældste Søn, Ole, og købte Mellem Mølle i Ramme Sogn. Aaret efter døde hans Hustru ret pludselig, og i 1936 kom der Rejsebud til Forpagteren, og han var rede. De sidste Aar var Tunghørigheden taget stærkt til, saa han næsten intet kunde høre. Men fordybe sig i Guds Ord og glæde sig over Naturen, kunde han stadig, saa han bevarede de milde Øjne, der gav Udtryk for en indre Fred. Paulus taler om at være en Anbefalingskrivelse for Kristus, det var J. Chr. Vium Olesen i Sandhed. Ved hans Begravelse blev der talt mange gode Ord, og ikke mindst blev der lyttet til de Vidnesbyrd, der lød fra to uden for Indre Missionskredsen, Provst Aastrup og Fru Plantur Freuchen, der begge gav Udtryk for Forpagterens redelige Færd og eksemplariske Livsførelse. Og de kendte ham begge paa nært Hold.

Baade Forpagteren og hans Kone ligger begravet paa Ramme Kirkegaard, og Mellem Mølle ejes af deres yngste Søn, Christian. Hele hans Liv var som en Opfordring til os andre efter den gode gamle Forsamlingssang: Mer' Hellighed giv mig, mer' Alvor, mer' Flid, mer' Sorg over Synden, mer' Troskab i Strid, mer' Kraft til at tjene, mer' troligt min Gud, mer' Taalmod i Modgang, mer' Lyst til dit Bud.“ Og saaledes vil vi, hans Venner, mindes ham i Dag.“

E. Steenvinkel: Hjemliv og Trosliv
1953 eller 54 s.41 f.

IV JENS CHRISTIAN VIUM OLESEN

Ovenstående svarer ganske til den overlevering vi har om Jens Chresten i Mellem Mølle i slægten. Min moster Inger fortæller, at han var så sjældent et menneske, at hans lige ikke findes. Også har jeg bemærket de mange gange i min barndom, hvor min mor, som også har tjent hos ham og Petrine, har fortalt om denne plads.

Ved hans dåb var der følgende faddere: Madsine og Hanne Christensen af Trans, Jens Christensen Vium af Ramme (Ananias yngste søn, Det er uden tvivl til ære for ham at Vium-navnet er kommet med). Henrik Pugpøt og Niels Bertelsen af Bøvling. Efterslægten er:

A. JOHANNE NIELSEN gift JACOBSEN.

Født 14.1.1888 død 1981. Gift med Oluf Jacobsen, Køge, 10.12.1913. Død 10.1.62. Børn:

1. BETTY JACOBSEN
FØDT 10.12.14, lærer.
2. GUNNAR JACOBSEN
Født 5.6.15, gift med Grethe. Tre Børn:
 - a. Inger, gift.
 - b. Jørgen, gift.
 - c. Ole, ugift
3. ARNOLD JACOBSEN
født 30.9.18. Gift med Jytte. Tre Børn:
 - a. Marianne
 - b. Niels - Bo
 - c. Lars

B. OLE CHRISTIAN OLESEN

Født 17.2.98 i Bøvling. Faderen var på det tidspunkt kusk hos doktor Busch, der sammen med broderen pastor Busch nævnes som et par af IMs ypperste repræsentanter. Herom udførligt i "Dansk præste- og sognehi storie".

Ole overtog i 1926 forpagtningen efter faderen, og kan siges i mange henseender at have løftet arven efter faderen.

Jeg ved, at det er i hans ånd, at denne bog bliver skrevet, idet den er inspireret af en lille slægtsbog, som han med sin smukke skrift havde påbegyndt. Se side 142.

Ole blev gift med en sjællønder, Sigrid, den 15.5.27. Han døde nov. 1975, medens Sigrid endnu bor i Husby. De har tre børn:

1. ELIN OLESEN gift JENSEN
Født 8.10.30 i Husby præstegård. Gift sept 61 med Henning K. Jensen. De har en gård i Addit liggende lige ned til Mossø. Henning er fra Sdr. Nissum. Elin er en stiltfærdig og tænksom kone. De fik ca 1962 tvillingerne:
 - a. Jørgen
 - b. Marianne
2. KARIN OLESEN gift HØGSBERG
Født 10.12.31 i Husby. Gift med Viggo Høgsberg f. ca 1928. Viggo overtog Vedersø Mølle efter faderen, der har været død i mange år. Og han er fortsat leder af Møllen. Karin har et gemytligt væsen. De har børnene:
 - a. Christen udlært elektriker
 - b. Inge HF-studerende i Nr. Nissum

C. KRISTIANE OLESEN gift JENSEN.

Født 30.11.99 antagelig i Husby præstegård, hvor faderen var forpagter fra 98 - 25. Hun blev gift med Jens Chr. Jensen, gdr Lundgård ved Bonnet, men dette ægteskab varede ikke længe. Hun gik og glædede sig sådan til det barn de skulle have, men det viste sig, at det var svangerskab uden for livmoderen, og det blev hendes død. Hendes mand er gift igen, men er dog blevet ved med at høre til familien. Kristiane var, efter hvad der fortælles, en sjælden kvinde. Hun døde den 11.maj 1941.

D. GERDA MARIE OLESEN gift FREDERIKSEN

Født 3.2.02. Gift i Ramme kirke 20.7.28 med Aksel Michael Frederiksen, søn af Niels Frederiksen og hustru, Giver, født 28.9.96, under krigen fabrikant og opfinder. Han opfandt mange nyttige ting og konstruerede selv maskinerne dertil. Mest kendt er nok bøjler til el-hegn, SNAP. Da der blev nogle trådstumper til øvers på den første maskine, så opfandt han en maskine, der kunne bukke en mindre model. SNAP-maskinen står i dag i Bjerringbro. Også mht forsvindings-reder var han foregangsmand, men han fik aldrig nogen større gevinst ved sine opfindelser. Aksel Frederiksen døde 9.12.69. Gerda bor stadig i Års. Børn:

1. PAULA FREDERIKSEN

Født 1.6.29 i Giver. Uddannet telegrafist og statsansat på Flyvestation Karup. Slægter vistnok faderen mest på. Paula har arvet dels Ole Chr. Olesens slægtsbog og dels Ilkjærslægtens stamtavle (Wederkinch). Disse to bøger, som har været til stor nytte, har hun venligst udlånt til mig, samtidig med at hun har været mig behjælpelig med oplysninger om denne gren af slægten. Bopæl: Toftegården 14, Viborg.

2. NORMANN GYLDENDAL FREDERIKSEN

Født 10.4.31 i Giver. Gift 29.9.57 med Birthe Olesen (se E,1) i Ramme kirke.

Navnet Gyldendal stammer fra det hus, hvor Normann er født. Den senere grundlægger af Gyldendals forlag er født i samme hus. Normann er handelsuddannet på Års slagteri, men har siden 1961 været redaktør på BJERRINGBRO AVIS. Birthe er handelsuddannet hos Smede gårds guld og sølv i Lemvig og er nu medhjælpende hustru på bladet, som tager det meste af deres tid. Men gennem bladet har de en stor kontakflade med folk, og det giver dem en stor interesse for by og egn.

Normann er ikke i det ydre en Olesen, men efter hvad Birthe siger, så har han arvet moderens stille og noble væsen. Parret bor i et dejligt hus, Kingosvej 1, Bjerringbro. Børn:

a. Bente Gyldendal Frederiksen *21.6.58

Uddannet som assistent på Bjerringbro apotek. Papirløs med handelsekspedient Peter Rasmussen *9.4.56

1. en udøbt søn

b. Bjarne Frederiksen *22.12.59 værktøjsmager på Grundfoss.

c. Allan Gyldendal Frederiksen *31.10.63 elev 3.g.

2.Karin 3.Jens Christian 1.Elin
 Sigrid og IVB Ole Christian Olesen

IVC Kristiane Olesen

b.Bjarne c.Allan IVD2 Normann Gyldendal
 a. Bente Frederiksen
 IVE1 Birthe Olesen

3. JENS CHRISTIAN OLESEN

Født 20.12.34 i Husby præstegård. Gift i Auning kirke med Tove Kvistgård * 6.4.(35) uddannet sygeplejerske.

Jens Christian er uddannet som plejer på St. Hans i Roskilde, hvor de begge er ansat. Et krævende arbejde, som fylder det meste af deres tilværelse. Bopæl: Omøvej 1, Vor Frue pr Roskilde. Børn:

- a. Ole *20.8.62
- b. Karen *25.6.63
- c. Christian *19.1.69

Bedstefader

Fulde Navn	Ole Willingsgaard Madsen	
Fødselsdag, Aar og Fødested	f. 12-2-1822. født 24-2-1876	
Dødsdag, Aar og Sted	ligger begravet paa Barling Kirkegaard født i Bjerg i Sjælland	
Bryllupsdag, Aar og Sted		
Ægtefællens:	1) Fulde Navn	Gertrude Marie Christensdatter
	2) Fødselsdag Aar og Fødested	født - - 1827 Trans ligger begravet, nr 1. i Barling Kirkegaard
	3) Dødsdag, Aar og Sted	
	4) Forældres fulde Navn Faderens Stilling	Mundt
Virksomhed og Stilling. Examinere, Embeder saavel i Statens som i Kommunens Tjeneste, Tillidshverv, Titler, Dekorationer og andre Udmærkelser, alt med Angivelse af Dato og Aarstal.	Var Arbejdsmand, a. isende i Klimmesthorst i Barling Kirke nær for Barling, døde i en ung Alder af en smertelig sygdom 1844 tjenestegjort i Biskop, Lise 1845 tjenestegjort	
Side	Børnenes fulde Navn, Fødselsdage, Aar og Fødested	Side
	Mads Olesen	Jens Chr. Willingsgaard Madsen
	gift m. Chr. Sørensen 1860 holdt hustru	Lise Bjerg Olesen
	Skive Madsen	
	gift m. Povl Byskov 1860	Lise Byskov
	Lise Byskov	Skive Olesen

E. KRISTIAN OLESEN

Født 18.12.06. Gift 20.7.37 i Ramme kirke med Petrine Kreilgaard, datter af bødker Niels Kreilgaard, Ramme, og hustru, Dorthea. Niels stammr fra Sir.

Kristian er landmand, og overtog som yngste søn Mellem Mølle i Ramme i 1928 efter sin far og drev gården til 1972, hvor han og hustruen flyttede til Algade i Ramme.

I kirkelig henseende kan han siges at have taget arven op efter faderen, da familien har gennem årene været knyttet til IM, og han er stadig interesseret i kirkens ve og vel.

I henseende til gemyt kan han næppe siges at have arvet faderens sagtmodige væsen, idet han er i besiddelse af et slagfærdigt vestjysk lune med både vid og bid i. Følgende anekdote hører til i den mildere ende af skalaen:

Et ældre par, en enkemand og enkekvone, skulle smedes sammen i Ramme kirke en dag i sommerferien. Nu var der det særlige, at hele staben var afløser. Præsten var Gunda Jørgensen fra Vandborg. Ingeborg og Meta Noe var vikarer for kirkesangeren og organisten var helt ny i tjenesten, og da de ikke havde haft tid til at drøfte gangen i ritualet, så var de noget i tvivl om, hvordan det nu skulle gå. Men så er det, at Kristian Olesen, som var afløser for ringeren, Frederik Sørensen, kom med det forløsende ord: "Ta' det nu rolle. Di hå prøvet det fa (de har prøvet det før)".

1. BIRTHE OLESEN gift FREDERIKSEN

Født 30.7.38 i M. Mølle. Gift med Normann Gyldendal F. (IV D 2)

2. ESTHER OLESEN gift JESPERSEN

Født 6.5.41. Gift med Ole Jespersen, søn af gdr og sognefoged Jesper Jespersen, Sdr. Skalkhøj i Fjaltring, søn af

Jespersen, Ole. Gaardejer. Dbm. Fortjenstmedaillen i Sølv: f. 10. Marts 63 i Fjaltring; S. af Gd'j. Jesper Olsen og Hustru Mette Kathrine Jensdatter; g. 17. Maj 89 m. Kirsten Marie Kr. Dalgaard. f. 21. Maj 67 i Galtrup, Mors. Siden 1. Maj 89 Ejer af Fødegaarden; siden 16 Medl. af Mghr. i Fjaltring; Fmd. under Vakancer i Embedet; siden 1. Jan. 98 Strandfoged; tidl. i 18 Aar Medl. af Fjaltring-Trans Sogner. i 4te Aar Fmd.

Ole og Esther driver sammen gården Røjkjær i Husby. De har to sønner:

- a. Jesper Jespersen * 23.9.(61)
- b. Christian Jespersen *6.10.69

V Jens Bjerg Olesen og hustru Hanne

3. Georg 9. Evald 8. Ejvind
2. Ole 4. Johanne 6. Marie 7. Anna 5. Søren
10. Gunnar Hanne og Jens Bjerg Olesen 1. Jens

5. Jens Bjerg Olesen.

Født 1. februar 1871. Den femte af børnene i Himmerigshuset. Faddere: Margrethe Henriksen, Maren Bjerg (gift med gmd Poul Chr. Madsen Bjerg i Bøvling, Oles lillebror), Niels Knudsberg, Henrik Pugsøt (gift med Ananie Bech Madsen, Oles lillesøster) og Niels Berthelsen.

Det er muligvis til ære for fadderne, at den lille Jens får "Bjerg"-navnet med. Navnet kommer til at passe godt på manden. Der er en indre dynamik i navnet, udtalt på jysk: Jens Bjær-Ol'sen. Det kan også synes som om, at forældrene ved at tillægge ham Bjerg-navnet har håbet og forudset, at han kunne løfte arven fra en gammel bondeslægt på Nørre Bjerg i Hjaltring.

Han bliver gift 11.11.99. i Flynder kirke med JOHANNE MARIE CHRISTENSEN født 11.12.1874 i Linde. Fødehjemmet, Pilgård, er stadig i slægtens eje.

Følgende udklip fra Lemvig Folkeblad 1949 giver en ganske glimrende første-håndsskildring af hans liv og skæbne:

Fredag den 11. Novbr.: Fhv. Gdr. Jens Bjerg Olesen og Hustru, »Byskov« i Bøvling.

Jens Bjerg Olesen er født den 1. Febr. 1871 i en lille Ejendom i Bøvling, som kaldtes »Himmerig«. Hans Hustru, Johanne Marie, f. Christensen, er født i Lønde den 11. Decbr. 1874.

Dette Ægtepars Livsgerning har formet sig som en Kamp for det daglige Brød til dem og deres 10 Børn, og der har været Tro til Arbejdet og Tro paa Gud over deres mange slidsomme Aar i de forskellige Hjem, hvor tre forskellige Gaarde blev deres Virkeplads.

Jens Bjerg fortæller: Min Far døde, da jeg var 5 Aar. Min Mor sied saa med Vævning for at skaffe Føden til os Børn. Men saa blev hun gift igen; Stedfar var en gammel Mand og levede ikke mange Aar. Men et mørkt Minde staar for mig fra disse Aar. En Aften kom en af Sognets Rigmænd sammen med nogle andre Mænd og sagde Pengene op i Huset. Det var tungt, men endnu tungere var det, at vi Børn blev sendt til Købmanden efter Brændevin, og saa drak de Stedfar fuld, de blev selv fulde, og Mor græd. Dette tunge Barndomsminde har staet for mig hele Livet og har givet mit eget Liv noget af sit Præg. Den Nat fik jeg en Modvilje mod Pengemagten og Overklassen, en Modvilje, som aldrig er gaaet mig af Minde. Men jeg mindes ogsaa, da gamle Jerrick (Erik) kom og bød

Mor og Stedfar Plads til hos ham, og han vilde køre for dem paa Flyttedagen. Og jeg mindes da andre gode Mænd kom til Mor og hjalp hende, saa hun fik bygget sig et Hus igen. Gennem haarde Sjælekampe fandt jeg ind til Fred med Gud.

Ud fra disse Barneminder fortæller Jens Bjerg om sit Liv. Han kom ud at tjene som 9 Aars Dreng. Som Karl tjente han for 70 Kr. om Aaret. Senere slog han ind paa Murerhaandværket. Var paa Haslev Haandværkerskole og hos flere gode Mestre paa Egnen, og saa startede han selv Forretning og byggede flere Gaarde i Flynder.

Efter Giftermaalet købte han »Foelbæk« i Flynder. I 1911 købte de »Lille Ilkjær« i Flynder, men den var for lille til Hanne og Jens Bjerg og deres 10 Børn; derfor købte han i 1915 en gammel Gaard, hvor Bygningerne helt var falden ned, »Galmstrup« i Flynder, som var paa 100 Tdr. Ld. Den blev opdyrket, merglet og opbygget. I 1924 solgtes »Lille Ilkjær«, og Familien flyttede ind

paa »Galmstrup«, som blev overdraget Sønnen Ejvind Olesen i 1938, og de to gamle flyttede til Bøvling, hvor de nu bor.

Jens Bjerg Olesen og hans Hustru Livsværk satte Blomst i den smukke Gaard paa Bakken i Flynder, og Guldbryllup'et vil blive fejret paa »Galmstrup«.

Udattil har Jens Bjerg Olesen gjort sig bekendt ved de politiske Møder, hvor han ret skarpt har sagt sin Mening. Og saa i dette Blads Spalter har han taget til Orde, ikke mindst mod Ministeriet Rodes Brødkornsordning i sin Tid.

Guldrudeparret har skænket Stræbsomhed og Flid i Arv til deres mange Børn, 7 Sønner og 3 Døtre, der for Størstedelen er gift og bosat paa Egnen.

Parret kan glæde sig ved et godt Helbred og deltager trofast i Gudstjenesterne i Bøvling Kirke og Møderne i Missionshuset.

Jens Bjerg Olesen er nok den af børnene, som bliver mest kendt på egnen. Det skyldes uden tvivl hans rige evner, hans stærke temperament og den sociale bedrift at have arbejdet sig op fra fattige kår til gårdejer på Galmstrup. I den forbindelse må vi ikke glemme, hvad vækkelsen kommer til at betyde for hans livsforløb.

JBO var et træ, som ragede op i skoven. Og som den personlighed, han var, får han forskellig bedømmelse.

Ifølge søsteren, Stinne Mogensen, "var han taget ud efter sin far", og det siger jo en hel del om Ole i Himmerigshuset.

Niels Danielsen, en nabosøn siger: "Jens Bjerg og Hanne, det var skønne mennesker - herlige naboer. Der kunne hurtigt komme en tordensky på himlen, og lige så hurtigt drev den væk igen."

JBO var en mand, som krævede meget af sig selv og andre, og som udrettede meget her i livet.

Engang skar han sig på en le og fik blodforgiftning. Lægerne ville have sat armen af, men det ville han ikke gå med til. Det var alt eller intet.

Sønnen Ejvind fortæller om hjemmet:

Jens Bjerg kom som 9-årig ud at tjene som hjorddreng. Jeg har mange gange som barn hørt far og hans søskende fortælle om deres Barndomshjem. De var så forfærdelig fattige. Deres far døde, mens de var børn. Børnene kom ud at tjene som små om sommeren. Det var et hårdt job. Op kl. 5 om morgenen og ud i marken for at flytte får og ungkreaturer. Det kunne være koldt for de bare tær, når der var rim på græsset. Så var det dejligt at opholde sig et øjeblik, hvor et kreatur havde haft sit natteleje.

Skolen begyndte kl 7, men kun 2 dage om ugen. Dagen sluttede først ved ottenitiden om aftenen. Fritiden var det småt med. Kun to søndagseftermiddage i sommerens løb.

Børnene blev opdragede til Guds frygt og Nøjsomhed af deres mor, "Gertru Marie". Og det kendetegnede flokken resten af livet. Nogle af børnene kom til at tjene i gode grundtvigske hjem, hvilket fik afgørende betydning for dem og deres efterkommere. Andre af flokken i Indre Missionske hjem, hvor de siden har haft deres ståsted.

Johanne, kaldt "Hanne" havde en mindre dramatisk barndom. Født i et godt kristent landbohjem, Pilgård i Linde sogn, men kom dog ud at tjene før konfirmationsalderen hos en degn i Naur, hvor hun bl.a. skulle passe en hest og fire køer om sommeren. Græsmarken var ude i et mosedrag. Når så dyrene skulle hjem om aftenen, kobledede hun køerne sammen og satte sig på hesten med ryggen fremad og trak køerne bagefter. Det kunne ske, at ræven gjæffede bagefter, så hun var glad for at være i sikkerhed.

Hanne døde 3.11.50 og Jens Bjerg døde 17.9.51. De ligger begravede på Flynder kirkegård.

Jeg er født i "Himmerig", og dertil håber jeg at komme igen, sagde Jens Bjerg. Vi søskende har haft et ualmindelig godt hjem, hvor Guds frygt og Nøjsomhed var i højsædet, fortæller Ejvind Olesen sluttelig.

Barnebarnet, Jens Bjerg Olesen Lilleøre, fortæller følgende:

JBO var kirkeværge for Flynder kirke og søndagsskoleleder i mange år. Udlært murer arbejdede han også som murer ved siden af daglige virke på gården. Han var meget engageret i politik og talte så meget om det, at børnene kunne blive trætte af at høre på ham. Han gik i kaution for mange og tabte mange penge derved, så han sagde til børnene: "Meget jordisk gods kan jeg ikke give jer med, men I har lært at bestille noget, og det er en god ting at have med i livet. Når han var budt til gilde gik han med bibelen i den ene lomme og salmebogen i den anden, og så foreslog han en sang, læste og bad. Engang var der én der sagde, at det var groft nok, at man altid skulle høre på ham. Så lod han være. Men efter en tid var der en kone der en aften sagde: "Skal vi ikke ha et stykke af "æ Bog". Så tænkte han, at de alligevel gerne ville høre. Trofast kom ham og hans kone i kirke og missionshus. Selv om de havde aldrig så travlt, forsøgte de ikke. Man kan sige, at hans motte var: Bed og arbejd. For det levede han efter i ordets egentligste forstand.

Gården Lille Ilkjær blev i 1921 solgt til Jens Råkjær, gift med Stinne, datter af Jens Noe. Sønnen Ejvind overtog 1.4.38 Galmstrup.

Denne sommer står i mange landmænds erindring som en katastrofal periode, hvor voldsomme sandstorme hærgede de tilsåede korn- og roemarker.

Fra sidst i maj til ind i juni hærgede de heftige storme. - Det gik særlig hårdt ud over Flynder sogn. De tilsåede marker i Fåregård og Galmstrup lignede snemarker, så begyndelsen så ikke lovende ud for Ejvind Olesen, for efter stormen fulgte tørt og koldt vejr. Men der blev ydet statstilskud til ny såsød. Og et "flyvende korps" af arbejdsløse fik til opgave at plante læhegn. Og så indtrådte der de følgende uger en varmeperiode vekslende med byger, således at Ejvind i sit første år havde en rekordhøst.

JENS BJERG OLESENS EFTERKOMMERE

Vi vil nu gøre den minderige tur i slægtens spor færdig, alt mens Ejvind fra Galmstrup fortæller om sin familie.

Vi siger farvel til Inger Olesen, som bor på Bøvlingbjerg, det sted, som på mange måder er slægtens gamle kraftcentrum, og kører ned forbi Valgmenighedskirken. Elisabeth fortæller om friskolen og om "dengang", og så går vejen til Høvsøre, et fladt stykke frugtbart land, som strækker sig ud i "æ Mind"

Langs med vejen pløjer bønderne med deres store traktorer den sorte jord. Hvor er der smukt herude under havet. Ejvind fortæller, at bønderne i gamle dage kørte tværs over fjorden. De havde nogle mærker at køre efter, men det kunne ske, at de kom ud af kurs, og det var ikke ufarligt.

Nu kommer vi forbi Kølhede, hvor Mads Agger levede og virkede, og hvorfra slægten har fået mange rige impulser. Længere ovre til højre har vi Lykke, hvor Kristian Mogensen tjente og fandt Ingeborg.

Nu nærmer vi os klippeskrænten, der ligger som en forhøjning ude mod vest. Herude ligger der lidt mere i sikkerhed for oversvømmelser nogle gamle huse. Een af dem var det Anania Bech flyttede ind i, da hun blev enke efter Måbjerg-deggen Ole Willensgård. Og her finder Mads Bjerg sin kone, Elisabeth Poulsdatter Bech. Vi holder lidt og ser på det maleriske landskab. Lyset fra havet giver alting et særlig skær herude.

Så kører vi over Ramme å og er straks i Fjaltring sogn. Vi kører 1 km mod nord og svinger til højre med Vråvej op forbi Vrå-gårdene, og så nærmer vi os turens højdepunkt: Bjerg-gårdene, som ligger og trykker sig ind i et lille "bjerg". Længst oppe Nørre Bjerg, hvorfra Bjerg-navnet stammer og kan føres små fire-hundrede år tilbage i tiden.

Vi hilser på manden, Karl Wang Hansen fra Damgård i Vandborg. Han kender ikke meget til gårdens historie. Ved blot, at den de sidste mange år har været i Dalgård-familiens eje.

Det er nu ved at være for mørkt til at fotografere, så vi kører videre mod nord. Rekorden krænger lidt i svingene. Ejvind skifter gear, vender cigarstumpen en gang og begynder så at fortælle: "Min ældste bror hedder

JENS CHRISTIAN OLESEN

Født 10.10.1900 i Foelbæk, gift i 27 i Flynder kirke med Karen f. Olesen fra V. Ørts i Rom. Hun er født 1.8.03 og er datter af Jens Chr. Olesen *27.4.1856 og Nielsine Kirstine Madsen *18.2. FM Else Marie MF Mads Peter MM Karen. De købte samme år, som de blev gift, "Sandholm" i Møborg med 100 tdr. ld under plov resten plantage. Her boede de alle deres aktive år. De flyttede så til Søndervang ved Flynder Brugsforening, hvor J.C. kun levede få år. Han døde 22.8.65. Karen bor nu i Bækmarksbro. De har tre børn: Godtfred, Egon og Gunhild.

1. JENS GOTFRED OLESEN

Født 12.6.30 i Møborg. Gift 9.6.56. i Sdr. Bork kirke med Maren Christensen *4.8.33 datter af Ane *1.1.7. i Hanning og Niels Christensen *14.6.96 i Sdr. Bork. De er gift i 32 i Hanning. Knytter sig til IM. Godtfred er gdr. Torstedvej 14 i Ørnhøj. De har 4 børn:

- a. Karen Margrethe Olesen *16.11.57
- b. Niels Christian Olesen *02.11.59
- c. Poul Erik Olesen *28.3.62
- d. Anna Mette Olesen *8.5.64

2. KARL EGON OLESEN

Født 2.1.33 i Møborg. Gift 23.3.63 i Flynder kirke med Ritha Øgendahl Pedersen, datter af Thomas Otto Pedersen *14.1.9 i Møborg og Øllegård Kristine Øgendahl *6.2.15 i Flynder. Ritas slægt: FF Peter Petersen (Thøger) *2.10.72, landmand i Møborg gift m Nicoline Madsen *1.4.72. FFF Richardt Petersen (Thøger) FFFF Peter Thøger? FFM Johanne FFM Thomas Madsen. MF Peter Ø.

Landmand og tømrer i Flynder gift med Kirstine.

Rithas mor død 28.11.45 begravet i Flynder.

Egon Olesen er oplært ved landbruget hjemme i Sandholm indtil 1961, derefter medhjælper ved Bækmarksbro Foderstofforening, 1970 ansat som afdelingsleder for LAG i Nr. Nissum. Bopæl: Ringvej 7.

Ritha er deltids på foderstofkontoret og ellers hjemmeløbende hustru og mor for deres to børn:

1. Frank Olesen *9.8.66.
2. Kurt Olesen *29.9.69.

3. VERA GUNHILD OLESEN G.LARSEN

Født 10.3.36 i Sandholm i Møborg. Viet 2.5.70 i Flynder kirke af provst Mandrup til gar. Ejler Larsen, Prebensgård i Fabjerg, *11.12.32, søn af Lars Frederik Larsen *6.11.84 i Fjerritslev og Mette Kirstine Nielsen *2.10.92 i Dybe. FF P.Fr.L.murermester *17.6.53 FM Kirstine Nielsen *23.3.49 FFF L.Fr. L.FFFF Lars/ FMF Niels Poulsen FMFF Poul / MF P.C.Nielsen *17.6.54 MM Jensine M. Jacobsen MMF Chr Hald MMM Kirstine.

Prebensgård kom i 27 i slægtens eje. I 32 blev 35 tdr.ld af de 104 bortsolgt til 2 statsejendomme. Senere har Ejler Larsen, den yngste af de 5 børn overtaget gården efter faderen.

Gunhild er uddannet sygehjælper i Kbh, har været på plejehjem i 3½ år, derefter på Holstebro sygehus i 3 år. Efter billedet at dømme, har hun nogle træk, som er karakteristiske for pigerne i Olesen-slægten. Børn:

- a. Lars Kristian Larsen *22.7.'71
- b. Linda Larsen *2.3.74

B. OLE OLESEN

Den næste i flokken, født 2.12.02 i Foelbæk. Gift 29.11.33 i Harboøre kirke med Marie Lilleøre * 11.8.07 datter af Anton L.landm Harboøre *2.4.78 og Stine Bro Nielsen *26.2.81 FF Niels Nielsen Lilleøre FM Ane Marie MF Niels Bro MM Laura Kjør. Ole og Marie købte i 1933 ejendommen Nyvang i Møborg, som de nu har solgt til sønnen Anton og bor så hos ham. Kirkeligt tilhørsforhold IM.

1. JENS BJERG OLESEN

Født 2.2.36 i Møborg. Gift i Nr.Nissum kirke 17.5.62 med Sigrid Jepsen *27.11.42 i Nr Nissum, datter af N.C.Jepsen *14.4.09 i N.N. landmand, Godthåb, gift med Ane Margrethe Christensen *1.2.09 i Hygum. Sigrid er nr 5 i en børneflokk på 9, hendes forfædre er: FF Marinus Jepsen *5.9.1865 gift m Thomine Nielsen *2.2.75 FFF Chr Jeppe Basbjerg FFM Inger Marie/ MF Mads Chr Christensen *15.6.67 MM Mette Johanne Pedersen *3.11.72
JBO er gårdejer i Stensbæk i Flynder og han har i Sigrid en god medhjælp. De har deres kirkelige ståsted i IM og KFUM/K.

- a. Hanne Marie Olesen *26.6.63
- b. Leif Olesen *14.9.65
- c. Ole Bjerg Olesen *3.1.68
- d. Susanne Olesen *27.10.71

2. ANTON LILLEØRE OLESEN

Født 29.8.37 i Nyvang i Møborg. Oprindelig udlært gartner, men er nu landmand og ejer af hjemmet, Nyvang.

3. STINNE BRO LILLEØRE OLESEN g. BONDE

Født 13.12.40 i Møborg. Gift 8.12.65 i Flynder kirke med Bent Ove Hansen Ponde *25.7.40 i Dybe, søn af Lars Hansen Ponde *15.7.02 i Sdr.Homå og Mariette Villadsen *27.4.04 i Nørlem. De er gift 20.12.37 i Lemvig Valgmenighedskirke. Bopæl: Dybe Mølle. Lars Bonde død 15.9.77.
Stinne og Bent driver en gård i Hodsager, Nørholmvej 11, med fuld besætning og alt hvad landmandslivet ellers vedrører. De har 3 børn:

- a. Lars Bonde *21.3.67
- b. Gitte Bonde *24.4.69
- c. Ole Bonde *8.6.71

4. HANNE MARIE BJERG OLESEN g. ANDERSEN

Født 23.2.42 i Møborg. Gift 10.12.64 i Møborg kirke med Karl Hartvig Andersen, ældste søn af Villiam Andersen, landm Ø.Nørregårdhus i Fabjerg *3.4.06 i Gudum og Alma Madsen *4.1.08 i Lomborg. FF Søren Andersen, murermester i Gudum FM Ane Thomine Jensen FFF Jens Andersen FFFF Anders FFM Marie FFM Kresten Høj Jensen FFM Ane Dorthea / MF H.C.Madsen MM Mette Marie Poulsen. MFF Mads Nielsen MMF Mads Nielsen MFMF David Davidsen MMM Karen Margrethe Vendelboe.

Hanne Marie og Karl har en gård i "s Kjør" i Fabjerg, Engelundvej 38, hvor deres fire børn er vokset op:

- a. Torben Andersen *20.2.63
- b. Villiam Andersen *24.6.65
- c. Anette Andersen * 16.8.66
- d. Britta Andersen * 25.9.69

5. PREBEN LILLEØRE OLESEN

Født 23.6.43 i Nyvang, Møborg sogn. Gift 3.4.70 i Lemvig kirke med Else Rønn Jellesmark *15.2.47 i Højris i Hygum, datter af Martin Jellesmark *3.3.3. i Ramme og Agnete Rønn *14.8.18 i Rom. Gift 13.7.41 i Rom kirke (MJ død 30.4.79?)

Preben har siden sin skolegang arbejdet ved landbruget til 70 - derefter uddannet plejehjemsassistent på skolen i Brande. Senere udd. til merkonom på Herning Handelsskole. Interesser: - - Boksning.

Else er udd. som børnehavepædagog og har siden 73 været leder af Holtebjerg børnehave i Herning. Bopæl, de og deres to børn: Benediktesvej 12, Lind.

a. Michael Jellesmark Olesen *5.12.71

b. Dorthe Rønn Olesen *16.8.75

Kan Struers knock-out konge andet end slå?

Preben Olesen møder stævnet i Fjerritslev-bokser - Afbud fra Poul Ahé -

Ni k... »Grøn dreng« endnu... Come-back for Niels Johansen

STRUER * Pro...
ne i morgen p...
del ændringer,
kommer til at
ventet indløbet
Poul Ahé, liges
modstander til
Fjerritslev-klubbe
vægt, Anton Holm,
out-konge», Preben Olesen.

Denne kamp er da heller ikke
100 pct. sikker. Man har - af na-
turlige grunde - sine betænkelig-
heder i Struer-klubben ved at lade
en så urutineret og endnu bokse-
mæssigt »grøn dreng« møde en
af Danmarks bedste weltervægtede
- selv om »drenge« slår hårdt,
meget hårdt. Men slagkraften gør
det jo ikke alene i en boksering.
Under alle omstændigheder vil det
interessant kamp, om den
realitet.

I denne kamp vil det blive af-
gjort, om den unge Struer-bokser,
der fik sin debut ved stævnet i
Struer 2. juledag og siden har vundet alle sine seks kampe, og deraf de fem første på knock-out, kan andet end slå. Selv om Preben Olesen i sin sidste kamp viste udmærket teknisk boksning, skal han vise helt anderledes god boksning, hvis han skal besejre Anton Holm.

6. MOGENS LILLEØRE OLESEN

Født 6.1.48 i Møborg. Gift 31.5.73 i Nørre Nissum kirke med Lis Fabricius, *16.6.53 i N.N. datter af gartner Jens Farbricius (Hansen)*26.2.13 i Droselbjerg og Jenny Marie Hougesen Nielsen*21.2.13 i Nørager. Viiede 26.6. i Kastbjerg kirke v.Grenå. PF boelsmand Johs Jensen, Mullerup *26.10.85 FM. Jensine Jensen *20.12.83 FFF Niels P Hansen *28.1.FFM Vilhelmine Olesen FFM Jens Jensen FFFF Jens FMM Dorthea Fabricius / MF Niels Marius Nielsen *5.5.79 MM Inger Marie Jensen 1.7.86 MFF Peder Nielsen FFM Ine Kirstine Rasmussen MMF .. Kjær.

Mogens er handelsudd. i kolonial, Merkonom i markedsføring og har nu stilling som salgskonsulent.

Lis er også handelsudd og har stilling som ekspeditrice i tricotage og børnetøj. Bopæl: Toftevænget 5, Them.

7. CARLO OLESEN

Den sidste i flokken. Født 4.4.1949. Har siden skolegangen i Møborg skole haft forskelligt arbejde og arbejder nu som specialarbejder. Bopæl: Lemvig.

: GEORG MARIUS OLESEN

Født 19.12.04 i Foelbæk. Ugift. En af de stille i landet. I mange år medhjælper hos Søren og Johanne på St.Vibholt. Bor nu på Brandborg alderdomshjem.

) METTE JOHANNE OLESEN g. CHRISTENSEN

Født 24.12.05 Foelbæk i Flynder. Gift 13.10.37 med Søren Christensen *29.1.06 i St.Vibholt i Flynder, søn af Jens Kristian Gjelstrup Kristensen *20.3.1877 i Bøvling + 22.2.70 på Lemvig Sygehus, gift 18.4.05 med Elise Margrethe Kristensen *8.9.82 i Bøvling + 5.12.78 på DGH Bøvling.

Johanne har været husmor for mand, børn og tjenestefolk på St.Vibholt indtil 1971, hvor de sælger gården til sønnen Jens Chr. og bygger hus Sydvenget i Bækmarksbro, nabo til Ejvind.

Johanne og Søren er prægtige mennesker - med livsstil og en sindets rejsning, som gode kår - den for Flynder så karakteristiske bondebevidsthed - og et rigt liv har givet dem.

Søren har bl.a. siddet i menighedsrådet. Han har været samfundsformand gennem mange år og har stået i spidsen for opførelsen af det nye menighedshus i Bækmarksbro. De har tre børn:

1. Elise Margrethe Christensen

Født 11.8.46 i St. Vibholt. Gift 11.6.77 i Flynder kirke med Robert Chachah *11.4.46 i Ghana. Elise er lærer. Robert er under uddannelse som økonom. Bopæl: Vordingborggade 30, 4.tv Kbh Ø. De har en søn:

a. Martin Gameli * 6.7.78

2. Jens Christian Christensen

Født 15.5.48 i St.Vibholt. Gift 14.8.71 i Fabjerg kirke (af provst Madsen) med Vera Jensen * 29.2.48 i Lindsboel i Fabjerg, datter af Hans Jensen * 24.9.19 i Nr.Nissum og hustru Jenny Jensen *5.4.21 i Gudum.

Jens Chr. overtog fødegården i 71 og er 3.generation der driver den. Her til har han i Vera en meget dygtig medhjælp. De er begge engageret i KFUM/K og IM. Af børn har de tre piger:

a. Mona Christensen *3.6.72

b. Berith Christensen *4.4.74

c. Hanne Christensen *29.1.79

Villy Vibholt

Villy Vibholt
formand-Kirkernes Raceprogram

Nørregade 11
DK-1165 København K

3. Villy Vibholt (f.Christensen)

Født 23.4.50 i St.Vibholt. Villy studerer på Århus universitet. (Vi er nu kommet til Rammedige. Ejvind skifter gear og sætter kursen mod nord og siger "uden malice"): "Han løser vistnok til professor, sådan nøj - møj nær da (stud.scient.pol)". Han er gift med Agnete Andreasen * 14.5.51 i Albæk sogn, Sæby komm. Hun er vistnok snart færdig som cand.mag. Hun er datter af Laurits Andresen * 9.9.10 Dronninglund og hustru (gift 38 i Hjalstrup) Dagmar Christensen * Hellevad 4.6.10. Børn:

a. Helene Vibholt *10.12.79

SØREN OLESEN

Født 1.6.1907 i Foelbæk. Sønnen Bent skriver følgende om ham:

Søren har haft sin barndom i L. Ilkjær og har selv tjent som karl på flere gårde, indtil han blev gift d.12.3.39 med Marie Syrina Mandrup Lauritsen f.24.3.20 i Hjerting v. Esbjerg. Hun har passet hjemmet og os seks sønner. Vi kunne have været otte, men to døde som små.

De boede først i L. Byskov i Bøvling, som tilhørte faderen, Jens Bjerg Olesen, indtil de i 1940 købte L. Kronborghus, som ligger ved Vilhelmsborgvejen i Sdr. Lomborg. Der var i krigens år små kår for landarbejderne. Søren arbejdede i skoven til 1943, hvor han begyndte at lægge tegltag, bl.a. på tre kirker har han lægt tag, samt mange nye huse. I den følgende tid begyndte han som selvstændig murer. I 64 byggede han selv det nuværende L. Kronborghus.

Hans fritidsinteresser var især jagt og bier. Far var en glad mand. Aktiv til det sidste. Han døde 30.6.79. Mor, som blev kaldt Mie, døde 24.10.68. Såvidt sønnen Bent.

Som dreng var Søren fuld af spilopper, fortæller Ejvind, en gang imellem fik han - Ejvind ser meget sigende på mig - vel også skylden for noget han ikke havde gjort.

Jeg kender Søren fra den tid, da han murede stuehuset hjemme i Blåbjerg. Søren var en meget dygtig murer, selv om han var selvlært. Han havde et skarpt øje for om en mur var ujævn. Han sagde om en mur, han så: "Den er så skæv, at man kan kravle op ad den i kap-træsko".

Søren havde "sind" og det har hans sønner også. Han er måske den af Jens Bjerg Olesens sønner, der slægter ham mest på. Det mærkede man især, når han fortalte om kårene under krigen og om forskellen mellem "store" og "små" i samfundet. Så kunne man mærke en lidenskabelig ild i ham - og når han blev ivrig, så stammede han.

Ja - Søren's liv har ikke været uden kamp - men jeg vil lade min mors ord stå som hans eftermæle: "Søren var af guld".

1. BENT OLESEN

Født i L. Byskov i Bøvling 27.6.39. Gift med syerske Anne Marie Jensen * 19.6.43 i Fjand. Brylluppet stod d.15.5.71.

Bent kom ud at tjene som 8-årig og fortsatte efter konfirmationen ved landbruget i forskellige pladsen. Han var vinteren 56-57 elev på Nr. Nissum højskole. Efter aftjent værnepligt i Nr. Uttrup kom han i 60 i murerlære i Ramme. Var på håndværkerskole i Hørby og fik Dansk Håndværks bronzemedalje for vel udført svendeprove. Efter et par år som svend i Lemvig bosatte han sig i Ikast, hvor han er murersvend i dag.

Parret bor i et hus på Fyrretoften 1, som Bent har bygget i sin fritid. De har to børn:

a. Jan Mandrup Olesen *25.5.75 i Ikast

b. Martin Mandrup Olesen *13.3.79 i Ikast

2. HEMMING OLESEN

Født i L. Kronborghus i Lomborg 8.1.41. Han kom ud at tjene som 10-årig ved landbruget. Senere kom han i murerlære i Fåre og var på håndværkerskole i Haslev. Da han var udlært rejste han til Roskilde som svend og blev gift i februar 66. Død 23.6.66.

3. IB MANDRUP OLESEN

Født 13.4.42 i Lomborg. Gift 5.9.70 i Jelling kirke med Hanne Kirstine Mikkelsen *19.2.49 i Give. Arbejder som tilskærer. Ib har bl.a. være på Nr. Nissum efterskole 58-59. Uddannet som malersvend og har i flere år boet i Fåre, men familien bor nu Godthåbsvej 57 i Herning.

a. Pia Mandrup Olesen *23.4.71

b. Bo Mandrup Olesen * 15.1.76

4. EVALD OLESEN

Født

Udlært murer. Gift og har to børn.

a.

b.

Kronborghus.

5. JOHN OLESEN

Født i Lomborg 22.5.48. Kom ud at fiske med en Lemvig-kutter som 16-årig og er nu fisker fra Thyborøn. Hans fritidsinteresser er jagt og lystfiskeri. Overtog i 79. fødehjemmet. Ugift.

6. ARNE MANDRUP OLESEN

Født 5.3.52 i Lille Kronborg, Ringkøbingvej 150, pr Bækmarksbro. Arne skriver bla.:

Jeg er døbt i Rom kirke den 16.marts 52. Min mor, kaldet Mie, døde 30.6.68 efter en svær sygdom. Jeg er nævnt op efter min morbroder, der var fisker og årkede ved England den 23.sept.49. Han hed Arne Sylvester Lauritsen og var da 20 år. Der gik flere dage, inden de fandt ham, så han blev sendt hjem i balsameret tilstand i en blykiste. Udenom en almindelig kiste og til sidst en egetræskiste. Sidstnævnte befinder sig i dag i form af en køkkenbænk i mit fødehjem, som er overtaget af min Bror, John, efter min fars død. Jeg har i fem år boet sammen med min forlovede Irene Nielsen *26.2.39 i Møborg. Vi fik i sept 77 tvillinger, som vi desværre mistede begge to. Den ene var dødfødt. Den anden døde 28.9. tre dage gammel, men blev døbt Rodian Olesen.

Jeg gik ud af skolen efter 7.klasse og kom ud at fiske, og det erhverv har jeg haft siden. Jeg sejler med kutteren KEN L232. Jagt er en interesse, som jeg nok har arvet efter min far, som også var en ivrig jæger, når han havde tid. Han gik meget op i sit arbejde og få har "krittet for æ fød" som ham. Tit sov han de steder, hvor han arbejdede, og det er ikke så meget jeg husker fra hjemmet. Af andre interesser kan jeg nævne, at jeg holder af antikviteter, samler faktisk på dem.

Arne og Irene bor Asagården 45, Holstebro.

VEL Bent Olesen med familie

Bent Hemming Ib
Evald og John
Mie Arne VE Søren Olesen

F MARIE OLESEN g. ANDERSEN

Født 4.8.08 i Foelbæk, Flynder, gift 31.1.37 i Flynder kirke med A.K.Johannes Andersen * 14.5.04 i Roskilde, søn af Lars Kristian Andersen *29.6.1870 i Roskilde † 3.5.40 gift 1.11.99 i Roskilde med Karen Olsen *15.3.74 i Aagerup †12.12.50.

Marie er ligesom sin ægtefælle uddannet som plejer på St. Hans Hospital i Roskilde og de har her haft deres livsgerning blandt de mennesker, som ikke fik de samme muligheder som os andre, og som er afhængige af andres hjælp.

Hjemmet har gennem årene haft et fast tilknytningforhold til sognemenigheden i Roskilde, hvor de bor. De har tre børn:

1. FLEMMING BJERG ANDERSEN

Født 26.11.37 i Roskilde, gift 10.9.60 med Ester M. Hansen * 23.10.38 i St. Valby † 10.9.78 i Roskilde. Vielsen fandt sted i Kirke Eskildstrup.

Flemming er uddannet som maskinarbejder og er ansat på Superfoss Rockwoll i Roskilde, hvor han bor med sine fire døtre:

- a. Gitte Bjerg Andersen * 18.3.61
- b. Dorthe Bjerg Andersen* 23.2.63
- c. Lene Bjerg Andersen * 6.7.66
- d. Jane Bjerg Andersen * 19.2.68

2. VILLY BJERG ANDERSEN

Født 15.7.40 i Roskilde, gift 23.2.65 i Roskilde med Kirsten Nortoft Pedersen *20.5.40 i Køge, uddannet som kontorassistent.

Villy er lagerchef i et bilfirma i Roskilde, hvor de bor:

- a. Anne Bjerg Andersen * 14.1.66
- b. Charlotte Bjerg Andersen *15.3.69

3. HANNE BJERG OLESEN g. STEENSBÆK

Født 29.11.44 i Roskilde, gift 12.2.65 i Roskilde med Flemming Steensbæk *25.1.30 i København.

Hanne er keramikker. Flemming er fotograf og grafiker i Roskilde, hvor de bor med deres to børn:

- a. Claus Steensbæk *22.6.65
- b. Pernille Steensbæk *22.9.69

ANNA OLESEN g. LILLEØRE

Født 8.12.09 i Foelbæk i Flynder sogn. Gift 10.10.42 i Bøvling kirke med Niels Lilleøre, søn af gdr Niels Anton Lilleøre og hustru Kirstine Nielsen Bro, født 5.11.08 i Vejlbj. Nielses søster er Marie Lilleøre gift Olesen.

Anna har tjent hjemme meget af tiden ellers haft forskellige pladser i huset. Hun var før sit giftemål på Haslev Højskole. Om sit hjem skriver sønnen Jens:

Min oldefar på fædrene side hed Niels Nielsen. Han kom som bestyrer til gården "Lilleøre", hvor han blev gift og antog navnet Lilleøre. Han opsynsmand for Redningsbåden "Lilør" og blev inden han døde ridder af Dannebrog. Han var i kirkelig henseende ingen vakt mand.

Min farfar Niels Anton Marinus Nielsen Lilleøre havde gården V. Brogård. Han var sammen m. gårdpasning også fragtmænd til Lemvig og hjalp rundt på gårdene i Vejlbj. Han blev omvendt, da to af hans brødre druknede under et af redningsbåden "Lilørs" redningsforsøg. Han og familien sluttede sig meget trofast til IM.

I hjemmet på Harboøre havde vi 5 børn en rolig og tryk barndom med en god og kærlig mor, der lærte os bønnens vej, og en far, der støttede hende i alt. Hjemmet er stærkt bundet til familien på begge sider. P.g.a. fars invaliditet (hoftebetændelse) var det ofte små kår, vi levede under, dog ikke mere end der har været godt for os. Far var skomager, og mor forstod at lave god mad for små mid-

ler, og Gud velsignede rigt.

Hjemmet har altid været et samlingssted for ungdommen, og mange har nydt godt af fars og mors gæstfrihed. Uanset hvem der kom, blev der altid sluttet med andagt og bøn. Bønnen omhandlede altid forbøn for børn, børnebørn og søskende. Anna og Niels Lilleøre bor Søndergade 7 i Harboøre. Deres børn er:

1. SVEND ERIK LILLEØRE

Født 27.9.45 i Harboøre. Gift 2.11.68 i Aarre kirke med sygeplejerske Ella Rosenbech Jensen, datter af Chr. M Jensen og hustru Kirstine, Årre. Svend Erik er uddannet tømrer, har været på Haslev Teknikumskole. Uddannet som ingeniør og ansat som kommuneingeniør i Tønder, hvor de bor, Vibem, med deres tre børn:

- a. Martin Rosenbech Lilleøre *31.5.70 død 3.6.70
- b. Lars Rosenbech Lilleøre *29.4.71
- c. Lotte Rosenbech Lilleøre *26.5.73

2. JENS BJERG OLESEN LILLEØRE

Født 25.9.46. Gift i Sahl kirke med det gyldne alter d. 17.1.70 med Agnete Jensen af døvepræst Poul Hansen, Århus. Agnete er datter af anlægsgartner Søren Jensen, Vinderup *14.7.19 (en kendt person i KLF-kredse) født i Brande og hustru Ingeborg Kathrine * 8.11.21. i Aahl sogn. De er gift 30.10.43 i Sahl kirke. FF Marius Jensen FM Mary Meiner.

Jens tjente på landet indtil 69. Har bl.a. tjent i Vandborg hos Hans Noe og Marie. Har være på Hellebjerg ungdomsskole 62-63 og LMH i 69. Derefter gik han i murerlære og blev svend i 72. Jens skriver:

"I 6 år boede vi i Astrup v. Skjern, men i 76 flyttede vi til Harboøre, fordi jeg længtes tilbage til den specielle kultur og det åndelige klima her er. Interesser: Mit arbejde som murer - min fritid i mit hjem og på jagt. Kristeligt arbejde, hvor Jesus er i centrum."

- a. Anna Lilleøre *7.12.70
- b. Ingeborg Kathrine Lilleøre *12.10.72
- c. Niels Lilleøre *13.4.77 død 15.4.77
- d. Marianne Lilleøre *6.9.79

3. JOHANNE KIRSTINE LILLEØRE g. HAGA

Født 11.10.47 i Harboøre og hjemmedøbt samme dag. Gift med Lars Pedersen Haga i Harboøre kirke d. 5.5.73, søn af Peder Larsen Haga og hustru Jonna Trøstheim, Sandve, Karnøy, Norge. Johanne skriver: Tog sygeplejerske uddannelse (i Holstebro) 67-70. Gået på bibelskole i Oslo høsten 71, hvor jeg traff min mand Lars Haga. Giftet mig i 1973. Min mand tog da organistuddannelse på konservatoriet i Stavanger. Efter endt uddannelse, 1971, flyttede vi til Karmøy. Min mand som organist og jeg som bestyrerinde på Alders- og Sygehjem. Nu i 1980 er min mand kaldt av Indremissionen i Arendal Krets som sang- og musiksekretær, og vi er lo.8.80 flyttet til Grimstad. Vi har ingen børn, men Gud har givet os stor velsignelse for det. Der står jo, at "den ensliges barn er flere end hende, som har manden" (Gal 4,27). Vi ønsker at stå i Guds tjeneste.

En sød historie om Johanne.

Redaktøren tillader sig her at indføje en selvoplevet historie om Johanne. En aften i studietiden skulle jeg med rutebilen fra Holstebro til Lemvig. Her traf jeg Johanne, som jeg var i stand til at genkende. Da hun hørte at jeg læste til præst, trak hun resolut sit turkort frem og lod klippe for mig også. Jeg var dybt rørt - ikke så meget for pengenes - som for den sags skyld, jeg var en "fattig" student. Det skal være mig en ære at kunne gengælde med lidt rabat på slægtsbogen.

4. JØRGEN LILLEØRE

Født 13.12.48 i Søndergade 7, Harboøre. Gift 15.5.80 i Sdr.Bjert kirke med Marianne Petrea Damm *27.11.49 datter af Aage Georg Damm *15.5.20 og hustru Anne Marie Ravn *18.10.24. Gift 04.03.47 ?

Jørgen har siden sit 11.år haft forskellige pladser på landet. Ungdomsskole Rydhave. Hammerum Landbrugsskole 76-77. Havde derfor inden aftjent sin værnepligt i 69.

Jørgen er landmand og købte 1.okt 79 Sdr.Præstegård, Skælvej 28, Vrist, og det nygifte par har for tiden travlt med ombygning og omforandring ude og inde.

Jørgen vedstår arv og gæld til det, han har mødt hjemme og i Harboøre kirke og missionshus, hvilket bl.a. udmøntes i en indsats i KFUM/Ks bestyrelse.

4. NIELS ANTON LILLEØRE

Født 2.7.51 på Harboøre. Gift 21.7.79 i Asp kirke med Tove Harpøt Møller * datter af gdr Alfred Harpøt Møller og hustru Hilda, Lindkærvej 12 i Asp.

Niels er udlært tømrer og arbejder inden for faget. Han og Tove er bl.a. engageret i KFUM/K på Harboøre, hvor de bor Gajsgårdevej 84.

Jens Sv.E. Jørgen

Johanne Niels Lilleøre

VG Anna Olesen Niels

Inga Ruth Betty

Bjarne Jens Bjerg

Petra Meta og Ejvind Olesen

Elsie Marie

EJVIND OLESEN

Vi nærmer os nu slutningen af hin minderige tur i slægtens spor. Vi er kørt fra N. Bjerg i Fjaltring og kommer ud ved Rammedige, hvor hærvejen skærer igennem de gamle forsvarsdiger, og hvor gravhøje minder om historiske slag. Herfra går turen ned igennem Dybe og op over et højdedrag, hvor vi til højre har Vandborgs gamle tinghøj og til venstre David Christiansens. Ved slagter Byskovs (han var forresten gift med Nicoline, en af Jens Larsen Klinkbyes efterkommere) drejer vi ind ad Nørgårdvej op over Gadesbakke. Herfra er der en storslået udsigt mod nord og vest, og lidt efter har vi på venstre hånd en smukt opbygget gård, hvor nu Jens Noe (VI,b,1) er bonde. Straks efter har vi på højre hånd min fædrene jord, hvor jeg selv så mangen en gang har pløjet, harvet og tromlet, først med heste silen med traktor.

Vi drejer til højre ned ad vores markvej og når turens bestemmelsessted, Blåbjerg. Alt imens har Ejvind fortalt om sin egen familie:

Jeg kommer som nr. otte i flokken. Født 26.10.11 i L. Ilkjær. Gift 29.4.38 i Vandborg kirke med Meta Særkjær Kjelder * 22.1.14 i Houe, datter af landm P.Christensen Kjelder *18.5.1881 og Johanne Marie Særkjær *1.8.85 / FF Kristian Christensen.FFF Christen.FM Maren.MF Niels Særkjær.MM Mette. Meta er langt ude i familie med Henning Byskov

Ejvind er som mange i den gren af slægten nøgterne og kontante mennesker. Han har den vestjyske bondes sind. Økonomisk i brugen af sine ord og meget tilbageholdende med at fortælle om sig selv. Derfor må slægtsbogens redaktør komme ham lidt til hjælp. Ejvind har været en god og trofast hjælp mht. slægtsbogen. Han ved sig i høj grad forpligtet af arven fra Himmerigshuset.

Han overtog i 38 Galmstrup efter Jens Bjerg Olesen med 50 tdr.ld, 42 kreaturer og 5 heste. Han har været en flittig landmand og overdraget en god gård til sønnen Jens.

Derforuden har han haft en del tillidshverv: Flynder sogneråd i 12 år. Menighedsrådet i 2 perioder. Skolekommissionen i 12 år, heraf 4 som formand. Det er almindelig kendt i lærerkredse, at vil man have en stilling i Bækmarksbro skole, så er det et absolut fortrin at være grøn spejder. Ejvind er uden tvivl repræsentant for den kulturåbne, dynamiske kristendomsforståelse, som trives i Flynder sogn, præget af, at IM i mange år har haft magten.

Ejvind har bl.a. tjent i Blåbjerg, sammen med min far, Henry Noe. Her mødte han Meta fra Grønbjerg. Det var dog først senere, det blev alvor: ægteskab og syv børn. Om Metas mor, Johanne på Grønbjerg går der endnu denne historie: En dag hun havde været så uheldig at smadre en rude sagde hun: "Det er da osse nøj skidt det glas. Det kan ikke engang holde til at jage en kost igennem."

Det er gået børnene fra Galmstrup godt. De har alle været på enten høj/efter-eller landbrugsskoler. Og så vidt jeg kender dem, vedgår de arv og gæld.

1. ELSE MARIE OLESEN g. NIELSEN

Født 25.11.39 i Galmstrup, gift 18.11.61 i Flynder kirke med Jens Chr Nielsen *3.10.36 i Vestervang, Rom. Søn af Niels Senius Nielsen*9.10.8 i Flynder og Margrethe Bech Jensen *21.10.15 i Rom.Gift 28.12.35 i Rom kirke. FF Jens Nielsen *8.7.79 i Flynder FM Karen Marie Lauridsen *22.11.78. .FFF Jens Peter Nielsen FFFF Niels / FFM Nicoline Jensen FMF Mogens Peter Lauridsen FMF Nielsine Hansen/ MFF Chr Bech Jensen MFM Ane Margrethe MMM Karen Marie.

Jens Chr. er uddannet maskinsmed og er nu pedel ved Langhøjskolen i Asp. Else er hjemmehjælper. Engageret i KFUM/K. De har tre piger:

- a. Lilli Nielsen 12.8.62
- b. Lisbeth Nielsen *14.4.64
- c. Bente Nielsen *16.7.69

Ejvinds fødehjem
Lille Ilkjær.

2. PETRA OLESEN g. Koch

Født 15.10.42 i Galmstrup. Gift 29.4.63 i Flynder kirke (af Sevelsted) med Mogens Koch *21.2.42 i Tejn på Bornholm, søn af Kristian og Emmy Koch.

Mogens er handelsuddannet og har en god stilling som kontormand ved 66-Bådene i Rønne.

Petra er hjemmehjælper. Hun er vel den af pigerne, som er bedst skåret for tungebåndet. I skolen var det hende, der regerede hele "slægten" både drenge og piger. Senere tog hun plads på Bornholm og fandt her Mogens.

De bor i Rønne og har også tre piger:

- a. Inga Margrethe Koch *28.12.63
- b. Vivi Koch *18.6.66
- c. Dorthe Koch *8.4.69

3. INGA OLESEN g. BAKBO PEDERSEN

Født 3.5.44 i Galmstrup. Gift 7.5.71 med Arne Bakbo Pedersen *2.3.45 i Kollund/ Rind, søn af Rikard Bakbo Pedersen, fhv gdr, Vildbjerg og hustru Anna.

Arne er gårdejer, Feldingbjergvej i Vildbjerg. Inga er en stilfærdig og dygtig pige, læreruddannet på N.Nisum Seminarium i 66 og derefter ansat på Vildbjerg skole. De er begge to engagerede i spejderarbejdet i Vildbjerg. De tilhører det mindretal i slægten, som kun har drenge:

- a. Lars Bakbo Pedersen *24.4.72
- b. Knud Bakbo Pedersen * 6.5.75

4. BETTY OLESEN g. NØRBY.

Født 9.7.45 i Galmstrup. Gift 6.3.71 i Flynder kirke med Vagn Nørby * 17. 5.45 i Fousing, søn af Henry Nørby, pens landm N.Nisum, født i St.Nørby i Asp og h.Martha/ FF Senius Nørby *13.4.1890 i St.Nørby FFF Peder Nielsen gdr St.Nørby, hustru Mariane Pedersen FFFF Niels Nielsen gdr Asp FFFFF Niels PFMM Ane Margrethe FFMP P.Jacobsen/ Senius Nørby gift med Kristine Nielsen *4.4.88 i Sandager M,Gislev,Fyn,datter af landm Mads Nielsen og h Maren Kristine Hansen. Hendes ophav: FF Niels Madsen landm Gislev FM Karen Jørgensdatter MF Hans Hansen, gdr Gislev MM Johanne.

Vagn er uddannet landmand og sammen med Betty ejer af gården N.Budskov i N.Nisum. Som det ses har de begge bondeblod i årerne. De første mange år havde Ejvind ingen sønner til at hjælpe sig med bedriften, men han har aldrig beklaget sig af den grund. Hans døtre har alle taget deres nap med hjemme på Galmstrup, og de har haft lyst til det. Betty har således en god baggrund for at blive bondekone. Men hendes hovedfelt er dog sygeplejen. Hun er nemlig uddannet som sygeplejerske på Holstebro sygehus, et af landets førende hospitaler, hvad sygeplejen angår.

Vagn og Betty bor ikke for intet i N.Nisum, som engang (og nu?) kaldtes IMs højborg. De er engageret hele vejen rundt i spejderarbejdet, børnearbejde KFUM/K,IM. Deres fem børn er:

- a. Anni Nørby *1.12.71
- b. Peder Nørby *10.8.73
- c. Erik Nørby * 4.7.75
- d. Karen Nørby *15.12.76
- e. Birte Nørby *10.1.79

5. RUTH OLESEN g. CHRISTENSEN.

Født 18.1.48 i Galmstrup. Gift 12.8.69 i Flynder kirke (af pastor Sevelsted, som hendes søstre iøvrigt) med Erling Agergaard Christensen *27.1.42 i Agergård, søn af Jens Agergaard Christensen *1.4.99 i Agergård, gift m Ellen Kattenhøj *12.8.03 i Bækmarksbro.

Erlings anetavle: FF Chr.P. Christensen ejer af gården,*7.3.1857, hustru Maren Christensen *27.2.70. FFF Chr.Jensen FFFF Jens FFM Øllegaard. FMM Katrine/ MF Morten Kattenhøj *5.12.56 MM Ellen Christensen *12.6.68. MFF Jens Chr Kattenhøj MFM Kirsten MMF Chr Ilkjær *19.4.31 i St.Ilkjær, deltog i krigen i 1864, gift med MMM Ellen Nielsen *14.10.43 i Pøtager, datter af MMMF tømmermand N.C.Hyldahl og MMMM Marie Catrine Olesdatter *1801 i Pugpøt, datter af MMMMF gårdbeoer og skoleholder i Bøvling, Ole Jensen Willensgaard (som har givet Olesen-slægten navn) og hustru Anania Bech* 1768 i Snostrup præstegård på Sjælland, se videre anetavlen s.6

Som det fremgår af denne anetavle er Ruth og Erlings ægteskab et spændende kapitel..I deres børn forenes to tråde helt tilbage til den megen omtalte Anania Bech. Ruth må ganske vist finde sig i, at Erling har den fineste stantavle, idet han er én af Ananias "ægte" efterkommere i lige spindel linje, men blodets bånd er jo de samme.

Ruth og Erling har Ø.Agergård, som Erling overtog maj 1969. Gården har været i slægtens eje i mere end 150 år og er en yderst velholdt og veldrevet gård. Erlings far,Jens A. Christensen overtog den fra sin far i 1928 med ca 200 tdr.ld.,heraf 35 hede og 35 plantage. Til gården hører også den jord, som ind til 1901 blev drevet af min farfar, Jens Noe Jensen, på V.Agergård. Der er nu intet tilbage af gården. På vores tur påviste Ejvind et løbælte, hvor der er pløjet rester af syld op. Ejvind fortæller, at der i de få år, hvor Jens Bjergh Olesen og Jens Noe var naboer,opstod et enestående venskab, som varede for livet (se herom side

Ruth har en stilfærdig lune og er en dygtig landhusmor ude og inde, men ganske beskedne. Af interesser kan nævnes hendes engagement blandt de små spejdere i Bækmarksbro, som tæller så kendte navne som P.E.Madsen, Vægter og Bruno Graversen (nylig blevet forstander på Nr.Nissum højskole) i lederstaben, alle lærere.

Hun har som sine søskende haft sin gang og haft mange skønne timer i Flynder KFUM/K og har her truffet Erling.

Erling er formand for skolenævnet, og har sæde i menighedsrådet i Flynder, deres sognepræst er provst Mandrup, Bøvling.

Ruth og Erling har også tre piger. Og de er på Erlings side, når han unntages, Anania Bechs tiptiptipoldebørn i spindel linjen. Og på Ruths side, hendes tiptipoldebørn:

- a. Jette Agergaard Christensen *2.4.71
- b. Helle Agergaard Christensen *8.9.73
- c. Lene Agergaard Christensen *27 11 78

V H 6 Jens Bjergh Olesen

OM MORTEN KATTENHØJ Han og 3 andre unge fra Møborg, kaldet "Holmens faste stok (efter lederen N.C. Holm) stiftede den første "ynglingeforening" på egenen. I 1885 blev han gift med Ellen Ilkjær. De købte gården Bækmarksbro af Ellens farbror, Anders Bro, som i 1893 havde bygget et stort missionshus for egen regning. Det blev indviet af pastor Busch. Fra 1897 var Kattenhøj formand for Flynder samfunds- og menighedsråd og KFUM i over 30 år. Han spadserede rundt i sognet hver torsdag til samtale-møder, hveranden tirsdag til KFUM-møder. Han var en fin og nobel skikkelse, en højt begavet mand, elsket af alle. Han kunne mange af Brorsons salmer udenad og citerede vers, der passede til aftenens bibeltekst. I mange år var talerne indkvarteret hos ham. Provst Rendtorff kaldte ham "de helliges kromand". (Ved lærer Billeskov i D. præste- og sognehistorie).

6. JENS BJERG OLESEN

Født 17.5.50 i Galmstrup. Gift 20.5.71 i Asp kirke med Kirsten Graversen * 27.7.52 i Asp præstegård, datter af Peder Graversen og hustru Mariane f. Graversen.

Jens Bjerg Olesen, den yngre, har lært landbrug hjemme og ude og har overtaget Galmstrup efter faderen.

På Galmstrup forbindes gammel arv med moderne landmandskunnen. Her drives et intensivt landbrug med stort kvæghold og svin.

JBO fremviser med glæde og ikke uden en vis bondestolthed gården. Både, hvad der er moderne, og de bygninger, som står fra bedstefaderens hånd. Han demonstrerer mekanikken ved en stor lufttæt ensilagesilo og forklarer hurtigt og overbevisende med mange tal og beregninger fordele og forrentning af det dyre anlæg.

Af sine sognefæller får han det skudsmål, at han er uhyre dygtig, tjenstvillig og en god husbond. Han har gennem flere år været formand for Flynder KFUM&K og er medlem af kredsbestyrelsen.

Med hans og Kirstens børn er Bjerg-navnet fra Nørre Bjerg i Fjaltring videreført i slægten i otte generationer.

- a. Ejvind Bjerg Olesen * 19.10.71
- b. Conni Bjerg Olsen * 14.2.74
- c. Flemming Bjerg Olesen * 31.7.78

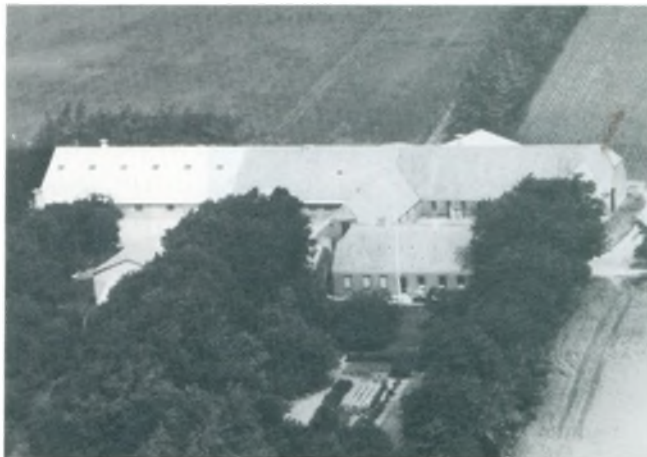
7. BJARNE OLESEN

Født 21.11.52 i Galmstrup.

Har som sine søskende gået i Bækmarksbro skole. Han er uddannet som landmand men arbejder for tiden på et mejeri.

Interesser: bl.a. grøn spejder.

Bopæl: har eget hus i Holstebro.

Galmstrup som gården så ud i 1975

I EVALD OLESEN

Født 24.10.13 i Lille Ilkjær. Død 28.2.58 og begravet på Flynderkirkegård.

Uddrag fra elevbladet for Haslev Landbrugsskole ved S.R.J:

Evald Olesen var elev på skolen 35/36. Allerede da begyndte han at mærke til sygdommen. Ret hurtigt måtte han opgive sit livs mål, landmandsgerningen. Han tog så på diakonhøjskolen i Århus, for at uddanne sig til menighedsarbejde; også dette mål måtte han se uopfyldt, da den lammelse, der var begyndt, hurtigt tog til og lænkede ham til stolen og siden til sengen. I 20 år har han siddet eller ligget i sin seng og set livet glide forbi sit vindue, og dog var det, som Gud gennem dette gav ham livet i fuldere mål. Han lærte gennem sin sygdom at takke Gud, han lærte at undres og glædes på en særlig måde, derfor blev hans liv et strålende vidnesbyrd om livet.

Også jeg fik lov at besøge ham. Jeg kom lidt beklemt, hvad skulle jeg dog kunne give ham, og så gik det så forunderligt, at man mødte en stille glæde, et liv i overflod, en lille trang stue, hvor der blev så højt til loftet, hvor man fik føle Guds nærhed.

Han blev begravet fra Flynder kirke og præsten (pastor Sevelsted) talte over ordet: Den som har sønnen, har livet. Og disse ord passede på Evald Olesen.

J GUNNER OLESEN

Født 13.2.17. Gift med Krista Nelly Kamstrup Nielsen *1.4.23 i Lomborg, datter af Jens Nielsen *16.8.83 i Vandborg og Ane K.Jespersen *21.9.85 i Møborg/ FF Mads Hummer Nielsen, gdr Vandborg. FM Karen M.Vendelboe* 26.11 FFF Niels Hummer, arbejdede ved VBV i Harboøre FFM Ane./ FMF David Vendelboe FMM Mette Agger/ MF N.C.Jespersen MM Kristine Roberg (Råbjerg?) MFF Jesper Kamstrup Jespersen MFFF Jesper MFMane Kirstine.

Gunner er landmand. Han og Krista blev gift 4 dage før jul i 44. Samme år købte han gården Kirkegårdshus i Flynder. Den driver de sammen, og her får de de fire af børnene. I 59 køber de "Guldfeldtgård" i Sahl, hvor de har nogle gode og skønne år. I 74 køber de så hus i Lundgårdsparken i Struer, men det var svært at flytte fra vore venner i Sahl, siger Krista. Ind imellem kan Gunner godt være en lun mand, i Sahl var han samfundsformand i 8 år og er nu medlem af samfundsbestyrelsen i Gimsing, men ellers har han holdt sig borte fra offentlige hverv. Børn:

1. LEO KAMSTRUP OLESEN

Født 26.5.46 i Flynder.

Gift 28.12.69 i Vinderup kirke med Ruth Nielsen *23.10.41 i Idum, datter af biavler og øbmd Axel Nielsen *30.6.98 i Ølby og Ester Kjeldsen *5.4.05 i Sahl, gift 9.6.34 i Sahl kirke med det gyldne alter. AN død 22.9.68 EK 25.1.71 i Vinderup.

Leo teologistuderende i Kbh siden 74, søndagsskolelærer, i menighedsrådet i Absalons sogn. Ruth børnehveleder. Har begge deres stæd i LM. Bor på Vesterbro med deres to børn:

a. Hanna Kamstrup Olesen *16.12.70 på Rigshospitalet

b. Ulla Kamstrup Olesen * 29.9.74 på Rigshospitalet

2. JONNA KAMSTRUP NIELSEN f.OLESEN

Født 29.6.47 i Flynder. Gift 20.7.68 i Sahl kirke med Robert Nielsen, bror til Ruth Nielsen (se under 1)

Jonna er kontoruddannet og kasserer i den kristne fagforening KDF Robert er slagteriarbejder i Holstebro. De er begge engagerede i LM i Vinderup, hvor de bor på Vesterlund med deres søn:

a. Filip Kamstrup Nielsen *1.3.77

5. BENNY KAMSTRUP OLESEN

Født 6.4.52 i Flynder. Gift 9.11.74 i Nørrelandskirken i Holstebro (hvor J.Hvas er sognepræst - og maleren Jens Nielsen udstiller) med Randi Nielsen, syerske, datter af Svend Erik Johannes Nielsen*2.4.30 i Holstebro og Inger Hansine Due Jensen *4.12.28 i Vejle.
Benny er udlært tømrer og har stilling som arbejdsleder på Lundgårds opskæring i Holstebro. Bopæl: Lundgårdsparken 62. Børn:

a. Brian Due Kamstrup Olesen *28.4.78 Holstebro sygehus

1. LENE KAMSTRUP OLESEN g. ANDERSEN Født 29.9.57

Gift 16.7.77 i Sahl kirke (af pastor Storebjerg) med Anders Håhr Andersen * 22.5.53 i Vestkær, Ølgod, søn af Otto Juul Andersen * 30.12.23 Agersnap, Ølgod og Elna Kirstine *7.9.29 Agersnap, Ølgod. Viiede 14.11.50

Anders er gårdejer med fuld besætning og Lene er kontorassistent i Skive. De er begge engagerede i LM. Bopæl: Estvad sogn. Børn:

a. Marianne Håhr Andersen *6.5.80 (yngste skud på stammen?)

5. BRITTA KAMSTRUP OLESEN

Født 5.5.62 Guldfeldtgård i Sahl. Går på gymnasiet i Struer. Bor hjemme. Interesser: sangkor, KFS og LMs ungdomsarbejde. Britta blir hermed "rosinen i pølseenden" blandt Jens Bjerg Olesens efterkommere.

I Nørrelandskirken i Holstebro er syerske Randi Nielsen (d. af fru Inger N., Thorsvej 18, Holstebro) blevet viet til snedkersvend Benny Olesen, Lundgårdsparken 62, Struer (s. af fhv. gårdejer Gunnar O., Lundgårdsparken 8, Struer).

Foto: H. & Kr. Damgaard-Sørensen, Holstebro.

VI Niels Olesen og hustru Ane Margrethe

Fladhede (på jysk: Flåhe')

Billedet udlånt af barnebarnet VIH5 Børge Nielsen

6. Niels Olesen.

Født den 16. marts 1874 i Himmerigshuset. Han er ved faderens død kun to år gammel. Faderen er i kirkebogen nævnt ved fulde navn: Ole Villensgaard Madсен. Faddere: Ane Elisabeth Nielsen, Else Kristensen (en moster fra Fjaltring), Niels Knudsberg og Niels Bertelsen af Bøvling (forældrenes venner).

Niels Olesen blev gift første gang med Ane Margrethe Pedersen, født 8.10.70 i Nees. Hun blev mor til hele børneflokken, men døde 24.3.24 i Fladhede efter gennem længere tid at have lidt af astma.

Niels Olesen var så alene til 1932, hvor han blev gift med Margrethe Nielsen fra Galtmosehus i Vandborg, datter af Andreas Nielsen og hustru Ane Dalgaard Simonsen, født dér 1864 2. aug. Om hendes slægt se det særlige kapitel om DAVIDSENSLÆGTEN s. 59.

16. Marts: Fhv. Gdr. Niels Olesen, Ramme, 60 Aar.

Niels Olesen er født i Bøvling som den yngste af 6 Søskende. Faderen, døde, da han var 2 Aar, og da der var smaa Kaar i Hjemmet, maatte han tidligt ud at tjene, og det var ikke altid lige let for en Hjord-dreng densang. Som 23-aarig forpagtede han Lomborg Præstegaard, som han sammen med sin Hustru drev i 9 Aar. Købte saa et Jordareal fra Ø. Høj i Ramme og byggede Ejendommen „Nørtoft“, men som den dygtige Mand, han var, skulde og vilde han have mere at arbejde med; han solgte „Nørtoft“ og købte den ret store Gaard „Fladhede“, hvor han opdyrkede mange Tdr. Ld. Hede og satte Gaarden op i tidssvarende Drift, bestaaet af sin Hustru og 8 dygtige Børn. I 1939 afstod de Gaarden til en Svigersøn og købte saa en mindre Ejendom ved Ramme St. Niels Olesens Evner og Kræfter blev ogsaa taget i Brug i Sogneraad, Menighedsraad og i andre Sager, og navnlig skal nævnes hans store Tjeneste blandt Børnene i Søndagsskolen og i Indre Missions Samfund.

For nogle Aar siden var Niels Olesen saa uheldig at styrte ned fra et Loft, og siden da kan han ikke færdes saa meget, men er saandsfrisk og god at faa en Samtale med. Han er gift anden Gang 1931 med Margrethe Nielsen fra „St. Katkjær“ i Vandborg. M.

ikke snakkede meget om sit hjem, Himmerigshuset, det gjorde derimod Jens Bjerg Olesen. Han sagde f.eks., at det ikke var hver aften de fik det brød, de kunne spise.

Fra sønnen ANDERS som er død foreligger der ikke svar. Han ernr. 3. Født 7.3. (o4) gift med Sine. En ugift søn har overtaget hjemmet i Vejrum.

Sønnen Johannes skriver: "Margrethe var en god hustru og mor. Ingen kunne have plejet far bedre og ofret sig mere for os børn, end hun gjorde. Vi mindes dem begge med tak - vi fik en arv med hjemmefra, som er langt mere værd end det, som hører jøuen til, en arv som kan sammenfattes i de to ord: Nøjsomhed og Guds frygt."

Jens Noe fortæller, at han var en jævn og meget lun mand. Han havde et mundheld: "Det kan savtens gå". Engang havde de jaget nogle kvier ind på en stubmark. "Her kan de sagtens gå", sagde han. "Ja, hvis der havde været noget græs, sagde knægten.

Han tjente i mange år i Brågård i Lomborg - og han kunne godt lide at fortælle om de pladser han havde haft. Når de sådan var kørt rigtig fast med hestene, "så skulle de blot have æ tyr spændt for, så skulle det sagtens gå." Når han fordrrede grisene kunne han godt gå og sige: "Stil no - stil no - I er manne om det".

Mor fortæller, at han var en flittig, afholdt og respekteret mand. Hendes far Kristian Mogensen satte megen pris på sin morbror og fandt i Fladhede megen støtte. Takken herfor rækkes hermed videre til efterslægten.

Niels Olesen er den eneste af børnene fra Himmerigshuset, jeg har kendt. Jeg kan svagt huske ham som en gammel mild og venlig mand med et smukt stort fuldskæg og en stor personlig udstråling.

Han døde den 10.12.60 i "Solvang" i Ramme.

Sønnen Johannes fortæller, at Niels Olesen

A. OLE BJERG OLESEN

Født 29.9.00 i Lomborg præstegård som ældste søn af en søskendeflok på 8. Gift i Thystrup kirke 8.10.27 med Marie Birgitte Hansen *25.7.03 datter af smed Jens Chr. Hansen * 24.4.1874 i Viverup Overdrev † nov.63 og hustru Sofie *17.9.1873 i Kæderup † aug.22 i Thystrup, gift 16.11.01.

Ole Bjerg Olesen skriver om sit hjem: "Far var Præstegårdsforpagter i nogle år. Mine forældre flyttede så til Ramme, hvor de købte ejendommen "Nørtoft"; herfra gik jeg i Skole til jeg var 14 år, kom så til at gå til Konfirmationsforberedelse i nabosognet Bøvling hos Pastor Rendtorff. Havde derefter Plads ved Landbruget på forskellige gårde, indtil jeg i Efteråret 1923 tog på et kursus på Haslev Landbrugsskole. Derefter fik jeg Plads på Klostergården ved Fakse som Forkarl. Der var jeg i tre år og lærte her min senere tilkommende Kone at kende. Hun var Gårdmandsdatter fra Thystrup. Efter at vi blev gift, købte vi et mindre Landbrug på Jyderup Mark, som vi drev nogle år, hvorefter vi solgte den og flyttede til Herregården Eskildstrup ved Farendløse hos Forpagter Johs. Krarup og var der i 6 år. Vi havde da fået en børneflokk på 4. I 1940 flyttede vi så til Everdrup Præstegård hos Pastor J. Lysholm som Bestyrer og var der til dennes afgang. Så købte vi en mindre ejendom i Nr. Tvede, som vi drev til 1950, hvor vi købte vores nuværende Ejendom her i Køng, som vi stadig bebor, men har nu solgt jorden fra. Børnene er jo voksne, to sønner har vi i Canada. Ældste søn bor i Lundby og datteren i Næstved. Vi har 10 børnebørn og 5 olde-børn:

1. JENS BJERG OLESEN

Født 18.1.29 i Fakse. Gift 29.11.52 i Snesere kirke med Ruth Kristine Jensen *24.6.31 i Snesere, datter af landmand Jørgen Theodor Jensen *11.8.04 i Everdrup †22.2.73 i Snesere, gift 2.7.30 i Snesere kirke med Dagny Cicilie Kristine Petersen *8.2.07.

JBO startede ved landbruget. Han er en slider af rang. Samtidig med at han har drevet et mindre landbrug er han udlært smedesvend og arbejder nu på en fabrik, som bygger maskinkraner, for tiden på skiftehold. Jens er aktiv grøn spejder og mener stadig, at han kan løbe dem trætte. Ifølge datteren, så slægter han ikke bedstefaderen, men dennes bror, Jens Bjerg Olesen på, altså har han temperament. Familien bor Lurdbý Hovedgade 155. Børnene er:

a. GRETHE BJERG OLESEN g. CHRISTIANSEN

Født 4.12.53. Gift i Herlufsholm 9.7.77 med fabriksarbejder Jan Erik Christiansen * 26.10.52.

Grethe er uddannet bankassistent. Parret bor i Næstved.

1. Rikke Kristina Christiansen * 17.4.79

b. MARIANNE BJERG OLESEN

Født 10.9.55 . Gift 27.6.77 i Herlufsholm kirke med Ib Munk Sørensen * 28.11.50 i Tirstrup, søn af abmd. Rasmus Munk Sørensen *29.5.22 og hustru Vera Elisabeth Sørensen * 10.6.23. Viede 5.12.43 i Feldballe kirke.

Marianne, som er uddannet smørrebrødsjomfru, er en livlig og veltalende pige, eller rettere sagt, kone. Ib hører til de mere stille. Han er gravemester hos entreprenørfirmaet Årsleff i Århus. De to traf hinanden på Oscars cafeteria i Rønde, og det var, hvad man kalder "kærlighed ved første øjekast". Marianne var da elev på Rønde Højskole.

Marianne fortæller, at hun var fars øjsten: "Vi havde en lykkelig barndom. Der var altid mad nok på bordet, og vi fik en god, fast, kristen opdragelse".

Parret har siden 1980 boet i Stabrand, en lille landsby, som ligger lige op ad Tirstrup lufthavn, og som under krigen blev evakueret af tyskerne for at give plads til lufthavnen, hvilket stadig sætter sine spor. Børn:

1. Annemette Munk Sørensen *14.8.77

2. Jens Ole Munk Sørensen *24.12.79 Døbt i Tirstrup kirke.

c. MOGENS BJERG OLESEN

Født 15.9.58. Gift 4.5.79 med revisorassistent Anne Birgitte Andreassen
* 18.3.58.

Mogens er specialarbejder. Parret bor: Ibsvej 1, Lundby.

1. Pia Bjerg Olesen * 16.9.79

d. OLE FLEMMING BJERG OLESEN

Født 28.3.62. Kokelev på hotel Hvide Hus i Køge

e. JØRGEN ERIK BJERG OLESEN

Født 28.8.63. Gartnerelev. Bor hjemme.

Jørgen Mogens Flemming
Grethe Ruth og Jens B.O. Marianne

Ole Bjerg Olesen og Marie før og nu

Anne og Mogens

Grethe og Jan

2. HENNING BJÆRG OLESEN

Født 20.5.31 Gift med Anne. Udlært tømrer. Emigrerede i 1957 til Canada og bor i Edmonton, en by med mange danskere. Interesser: går bl.a. på jagt i bjergene.

a. VIBEKE født i Danmark. Vår 3 år da forældrene rejste ud. Gift og har sønnen:

1. Dean

b. Mark født 17.8.63

3. NIELS ERIK BJÆRG OLESEN

Født 25.8.35. Tjente først på landet. Emigrerede så sammen med broderen. Han er i dag havnearbejder i Vancouver, men skæbnen har vist ikke været ham alt for blid. Bl.a. blev han meget hårdt kvæstet ved et fald ned i bunden af et skib gennem en løs skibsluge for nogle år siden.

4. HERDIS MARGRETHE OLESEN gift JØRGENSEN

Født 2.2.40 Gift med manufaktur ekspeditent John Jedig Jørgensen (den 11. 8.62) *24.2.39 i Næstved, søn af gartner Th. Jørgensen og Stella Jedig. Navnet Jedig er af italiensk oprindelse.

Herdis er en livlig og interesseret husmor, hjemmeløbende. John er ivrig hjemmeværnsmand. Bopæl: Trekanten 56 i Næstved.

a. HENRIK *15.10.63 i Herlufsholm.

Går i 3.g. Interesser: Roning, spejdnig.

b. LARS *10.8.65 i Næstved.

Går på handelsskole med henblik på HH

c. CARSTEN *21.12.71 i Næstved

Interesser: fodbold og som sine brødre grøn spejdnig.

Herdis og John J. Jørgensen.

Henrik

Carsten

Lars

B. (GJERTRUD) MARIE OLESEN gift NOE.

Født 17.5.20 i Nørtoft i Ramme. Gift 8.10.26 i Ramme kirke med Hans Christian Noe *4.4.99 V.Agergård i Flynder, søn af Jens Noe Jensen og denne 1.hustru, Karoline Johansen, lærerdatter fra Højer og enebarn. Hun skal efter sigende have haft sin andel i, at Jens Noe, som kom fra et grundtvigsk hjem, blev vakt i IMs retning. Til oplysning for efterslægten har Hans til mig fortalt om sit liv på bånd. Han fortæller blandt andet, at Jens Noes "Jakobskamp" fandt sted ved en bro. Denne bro ville han ikke passere, inden han havde fred med Gud. Denne hændelse har angiveligt fundet sted i Busches tid i årene kort før Hanses fødsel. Jens Noe med det grundtvigske gemyt blev livet igennem en trofast støtter af IM. (Om hans slægt se videre under II B 6)

Hans har tjent hjemme i Blåbjerg, i Havballe og i Houe i Ml.Kirkeby hos Anton Byskov. Han købte i 1926 Breddam i Lomborg. Ifølge overleveringen stod han og manglede en kattekillling og tænkte, at den kunne han vel få på Fladhede. Niels Olesen var jo en bror til Jens Bjerg Olesen. Første gang lykkedes planen ikke, idet Marie ikke var hjemme - men senere lykkedes det. De blev i alt fald gift og fik en børneflokk på otte, som til dels er vokset op i Breddam.

Men Hans ønskede noget mere at rive i - og familien flyttede derfor, selv om det var svært for Marie og børnene at løsrive sig fra Ramme, til Vandborg, hvor Hans købte Nørgård efter Mathias Kastberg Mathiasens enke i 49.

I Vandborg begynder en ny epoke for familien. Og det gør der også på nabogården Blåbjerg. Det blev til godt naboskab, som varer. Mange gange hjalp de os, når det kneb. Hvis vi skulle til halslæge i Holstebro, så kørte Hans i Forden.

Nørgård var en stor og noget forsømt gård. Og der måtte en stor indsats til af både Hans, folkehold og børn - og indsatsen bar frugt. Nørgård er i dag en veldrevet og velbygget gård. Drevet af sønnen Jens.

Marie er en stilfærdig kvinde med det dybe vand. Hun var myndig og med denne stille myndighed regerede hun hus og hjem. Sjæleligt var hun stærk. Legemligt ikke, idet en leddegigt plagede hende stærkt.

For mig er det stadigvæk sådan, at de to søstre? Maggi og Marie er indbegrebet af Olesen-slægten - vel, de er forskellige af psyke, men hver for sig repræsenterer de en del af den verden, som for os udgjorde denne slægt, sådan som den er blevet malet os for øje gennem mors fortælleevne.

Hans var en gemytlig husbond. Tjenestefolkene gik, som de var hjemme. Kom de sent hjem, forsynede de sig blot i spisekammeret. Men det var et sted, hvor der blev arbejdet, og Hans gik selv foran. Det er vist ikke for meget at sige, at Hans sled sig selv op. Selv om hofteskålene var slidt op, så kom han susende i gummisko med korn til hønsene. Hans var også utrolig "pårrer". Jeg har mange gange set ham bøje sig for at samle et stykke skåret roe op af grebningen og kaste det over til svinene. Hans kunne ikke undvære landbruget. Efter at han og Marie flyttede til Vandborg kirkeby, cyklede han hver morgen til Nørgård og hjalp til.

Hans var i en periode samfundsformand i Vandborg. Dagligliv og kristenliv var han og Marie fælles om. Når Hans holdt husandagt, så var højtidsstenen lagt an. Hans havde den ejendommelighed, at han læste bogstavret, hvilket sikkert skyldtes manglende skolegang.

Den sidste tid for Hans og Marie har ikke været let. De er på plejehjemmet i Bækmarksbro. Det har været svært for Marie at opgive alt det, som en hjemmets kvinde forstod. En lammelse har gjort, at Hans intet kan. På en måde står Hans og Marie nok som et udtryk for det gamle - mon ikke der i de fleste hjem er en brydning mellem gammelt og nyt - men hvem siger at det nye er det bedste?

Børnene har alle gode kår. De har hjemme fået et fast rygstød og en arv, som de har forvaltet på forskellig vis.

1. ANNA MARGRETHE NOE gift BJERG

Født 15.9.27 i Breddam, Lomborg sogn, gift 10.9.48 i Lomborg kirke med landmand Erik Pedersen Bjerg *21.6.21 i Skærtøft, Vandborg (om hans slægt se unbroderen Kristen Brun Pedersen Bjerg, A7).

"Søster", den ældste af flokken gik i Lomborg skole og har lært husgerning ude og hjemme. De købte samme år, som de blev gift, ejendommen Vindbjerg i Ramme. Erik har siden 69 været ansat som lagermedhjælper ved LAG i Klinkby. Fra 1962 - 70 medlem af sognerådet. Medlem af menighedsrådet samt formand for skolekommissionen.

Erik er en god sanger og jeg har flere gange opfordret ham til at søge en kirkesangerstilling - men han har hver gang sagt nej.

Søster og Erik - synes vi andre - forvalter i det hjem de sammen har skabt på en god måde deres egen hjemlige arv.

a. GERHARD BJERG *24.9.49 i Vindbjerg. Tog i 73 realeksamen i Nr. Nissum. Handelseksamen i Lemvig 1974. Var ind til sin død 13.9.76 revisor i Holstebro.

b. KAREN MARIE BJERG *31.10.50 i Vindbjerg. Gift med Svend Erik Sørensen * 28.11.47 i Humlum, søn af fisker Kristian Sørensen og h. Rosa Kynde Kristensen.

Karen Marie tog studentereksamen 71 i Holstebro og er siden 73 uddannet sygeplejerske på Rigshospitalet.

Svend Erik gik i skole i Humlum. Blev udlært som skibstømrer 1970 på Struer skibsværft og har siden 74 været stud.tech i København.

De bor Rødlersvej 46 Nivå med deres søn:

1. Simon Bjerg Sørensen *26.3.78

c. RAGNHILD BJERG *8.11.53. Gift med Niels Kristian Gregersen, Lemvig. Efter at have taget realeksamen i Lemvig tog Ragnhild 70-71 på Nr-Nissum Højskole. Var ca 1 år medhjælper på Amtssygehuset i Gentofte. Hun begyndte sin sygeplejeuddannelse 1973 på centralsygehuset i Holstebro. De bor Kobberupvej 39, Mejrup med deres to børn:

1. Winnie Bjerg Gregersen *30.7.75

2. Kennet Bjerg Gregersen *30.12.79

d. BIRGIT BJERG

Født 11.10.58 i Vindbjerg. Bosat i Struer. Arbejder i køkkenet.

e. TORKILD BJERG

Født 23.9.63 i Vindbjerg. Gymnasieelev Lemvig. Bor hjemme.

f. FLEMMING BJERG

Født 6.2.67. Bor hjemme

Betty, Ella, Niels, Edith, Gerda, Jens, Linne og Sø:
Hans Noe og Marie Olesen VIB.

JENS NOE (født JENSEN)

Født 20.6.29 i Lomborg. Gift 14.4.62 i Vindum kirke med Meta Andersen *16.4.35, datter af Anine *26.9.93 †16.5.76 (gift 12.11.12) med Frederik Andersen *29.6.90 † 4.4.79 i Bjerringbro, landm. Vindum Stenhuse.

Jens Noe gik i Lomborg skole. Har lært landbrug hjemme og ude, har bl.a. tjent hos Otto Pedersen, St.Krogsgård i Gudum og hos Ejvind Olesen i Galmstrup 48-49. På landbrugsskole i Haslev 50-51.

En hel del år kikkede Jens ikke til den side, pigerne var, men da han traf Meta, fik han øjnene op. En grundlovsfest arrangeret af KFUM/K skal have skylden. Hvorfor ikke nævne det positive i en tid hvor M/K (desværre) får skyld for så mange ting?

Meta, som kommer fra et hjem, der har sluttet sig til Evg. Luth. Miss - særlig kendetegnet ved deres sammenhold og deres strengekor - synes at være faldet godt til i Vandborg. Hun tar med et smil arven op som kone i Nørgård. Meta har dygtiggjort sig som husmor hjemme og ude. Hun var, da hun traf Jens, pige på Missionshotellet i Lemvig.

Jens har været formand for KFUM/K, en tid, som jeg husker som en god og stabil periode for arbejdet. Han er endvidere for 2. periode medlem af menighedsrådet og kirkeværge, men afvandringen fra landet og andre ting har gjort, at kirkelivet må trives under ændrede forhold i Vandborg.

- a. Marie Noe * 15.1.63
- b. Kirsten Noe * 20.1.64
- c. Lillian Noe * 6.3.65
- d. Helene Noe * 30.7.66 Elev på N.Nissum ungdomsskole 1981.
- e. Hans Kristian Noe * 6.2.68

Yngste slægtled
i Nørgård, fra
venstre:

Marie Kirsten
Lillian H.K. Helene

KAROLINE NOE gift HANSEN

Født 21.4.31 i Lomborg. Gift på Grønland med Aage Kirkeby Hansen, dengang depotbestyrer for KGH.

Linne er uddannet sygerplejerske i Danmark og har gennem mange år virket som sygeplejerske i Julianehåb, hvor de bor, dvs. børnene flytter efterhånden til syddanmark for at få en uddannelse.

- a. Jette Kirkeby Hansen * 23.2.60
- b. Hanne Kirkeby Hansen * 4.4.61
- c. Robert Kirkeby Hansen * 10.3.65
- d. Jesper Kirkeby Hansen * 4.10.66

Fra sølvbrylluppet
 Fra venstre:
 Ebbe Mogens
 Jette K.V. Lise
 Søren Betty Uffe

4. BETTY NOE gift CHRISTIANSEN

Født 10.11.32 i Lomborg. Gift 3.12.55 i Vandborg kirke - det var pastor Christensen der smedede dem sammen - med Knud Verner Christiansen *19.11.32 i Vandborg, søn af landmand David Christiansen og hustru Stinne. Hans farmor er Ane Davidsen *15.11.1860 datter af David Jensen (Smød) i Klinkby, hvormed vi er inde i den tidligere nævnte Davidsen-slægten. (Jysk Slægtsforskning, 1973)

Knud Verner er udlært maskinsmed i Lemvig og boede en tid hos Gerda og Frederik på Fjordlyst. Den 1.5.55 overtog han smedeforretningen Storbjergvejle, Bowling. En velanskreven forretning med en del ansatte, hvor han til stadighed eksperimenterer med patenter for sig selv og andre. Knud Verner synes at have taget faderens fine væsen i arv. Jeg husker David Christiansen som en dygtig søndagsskolelærer og en mand med visdom og personlighed.

Knud Verner spiller violin og er som sine søskende meget musikalsk.

Betty: - det er vanskeligt kort at yde hende fuld retfærdighed. Hun har en hel del af moderens stilfærdige væsen - og nok også hendes viljestyrke. Trods det, at hun siden sin ungdom har været hårdt plaget af leddegigt, så er hun hjemmeløbende husmor - foruden at hun passer forretningens kontorarbejde.

Betty fortalte forresten en sjov historie. Det var en gammel kone fra Bevling, som havde hørt at hun var en Olesen og derfor sagde hun til hende: "Sig mig - er du også så galsindet?"

En historie, som kunne tyde på, at der her og der i slægten findes nogen med lidt for meget adrenalin i blodet. Men Betty er i alt fald ikke galsindet.

Hvad børnene angår, så er det særdeles interessant, at de i sig forbinder arven fra de fire slægter, som vi her beskæftiger os med: A) Himmerigshuset B) Davidsen-slægten fra Thy C) Jens Mogensens slægt fra Hygum og D) Jens Noe i Blåbjerg. Så her skulle vi kunne vente os store ting:

- a. Mogens Noe Christiansen * 26.11.56 udlært maskinsmed
- b. Ebbe Noe Christiansen * 9.12.58 udlært maskinsmed
- c. Jette Noe Christiansen * 23.1.60 udlært revisionsassistent
- d. Lise Noe Christiansen * 24.1.61 kontorelev
- e. Uffe Noe Christiansen * 12.9.70
- f. Søren Noe Christiansen * 1.8.74

5. GERDA NOE

Født 16.4.34 i Lomborg. Papirløs med Egon Åke Andreasson * 09.03.34 i Landskrona.

Gerda synes at have alle det klassiske sygeplejerskeideals dyder - men det blev en svensker, som blev den foretrukne. Åke er uddannet elektriker og arbejder inden for sit fag i Sverrig.

Gerda og Åke bor Degnehusene 15, Albertslund, med deres søn:

a. Kasper Noe Andreasson * 2.3.73

7. EDITH NOE gift PETERSON

Født 18.6.37 i Lomborg. Gift 10.4.74 i Svenska Gustafskyrkan i Kbh. med Per Inge Petterson * 16.4.37 i Misterhult, Sverrig, uddannet som ingeniør, ansat under WHO som coordinator af den tekniske side af hjælpearbejdet.

Per er en farverig personlighed, som må opleves - han synes at kunne lide at bo i Danmark - og Ediths livlige temperament.

Edith har haft plads i huset bl.a. i Blåbjerg. Hun er læreruddannet fra Nr. Nisum Seminarium og har siden virket som lærer i folkeskolen. Hun og Per bor: Vridsløsestræde 11, Albertslund, med deres lille pige:

a. Kajsa Ji Noe Petterson * 26.2.76

6. NIELS ORLA NOE

Født 26.1.36 i Lomborg. Gift i Nr. Nisum kirke med Jytte Christensen * 12.4.42, datter af Karen og Karl P. Christensen, udd. lærer Nr. Nisum 1965.

Med hensyn til intellektet synes Niels at have arvet nogle af de karakteristika, som der forud er peget på i Olesen-slægten. Allerede i skoletiden kunne han knap nå at spise, før han kastede sig over avisen. Han er læreruddannet fra Nr. Nisum, hvor han havde historie på linje. Han har altid været meget engageret i historiske og politiske spørgsmål og har i flere år siddet i Struer byråd i Venstres gruppe. Ansat som lærer i Struer. Bopæl: Sarpsborgvej 112.

a. Karl Peder Noe * 29.12.63

b. Hans Ole Noe * 10.11.65

c. Dennis Noe * 4.7.68

d. Henrik Noe * 9.5.75

8. ELLA NOE gift POULSEN

Født 1.4.42 i Breddam i Lomborg. Gik i Vandborg skole. Gift 1.6.68 i Vandborg kirke med Jens Ole Poulsen * 20.10.43 Grønnestrånd, Kollerup, søn af Grethe Marie Johanne Thomsen * 23.9.21 og Harald Poulsen * 15.11.16.

Uddrag af en prædiken fra Sexagesima søndag 1980: (Om den automatiske sæd)

"Jeg husker det, som var det i går - et besøg på nabogården, hvor min kusine Ella boede. Ella var en stor og stærk og klog pige, en nydelig pige / hun minder ikke så lidt om dronning Margrethe.

Jeg så umådelig op til hende. Hun var nemlig suveræn i skolegården. Drengene kunne hun let sætte i respekt.

Men der var nu et punkt hvor hun ikke var så fornuftig. Hun havde nemlig fået nogle læggekartofler af sin far / og dem havde hun sat nede mellem havens træer - og for at det skulle være rigtig godt, så var de sat i aske. Men hun kunne ikke forstå, at de ikke kom op, så vi gik ned og gravede dem op for at se, om det blev til noget med spiringen. Og hvis hun har gjort det hver dag, så er det ikke så mærkeligt, at de ikke kom op."

Ella er den sidste i flokken - og jeg vil lade hende være eksponent for den. Hun var måske den vi så mest op til. Børneleg, hvor hun førte an, var godt og trygt. For os i nabogården stod der en særlig glans om det at komme til Nørgård. Især husker jeg, hvordan Hans og Marie hver år til jul samlede familiens børn fra Skærtøft, Paulinus Nielsens og Blåbjerg m. fl.

Nu er vi spredt for alle vinde, men Ella synes at have taget alle disse gode egenskaber - som ikke blot skyldes gode kår, men må skrives på arvekontoen - med sig til den store by og til sin arbejdsplads. Hun er uddannet som økonoma i 1965 og har siden 1.4.76 været økonoma på plejehjemmet Johannesgården i Brønshøj.

Jens Ole er uddannet som politibetjent og har siden 1.5.70 været kriminalassistent i tilsynet med udlændinge i København, hvor de bor: Løvetandsvej 56 i Brønshøj med deres søn:

Peter Noe Poulsen *20.1.70

Ella Noe.

Martha og Chr. Olesen

Elin, Esther, Inga, Hanne og Grethe (rækkef.?)

Martha Særkær Kjelder og VID Anton Christian Olesen

D. (ANTCN) CHRISTIAN OLESEN

Født 6.5.05 i Lomborg præstegård. Gift 10.12.30 i Vandborg kirke med Martha Særkjær Kjelder (søster til Ejvinds kone Metha se V H)

Chr.Olesen fortæller: Da jeg var 10 år købte mine forældre Fladhede i Ramme. Det var en ret stor gård, og arbejdede nok til os børn. Min sidste barndom og det meste af min ungdom blev så i Fladhede.

Efter et par pladser på omegnens gårde, købte jeg ejendommen Laulund i Flynder og giftede mig i 1930 med Martha Kjelder fra Grønbjerg i Vandborg. Vi fik fem piger, har altid haft det godt og vi bor her endnu.

Efter hvad der fortælles i familien er Chr. Olesen en knusendes dygtig landmand. Deres fem børn er:

1. ANNA MARGRETHE OLESEN gift BLÆSBERG (BLÆSBJERG?)

Født 18.11.31 i Flynder. Gift 18.11.51 (på 20-årsdagen) i Flynder kirke med Jens Nygård Blæsberg * 30.3.25 i Flynder, søn af Niels Nygård Blæs - bjerg gdr Foelbæk (1.h. Marie Knudsen Grønne/ Bedsteforældre: FF Knud Blæsbjerg FM Edel / MF Knud Grønne MM Ane).

Niels Nygård Blæsbjerg * 17.5.1880 i Gørding + 11.2.59 i Flynder. Gift 2.g. 1922 i Gettrup kirke med Petrine, født der 2.12.1885, + 10.12.27 i Flynder 42 år gl.

Ifølge telefonbogen er Jens gdr. Sdr.Kvistgård i Fabjerg. Deres børn:

- a. Jens Christian Blæsbjerg * 5.2.55
- b. Ella Blæsberg * 24.10.61
- c. Peter Nygård Blæsberg * 5.5.68

2. JOHANNE MARIE OLESEN gift JENSEN

Født 14.1.34 i Flynder. Gift 23.11.57 i Flynder kirke med Jerslev Kristian Jensen, søn af Simon Jensen * 13.1.92 i Bøvling + 18.8.57 i Flynder, gift 1918 med Jenny Anne Kirstine Blæsbjerg * 22.1.89 i Bøvling + 14.9.38 i Flynder, 49 år gl. Bedsteforældre FF J.C. Jensen, gdr Bøvling * 7.2.1851 FM Dorteia Fabricius * 19.4.56 / FFF Jens Gammelgård, Bøvling (måske slægtsskab med den så ofte i forhistorien nævnte husmand og rebslager, Jens Gammelgård Anania Bechs 2. mand) FFM Maria Christensen FFM Peder Christian Fabricius født i Flynder FMM Maren // MF Knud Blæsbjerg, Bøvling

Jerslev har overtaget hjemmet "Ø.Toft" i Flynder, hvor de bor:

- a. Ole Jerslev Jensen * 19.10.58
- b. Erik Jerslev Jensen * 17.4.60
- c. Jytte Kirstine Jensen * 8.9.63
- d. Henrik Jerslev Jensen

3. INGA OLESEN

Født 1.2.36 i Flynder. Nysproglig student Rønde karsus 1955, lærereksamen Århus Seminarium 1960. Ansat ved Århus komm skolevæsen 60-65. Årskursus i pædagogik og psykologi på DLH i Kbh. 65-66. Ansat som lærer ved Ballerup kommune 1966, iflg borgmester K. Burchardt "langhåret abekat og rendestens-underviser!" (uha den borgmestster kender vist ikke Olesen-slægten)

4. ESTHER OLESEN gift JENSEN

Født 4.5.39 i Flynder. Gift 23.11.57 med Peter Vestergaard Jensen * 1.5.27 i Klokkeholm, søn af gdr. Chr. Jensen i Vestergård * 4.3.94 død dér, g 1919 m. Kirstine * 24.1.97.

Peter og Esther driver gården Meltøft i Ramme, som ligger i nærheden af Fladhede. De har datteren:

- a. AnneMarie Vestergaard Jensen * 8.4.70 i Ramme

5. ELIN OLESEN gift LUND-THOMSEN

Født 3.12.44. i Flynder. Gift 17.7.65 i Flynder kirke med cand. merc. lektor Steen Lund-Thomsen *25.5.43 i Kolding, søn af repræsentant Hans Hugo Lund-Thomsen * 2.10.16 i Haderup og hustru Kirstine Marie Jensen * 8.10.18 i Knebel.

Elin skriver: 61 - 63 Nyspr. studentereksamen fra Rønde kursus. I 65 3-spr. korrespondenteksamen fra Handelshøjskolen i Århus. 65 -75 erhvervsarbejde som korrespondent og sekretær. 1975-80 Cand.interpret. (= den autoriserede tolke- og oversættereksamen) i spansk fra Handelshøjskolen i Århus. Siden 1977 har jeg været deltidsansat undervisningsassistent på HHÅ.

Min lidenskab er: Opdræt og ridning af islandske heste. Vore børn er:

- a. Lars Lund-Thomsen * 18.10.66 i Århus Bopæl: Dyrehave-vej 3, Skjærring.
- b. Lotte Lund-Thomsen * 1.1.68 i Højbjerg

E. JOHANNES OLESEN

Den fjerde af børnene i Fladhede. Født 19.10.08 i Nørtoft. Døbt 25.10. i Ramme kirke. Johannes skriver:

Jeg tjente hos søster Marie og Hans Noe i Breddam og senere hos Inger og Jakob Noe i Portgård i Nr. Nissum, hvor også Sidsel Marie, som senere blev min hustru, tjente, og vi har hørt til familien siden, sidst på V. Ryssensten, hvor vi var 6 karle, 2 røgttere, 3 tjenestepiger, 8 børn + herskabet! I dag er begge gårde sammenlagt og ca 3 faste folk på hele herligheden - er det et landmandsliv?

Jeg er gift 5.1.34 i Bøvling kirke med Sidsel Marie Andersen, født og opvokset på ejendommen Kloster i Bøvling, Hendes forældre var Johanne og Mads Andersen. Efter et ophold på Hoptrup Højskole - i forstander Kildebys tid - købte vi Kloster i Bøvling (1934), hvor vi boede en årrække, indtil vi i 47 flyttede til Aulum, i 1953 igen til Lomborg, til Nr. Ravnsbæk, som Arne overtog i 66, hvor vi købte en mindre ejendom, Moselund. Så jeg er trods de 72 stadig landmand. Det er vist godt at blive ved sit længst muligt. Den ældste af vores fem børn er:

1. ALFRED OLESEN

Født 16.12.34 på Kloster i Bøvling, døbt 6.1.35 i Bøvling kirke. Gift 14.8.71 i Sunds kirke med Elly Hedegård datter af Elly Mildred og Carl B.J. Hedegård, Pilevej 18, Sunds.

Alfred er landbrugsuddannet og driver Ml. Romby i Rom sogn. Elly er sygeplejerske og arbejder på Lemvig Sygehus. Deres børn:

- a. Johannes Olesen * 18.6.72
- b. Karl Peder Olesen *20.3.75

2. ARNE OLESEN

Født 25.3.37 på Kloster i Bøvling sogn, gift 17.12.66 i Rom kirke med Anna Maria Pasgaard datter af Maria og Adolf Pasgaard i Rom.

Arne var på Nr. Nissum Ungdomsskole 53-54. Tjente hos Hans Noe, Nørgård i Vandborg fra 58-60. Engageret i KFUM/K og i håndbold. Haslev Landbrugsskole 60/61, fodermester hos Jens Østergård, Rindum 64-65 og overtog så hjemmet Nr. Ravnsbæk 1.10.66. Gården er gammel, nævnes allerede i 1516: Rauffnsbeck. De har sønnen:

- a. Torben Olesen * 1.10.69

3. NIELS OLESEN

Født 22.1.42 i "Kloster", Døbt 15.3. i Bøvling kirke. Gift 4.4.69 i Gimsing kirke med Helle Klara Wedel Andersen * , datter af Nelly og Svend W. Andersen.

Niels skriver: Efter endt uddannelse som maskinsmed har jeg sejlet en del år som maskinist ved DFDS. Som sømand kom jeg ofte i de danske sømandskirker rundt omkring i verden, og det var sømandspræsten i Hamborg, der opfordrede mig til at søge ind ved Dansk Sømandskirke. I 1969 blev jeg udstationeret

medarbejder ved kirken i London og i 77 flyttede vi til antwerpen i Belgien, hvor vi stadig er.

DSKs landssekretær, Åge Jensen, siger om Niels Olesen: " en meget,meget dygtig medarbejder, men også meget selvstændig."

- a. Lars Esben Wedel Olesen * 23.2.69
- b. Charlotte Maria Wedel Olesen * 9.10.72
- c. Martin Alex Wedel Olesen * 17.7.78

4. ELISABETH OLESEN

Født 10.9.46 i Ø. Gammelgård i Bøvling og døbt i Bøvling kirke.

Elisabeths gudmor ved den lejlighed var Maria Noe i Nørgård, hvor hun ofte har været på ferie. Elisabeth skriver:

"Jeg er uddannet sygeplejerske på Holstebro sygehus. Efter uddannelsen et par år i Norge på Kristianssand sygehus, senere nogle år i Skanderborg og så igen Holstebro, hvor jeg har købt hus og befinder mig godt, da jeg altid har været vestjyde."

5. KARL CHRISTIAN OLESEN

Født 5.1.50 i Sandgård, Aulum, og døbt i Aulum kirke.

Karl Christian er udlært som bygnings- og maskinsmed i Rom og bor også der. Arbejder for tiden på fabrikken JELAU.

Alfred Arne Niels
Elisabeth Karl Chr.
Sidsel Marie og Johannes

Ernst og Marie Olesen
se næste side

F KRISTIAN ERNST OLESEN

Født 7.10.12 i Nørtoft i Ramme sogn. Gift 4.dec 42 af pastor Bjerg i Vandborg kirke med Johanne Marie Pedersen Bjerg * 18.4.16 i Skærtøft (se VI G)

Ernst Olesen gik i skole i Ramme, lærte landbrug hjemme og ude, drev 42-54 fødehjemmet og købte derefter V.Kvolsbæk i Møborg, hvor han og Marie har haft gode dage. Deres sønner er:

1. HENNING OLESEN

Født 2.3.44 i Nørtoft. Gift 20.5.67 i Møborg kirke med Bente Marie Witte * 29.7.46 i Gudum, datter af gdr Hans Witte * 17.10.13 på Als og hustru Elna Kallesøe * 3.11.19 i Tørringhuse.

Bentes aner er: FF Chr Witte, Landpost i Nordborg FM Johanne / FFF Hans Witte, abnd Nordborg FFM Martha / FMF Nikolaj Christensen, fisker i Hygum FFM Karen // FM Magnus Kallesøe, tømrer i Engbjerg gift med Cecilie.

Bente gik i skole i Gudum og Møborg, uddannet i husgerning hjemme og ude. Arbejdede 65-66 som monitrice for B&O i Lemvig og var derefter indtil giftemålet syerske i Ikast.

Henning gik i skole i Ramme og Møborg, var 59/60 på Nr.Nissum Efterskole (slutningen af forstander Christensens tid), har tjent hjemme og ude og var vinteren 66/67 på Hammerum Landbrugsskole. Købte 67 statsejendommen "Nyvang" i Flynder, og overtog i 74 V.Kvolsbæk.

- a. Jørgen Olesen * 28.4.67 i Holstebro
- b. Mogens Olesen * 9.11.68 i Holstebro
- c. Kirsten Olesen * 2.9.71 i Lemvig
- d. Ernst Olesen * 11.7.73 i Lemvig (det er aldrig for sent at kalde op)

2. GUNNAR OLESEN

Født 3.12.49 i Nørtoft. Gift med Ane Vejerskou.

Gunnar "har let ved bogen" og er cand.scient.pol. fra Århus Universitet. Han og Ane bor i København, hvor han er konsulent for FN

Kristeligt Dagblad

Mandag 15. marts 1982

Kronik

Af Gunnar Olesen

Den store krise i vor tid er, at verden er gået af lave, skriver sekretær Gunnar Olesen, FN-forbundet i kronikken. - At historiens eksprestog bruser frem med defekte bremses, mens førsteklasespassagererne lever i sus og dus, trods den stigende bekymring på anden klasse og den evige ballade på tredje. Hvordan gør vi vort eget samfund og rumskibet Jorden mere overlevelsesdygtigt? Hvad vil det sige, at vise ansvarlighed overfor verdenssamfundets dårligst stillede.

Oppe mod nord på rumskibet Jorden ser man Danmarks grønne have med de bøgelyse pær som en flok små forvirrede skuder, ankret op under Jyllands stovte bro. Landet som er vort. »Du puslingeland, som hygger dig i smug, mens verden brænder om din vugge«,

sang Jeppe Åkjær.

Nu er der kommet disharmonier i de glade sange hos vi fem millioner små velfærdsdanskere, godt og vel en promise ud af rumskibets befolkning. »Velfærden slår revner i fattigfirsene« hedder det, mens der ude fra den store verden lyder ilde-

varslende toner om, at »Verden kan forvente en problemfyldt overgang til det 21. århundrede, hvis der ikke snart ydes en anderledes indsats over for udviklings- og miljøproblemerne«. (Fra den amerikanske Carter-regerings »Verden 2000«-rapport).

det europæiske menneske med sit tekniske snilde og økonomiske talent via beherskelse af naturen og resten af verden har fået sat en udvikling i gang, som går stærkere end dets moral og intelligens kan styre. Over- og underudvikling er de to sider af denne fejludvikling blevet kaldt. Overudvikling i den nordlige del af verden, hvor produktionen i almindelighed har nået et niveau, der gennem ressourceopbrug og forurening truer med at save den gren over den selv sidder på, medens produktionen af odelæggelsesmidler sætter spørgsmålstegn ved selve overlevelsen. Underudvikling i den 3. verden, hvor tre fjerdedele af menneskene lever, for en stor dels vedkommende i nød og sult.

U-landenes fattigbefolkning har god grund til at føle sig som et offer for den hi-

MARGRETHE (MAGGI) NIELSINE OLESEN gift BJERG

Født 27.3.13 i Nørtoft. Gift i Ramme med Kristen Brun Pedersen Bjerg * 24.10.13 i Skærtoft, søn af gdr Mads Pedersen Bjerg * 17.4.1868 i Ulvtanghus i Engbjerg og hustru (i 2. ægteskab) Karen Lisby Jensen * 4.8.1882 i (S.Lisby?) i Fjaltring, datter af tømrer Christen Brun Jensen og hustru Johanne Marie Pedersen Lisby.

Kristens farbror er den musikalske og afholdte lærer P.K.P.Berg i Hygum, som bl.a. udgav en fremmedordbog. Død 1907 på Frederiks hospital, Københ. Kristens farfar er husmand Peder Madsen Berg *26.2.1821 i Ulvtanghus i Engbjerg (søn af husmand Mads Pedersen Berg og hustru Karen Jørgensdatter) og farmor, Bodil Kjerstine Pedersen * 15.11.1830 i Mariboel, datter af Peder Christensen * 1795 og hustru Kirsten Nielsdatter. Bodil K.P. er født 2 år før Peder Christensen bytter gård med Jens Larsen Klinkbye. Kristen Brun er med andre ord efterkommer af førnævnte P. Christensen og med i dennes slægtsbog.

Maggi gik i Ramme skole og tjente derefter bl.a. i Skidengård hos Erik Skov og i Ilvad i Bøvling. I 38 forud for brylluppet tog hun på Haslev Højskole. Kristen lærte hun at kende hos Marie og Hans i Breddam. Kristen gik i Vandborg skole, var 35-36 på Tommerup højskole og overtog hjemmet med i 39.

Skærtoft ligger i den nordlige ende af Vandborg. Dette hjem har en særlig plads i vores bevidsthed. Her mødtes vi med Olesen-slægten.

Hvordan fanger man et hjemms atmosfære og ånd ind på et stykke papir? Det er en syntese af mange ting: beliggenheden, udhus og stuehus bygget sammen - Maggis ligefremme hjertelighed og gæstfrihed - overtonerne i hendes stemme - Kristens altid smittende humør.

Dette hjem skal her stå som et eksempel på, at et hjemms værdi og karat ikke er afhængig af td.hartkorn.

Her voksede en god børneflokk op, syv, hvoraf to par er tvillinger. Det siger noget om hjemmet, at det virkede som en magnet på ungdommen, her kunne kammeraterne lide at være - her var frihed og her var liv og glæde.

Kristen tjente i sine unge dage på de store gårde, og det har siden ligget i blodet på ham. Han kunne lide at være, hvor det skete noget. Han var ikke særlig kraftig at se på, men han var en slider. Når han skulle læsse møg, så tog han ikke de store grebfulde, men det blev til noget, møget nærmest fløj af sted. Når Kristen kom på binderen en varm høstdag, så virkede det næsten som tryllerri. Han slog ikke hestene, men han havde magt over dem. Måske lå hemmeligheden i nogle bestemte lyde, som han udstødte under første omgang, et sted, hvor det gik opad og hestene var ved at gå i stå. I alt fald - hver eneste gang hestene kom til dette sted, begyndte det at gå stærkt.

Vi husker Kristen Brun for hans små lystige tilråb under arbejdet: "Hu, hejn da" og "Det ska savtens go". Jeg kan for hans vedkommende ikke lade være med at komme ind på arvens betydning for gemyt - temperament - tilbøjelighed. I ham finder vi en hel del af Klinkby-slægtens robuste livslyst og udfoldelsestrang, noget, som den ældste søn, Erling, i særlig grad synes at have taget i arv. Kortspil var ikke brugt i hjemmet - men "pirat" med æselkort kunne sandelig nok give spænding, især hvis Kristen sad i baghånd.

I ægteskabet syntes der at være en sjælden harmoni, selv om Maggi er en dygtig og forstandig kone, så synes hun at have levet efter H.C.Andersens ord: "Hvad fatter gør.."

Maggi og Kristen har gennem årene haft deres kirkelige tilhørsforhold i IM, og de har været trofaste i deres kirkegang. Kristen var en god sanger, hvis stemme med en karakteristisk ansats fyldte kirken - ja netop kirken, for ingen anden kirke vil nogen sinde komme til at stå i vores bevidsthed på samme måde, som netop kirken i Vandborg - og kom organisten for skade til at tage den ny melodi til "Det koster ej for megen strid", så kunne det hælde, at Kristen tog tonen fra degnen.

Kristens død kom pludseligt den 20. febr. 77. Hjertet var slidt op. Det var et slag for Maggi at blive ene, men i tiden der fulgte fik vi et vidnesbyrd om hendes sjælestyrke - som hun selv har sagt: "Det kan jo ikke hjælpe at gå til i sorg, man er jo nødt til at give verden et smil og se at komme videre".

Ved mindesammenkomsten i missionshuset blev der talt mange gode trøstende ord til Maggi.

Farbror Hans fra Nørgård talte siddende i sin rullestol. Og som altid, når han tog til orde, var der musestille, for så vidste vi, at der kom ord, som gik fra hjerte til hjerte. Det var ord, som var rige i øjeblikket, og hvis indhold - betragtninger om alt godt sammen gennem årene og om, hvad de havde mistet - står usvækket i mindet.

Broderen, Johannes Olesen, talte gode trøstende ord, idet han gik ud fra Ps 37,4: Vælt din vej på Herren.

Maggi bor stadig i Skærtøft. Familiendriver jorden for hende. Hun er ofte på farten rundt til børnene, som alle har gode kår.

1. ERLING BRUN BJERG.

Født 19.6.39 i Skærtøft. Gift 24.11.62 i Resen kirke med Inga Krarup Kristensen *15.1.41 i Kærgård i Resen, datter af gårdejer Karl Laurids Krarup K. *Bøvling 1899 og hustru Elisabeth Christensen * Bøvling 4.2.10.

FF Knud Christensen, Nees, FM Maren / FMF Chr Krarup FMM Maren

MF Søren Christensen, Bøvling, MM Johanne Marie MMM Chr Hartvigsen og Ane.

Inga er den yngste af 6 søskende. Kærgård er opført efter en lynbrand i 34.

Samme nat brændte flere gårde af samme årsag på Lemvigegnen.

Erling har som sine søskende gået i Vandborg skole, uddannet ved landbruget, har bl.a. tjent i Nørgård og Blåbjerg, hvor Henning Larsen, søn af den sidste møller i Vandborg Karl Chr Larsen, var forkarl. Jeg husker de to som et helt usædvanligt makkerpar - der var altid humør over arbejdet, og jeg var hurtig til at komme i roerne, når jeg kom hjem fra skole. Erling var efter giftermålet bestyrer på Møe i Resen til 68 og har siden været salgschauffør hos Kjærgård A/S Kolonial en gros, Struer.

Inga er uddannet som husmor hjemme og ude. Hun var 1960 på Haslev Højskole. De bor Kløvenhøj 16 i Ølby med deres tre børn:

- a. Laila Brun Bjerg *1.12.64 i Resen
- b. Jan Brun Bjerg * 3.6.66 i Resen
- c. Linda Brun Bjerg *22.1.73 i Holstebro

2. ANNE GRETHE BJERG gift NIELSEN

Født 18.1.42 i Skærtøft. Gift 16.9.61 med Gunnar Severin Nielsen *2.4.37 i Måbjerg, søn af Murer Alfred Nielsen og hustru Mette Cecilie Nielsen.

Anne Grethe havde en tid plads i huset, i 58 blåkilde ungdomsskole, blev 59-63 uddannet som ekspeditrice hos trikotageforhandler Svend Mortensen, Lemvig.

Gunnar gik i Måbjerg skole, udlært 57 hos smedemester Niels Nielsen, Lønborg, læste 62-63 til maskintekniker på Struer Tekniske Skole, arbejdede 63-65 for Vestjyden A/S (som min bedstemor Birgitte Noe forresten har givet navn) og har siden været ansat på Cheminova.

Parret bor Anders Tuborgsvej 13, Lemvig med deres børn:

- a. Vibeke Brun Nielsen *30.9.63 i Lemvig
- b. Lars Brun Nielsen * 28.2.66 i Lemvig
- c. Esben Brun Nielsen * 4.7.72 i Lemvig

3. IRENE BRUN BJERG gift PEDERSEN

Født 24.maj 45 i Skærtøft. Gift 24.10.64 i Vandborg med Erik Boelhøj Pedersen * 25.3.37 i Hørup, søn af grd Karl Marius Pedersen og hustru Kristine P. Christensen.

Irene var en af de dygtigste i klassen - men valgte husgerningen, har bla.a. tjent i Nørgård. Tog i 63 på højskoleophold i Tommerup. Irene synes at være et billedligt udtryk for de karakteristiske kvindedyder og -træk, som ovenfor er påpeget i Olesen-slægten. Bl.a. siger de, at hun mere og mere kommer til at ligne Kristiane Olesen (IV,3), så vi har lov til at gætte på, at vi her i særlig grad har et udtryk for arven fra hine berømte kvinder, som er nævnt i forhistorien, så det er ikke så svært, at "håbet brast" for mangen en ungersvend, da "stur" Erik løb med hende.

Irene tog ret tidligt organist-eksamen og er organist for provst Torben Karst i Gødvad tillige med, at hun er landhusmor med alt, hvad dette indebærer. Erik gik i Iller Friskole, lærte landbrug, har blandt andet tjent i St. Flansmose og i St. Kubstrup, 57-58 Tommerup højskole, 62-63 pedel på Nissum højskole og overtog 63 hjemmet, Frausing Mosegård. Medlem af skolenævn. Har lune.

- a. Kirsten Brun Pedersen *30.4.66 i Frausing Mosegård.
- b. Klaus Boelhøj pedersen * 21.10.67 i Frausing Mosegård.
- c. Jesper Boelhøj Pedersen *31.1.73 på Sygehuset i Kjellerup
- d. Jane Brun Pedersen * 31.1.73 på Sygehuset i Kjellerup

4. VERA BRUN BJERG gift STOKHOLM

Født 16.maj 46 i Skærtøft. Gift 9.juli 66 i Vandborg kirke med Bent Stokholm, * 1.sept 40 i Vind, søn af kirkebetjent Anders Stokholm og hustru Anna Marie Poulsen.

Vera gik i samme klasse som Birgitte Noe, og de to havde meget tilfælles. Uddannet i huset. Var 62 på ungdomsskole i Blåkilde. Virkede en tid som servitricer og havde 64-69 plads som syerske i Herning.

Bent lærte hun at kende i Vandborg KFUM&K - akkurat som Irene lærte Erik at kende - Bent tjente da i Grydsbæk.

Bent har gået i Vind skole, lærte landbrug og har siden 63 været beskæftiget som formør på jernstøberiet i Herning. Bopæl: Dagmarvej 20, Snejbjerg.

Vera er meget sporty som sine søskende - hun dyrker især håndbold - og det er vist gået i arv til børnene:

- a. René Stokholm * 4.7.69 på sygehuset i Herning
- b. Heine Stokholm * 26.3.72 på sygehuset i Herning
- c. Martin Stokholm * 23.4.77 på sygehuset i Herning.

5. VILLY BRUN BJERG

Født 16.maj 46 (tvilling). Gift 24.2.73 i Vinding med Bodil Bærentsen * 11.11.52 i Åbjerg, Vinding, datter af gdr Harald B. og hustru Clara Christensen.

Villy gik i Vandborg skole, og han var min bedste ven - nu ses vi ikke så tit og dog: "Til samme himmel går vor gang, adskilles end vort spor"

Villy var først ude at tjene, 62-63 Hellebjerg idrættsungdomsskole. Spillede fodbold. Hans parodier på Gunner "Nu" står endnu som kostelige oplevelser i erindringen. I 67 udlært som tømrer hos Egon Bjerg, Dybe, og har siden 73 været ansat som tømrer hos B&O i Struer.

Bodil gik i Vinding skole. Tog 9.kl. prøve på Nr. Nissum ungdomsskole i 69 og er forresten klasserepræsentant i elevforeningen. Udlært i 73 hos isenkræmmer T.W. Jensen i Struer og siden kassedame ved EM-Trica marked, Holstebro.

De bor Brattingbjerg 11 i Asp med deres søn:

- a. Johnni Brun Bjerg *19.4.77
- b. Bjarne Brun Bjerg *29.10.80

6. GUNHILD BRUN BJERG gift NIELSEN

Født 21.4.50 i Skærtøft. Gift 23.5.70 i Vandborg med Henning Nielsen, bror til Gunnar, født 17.10.45 i Holstebro, søn af murer Alfred Nielsen og hustru Mette-Cecilie Nielsen.

Gunhild gik i skole i Vandborg og Ferring og tog 9.kl. prøve i Lemvig. 1968 teknisk assistent på Struer tekniske skole og derefter indtil 72 ansat som sådan ved B&O. Hun har som sine søskende tilsyneladende haft let ved at finde den eneste ene, og hjem og børn er for hende som for familien i øvrigt selve livets mening.

Henning gik i skole i Holstebro og bestod her 9.klasse-prøven. Uddannet 66 som teknisk assistent på Struer tekniske skole og har siden været ansat som konstruktør på Bang & Olufsen. Han har bl.a. været med til at konstruere den verdenspatenterede parallelforskuete pick-up arm, som har bragt B&O pladespilleren i særklasse.

Gunhild og Henning bor Havremarken 10, Resenstad med deres 3 børn:

- a. Brian Brun Nielsen * 14.7.71 i Holstebro
- b. Malene Brun Nielsen * 24.6.74 i Holstebro
- c. Palle Brun Nielsen * 7.6.79

7. GERALD BRUN BJERG

Født 21.4.50 (tvilling). Gift 28.11.70 i Nørlem kirke med Lilly Lind Pedersen, født 22.7.50 på sygehuset i Lemvig, datter af murermester Herman Lind Pedersen og hustru Gerda Karoline Mariane Plougman.

Gerald gik i Vandborg og Ferring skoler, lærte landbrug, 65-66 på Blåkilde ungdomsskole. Blev i 69 udlært som murer hos Frede Lind, Murer og entreprenør, Lemvig, og etablerede sig 1971 som selvstændig murermester i Lemvig. Gerald er nok den af sønnerne, som mest har fået sin arv fra Olesen-slægten, men vilje og energi kan jo ikke ene dække op for de store vanskeligheder, som byggebranchen er ude for i disse år.

Lilly tog 1967 realeksamen fra Klinkby centralskole, havde så en tid plads i huset, tog 68 handelseksamen i Struer, udlærtes i 70 som kontorassistent ved Jelau A/S, Lemvig, og var derefter indtil 72 ansat som kontorassistent hos smedemester Hjarl Sørensen, Lemvig, men er nu hjemmeløbende i deres nydelige hjem på Solbakkevej i Lemvig.

- a. Susanne Brun Bjerg *23.7.72 på sygehuset i Lemvig
- b. Allan Brun Bjerg *16.6.74 i Lemvig
- c. Stefan Brun Bjerg*15.3.78

Maggi og Kristen med tvillingerne.

Irene
Erling, Gunhild, Vera, Villy, Gerald, Anne G.

H. ANNA SØRINE OLESEN, gift NIELSEN.

Født 7.2.15 i Nørtoft, Ramme sogn. Gift 7.6.40 i Ramme kirke med Aron Andreas Nielsen * 8.4.06 i Galtmosehus i Vandborg, søn af Andreas Nielsen født i Sparresøge i Lem v. Lemvig og hustru Martha Mathilde Mathiesen født (?) 1865 i Resen. Om Arons slægt se under Niels Olesens 2. hustru.

Aron og Anna har, som de beskedne mennesker de er, ikke skrevet ret meget om sig selv. Anna er ikke for ingenting én af Niels Olesens piger og Aron har vistnok arvet faderens flid og akuratesse med bedriften. De overtog "Fladhede" 1.6.40 efter Niels Olesen. Her fik de så en børneflokk, og der har altid været arbejde nok til dem - men samtidigt har de haft et godt hjem, trygt forankret i kirke og menighedslivet. Deres 6 børn er:

1. NIELS OLE NIELSEN.

Født 13.3.41 i Fladhede. Gik de almindelige 7 år i Ramme skole. Den store interesse har altid været landbrug. Har bl.a. tjent hos Hans og Marie i Nørgård og pløjede sig her til et flot amtsmesterskab. Han arbejder for tiden på en maskinstation i Bøvling og bor hos forældrene

IVH Anna Olesen og
Aron Nielsen

2. MARTHA NIELSEN gift FYHRING

Født 20.6.43. Gift 31.3.63 i Bøvling kirke med Poul Gustav Fyhring, søn af Johan Sofus Fyhring * Højslev 9.7.96, landmand Hyldager i Bøvling, og hustru Mariane Andersen * i Hyldager 12.2.98 / FF Vilhelm Fyhring, teglbrønder *31.12.36 FM Kirstine Christensen f.7.3.1852. FFM Mariane Chr. Sofus Fyhring overtog "Hyldager" efter svigerforældrene Christian Andersen *3.8.61 og hustru Maren Christensen *22.7. Overdragelsen fandt sted i 1925. Han og hustruen fik 12 børn.

Martha har efter sin skolegang haft forskellige pladser i huset, indtil hun blev gift og bosat i Nyborg i Bøvling. Hun har i flere år arbejdet på systuen i Bøvling

Poul der er født 23.10.36

- a. Jan Fyhring * 15.5.65
- b. Leif Fyhring *22.5.67 I 1981 elev på N.Nissum ungdomsskole
- c. Jesper Fyhring *28.3.71 I 1981 elev på N.Nissum ungdomsskole

3. EJVIND NIELSEN

Født 28.4.45 i Fladhede. Kirkelig viet 19.7.69 til Jette Kimose, datter af Sophus Kimose og hustru, Århus.

Ejvind har gået i skole i Ramme, senere på højskole i Nr. Nissum - arbejder nu som chauffør ved Århus-Busserne. Bopæl: Helgesgade 4, Viby J.

a. Anna Marie Kidmose Nielsen 22.9.71

b. Claus Kidmose Nielsen * 15.5.73

4. SIGRID NIELSEN gift KRISTIANSEN

Født 26.4.48. Gift i Ramme kirke 30.12.68 med vognmand Knud Bjarne Christiansen, søn af vognmand Richard Christiansen og hustru Maja, Skjern

Sigrid har haft forskellige pladser afbrudt af et sommerophold på Rydhave ungdomsskole i 1964. Hun arbejder nu, efter at have fået børnene lidt fra hånden på et plejehjem. Bopæl: Håndværksvej 51, Esbjerg.

a. Charlotte Christiansen *22.4.69

b. Thomas Christiansen * 31.8.71

c. Karsten Christiansen *8.8.74

5. BØRGE NIELSEN

Født 27.4.48 i Fladhede. Gift 29.6.74 i Uglev kirke med Else Slot Højberg, datter af gdr. Arthur Højberg og hustru Esther.

Ud over de 7 år i Ramme skole var Børge i 64/65 på Rydhave Ungdomsskole, senere en vinter på Tommerup Højskole. Hans interesse er landbruget og landmandsuddannelsen blev afsluttet med et ophold på Hammerum Landbrugs-skole. Året efter giftemålet overtog de så Fladhede efter Anna og Aron, som da købte hus i Bøvling, Brogårdsvej 1.

Børge er en energisk og dygtig landmand, som har udbygget stalden til 120 malkekøer - hvilket er hårde betingelser i disse krisetider.

a. Lars Højberg Nielsen*4.1.76

5. HOLGER NIELSEN

Født 28.1.55 i Fladhede i Ramme sogn. Gik 7 år i Ramme skole. Derefter 2 år på Rydhave Ungdomsskole. Har i seks år været langturschauffør hos vognmand Tommy Jensen.

Holger har dog nu på det sidste overtaget vognmandsforretningen. Bopæl: Holger Drachmanns alle 1, Esbjerg.

Karakteristiske ansigter
i Olesen - slægten

Ane Christine Olesen

Gerda

Edith og Niels Noe

Verner Noe

Irene Brun Bjerg g. Pedersen

Gunhild Olesen
g. Larsen

Kristiane Olesen

Mads Olesen

Ruth Olesen
g. Agergaard

Ole Justesen

Electora og Ole Bjerg Mogensen

Gerda og Sigurd med børn, børnebørn og oldebørn.

IID OLE BJERG MOGENSEN, RØJKJÆR, VIND

Redigeret og skrevet af Frede Bjerg Mogensen.

Født Vibholthus 22.11.1889 som nr. 4 af børnene. Død 6.9.1956 i Holstebro, Vind. Søn af husmand Chr. Strande Mogensen og Ane Kristine Olesen, Vibholthus, Flynder. Døbt 2. juledag 1889 i Flynder Kirke. Som faddere stod de to morbrødre: Mads Olesen og Jens Bjerg Olesen samt enken Marie Borg. Alle af Bøvling.

Gift 8.4.1910 i Flynder Kirke med Christiane Eleonora f. Mogensen. Født 19.8.1892. Død 26.7.1967 i Holstebro, Vind.

Som nr. 4 ud af en børneflokk på 15 kom han allerede ud at tjene som 8-årig. Da hjemmet var stærkt grundtvigiansk og tilsluttet Bøvling Valgmenighed kom han som sine andre søskende i Bøvling Friskole; men det var nok ikke meget man kunne modtage af lærdom, når man først havde arbejdet 3-4 timer og skoledagene var få.

På gården "Æ Lyk" i Bøvling, som Mads Lykke ejede, tjente han uafbrudt i 10 år. Begyndte som hjorddreng og endte som fodermester. På gården var der i alt 10 karle og drenge foruden pigerne. Far beklagede sig aldrig over tjenesten, selvom Mads Lykke havde ord for at være en streng husbond. Far betegnede ham som en streng, men dygtig mand, der var optaget af mange ting - uden for gården.

Med den mangelfulde skolegang var det af stor betydning for far som 19-20 årig at komme på Ollerup Højskole. Det har uden tvivl præget ham for livet, hvilket han bl.a. viste ved sin store historiske interesse. Under besættelsen drog han ofte sammenligninger mellem nazismen og andre afsnit af verdenshistorien, der viste, at den slags altid ville gå til grunde.

Med sin menneskelige holdning og sit store engagement - og ikke mindst ved sit eget eksempel - har han givet sine børn respekt for mange livsværdier. Som stærkt optaget af kristendommen - først grundtvigianismen og senere indre mission, sagde han ofte: "Jeg skal ikke dømmes for, hvad andre gør mod mig, men hvad jeg gør imod dem" - et motto han altid levede op til.

Far og mor, der havde kendt hinanden siden barndommen, blev gift 8.4.1910 i Flynder Kirke. Efter brylluppet overtog de mors fødehjem Ll. Vibholthus; men allerede året efter solgte de og købte vores barndomshjem i Røjkjær i Vind, hvor mors forældre kom på aftægt. Ejendommen, der var på mere end 100 tdr. land, var meget forfalden og kun lidt af jorden var opdyrket. Her begyndte et liv med megen slid og afsavn - altsammen for at skabe et hjem for deres børn.

Til og med 20'erne gik det støt fremad. Efterhånden som børnene blev store kom de til at gøre nytte ved opdyrkningen og driften af ejendommen.

Men så kom 30'erne. Far havde kautioneret for en yngre mand, der ejede nabogården, og da han gik fallit måtte far sammen med to andre udrede ikke mindre end 5.000 kr. For at klare disse forpligtelser tog far arbejde uden for hjemmet ved anlæg af Holstebro-Ørnhøj banen. Her arbejdede han om dagen og passede bedriften om aftenen og natten.

Denne økonomiske lussing kom til at præge hjemmet fremover sammen med mors megen sygdom og tidlige tilknytning til indre mission. De opnåede dog at få det økonomisk bedre de sidste år de havde hjemmet i Røjkjær, som de solgte i 1955 og flyttede til Holstebro, hvor de købte hus på Struervej 27, hvor far kun fik ét år.

Ved hans begravelse udtalte en nabo : "Ole Mogensen var en mand i hvem der ikke fandtes svig". Mere rammende kunne det ikke siges.

Far og mor bevarede deres ungdoms forelskelse hele livet, og det var måske det der hjalp dem igennem de svære tider - en kærlighed, der var grundtonen i vores hjem og som skabte rammen om det hjem, som vi alle mindes med taknemmelighed og respekt.

Far fortæller

Vi børn kunne ved sjældne lejligheder få far til at fortælle om sit liv:

Som hjorddreng måtte han gå med bare fødder, selv når jorden om efteråret var kold og dækket af rimfrost, der sad i både græs og lyng. Det var en stor forbedring, da han fik "Stunt-hoser" - strømper uden sål, men med stropper til tærne; men allerbedst var det, da han fik sine træsko som løn for det første år. Da han blev konfirmeret fik han sågar sit konfirmationstøj som årsløn.

Tiden var barsk på mere end én måde dengang. Det var med alvor i stemmen, når far beskrev, hvor voldsomt et indtryk det gjorde på ham, da han som dreng, hvor de sov 10 karle og drenge i samme kammer, overværede at nogle af pigerne kom på besøg i karlekammeret om natten.

Ligeledes fortalte far også om, at karle og piger om sommeren gik til stranden og som den naturligste ting badede nøgne. Ganske vist gik man til hver sin side under afklædningen; men man mødtes ude i vandet. Det sidste blev sagt med et lunt glimt i øjet.

Den tid havde også sine lyse sider, hvilket man især fik opfattelsen af, når der fortaltes om høsten. Det lød som var det en fest, når far beskrev, hvordan karlene og pigerne gik i gang med høsten, hver karl med sin le og en høstpige eller kone til at binde kornet i neg og hvordan karlene pressede hinanden, for at vise hvem der var dygtigst. Det var ganske vist nogle lange dage, men de blev brudt af flere pauser, hvor de alle samledes med madtejner, ølbimpler og klukflasker, og så gik snakken livligt, mens der blev spist og drukket - tid til en middagslur var der som regel også.

Noget andet var soldatertiden. Den var nok også spændende, men med 10 ører om dagen og et rugbrød om ugen var det begrænset, hvad der blev til fornøjelser. Ikke desto mindre var far meget stolt af at have været soldat, og kunne da også fremvise en fin soldaterbog såvel som skyttebog. Far levede simpelthen i ånden fra 1864.

I vor tid er vi nok tilbøjelige til at se på den tid, som om den kun bestod af fattigdom og strengt arbejde. Men man havde på den tid et helt andet og mere naturligt forhold til arbejdet, og ukuelige som de var, var de også dengang i stand til at skabe glæder og lyspunkter i tilværelsen.

1. Sigurd Herluf Mogensen

=====

Født. 6.1.1908 i Flynder. Gift 29.11.1929 i Vejrum Kirke med Gerda f. Olesen, datter af Anders Peter Olesen f. 9.07.1879 i Hvidbjerg, Thy, herskabskusk og altmuligmand på Ausumgård i Hjerm, gift i dec. 1905 med Anne Margrethe f. Kure, født 15.3.1883 i Svaneke, død i Varde i jan. 1952. Anders Peter Olesen død i Hjerm i april 1945.

Grethes omtale af sit hjem

Mortenstrup 29.12.1979

Mine forældres liv i store træk.

Min mor : Gerda Mogensen f. Olesen 26.07.1910

Min far : Sigurd Herluf Mogensen f. 6.1.1908

De blev viet i Vejrum Kirke den 29. november 1929. Den første vinter boede de i en lille lejlighed i Nr. Felding. Arbejdsløsheden var stor dengang, så min far gik på tærskerarbejde og fik en dagløn på 75 øre plus den varme mad!

I 1930 købte de jord af min farfar, Ole Mogensen. Jorden var kun delvist opdyrket. På disse 28 tdr. land byggede de Vesterager for et statslån.

Det kneb med at jorden kunne give nok til at familien kunne leve af det. Derfor kørte far i de første år en mælketur med sine to "russere" og "stiv" vogn.

Vi er seks søskende, som alle er vokset op i Vesterager. Her har vi haft en god barndom i en beskyttet og kærlig atmosfære. Det var småt med gods og guld, men vi har alle følt os som led i en helhed, og altid elsket af vore forældre.

I krigsårene cyklede min far på arbejde i brunkulgravene. Det gav lidt flere penge end at køre mælketur. Det var en lang vej ofte 10-15 kilometer.

I disse år blev landbruget for det meste passet af mor og os børn. Også efter krigen, hvor far arbejdede i skoven, var det mor og os, der måtte passe dyr og jord.

Efter flere år i Stråsø plantage fik far igen en mælketur, som han kørte til de i 1965 solgte Vesterager.

De købte derefter en mindre ejendom i Birk ved Mejrup. Stedet her mindede på mange måder om Vesterager. Her havde mor og far nogle gode år, også økonomisk. Men det begyndte at knibe med kræfterne. Far fik dårlig ryg - "slidt op" sagde lægerne. I 1970 solgte de ejendommen i Birk og købte et ældre hus i Hjerm. Det har de efterhånden fået restaureret, så de der har et dejligt og moderne hjem, hvor vi alle er glade for at besøge dem.

Der er stadig den kærlige atmosfære, som der var i vore barneår.

Dette er skrevet af Grete Jørgensen nr. 2 i flokken.

a. Oluf Bjerg Mogensen

Født 9.3.1930 i Vind. Gift 7.6.1958 i Måbjerg Kirke med Irene f. Sørensen født 24.5.1939 i Måbjerg, datter af Johannes Sørensen f. 19.4.1906 i Måbjerg, død 16.8.1971 i Holstebro, gift med Emilie Matilde Nielsine Sørensen f. 18.5.1905 i Hjerm, død 10.7.1979 i Holstebro. Oluf er uddannet mejerist og har som sådan skaffet mange fine præmier hjem til de mejerier, hvor han har været ansat.

1. Gerda Bjerg Mogensen, f. 14.9.1956, kontorassistent.
2. Søren Bjerg Mogensen, f. 12.2.1960, radiotekniker

b. Anna Grete Mogensen

Født 5.4.1931 i Vind, gift 12.4.1953 i Vind kirke med skovfogedassistent Bent Jørgensen, f. 16.5.1930 i Uggerløse af Frederik Jørgensen, f. 15.12.1902 i Havndal; gift med Valborg Jørgensen, f. 3.2.1904 i Bukkerup, gift 1.7.1929.

Grete er meget interesseret i naturen, haven, hjemmet og madlavning og er nu ansat som medhjælper i køkkenet på plejehjemmet Hækkerupsvej 1 i Ringsted og bor sammen med sin mand i Mogenstrup.

Grete har i øvrigt været til stor hjælp ved udarbejdelsen af dette afsnit om sine forældre og søskende.

1. Karen Lisbet Jørgensen, f. 29.10.1953
2. Aksel Vind Jørgensen, f. 24.2.1955
3. Jørgen Vind Jørgensen, f. 11.3.1957

Ildl Si urd Mogensen og Gerda Olesen

Irene Søren Gerda og Oluf Bjerg Mogensen

Karen Bent Jørgen

Aksel Jørgensen og Ildlb Grethe
Mogensen

Mikael Lis

Tove Ild l c Jutta Mogensen og Peter
Sørensen

Født 10.2.1935 i Vind, gift 16.1.1954 i Vind med Peter Sørensen, f. 6.12.1930 i Måbjerg, søn af Johannes Sørensen, f. 19.4.1906 i Måbjerg, død 16.8.1971 i Holstebro, gift med Nielsine Emilie Matilde Sørensen, f. 18.5.1905 i Hjerm, død 10.7.1979 i Holstebro, gift 26.11.1929. Jutta er hjemmegående husmoder, men sammen med sin mand tilbringer hun meget tid i deres sommerhus ved Nissum Fjord, hvor hun dyrker sine interesser, som lange ture, sejlture og fiskeri og slapper af med gode bøger eller haven, børnene og børnebørnene. Bor Doktorvænget 1, Holstebro.

1. Tove Sørensen, f. 3.12.1954 i Måbjerg, gift 9.4.1977 i Måbjerg kirke med Orla Damgård Madsen, f. 11.10.1950 i Holstebro, søn af Elly Primdahl Madsen, f. 28.8.1932 i Linde. Tove gik ud af 10. kl. i 1971 fra Sallingsund Ungdomsskole tog derefter handelsuddannelse og er fortsat ansat i samme forretning, som hun er udlært i.

2. Lis Sørensen, f. 18.6.1956 i Måbjerg, gift 2.7.1977 i Måbjerg kirke med Calle Martin Jensen, f. 16.2.1951 i Holstebro, søn af Chr. Erhardt Jensen, f. 2.8.1913 i Holstebro, død 11.2.1965 på Holstebro Sygehus, gift med Gerda Irene f. Iversen f. 28.2.1928 i Måbjerg, gift 12.4.1947.
Lis gik ud af 10.kl. og prøvede derefter at arbejde på fabrik, som servitrice på en kro og ekspeditrice i en bagerforretning, men påbegyndte uddannelsen som bygningsmaler i 1974, som hun afsluttede i 1978. Er nu hjemmegående for at passe deres lille pige.
 - a. Nina Jensen, f. 10.1.1979 i Holstebro.

3. Else Sørensen, f. 26.4.1959 i Holstebro, gift 22.10.1977 i Mejrup kirke med Peter Friis, f. 6.5.1955 i Nr. Nissum, søn af Thorvald Friis, f. 14.5.1932 i Fabjerg, gift 16.7.1954 i Nr. Nissum kirke.
Else gik ud af 10. kl. hvorefter hun var et år i huset og prøvede derefter at være på hotel og fabrik. Var hjemmegående de første år efter Robins fødsel og arbejder nu på fabrik. I fritiden dyrkes svømning og håndarbejde.
 - a. Robin Friis, f. 19.9.1978

Tove og Orla Madsen

Lis og Calle Jensen, m. Nina.

Else og Peder Friis m. Robin

Mogens Bjerg Mogensen

d. Jonna Lis Mogensen

Født 5.1.1939 i Vind, gift 12.7.1958 i Vind kirke med Jens Poulsen, f. 21.1.1930 i Vind, søn af Peder F. Poulsen, Vind, f. 9.2.1898 i Nr. Felding, død 1973 i Vinding, gift 12.7.19 i Vind kirke med Ane Marie, f. 8.4.1899 i Timdring, død 1953 i Vind.

Jonna er hjemmegående husmoder.

Jens er beskæftiget inden for tekstilindustrien. Hans største fritidsinteresse er lystsejlsads.

De bor Teglværksvej 8, Pårup.

1. Benny Poulsen, f. 22.12.1959.
2. Flemming Poulsen, f. 16.6.1966.

e. Karin Mogensen

Født 20.3.1943 i Vind, gift 6.1.1963 i Vind kirke med Thorvald Bertelsen, f. 18.9.1942 i Skrydstrup, søn af Christian Bertelsen, f. 31.7.1906 i Vedsted, død 27.6.1969 i Skrydstrup, gift 4.11.1930 i Nudstrup kirke med Kathrine f. 3.7.1912 i Nudstrup, død 28.9.1947 i Uldal.

Karin tjente i huset indtil hun som 17-årig tog job som syerske på fabrik. I 1972 startede hun sammen med sin mand egen systue og har p.t. 10 ansatte. Dette giver ikke megen fritid, men den tid, der er bliver anvendt på børn, hus, have og mand.

De bor Engtoften 23, Ikast.

1. Brian Bertelsen, f. 20.4.1963
2. Allan Bertelsen, f. 9.10.1965
3. Lonni Bertelsen, f. 12.2.1976

f. Mogens Bjerg Mogensen

Født 18.4.1948 i Vind, gift 19.10.1968 på Københavns Rådhus med civ.ing. Gurli Jensen, f. 28.5.1949 på Rigshospitalet i København, datter af Erik Jensen, f. 16.10.1910 i Kbhv. død 23.9.1974 i Kbhv. gift 6.4.1946 på Kbhvs. Rådhus med Anna f. 28.8.1912 i Rubjerg.

Mogens tog studentereksamen fra Holstebro Gymnasium, derefter uddannet som civilingeniør og er nu ansat som forsker ved Atomforsøgsstationen i Risø. Udover sit fag er Mogens' fritidsinteresser politik, samfund, historie, natur samt børn og skole.

1. Lene Mogensen, f. 3.3.1969
2. Eva Mogensen, f. 17.9.1972

II D l e

Karin og Thorvald Bertelsen m.Allan, Brian og Lorina.

S L E G T S T A V L E

Mogens Kristian Nielsen Ll. Brandborg * 1819 + 12.5.1887	Kristine Jensdatter - enke efter Ole Nielsen *11.4.1806 +17.8.1891	Ole W. Madsen Himmerigshuset *1822 +29.2.1876	Gertrud Marie Christens- datter Kirkehuset * 1831 + 22.10.1913	Mogens Kristian Nielsen *)	Kristine Jensdatter *)	Niels Knudsen Bjørnemoose Dejbjerg - udlagt barnefader	Ane Johanne Jensdatter Bjørnemoose Dejbjerg
Gift i Bøvling 11.10.1846		Gift 2. gang m. Søren Chr. Sørensen Borg					
Chr. Strand Mogensen Vibholthus, Flynder * 1850 + 14.1.1918		Ane Kristine Olesen * 24.8.1860 + 1937		Ole Chr. Mogensen * 3.11.1848		Jensine Nielsen * 14.3.1850 + 23.1.1933 gift 1. gang med enkemand Jens Christensen Strande d.21.6.1876 - + 22.3.1886	
Ole Bjerg Mogensen * 22.11.1889 i Flynder + 6.09.1956 i Vind				Christiane Elonora Mogensen * 19.08.1892 i Flynder + 26.07.1967 i Holstebro			
Hans Rosenquist Andersen * 16.06.1906 i Flynder + 24.05.1968	Sigurd Herluf * 6.01.1908 i Flynder	Chr. Strande Richard * 25.09.1910 i Flynder	Gunnar * 15.10.1912 i Vind	Anne Kristine Jensine * 4.09.1916 i Vind + 8.06.1980	Holger Orla * 17.03.1919 i Vind	Frede Asbjørn Bjerg * 13.02.1929 i Vind	
1 barn	6 børn	2 børn	5 børn	6 børn	4 børn	3 børn	

) *) se spalte 1 og 2 - samme personer

2. Christian Strande Richard Mogensen

=====

Født 25.9.1910 i Flynder, gift 21.10.1939 i Sct. Hans Kirke i Odense med Rita Marcussen, f. 29.4.1917 i Sct. Hans Sogn, Odense.

Strande kom ud at tjene som 12-årig ved landbruget og fortsatte her indtil han blev indkaldt og aftjente sin værnepligt i 1931 ved Stormtropperne i Værløse (en hær-enhed, der kun eksisterede det ene år).

Efter hjemsendelsen tog han til Fyn og fik plads på forskellige herregårde bl.a. Risinge ved Nyborg, indtil han i 1938 flyttede til Odense, hvor han i tidens løb har arbejdet på flere af de større virksomheder her, bl.a. Dahnfeldts Frø, Sydfyns Jernbane og Odense Stålskibsværft.

Hans store fritidsinteresse har især været havebrug og biavl. I en periode havde han da også 2 kolonihaver og ca. 50 bistader, hvilket gav en god ekstraindtægt, foruden rigelig af frugt, grøntsager og honning til familien.

Strande og Rita er nu pensioneret og bor Østervænget 1, Odense.

a. Bent Strande Mogensen

Født 30.10.1939 i Odense, gift 27.9.1957 på Odense Rådhus med Jonna Petersen f. 15.3.1939 i Sct. Hans Sogn, Odense, datter af Gunner Petersen f. 14.11.1911, gift 22.10.1932 i Fredens Sogn med Ulla f. 17.8.1912. Gunner Petersen døde 13.12.1968 i Odense.

Bent tog først uddannelse som automekaniker og er nu ansat som rejsemontør inden for kontormaskiner.

De bor P.M. Madsensvej 19, Hjallelse.

1. Marianne Mogensen, f. 22.1.1959 i Odense.
Student og nu elev på Sorø Husholdningsseminarium.
Gift 4.7.1981 i Dalum kirke med Jens Bøgild Petersen.
2. Berit Mogensen, f. 14.7.1963
Skoleelev og i 1981 Au-pair i England.

Rita og Chr. Richard
Strande Mogensen II

Vibeke og Finn Strande
Mogensen II D 2

Marianne Mogensen

Jonna og Bent Strande Mogensen

Berrit Mogensen

b. Finn Strande Mogensen

Født 2.6.1946 i Sct. Knuds Sogn, Odense, gift 22.6.1968 i Thomas Kingo Kirke, Odense med Vibeke Petersen, f. 14.7.1946 i Ansgar Sogn, Odense, datter af Reimer William Petersen, f. 4.9.1913 i Ansgar Sogn, Odense, gift med Rona Margrethe Madsen f. 9.2.1915 i Dalum Sogn, Odense, gift 29.9.1945 på Odense Rådhus.

Finn er uddannet anlægsgartner i Odense og på planteskole i Køge, aftjente derefter sin værnepligt ved Garderhusarregimentet i Næstved. Efter hjemsendelsen arbejdede han som anlægsgartner i Københavnsområdet og et år ved Ringsted Kommune før sin ansættelse som gartner og kirketjener ved Glumsø Kirke. I fritiden drives en ejendom med forskellige husdyr. Finn er medlem af skolenævnet, og Vibeke er leder af en legestue. Begge deltager i folkedans, og er medlemmer af en gruppe der arrangerer forskellige kulturelle aktiviteter i kommunen. Bor Hovvej 11, Herlufllille, 4160 Herlufmagle.

1. Christian Strande Mogensen, f. 7.6.1971

2. Peter Strande Mogensen, f. 5.10.1973

3. Gunnar Mogensen

=====

Født 15.10.1912 i Røjkjær, Vind, gift 23.5.1937 i Kirkeby Kirke med Ingeborg Kirstine Jørgensen f. 27.1.1912, død 21.7.1975 i Ollerup, datter af Jørgen og Pauline Jørgensen, Egebjerg Hede, Kirkeby, Fyn.

Gunnar kom ud at tjene ved landbruget, da han var konfirmeret. Han aftjente sin værnepligt i Tønder ved Infanteriet (fodfolket). Efter hjemsendelsen rejste han til Fyn og fortsatte her ved landbruget på forskellige gårde, indtil han blev gift og overtog Kirstines fødehjem i Egebjerg Hede, arbejdede derefter en del år ved de store teglværker i omegnen. Han stod ofte og læssede det stive ler med håndkraft i tipvogne - et kolossal slid den ene dag efter den anden. I 1946 fik Gunnar og Kirstine et længe næret ønske opfyldt, om at få deres eget landbrug, da de købte en ejendom på Ollerup Skovmark. Denne ejendom kom herefter til at danne rammen om et lykkeligt familieliv, hvor børnene voksede op i gode og trygge omgivelser, selvom vilkårene ikke var lige gode for landbruget. Gunnar tog da også arbejde uden for hjemmet et par dage om ugen i mange år. - Efter Kirstines død ønskede Gunnar kun at afstå ejendommen, og i 1978 overtog den yngste af sønnerne, Egon, ejendommen. Gunnar flyttede herefter til Ringe, hvor han købte et rækkehus, og bor Svinget 30. Mens Gunnar drev ejendommen deltog han aktivt i sognets liv og blev indvalgt i bestyrelsen for Ollerup Husmandsforening, Sygekassen for Ollerup og Omegn samt i bestyrelsen for Husdyrforsikringen i Ollerup.

Arne og Egon B.Mogensen

Kirstine og Gunnar Mogensen
II D 3

a. Jørn Bjerg Mogensen

Født 3.3.1938 i Kirkeby ved Svendborg, gift 5.9.1964 i Store Heddinge Kirke med Inge Marie Larsen f. 11.10.1943 i Store Heddinge.

Jørn kom ud at tjene ved landbruget efter konfirmationen og fortsatte her indtil indkaldelsen som soldat, aftjente sin værnepligt i Varde ved regimentet her.

Kort før sin hjemsendelse fik han tilbudt at blive kontraktansat ved Forsvaret, blev herefter udstationeret til El Paso, Texas i U.S.A., hvor han blev uddannet som specialist inden for luftværnsraketter. Efter godt et år blev Jørn sendt tilbage til Danmark som instruktør ved raketforsvaret. I de følgende år blev det til mange ture til Texas for at uddanne nye folk inden for dette område. Efter en del år hvor Jørn avancerede til senior-sergent tog han sin afsked og sammen med Inge købte han en skotøjsforretning i St. Heddinge. Inge havde i forvejen forretningsuddannelse. De bor Algade 10, St. Heddinge.

1. Chris Bjerg Mogensen, f. 3.3.1966 i St. Heddinge
2. Rikke Bjerg Mogensen, f. 13.9.1971 i St. Heddinge

b. Erik Bjerg Mogensen

Født 7.2.1943 i Kirkeby, gift 10.5.1974 i Vinding Kirke med Inge Lise Andersen, f. 29.5.1954 i Feldborg, datter af Jens Andersen, f. 19.7.1922 i Vorgod, gift 28.10.1951 i Hoager Kirke med Ingrid Andersen, f. 9.6.1929 i Vinding.

Erik kom også ud at tjene efter konfirmationen ved landbruget indtil sin indkaldelse som soldat. Efter hjemsendelsen var han i et par år bestyrer af en gård indtil han i 1967 købte sin egen, gården Brandtoft i Vind.

Da jorden var meget forsømt tog Erik arbejde ved en entreprenørvirksomhed i Holstebro indtil 1979. Ved siden af arbejdet havde han nu opbygget en helt ny gård med nye og større bygningen og har nu en mønstergård med intensiv svineavl som speciale.

Lise har i de mellemliggende år suppleret indtægten bl.a. ved børnepasning og leder af en legestue, men har nu fået tid til at dyrke sin interesse som keramikker og har fået indrettet sit eget værksted. De bor Brandtoft i Vind.

1. Nicolai Bjerg Mogensen, f. 11.3.1975
2. Christian Bjerg Mogensen, f. 13.3.1976
3. Lea Bjerg Mogensen, f. 10.10.1980

c. Ole Bjerg Mogensen

Født 26.5.1944 i Kirkeby, gift 26.2.1944 med Karen Poulsen f. 14.5.1946.

Ole kom ud at tjene ved landbruget efter konfirmationen og

II D 3 b

Lise og Erik Bjerg Mogensens
m. børnene Christian, og Nicolai.

Lea Bjerg Mogensens

Karen og Ole Bjerg Mogensens

Anette, Kenneth og Susanne
Bjerg Mogensens

har siden været beskæftiget ved byggeri og entreprenør-
virksomhed. De bor Ulbølle på Sydfyn.

1. Anette Bjerg Mogensen, f. 8.9.1966
2. Susanne Bjerg Mogensen, f. 13.3.1968
3. Kenneth Bjerg Mogensen, f. 26.12.1978

b. Arne Bjerg Mogensen

Født 29.5.1946 i Ollerup, gift med Vera Frydendahl,
f. 26.9.1951 i Vind.

Arne er handelsuddannet bl.a. i Ollerup Brugsforening,
hvor han var kommis nogle år. Arne er i dag salgschauffør
og bor i Bredahl ved Vejle.

1. Merete Bjerg Mogensen, f. 28.11.1971
2. Lars Bjerg Mogensen, f. 14.10.1974

c. Egon Bjerg Mogensen

Født 21.2.1954 i Ollerup, bor sammen med Inger Marie
Mikkelsen, f. 3.5.1957 i Aadum.

Egon er uddannet som automekaniker og arbejder som
sådan i Svendborg. I 1978 overtog Egon fødehjemmet,
hvorved denne forblev i slægtens eje.

De bor Skovmarken i Ollerup.

4. Anne Kristine Jensine Mogensen

=====

Født 4.9.1916 i Vind, gift 5.2.1937 i Vind Kirke med Arne
Erhardt Johansen, f. 7.1.1908 i Tøndering i Salling, søn
af husmand Poul Johansen, f. 1.6.1865 i Tøndering, død
13.3.1922 i Tøndering og Anne Nielsen, død 16.10.1910.
Anne Kristine Jensine blev, som vores eneste søster, altid
kaldt "Søster". Hun kom i huset efter konfirmationen og
tjente derefter på forskellige gårde. Hun blev enke, da
Arne døde 21.2.1957 i Vind. De havde da nået at få eget hus
i Vind, men alligvel var det et hårdt slag at blive enke
med 4 børn under konfirmationsalderen. Hun klarede det med
utrolig slid og vilje til at klare sig selv. Hun tog bl.a.
arbejde som husbestyrerinde, og senere som rengøringsassistent
på Holstebro Kaserne. Hun oplevede da også at se sine børn
få en god uddannelse og blive godt etableret inden hun døde den
8.6.1980 på Holstebro Sygehus. I 1961 var hun flyttet til
Holstebro, hvor hun boede til sin død.

Kristine og Arne E. Johansen

Lilly og Willy H. Johansen

Peter Johansen

Kristine Johansen m. børnene, bagerts fra v.
Poul, Willy, Ole forrest Vera Bent og Vitta.

a. Willy Halfdan Johansen

Født 15.5.1937 i Holstebro, gift 17.11.1962 i Rønne med Lilly Akkermann, f. 19.11.1938 i Rønne. Willy overtog hjemmet i Vind efter sin mor og arbejder som murersvend bl.a. i Holstebro.

1. Peter Georg Valdemar Akkerman Johansen

b. Vitta Eleonora Oline Johansen

Født den 9. april 1940 (samme dag som tyskerne besatte Danmark), gift 23.11.1958 i Sdr. Nissum med Bent Nielsen, f. 5.9.1936 i Sdr. Nissum, gift 2.gang 5.7.1977 i Holstebro med Frederik Kristensen, f. 19.5.1940 i Tarm. Vitta bor nu i Tarm, hvor hun arbejder som hjemmehjælper.

1. Arne Laurits Nielsen, f. 26.4.59 i Hjerting

c. Ole Erhardt Johansen

Født 10.4.1943 i Vind, gift med sygehjælper Birthe Lindhardt 6.4.1974 i Nørrelands Kirke i Holstebro. Birthe er født 7.5.1951 i Holstebro som datter af Niels Hartvig f. 25.1.26 i Skjern, gift 28.1.1934 i Skjern Kirke til Mary Marie Arup Andersen, f. 29.8.1912 i Thorsted. Ole kom først ud at tjene hos sin morfar, Ole Bjerg Mogensen, som 12-årig og siden på andre gårde. Tog derefter et ophold på Brejninggård Efterskole og blev senere uddannet murer. Ole har skiftevis arbejdet som svend og som selvstændig mester. De bor Haydensvej 35, Holstebro.

1. Arne Erhardt Johansen, f. 6.7.1975 i Bur
2. Boye Erhardt Johansen, f. 21.2.1979 i Måbjerg

d. Poul Vilfred Johansen

Født 9.2.1945 i Vind, gift 5.6.1965 med assistent ved Toldvæsenet Ingrid Lilly Hansen, f. 2.5.1946 i Vejstrup. Poul kom også først ud at tjene ved sin morfar. Tog derefter et ophold på Brejninggård Efterskole og blev herefter uddannet som murer og er nu murermester i Kolding. De bor Kildevang 17 i Kolding.

1. Allan Johansen, f. 6.10.1965 i Kolding
2. Claus Johansen, f. 9.1.1969 i Kolding

e. Lis Vera Johansen

Født 30.8.1947 i Vind, gift 24.6.1972 i Holstebro med

Vitta og Frederik Kristensen II D 46

Arne Laurits Nielsen
II D 461

II D 46
Ingrid og Poul V. Johansen
m. sønnerne Allan og Claus

Birthe og Ole E. Johansen
m. børnene Arne og Boye
II D 4c

Laila, Daniel og Bent
H. Johansen

II D 4f
- 205 -

advokat Henning Lyhne, f. 7.11.1948 i Kolding.
Vera har i tidens løb haft forskellige jobs, bl.a.
som togstewardesse, og har senere taget kontoruddannelse
og er nu kontorassistent. De bor Javavej 11, Kolding.

1. Adam Lyhne, f. 16.5.1974 i Aarhus

f. Bent Helmuth Johansen

Født 28.12.1952 i Vind, gift 26.9.1981 med Laila Larsen
f. 28.12.1959 i Linde, datter af Svend Larsen f. 22.10.1924
i Bur og Ninna Pedersen, f. 20.7.1939 i Linde.

Laila er uddannet fra Holstebro Handelsskole, men er for
tiden hjemmegående.

Bent tjente først ved landbruget, men tog derefter et op-
hold på Brejninggård Efterskole, ligesom sine storebrødre,
og blev derefter ligeledes uddannet som murer og arbejder
i dag som murersvend. De bor Skolevej 33, Bur i Vemb.

1. Daniel Johansen, f. 14.4.1981 i Bur

5. Holger Orla Mogensen

=====

Født 17.3.1919 i Røjkjær, Vind, gift 30.8.1947 i Sdr. Omme
Kirke med Asta Marie Egebjerg f. 22.9.1923 i Sdr. Omme,
datter af Søren Egebjerg f. 24.6.1895 i Sdr. Omme, gift
22.11.1922 med Nielsine Wøliche f. 15.6.1897 i Sdr. Lyng Ørum,
gift i Viskum kirke. Søren Egebjerg døde i jan. 1969 i Sdr.
Omme.

Holger kom ud at tjene efter konfirmationen og efter at have
tjent på forskellige gårde indtil 1942 begyndte han som
arbejder ved brunkulslejrene, hvor lønningerne var gode.
Ved siden af blev der tid til at handle en del med kreaturer.
I vinteren 1946-47 tog han ophold på Haslev Højskole.
Efter højskoleopholdet tog Holger arbejde i statsskoven i
Stråsø Skovpart, hvor han senere blev skovløber indtil 1977,
hvor han tog sin afsked for at hellige sig et politiske arbej-
de som forbundsformand for S.I.D.s Afdeling i Trehøje Kommune
og som kommunalrådsmedlem for Socialdemokratiet i samme kom-
mune. Herudover har han måttet varetage arbejdet som kontor-
bestyrer for S.I.D.

Asta har igennem årene suppleret hjemmets indtægter, først
ved at arbejde i skovens planteskole ved plantning og klip-
ning af pyntegrønt, og i dag som rengøringsassistent ved
Holstebro Sygehus.

De bor Holstebrovej 14, Vind.

a. Gurli Egebjerg Mogensen

Født 30.5.1948 i Vind, gift 26.12.1971 i Mejrup Kirke med Niels Hede Andersen, f. 1.8.1948, Fur, søn af Chr. Hede Andersen f. 15.6.1910 i København, gift 8.10.1939 med Ella Thomassen f. 14.6.1919 Fur. Død 12.3.1977. Gurli tog først realeksamen fra Grindsted Kost- og Realskole og er nu i gang med en uddannelse som folkeskolelærer på Nr. Nissum Seminarium. Niels er murermester og de bor Gunderup Parken 43, Holstebro.

1. Lena Marie Hede Nielsen, f. 4.12.1968
2. Lisa Petrine Hede Nielsen, f. 19.4.1974
3. Sara Katrine Hede Nielsen, f. 16.3.1975

b. Hardy Egebjerg Mogensen

Født 28.3.1950 i Vind, gift 11.8.1973 i Aulum med Bente Andersen f. 28.3.1952 i Feldborg, datter af Jens Chr. Andersen f. 19.7.1922 i Feldborg, gift i 1951 i Hoager Kirke med Ingrid Pedersen f. 9.6.1929 i Hoager. Hardy tjente først nogle år ved landbruget, før han påbegyndte en handelsuddannelse med reklame som speciale. Fik herefter job som reklamekonsulent. Samtidig med arbejdet uddannede han sig til merkonom og er i dag butikskonsulent ved en større butikskæde. Bente tog ligesom Hardy først en butiksuuddannelse, men har senere taget uddannelse som advokatsekretær og er i dag ansat i et advokatfirma. De bor Martin A. Hansensvej 28, Skanderborg

1. Christina Egebjerg Mogensen, f. 1.6.1974 i Aulum
2. Thomas Egebjerg Mogensen, f. 8.9.1977 i Skanderborg

c. Konny Egebjerg Mogensen

Født 15.9.1952 i Vind, gift 29.6.1974 i Vinding Kirke med ingeniør Olav Kjærgård, f. 18.3.1950 i Nr. Felding, søn af Hans Chr. Kjærgård, f. 2.2.1906 i Råsted, død 19.3.1976 i Holstebro, gift 1942 i Holstebro med Maja Brøndgård, f. 18.7.1912 i Mejrup. Konny er uddannet som ekspeditrice i Magasin i Aarhus, hvor hun var ansat i nogle år. Konny er i dag hjemmegående, og foruden at passe sine egne børn har hun børn i dagpleje. Olav er først uddannet automekaniker og arbejdede som sådan medens han i sin fritid tog teknisk forberedelseksamen, hvorefter han læste til maskiningeniør. Efter endt uddannelse blev han ansat ved BBC's fabrikker i Mannheim i Tyskland. Efter nogle år her flyttede de tilbage til Danmark og bor nu Duevej 7 i Skanderborg.

Asta og Holger
Mogensen, m.
Konny, Tommy,
Gurli og Hardy

Ruth og Frede
Mogensen m. Eva og
Chris, Ulla og Ove,
Anne og Jens Ole
samt børnebørnene
Morte og Elisabeth.

Bryan Bjerg-Maul

1. Kennet Kjærgård, f. 16.5.1976 i Mannheim
2. Sanne Kjærgård, f. 3.7.1979 i Skanderborg

d. Tommy Egebjerg Mogensen

Født 21.8.1959 i Vind. Student fra Holstebro Gymnasium og læser nu geologi ved Aarhus Universitet.

6. Frede Asbjørn Bjerg Mogensen

Født 13.2.1929 i Røjkjær, Vind, gift 21.9.1950 i Fiskbæk Kirke med kokkepige Ruth Jensen, f. 23.9.1925 i Fjeldsø, datter af Jens Kr. Jensen, f. 2.3.1909 i Vorde, død 3.11.1980 i Viborg gift 7.12.1923 i Vorde Kirke med Dagmar Marie Nørgård Nielsen, f. 25.8.1901 i Vorde, død 25.8.1953 i Rogenstrup, Vorde. (se bogen over Villumsen Slægten).

Frede kom efter konfirmationen ud at tjene ved landbruget, efter en vinter på Brejninggård Efterskole i 1945-46 påbegyndte han uddannelsen som skovfoged i 1947, der afsluttedes med eksamen fra Silkeborg Skovfogedskole i 1952. Værnepligten aftjentes ved Forsvarets Lægekorps i København, Aarhus og Viborg. Efter hjemsendelsen aspirant ved Viborg Statsskovdistrikt, derefter skovfoged på Ulstrup Skov. Fra 1. juni 1955 arbejdsleder ved Civil Værnepligt i Oksbøllejren, blev ved dennes nedlæggelse forflyttet til Kompedallejren i 1959, og ved denne lejrs nedlæggelse i 1978 forflyttet til Sjellebrolejren. I løbet af disse år været beskæftiget med forskellige opgaver inden for Civil Værnepligt bl.a. 3 år ved den midlertidige lejr i Ulfborg Kjærgård, samt strandrensning ved den jyske vestkyst. Medlem af bestyrelsen (næstformand) for Foreningen af Arbejdsledere ved Civil Værnepligt.

Ruth har i årenes løb suppleret hjemmets indtægter bl.a. som syerske, og drev i årene 1969-70 Snejbjerg Cafeteria og i sommermånederne i 1973-77 købmandsforretning i Søndervig ved Vesterhavet. Har i nogle år fungeret som domsmand ved Herning Byret. Er i dag ansat i køkkenet ved Gudenå Kurbad i Silkeborg. Fritiden tilbringes med hus- og havearbejde og en stor del af tiden i sommerhus i Søndervig. Bor Klosterlundvej 21, Klode Mølle, Engesvang, og hjemmet her har altid været samlingspunkt uanset hvor der blev virket.

a. Eva Ellinor Bjerg Mogensen

Født 22.2.1951 i Kjellerup, gift 24.5.1980 i Gl. Rye Kirke med afdelingsleder Børge Henning Kristensen, f. 5.12.1934 i Silkeborg, søn af Peter Kristensen, f. 25.1.1901 i Silkeborg, gift med Anna Elisabeth Christensen, f. 6.9.1902 i Silkeborg

Eva tog Real- og HF-eksamen fra Th. Langs Gymnasium i Silkeborg, Socialpædagog fra Forsorgsseminariet i Aarhus. Fra 1.12.1980 leder af børnehaven i Ry.

Børge (Chris) blev først uddannet klejnsmed og tog derefter uddannelse som socialpædagog fra Forsorgsseminariet i Aarhus og blev derefter ansat som afdelingsleder ved "Himmelbjerggården" i Ry. De bor Skovsbjergvej 7 A, Gl. Rye. De tilbringer meget af deres fritid i sommerhus i Søndervig.

1. Morten Bjerg Kristensen, f. 8.11.1973 i Skanderborg
2. Elisabeth Bjerg Kristensen, f. 24.12.1977 i Skanderborg

b. Ulla Lis Bjerg Mogensen

Født 30.12.1953 i Sdr. Sogn, Viborg, gift 9.7.1977 i Engesvang Kirke med produktionsleder Ove Viggo Maul, f. 1.3.1950 i Vildbjerg, søn af Egon Andreas Maul, f. 23.4.1913 i Sunds, gift 27.4.1941 med Kirstine Marie Pedersen, f. 19.12.1911 i Aabjerg, Vildbjerg. (Se bogen om Krogstrup Slægten).

Ulla tog studentereksamen fra Th. Langs Gymnasium i Silkeborg, læste derefter sprog ved Handelshøjskolen i Aarhus, hvorfra hun tog Erhvervsproglig Afgangseksamen i engelsk og tysk, og er nu ansat som direktionssekretær ved et import/eksportfirma i Hørning. Ulla har været til stor hjælp ved udarbejdelsen af slægtsbogen.

Ove var først beskæftiget ved landbruget, var derefter på Rønede Efterskole, hvorpå han tog uddannelse som automekaniker. Fritiden blev brugt til at tage teknisk forberedelseksamen, hvorefter han tog uddannelse som driftstekniker, og er nu ansat som produktionsleder ved et større grovvareselskab i Hasselager ved Aarhus. Biler har altid været Oves store interesse, og han er nu begyndt på forhandling af biler i fritiden. De bor Søkildevej 62, Ry.

1. Brian Bjerg Maul, f. 14.2.1981 i Skanderborg

c. Jens Ole Bjerg Mogensen

Født 27.5.1958 i Oksbøl, Aal Sogn, bor sammen med Anne Søvang f. 15.2.1958 i Sunds, datter af Christian Søvang f. 30.1.1931 i Sunds, gift 3.11.1956 i Frederiksborg Slotskirke med Marianne Anette Overgaard, f. 29.07.1934 i København.

Jens Ole tog studentereksamen fra Ikast Amtsgymnasium, aftjente derefter sin værnepligt ved Civil Forsvaret. læser nu til folkeskolelærer ved Herning Seminarium. Har virket som instruktør for K.F.U.M. og K. håndboldklub i Bording i 8 år. Udover sport har også lystfiskeri hans store interesse.

Anne er også student fra Ikast Amtsgymnasium, var derefter rejseleder i en sæson ved den italienske riviera, læste derefter sprog ved Handelshøjskolen i Herning, hvorfra hun tog eksamen i 1981. Anne er nu ansat som korrespondent ved en maskinfabrik i Bording. De bor Silkeborgvej 8, II s. Herning.

7. Hans Rosenquist Andersen

=====

Født 16.6.1906 i Nørmark i Flynder Sogn af Oline Martine Andersen, døbt 16.8.1906 i Flynder Kirke af sognepræst Stenstrup. Faddere : Husmand Mads Madsen og hustru Kathrine, samt husmand Peder Sinkbæk Andreassen og hustru Maren. Alle af Flynder Sogn.

Hans blev som spæd taget i pleje af Ole Christian Mogensen og Jensine bl.a. fordi deres eneste søn døde kort efter fødselen, og de kun havde vores mor Christina Eleonora Mogensen som eneste barn, iflg. overleveringen blev han både forkælet og elsket af de to gamle mennesker. Ved deres afståelse af hjemmet og aftægt ved Ole og Eleonora blev Hans optaget og af i andre søskende oplevet som storebror. Han kaldte dog vores mor for søster lige til hendes død. Han voksede op i hjemmet i Røjkjær sammen med de andre børn og var til stor nytte og glæde for både far og mor og vi andre søskende.

Hans blev gift den 14.5.1937 i Vind Kirke med Anna Kristine Svendsen, f. 6.6.1904 i Vind, datter af Jens Svendsen, Blå-bjerghus, f. 29.9.1859 i Vind, gift med Ane Kristine Kristensen, f. 29.7.1869 i Vind. Hans arbejdede bl.a. ved opførelsen af Hvide Sande havn i 1930'erne. Derefter ved anlæg og udbygning af den vestjyske længdebane og senere ved bygning af hovedvej 11. Deres første hus blev opført på en mindre matr. udstykket fra hjemmet i Røjkjær. Han blev derefter landmand, og opkøbte forskellige forfaldne ejendomme og gårde, som de i fælleskab forbedrede og derpå solgte. De sidste år som landmand tilbragtes som ejer af "Grydegaard" i Vind. Ved salget af gården flyttede de til Helgolandsgade 33 i Holstebro og købte Sønderlands Produkthandel. Her bevarede han en god kontakt til sine gamle naboer og andre landmænd fra Holstebro egnen. Hjemmet i Helgolandsgade blev da også et samlingspunkt for både venner og familie. Når man var i Holstebro skulle man altid in at besøge Hans og Anna og nyde deres store gæstfrihed.

Hans store fritidsinteresse var jagt, som der var rig lejlighed til at dyrke i Vind sogn. Sammen med naboer kunne man dyrke jagten på flere tusinde tdr. land. Mens Hans og Anna boede i Grydegaard varetog Hans flere af sognets tillidsposter. Hans døde 24.5.1968 i Holstebro. Anna bor nu Sønderparken 20, Holstebro.

1. Tove Rosenquist Andersen

Født 30.3.1938 i Vind, gift 17.5.1957 i Vind Kirke med Tage Nielsen, f. 2.6.1930 i Grønbjerg, søn af Niels Nielsen og Nelly Brunsborg.

Tage overtog sin fars vognmandsforretning i Vind, som han driver sammen med den ældste af sønnerne.

- a. Finn Rosenquist Nielsen, f. 4.10.1957 i Vind
- b. Torben Rosenquist Nielsen, f. 28.07.1960 i Vind
- c. Lars Bo Rosenquist Nielsen, f. 17.3.1970 i Vind

Jensine Mogensen m.
Hans Rosenquist

Anna og Hans Rosenquist

Tove og Tage Nielsen, med
sønnerne Finn, Torben og Eo

OLE CHRISTIAN MOGENSEN

Den 3. af sønnerne fra Ll. Brandborg.
Født 3.11.1848 i Ll. Brandborg, død 1912 i Vind, gift 28.10.1890 i Hou med Jensine Nielsen, f. 14.3.1850 i Dejbjerg, død 24.1.1933 i Vind (enke efter Jens Christensen Strand f. 1811 død 22.3.1885). De havde ejendommen Ll. Vibholthus, og fik her sønnen Ole Chr. Mogensen, f. 27.1.1891, der døde som 1-årig, hvorefter de fik datteren Christiane Eleonora Mogensen, f. 19.8.1892, død 26.7.1967 - vores mor.

Far og mor var således fætter og kusine, hvorved vi børn får 2 af Mogensen-brødrene som bedstefædre.

Da Eleonora bliver gift med Ole i 1910 overtager de Ll. Vibholthus, men allerede året efter afhændes denne i bytte med ejendommen i Røjkjær, Vind, hvor Ole Chr. og Jensine kommer på aftægt hos mor og far.

Ole Christian døde i 1912, men Jensine blev i mange år - lige til sin død i 1933 - en stor støtte for både mor og far og står i erindringen hos os børn som den bedste mormor i hele verden.

Ved Eleonoras død i 1967 fandt vi i hendes gemme mormors skudsmålsbog. Denne var så interessant, at jeg lod en professionel slægtsforsker undersøge vor slægts historie. Han kom dog ikke ret langt tilbage (se slægtstavlen), hvorefter jeg selv gik i gang. De følgende sider er resultatet heraf, og er nok ikke det mindst spændende afsnit af denne bog, for her afsløres både menneskelig, social og økonomisk drama og tragedie. Derfor vil disse sider først og fremmest blive:

HISTORIEN OM EN ENLIG MOR OG HENDES DATTER

I skudsmålsbogen stod :

Jensine Nielsen, datter af ugift fruentimmer Ane Johanne Jens-datter af Bjørnemose, født i Dejbjerg Sogn og udlagt barnefader, ungkarl Niels Knudsen, Bjørnemose født i Dejbjerg Sogn 14. marts 1850, døbt 1. april s.å. Konfirmeret i Bøvling Kirke 3. april 1864. Ægteviet i Bøvling Kirke 21. juli 1876 til enkemand Jens Christensen Strande af Bøvling, som afgik ved døden 22. marts 1885.

SIGNERET : Bøvling - Flønder Pastorat 14.7.1890.

Jensine nedstammer fra slægter, der findes i Kirkebøgerne for Dejbjerg og He, begge sogne på Ringkøbing-egnen. I kirkebogen for Dejbjerg finder vi : Hans Andersen, f. 1725, gift med Anne Jepsdatter, f. ca. 1730. De boede i Vester Rabjerg og fik i 1760 sønnen Anders Hansen, død 23.4.1836. Anders Hansen gifter sig med Ane Laustdatter, død 1829, og får datteren Inger Andersdatter, døbt 24.5.1795. De boede i Rabjerg, Dejbjerg.

Skudsmaalsbog

for

Jensine Nielsen
af Røding Sogn, Skalborg Herred,
Ringskjölding Amt.
Pris: 26 Bøe indbunden.

Godkjendt i Henhold til Justitsministeriets
Cirkulære af 27de Januar 1880.

Jensine og
Ole Christians
hjem-ved Vibholt

Rjobrønden

Kortlagt af J. G. Schultz.

Tones hos J. G. Lind, Waabroctober 11.

af den Husbond, hvis Tjeneste det forlader, bør
bøde fra 2 til 20 Kroner.

§ 8.
Forsømmer Husbonden at give den i § 4 be-
falede Paategning i det Lyendes Skudsmaalsbog,
der forlader hans Tjeneste, eller at gjøre den ham
efter § 6 paaliggende Anmeldelse, bør han bøde
fra 2 til 20 Kroner.

§ 9.
Den, som udriver Blade af sin Skudsmaals-
bog eller forsætliggen gjør Noget i samme ulæseligt,
bør bøde fra 10 til 20 Kroner, eller straffes med
simpelt Fængsel i indtil 8 Dage eller Fængsel paa
Lind og Brød i indtil 3 Dage.
Hoo, som forfalster en Skudsmaalsbog, straffes
efter de derom gjældende Lovbestemmelser.

Justitsministeriet, den 27de Januar 1880

J. Nellemann

(L S)

Jensine Nielsen,
Pattet af sigst Antonimons Anne
Johann Jensen af Bjørnemecke i
Røding Sogn og skiep Darnepold ting.
Karl Niels Knudsen Bjørnemecke, at
født: Røding Sogn 14. Mars 1850, død
1 April s. A., Konfirmeret: Røding Kirke
3 April 1864, døbt: Røding Kirke 1.
21 Jul: 1876 til Ehdemann Jens Christensen
Skranke af Røding, som afgjort ved Røding
d. 22 Mars 1886.

Røding - Rindes Pastorat 14/7 1890

P. Nielsen
Præsident og Sogneråd

I kirkebogen for He Sogn finder vi : Anders Christensen Prang f. 1748, død 5.9.1783, gift med Ane Johanne Jensdatter , f. 1741/43 i Hvingel. De får sønnerne Christian Andersen Prang f. 1780 og Jens Andersen Prang, f. 20.5.11782. - Den 5.9.1783 dør Anders Christen Prang, som 35-årig, og Ane Johanne troloves med Niels Jensen Prang 21.3.1784. De vies 4.5.1784. Han er 23 år hun 43 år. De får børnene Anders Nielsen f. 1784 og Inger Nielsdatter f. 1786.

Jens Andersen Prang : husmand i Rabjerg, Dejbjerg, f. 20.5.1782 i Hvingel, He, viet 19.10.1817 i Dejbjerg Kirke med Inger Andersdatter, døbt 24.5.1795. De får børnene Niels Jensen, f. 1817 , Ane Johanne Jensdatter, f. 21.4.1822, Mette Dorthea, f. 1824, Anders f. 1825, Jeppe f. 1828, Niels Chr. f. 1832 og Karen Marie f. 1836.

Om Jens Andersen Prang og Inger Andersdatter :

Det er interessant at se hvordan det går Jens Andersen og Inger Andersdatter. Han fra Hvingel i He og hun fra Rabjerg i Dejbjerg. Ved giftermålet i 1817 starter de med en ejendom. Han betegnes da som husmand, men ved folketællingen i 1834 betegnes han som husmand og daglejer, og i 1845 som daglejer og almisselem. Han er da blevet 63 år.

Hvorfor gik det ham nu sådan ? Måske var det sygdom eller uheld. Det ved vi ikke; men et ved vi, at Danmark i årene 1801-07 deltog i Napoleonskrigene, bl.a. med tabet af vores flåde til England og total forarmelse af landet til følge, hvilket førte landet ud i statsbankerottet i 1813. hvor man forsøgte at genoprette landets økonomi ved at pålægge ejere af fast ejendom en meget høj særskat, der resulterede i, at mange måtte forlade gårde, ejendomme og huse, fordi de ikke var i stand til at betale disse urimeligt høje afgifter. Endvidere oplevede dansk landbrug en meget svær krise i årene 1818-28.

Om dette er forklaringen på, at det gik ned ad bakke for Jens Andersen Prang, ved vi ikke; men det er sikkert noget af forklaringen. Trods disse svære forhold og betingelser var disse mennesker i stand til at stifte hjem og familie og dermed skabe grundlag for slægtens efterkommere.

Ane Johanne Jensdatter, Jensine Nielsens mor, kom som 12-årig udensogns at tjene, nemlig i Hanning Sogn. Herfra flytter hun til Skjern Sogn som 27-årig, hvor hun bliver pige på en gård. Herefter flytter hun 28. okt. 1849 til sine forældre og føder Jensine i marts 1850.

Den udlagte barnefader har tilsyneladende aldrig eksisteret. I alt fald eksisterer han hverken i Dejbjerg Kirkebog eller de forskellige folketællingslister. Dette har muligvis sin forklaring i, at det på den tid var almindeligt, at når en pige blev gravid med f.eks. manden på den gård, hvor hun tjente (og dette var ikke ualmindeligt) kunne han ifølge datidens love blot aflægge benægtigelsesed for retten, hvorefter han var fri-fundet, uanset hvilke forklaringer pigen fremkom med.

Til gengæld gav han ofte hende en erkendtlighed. Det kunne være lige fra en td. korn til 100 rigsdaler, mod at hun så undlod at opgive ham. Samstemmende hermed har Jensine til sit barnebarn Sigurd Mogensen fortalt, at hun som ung pige blev kaldt til sin rigtige fars dødsleje, hvor han bad hende tilgive, at han havde svigtet hende og hendes mor. Denne mand var ifølge Sigurd en gårdmand i Vestjylland.

Ifølge Dejbjerg Kirkebog flyttede Ane Johanne i 1852 til Skjern, men hun findes ikke i Skjern Sogns Kirkebog efter denne dato, og kan ikke spores efter den tid. Sigurd Mogensen kan dog fortælle, at hun blev gift og at hun og hendes mand ejede en gård med navnet Kjærgård beliggende enten i Fåre, Bonnet eller Dybe.

Jensine finder vi igen i 1864, hvor hun bliver døbt i Bøvling Kirke. Hvad der er hændt i de mellemliggende år, kan Sigurd fortælle: Hun kom ud at tjene som 4-årig som gåsepige. (Muligvis efter en udlicitering fra sognet, hvilket var almindeligt på den tid og helt op til århundredeskiftet for forældrelose børn). Hun har bl.a. fortalt, at når hun bad sin madmoder om mad, så fik hun et stykke tørt brød med ordene "Stik det i munden, så har du både brød og kød".

I 1876 bliver Jensine gift med enkemand Jens Christensen Strande. Hun er da 26 år og han 65 år. Jens Chr. Strande har en gård og de får nu 4 børn: Johanne g. Hansen i Lemvig, Maren g. Fiskbæk i Gudum, Marie g. Pedersen i Vind og Jens Strande, der forblev ugift skrædder og døde i Herning i 1947 (se side 42).

Der er nok ingen tvivl om, at Jensine har haft nogle gode år her. Hun har sikkert været lykkelig over, at kunne give sine børn et hjem - noget som hun aldrig selv fik som barn.

Lykken varede dog kun i 9 år, hvor Jens Christensen Strande dør i 1885. Forud for sin død havde han kautioneret for svigermoderen Ane Johanne Jensdatter og dennes mand, og denne kaution måtte han indfri, da de gik fallit. Dette betød økonomisk ruin for Jens Chr. Strande og Jensine, og ved hans død ender hun derfor på fattiggården med 4 ukonfirmerede børn. Fra fattiggården går hun dog ud som malkekone bl.a. til gården Bækmark ved Bækmarksbro.

Hun er sikkert glad for at kunne flytte derfra, da hun i 1890 bliver gift med vores morfar Ole Chr. Mogensen, hvor hun er 40 år og han 42 år.

Når vi børnebørn efter Jensine tænker tilbage på de spændende, men ofte sørgelige historier hun fortalte os som børn - for det var hun enestående til - falder det os let ind, at disse historier måske var træk fra hendes eget liv; et liv fuld af modgang og afsavn, men som sikkert har givet hende en menneskelig rigdom, som vi børn kunne nyde godt af i hendes sidste år hos far og mor i Røjkjær. Hun havde en sjælden evne til altid at få tingene til at falde på plads og efterlod et stort savn hos os alle ved sin død i en alder af 83 år.

*

*

*

Niels Mogensens Jordefærd

foregik i Torsdags paa Møborg Kirkegaard under stor Deltagelse af Slægt og Venner.

Niels Mogensen var født i »Lille Brandborg« i Flønder den 5. Maj 1847. Han overtog i en ung Alder sit Barndomshjem og skabte der sammen med sin afdøde Hustru et godt Hjem. Niels Mogensen blev valgt ind i den første Bestyrelse for Hjelpekassen i Bøvling-Flønder Kommune. Man kunde næppe have funden en mere velegnet Mand dertil end han, thi han havde et klart Syn og et godt Sindelag overfor dem, der var i Nød og trængte til Hjælp.

Det grundtvigske Menighedsliv og den frie Skole havde i Inger og Niels Mogensen varme Tilhængere, og de kom derfor i nøje Forbindelse med Bøvling Friskolekreds og Bøvling Valgmenighed.

I 1917 solgte de deres gamle Hjem og flyttede til Møborg, hvor de kom til at bo hos deres Datter og Svigersøn i »Nordenkjær«, hvorfra de nu begge er stedt til Hvile paa Møborg Kirkegaard, Niels Mogensen i Torsdags, 82 Aar gl.

Ved Højtideligheden i Hjemmet talte Friskolelærer Jørgensen Borup, Bøvling. Han mindede om Niels Mogensens sidste Besøg i Bøvling. Jørgensen Borup sluttede med en Hilsen til Niels Mogensens Børn og Slægt fra Pastor Nielsen, der paa Grund af Sygdom ikke kunde komme til Stede.

Efter Salmen »Alt staa i Guds Faderhaand« førtes Kisten til Møborg Kirke, hvor Pastor Thomsen talte udfra gamle Simons Ord i Templet: »Herre, lad din Tjener fare i Fred, thi jeg har set min Frelser«.

Til Tonerne af »Dejlig er Jordens bares Kisten til Graven, hvor Pastor Thomsen forrettede Jordpaa-kastelsen, og efter Salmen »Herrens Venner ingen Sinde« skiltes Følget.

Udklip fra den lokale avis

udlånt af Frode Kjær, Hammerum.

†
Vor kære Fader og Svigerfader;
Niels Mogensen,

gode Torsdag Aften.

Nordenkjær i Møborg, den 20.
April 1929.

Børn og Svigerbørn.

Begravelsen er bestemt til Torsdag den 25. April. De, som vil følge Far til hans sidste Hvilested, er hjertelig velkommen og bedes møde i Hjemmet Kl. 11.

Niels og Inger Mogensen

døtrene: Kirstine og Anna

NIELS MOGENSEN

Født 5.5.1847 i Ll. Brandborg, død 20.4.1929 i Møborg, gift ca. 1881 på Mors med Inger Marie Henriksen, f. 1.9.1847 i Tæbring på Mors, død 22.2.1826.

Niels traf Inger, da de tjente sammen hos pastor Lillelund på Mors. Som den ældste af de 3 sønner var det naturligt, at han overtog fødehjemmet Ll. Brandborg, som de drev en del år, hvorefter de købte en lille ejendom, der lå ved Vemb/Bækmarksbro-vejen. Den havde et sjovt navn "Kis Kåld", fordi det havde været væltet og rejst igen (iflg. Edvard). Edvard fortæller : "Det er mest min morfar jeg husker, da de på deres gamle dage flyttede hjem til mine forældre på Nordenkjær. Jeg husker Niels som et godt gemyt, med et lyst sind, og som en mand, der fulgte levende med i alting. Efter hustruen Ingers død i 1926 købte han som en af de allerførste på egnen en radio. - I deres "Stads-Stoue" havde de hængende et billede af pastor Lillelund, som de begge havde tjent hos. Under billedet hængte et vers:

Bøj med ydmyg tak dit hoved
udi Solens skær
våg og bed og vær på fode
når en storm er nær.

Et vers de sikkert har søgt trøst og støtte i i den store sorg de fik, da de mistede deres ældste søn, der døde som 12-årig af tuberkulose.

Karen Jensen, Engesvang fortæller : " Inger og Niels Mogensen magtede at give deres børn en god opdragelse og en barndom med skønne minder, som de kunne øse af hele livet. Min mor kunne i sin alderdom citere de sange og salmer, der blev sunget i hendes hjem, før børnene blev sendt den lange vej til Bøvling Friskole. Denne vej faldt dem dog aldrig lang. De glædede sig hver dag til at møde "Jordens bedste lærepar " Marie og J.J. Borup."

Ole og Eleonora beskriver Inger og Niels, som et par sjældent gode og forstandige mennesker, som man altid kunne komme til med sine sorger og problemer og dér finde forståelse og hjælp især Inger stod som en helgen i Eleonoras beskrivelse. Denne holdning byggede sikkert en hel del på et livslangt venskab mellem Eleonoras mor Jensine og Inger. De var begge gift med en af Mogensen-brødrene. I Eleonoras gemmer fandtes der efter hendes død et brev fra Inger til Jensines fødselsdag:

Den 12. marts 1916

Kjære Sine

Jeg tænker tit på jer deromme i Vind, hvordan mon I har det, er i raske, for det er en stor velsignelse for os, vi vil jo så gerne være fri for lidelser, og jeg troer også vi kunne blive det, blot vi ikke glemte at søge Gud såvel i gode som i onde dage, men det gør vi desværre alt for tit, og så skal han jo have os vækket op igjen, for han slipper os ikke, det er vor trøst.

Jeg er ovre i Nordenkjær i denne tid, Anna er syg og skal ligge i sengen en tid, Doktoren mente en halv snes dage, blot hun så kunne tåle at være oppe, så ville vi da være glade.

Vi har det ellers godt, Signe kan gjerne føre husholdningen, men vi kan jo ikke beholde hende længere end til november, så ved jeg ikke hvor vi skal få en pige fra, jeg ville jo helst have een som kunne gøre noget på egen hånd, men det er ikke nemt at få sådan een, for ældre piger vil ikke gøre udearbejde, ja vi har altid haft let ved at få en pige, så bliver der vel også een denne gang, om vi får brug for nogen, det ved vi da ikke, ske guds vilje.

Kjære Sine jeg ønsker dig hjertelig til lykke på din fødselsdag og ønsker at både du og jer alle må få et rigtigt godt og glædeligt år, at leve sammen i, ja måtte vi snart få at høre at den grufulde krig måtte få ende, til velsignelse for den faldne jord.

En kærlig hilsen fra os i Nordenkjær,

Inger Mogensen

Inger Mogensens underskrift : *Inger Mogensen*

Inger og Niels Mogensen var stærkt optaget af Grundtvigianismen og havde stærk tilknytning til Bøvling Valgmenighed og Friskole, hvilket bl.a. førte til et personligt venskab med valgmenighedspræsten Pastor Nielsen. Denne tilknytning til valgmenigheden og friskolen var et fælles træk hos den generation af Mogensen-slægten, og medførte at børnene senere hen som en selvfølge tog et højskoleophold. De har uden tvivl ad disse veje fundet frem til åndelige og menneskelige værdier med en sund holdning til livet og dens mange problemer. Holdninger, der har gjort Mogensen-slægten til den stærke og åndeligt rige slægt, som den står for os, der har søgt i slægtens spor.

I A Kristian Mogensen

Født ca. 1883 forblev ungkarl, flyttede til Fyn og levede mange år i Odense. Da Chr. Richard Strande også boede her traf de hinanden og plejede deres fælles interesse - havebrug. Kristian ejede i en del år en frugt- og grøntforretning i Odense er nu død og ligger begravet på Møborg Kirkegård.

I B Ane Kirstine Mogensen

Født 15.6.1885 i Ll. Brandborg i Flynder, gift 5.5.1899 i Bøvling Valgmenighedskirke med Hans Chr. Sørensen f. 7.3.1874 i Egeslev-lille, Sjælland, død 8.12.1933 i Møborg, Ane Kirstine død 1970 i Bøvling.

Karen fortæller om sine forældre og sit hjem :

"Sommeren 1907 var mor og moster Anna på Ryslinge Højskole - et ophold de havde megen udbytte og glæde af og gerne fortalte om. Mine forældre overtog "Mellem Østerby" i Møborg i 1909 efter gartner N.P.C. Nørgård. I skødet var betinget, at Nørgård

havde dispositionsret over 2 stuer med egen indgang, og den store have som han selv havde anlagt med løv- og frugttræer. Desuden skulle han have fuld forplejning så længe han levede. Nørgård døde i 1929 - et par år før var han flyttet til slægtninge i Lemvig. At Nørgård havde været tilfreds med forplejningen kan udledes af, at han forærede min søster Ellen et orgel og mig en ny cykel.

Min far Hans Chr. Sørensen var udlært mejerist, virkede nogle år som vikar på nogle vestjyske mejerier, og senere som mælke-dommer for Vestjydske Mælkebedømmelsesforening.

Mine forældre var stærkt tilknyttet Bøvling Valgmenighed, hvor pastor N.C. Nielsen var præst. Mellem hans plejedatter og mor var knyttet et nært venskab - helt fra barne- og ungdomsårene. Pastor Nielsens efterfølger S.Laursen Vig kom ligeledes til at betyde meget for mit hjem - især under fars sygdom og efter hans død i 1933. Mor drev gården med bestyrer. Den 28.10.1936 blev Ellen gift med Ejnar Boel. De bestyrede gården indtil 1947, hvor de overtog den. Mor blev boende hos dem indtil hun grundet stærk alderdomssvækkelse flyttede ind på De Gamles Hjem i Bøvling, hvor hun døde i 1970."

1. Ellen Sørensen

=====

Født 17.6.1911 i Møborg, død 20.2.1976 i Møborg, gift 28.11.1936 i Bøvling Valgmenighedskirke med Ejnar Boel, f. 19.12.1912 i Møborg, søn af Niels Marinus Boel, f. 15.3.1875 i Jægerup, Sønderjylland, gift i 1899 med Birthe Marie Andersen, f. 24.10.1875 i Ramsing, død 15.8.1961, Niels Marinus døde 17.7.1933.

Ellen og Ejnar overtog Ellens fødehjem "Mellem-Østerby" i 1945 og drev den indtil 1977, da Ejnar afstod den til sin datter Elin og hendes mand.

Ejnar var udover gårdens drift optaget af sognets anliggender hvorfor han blev valgt til mange tillidsposter bl.a. som formand for Møborg Sygekasse og til bestyrelsen i Skodborg-Vandfuld Herreders Brandforsikring. Blev efter Ellens død boende i "Mellem-Østerby", hvor han gik til hånde for datteren og svigersønnen, så længe helbredet og kræfterne slog til.

a. Else Boel

Født 2.4.1940 i Møborg, gift 9.4.1964 i Bøvling Valgmenighedskirke med Peder Kruse Olesen, f. 9.4.1942 i Møborg, søn af Robert Kjær Olesen, f. 4.1.1917 i Tørring gift 1942 i Lemvig med Alma, f. 30.10.1924 i Møborg. Else beskrives som en alsidig og særdeles virksom pige især skal fremhæves hendes omsorg og hjælpsomhed overfor enhver, der har hjælp behov. Har været elev på Staby Efter-skole.

Peder er uddannet ved VVS, hvor han har taget mester- , prøve og er nu ansat ved Cheminova i Harboøre, som driftsassistent. I sin fritid er han desuden en alsidig håndværker og som den største hobby dyrker han fiskeriet. Bor i "Paris" i Gudum v. Lemvig.

1. Michael Olesen, f. 6.9.1965, elev på Lemvig Gymnasium
2. Mona Olesen, f. 8.3.1967
3. Malene Olesen, f. 5.4.1972

b. Elin Boel

Født 24.3.1943 i Møborg, gift 2.11.1962 i Mariekirken i Bøvling med Villy Christensen, f. 27.2.1937 i Møborg, søn af Niels Chr. Christensen, f. 2.9.1900 i Lemvig, gift 11.10.1928 i Møborg med Petra Petersen, f. 9.4.1903 i Møborg. Elin har også været elev på Staby Efterskole. Elin og Villy overtog gården "Nr. Hyldal" i 1962 efter Villys far - i 1977 overtog de "Mellem-Østerby" og driver nu de 2 gårde sammen. Stuehuset til "Mellem-Østerby" beboes dog stadig af Elins far Ejner Boel.

1. Lene Christensen, f. 30.8.1963 i Møborg
2. Helle Christensen, f. 8.12.1965 i Møborg
3. Tina Christensen, f. 31.1.1973 i Møborg

c. Kaja Boel

Født 11.2.1946 i Møborg, gift 13.5.1967 i Mariekirken, Valgmenighedskirken i Bøvlingbjerg med John Sejbjerg, f. 13.9.1945 i Lemvig, søn af Peder Fritbo Sejbjerg f. 6.12.1916 i Bøvling, gift 17.8.1946 i Lemvig med Ester Jensen, f. 12.6.1925 i Lemvig. Kaja har ligesom sine ældre søstre været elev på Staby Efterskole, hvorefter hun tog uddannelse som kontor-assistent. Har været ansat på Skærum Mejeri og senere som afløser på Vemb Postekspedition. John er uddannet møbelsnedker, er ivrig møntsamlere og bor i Vemb.

1. Anette Sejbjerg, f. 2.9.1969
2. Susanne Sejbjerg, f. 23.11.1973

d. Hans Thorkild Boel

Født 21.6.1948 i Møborg, gift 14.4.1973 i Ramme med Inga Larsen, f. 19.8.1952 i Dybe, datter af gdr. Harald Larsen, f. 4.11.1904 i Tørring, død 17.8.1977 i Dybe, gift 26.4.1946 i Fabjerg med Mette Kristien Mægbæk, f. 12.12.1917 i He.

Hans tjente en tid ved landbruget, var elev på Staby Efter-

skole, før han uddannede sig som murer og er nu murer-
mester i Vemb. Hans stor fritidsinteresse er musik,
spiller bl.a. el-orgel ved mange familiefester.
Inga er uddannet i Lemvig Brugsforening og er nu ansat
som kontorassistent i Ulfborg Sparekasse.

1. Dennis Boel , f. 9.10.1974
2. Celine Boel , f.19.10.1979

2. Karen Marie Sørensen

=====

Født 4.1.1919 i Møborg, gift 15.6.1946 i Bøvling Valgmenigheds-
kirke med Gunnar Jensen, f. 19.2.1919 i Slotsbjergby, søn af
Laurits Jensen, f.23.12.1880 i Ormslev - Vemmelev, død 6.6.
1962, gift i 1906 i Vemmelev Kirke med Hansine Hansen, f. 26.11.
1976 i Tornborg, Korsør, død 27.3.1960.

Karen var i 1935 elev på Staby Efterskole og i 1941 elev på
Uldum Højskole. Karen og Gunnar bosatte sig i Bøvling, hvor
de begge arbejdede på mejeriet som henholdsvis ekspeditrice
og mejerist.

Gunnar er uddannet mejerist og var i 1941-42 elev på Lade-
lund Mælkeriskole. Fra 1948 var Gunnar bestyrer af Andels-
mejeriet Lille Egede ved Korsør. Efter dennes nedlæggelse
arbejdede Gunnar på A/M Rude og A/M Balskilde v. Malling,
indtil købet af Engesvang Mejeri i 1949, som siden har været
familiens hjem. Mejeriets drift ophørte i 1972. Karen videre-
fører dog stadig ostesalget. Gunnar blev herefter ansat som
kedelpasser ved Engesvang Spånpladefabrik indtil han i 1979
gik på efterløn.

Gunnar og Karen har altid været optaget af egnens åndelige
liv, hvilket bl.a. medførte at Gunnar i en længere årrække
var medlem af Engesvang Menighedsråd. De havde også arvet
slægtens interesse for højskole-tanken og var flittige del-
tagere i egnens aftenhøjskoler, hvilket medførte at de var
i stand til at give Ruth og Frede Mogensen samme interesse,
da de flyttede til egnen, og de fulgtes ad til mange be-
rigende højskoleaftener i Bording og Munklinde.

Karen og Gunnar har været til stor hjælp ved indsamling af
materialer til slægtsbogen for Inger og Niels Mogensens
efterkommere.

a. Solveig Jensen

Født 15.4.1951 i Engesvang, gift 5.6.1976 i Kragelund
Kirke med Per Westermærk Østergård, f. 14.4.1952 i Ing-
strup, søn af lærer Svend Erik Østergård, f. 29.3.1917
i Ingstrup, gift 5.10.1945 i Skjern med Karen Dideriksen
f. 14.6.1913 i Dejbjerg.

Solveig tog lærereksamen i 1974, var derefter ansat ved
Timring Skole i 3 år, og er nu ansat ved Gjellerupskolen
i Herning.

Per er uddannet bankassistent og er ansat ved Midtbank i
Hammerum. De bor i Søndertorp, Gjellerup, Herning.

Else Elin Kaja Hans Thorkild
I B 1 Ellen Kirstine Ejnar Boel

I B 2 Karen Sørensen og Gunnar Jensen

Elin Boel og Villy Christensen

I B 2 a Solveig f. Jensen og Per
Westmark Østergård ved Jakobs dåb.

Sigvard Kjær Andersen, Nordenkjær
og I C Anna Mogensen

1. Marianne Østergård, f. 15.4.1978 i Gjellerup
2. Jakob Østergård, f. 8.3.1980 i Gjellerup

I C Anna Mogensen

Født 29.7.1887 i Ll. Brandborg, Flynder, gift 25.4.1913 i Bøvling Valgmenighedskirke med Sigvard Kjær Andersen, f. 19.12.1885 i Nordenkjær, Møborg, død 17.3.1970. Anna døde 28.11.1968 begge i Møborg. Da Anna og Sigvard blev gift overtog de hans fødehjem Nordenkjær, som de drev indtil 1956, da de afstod den til Frode, hvorefter de flyttede til Møborg Kirkeby.

1. Frode Kjær Andersen

=====

Født 23.6.1923 i Nordenkjær, Møborg, gift 23.6.1956 i Møborg Kirke med Sonja Christensen Kirkegård, f. 18.11.1935 i Toftegård i Flynder, datter af Cornelius Chr. Kirkegård, f. 7.5.1898 i Madum, død 17.7.1978, gift 1933 i Møborg Kirke med Ane Madsine Madsen, f. 11.3.1910 i Møborg. I 1956 overtog Frode og Sonja "Nordenkjær", som de drev indtil 1971, da de solgte gården og flyttede til Hammerum, hvor de købte hus og Frode tog arbejde som væver. Frodes store interesse er musik, og denne interesse har han videregivet til sine to sønner, der er medlem af orkestre, der underholder ved forenings- og familiefester i Midtjylland.

a. Ib Kjær Andersen

Født 14.11.1957 i Møborg, uddannet kontorassistent og ansat ved H.S.-Kedler i Tarm.

b. Fin Kjær Andersen

Født 16.4.1964 i Møborg. Fin har været medlem af drengekoret ved Fredens Kirke i Herning og spiller nu el-orgel i et orkester.

2. Edvard Kjær Andersen

=====

Født 24.9.1915 i Randers, adopteret af Anna og Sigvard Andersen, gift 27.4.1939 i Bøvling Valgmenighedskirke med Gudrun Elisabeth Jørgensen, f. 14.3.1917 i Skalstrup v. Vemb, datter af Ejnar Jørgen f. 26.2.1889, gift med Ellegård Nielsen, f. 15.4.1889.

Edvard tog handelsuddannelse i bl.a. Brugsforeningerne i Møborg og Holmsland, var derefter kommis i Skalstrup Brugs. De boede i Hammerum fra 1939 - 1971, hvor de flyttede til Læsøgade i Kolding, hvor Edvard nu arbejder på et trykkeri.

Ingen har beskrevet den vestjyske bondes liv bedre end Jeppe Akjær i sangen "Jeg er født på Jyllands sletter", og jeg vil derfor lade denne sang være afslutningen på denne del af slægtens historie, som jeg har forsøgt at samle og beskrive:

Jeg er født på Jyllands sletter
der hvor lam af lyngen nipper,
der hvor hvergangsklædt og liden
moder tørred sine stripper.

Helst jeg mindes sommerkvælden,
når de tunge stjerner tændtes,
medens under portens mørke
stud og hors af selen spændtes.

Kugen stod mod lærvægsgavlen,
bøjet svagt af junidræet;
duggen faldt på gøgens vinge,
hvor han gøl i hylde træet.

Koen stod med reb om øret
ved en frønnet vognkæp bunden
med en kat på hver sin side
og med drøvets drevl af munden.

- Inde var kun lavt til loftet,
månen kasted lys i stuen;
bedstefar i lædertrøjen
stavred om ved skorstensgruen.

Mor gled ind ad frammesdøren,
slæbende på malkespanden;
snart har koens varme drikke
fyldt hver barnekop til randen.

Far kom kroget ind fra stalden,
hængte trøjen op ved bjælken,
spiste tavs, indtil han sagde:
"Lad os takke Gud for mælken!"

Bad vi da i lys fra månen,
som kun børn og bønder beder,
medens tunge stjerner tændtes
over brede tavse heder.

Jeppe Aakjær.

Frede Bjerg Mogensen

I Ærbødighed for vor slægt

Klode Mølle

September 1981

Frede Bjerg Mogensen

BILAG I

S l æ g t r e g i s t e r .

indeholder bl.a.

Familien Ilkjærs Stamtavle.

. Jørgen Vederchinch, Raadmand i Bogense g.m. Marie Hansdatter efterlod Sønnen: Henrik Vederchinch, Provst, Præst først til Søborg og Gilleleje, siden i Nykøbing paa Falster, f.1702, d.1784, g.m. Marie Catrine Lechrman, f.1702, d.1780.

A. Elisabeth Vederchinch, f.1732, d.1807, g.m. Mathias Bech, Præst først til Snostrup i Sjælland, siden 1779 til Skjærbæk i Slesvig i Ribe Stift, d.1789. Efterlod Datteren:

A. Marie Catrine Bech, f.1763, d.1818, g.m. Hans Fuglede, først residerende Kapellan i Skjærbæk, siden Præst til Bøvling og Flønder i Ribe Stift fra 1790 til 1813.

Deres Børn:

I. Niels Fuglede, f.1789, d. ugift.

II. Elisabeth Fuglede, f.1791, g.m. ... Enevoldsen, Forvalter p. Støvringgaard.

III. Catrine Margrethe Fuglede, f.1793, g.m. Christian Busch, Degn i Bøvling.
1/Birgitte Catrine Busch, f.1819. 2/Elisabeth Eleonora Busch, f.1824.
3/Johannes Busch, f.1827. 4/Carl Frederik Busch, f.1829.
5/Peder Erasmus Busch, f.1836.

IIII. Phillip Christian Fuglede, Præst til Malte og Folding, f.1795, g.m. Augusta Amalie Nyrup, f.1793.

1/Elisabeth Margrethe Fuglede, f.1819. 2/Marie Catrine Fuglede, f.1820
3/Karen Egede Fuglede, f.1828. 4/Peder Nikolaj Fuglede, f.1831.
5/Niels Fuglede, f.1834.

V. Birgitte Catrine Fuglede, f.1797, g.m. Peder Aagaard, Gaardmand i Borris.

VI. Otto Jacob Fuglede, Ejer af "Lindviggaard" i Borris Sogn, f.1799, g.m. Marie Elisabeth Rahbek. (Datter af Else Beck, se: B)
1/Else Fuglede, f.1827. 2/M. Fuglede, f.1829.

VII. Mathias Fuglede, f.1801, d.1841.

VIII. Marie Sophie Fuglede, f.1804, g.m. Peder Høegh til V. Mølle i Ramme Sogn.

IX. Henrikka Laurentia f.1806, g.m. i Aaret 1832 Adam Ludvig Frederik Sty-
rup, f.1797.

1/Georg Christoffer Styrup, f.1833. 2/Johannes Phillip Christian
Styrup, f.1835. 3/Marc. Sophus Peder Høegh Styrup, f.1838.
4/Et Barn f.1841, d. ...

B. Else Bech, f.1766, g.1. Gang m. Rasmus Rahr, Præst til Sdr. Felding, f.1765, d.1799, havde Sønnen Mathias Christian Rahr, Premierløjtnant i Kongens Livjægerkorps, f.1795. Else Bech g.2. Gang m. Mads Madsen Rahbek til Ah-
lergaard i Borris Sogn, f.1774, d.1830.

1/Marie Elisabeth Rahbek, f.1804, g.1 1825 m. Otto Jacob Fuglede (A VI)
2/Mads Rahbek, f.1806, g.1832 m. Mette Catrine Jensdatter af Aagaard
i Borris. Deres Børn: Mads Rahbek, f.1832, Jens Rahbek, f.1833,
Mathias Chr. Rahr Rahbek, f.1836, Else Rahbek, f.1839.

3/Rasmus Rahbek, f.1807, g.m. Marie Catrine Nielsdatter af Holling i
Borris.

4/Mette Catrine Rahbek, f.1809, g.m. Mads Jensen, Ejer af Floedgaard i
Borris. Børn: Elisabeth Amalia Madsen, f. . . , Else Madsen, f.1836.

BILAG I

- Annania Bech, f. 1768, g. l. Gang m. Ole Villensgaard, Degn i Maabjerg.
~~g. 2. Gang m. Jens Gammelgaard, Gaardmand og Rebslager i Bøvling.~~
~~Børn af 1. Egteskab:~~
 Ellen Olesdatter, f. 1799, g. m. Niels Chr. Nielsen Hyldahl, Tømmermand, Gaardejer og Sognefoged.
 1/Ole Gammelgaard Nielsen, f. 1822. 2/Niels Nielsen, f. 1824. 3/Anne Johanne Nielsdatter, f. 1826. 4/Maren Nielsdatter, f. 1828. 5/Annania Nielsdatter, f. 1830. 6/Anna Nielsdatter, f. 1835.
 Hans Olesen, Murer, f. 1800.
- . Marie Catrine Olesdatter, f. 1801, (ovennævnte N.C. Hyldahls 2. Hustru) havde kun een Datter: ~~Ellen Nielsen, f. i Pøtager 14. Okt. 1843, d. i Bækmarksbro 15. Dec. 1926, g. m. Christen Orts Jensen Ilkier, f. 19. Apr. 1831 i "Ilkier" i Flønder, d. samme Sted 4. Nov. 1884. Han deltog i Krigen 1864.~~
- I. Else Olesdatter, f. 1803, g. m. Gaardmand i Sønder Felding.
 Anne Johanne Skouboe Olesdatter, f. 1804, g. m. Lars Chr. Christensen Broegaard i Bøvling Sogn.
 1/Christian Larsen, f. 1828. 2/Jens Larsen, f. 1830. 3/Ole Larsen, 1832.
 4/Jens Christian Larsen, f. 1840. 5/Mette Kirstine Larsen, f. 1835.
 6/Anne Elisabeth Larsen, f. 1837.
 Mathias Bech Olesen, f. 1807, g. 1835 m. Johanne Christensdatter i Bøvling.
 Lars Henrik Bech var først Pharmaceut, siden Livridder ved de jyske Dragoner, f. 1775, d... ved at styrte med en Hest.
 Søren Bech, Gæstgiver i Rendsborg.
 Maren Vederchinch, f. 1733, d. 1820, g. m. Peder Ussing, Provst, Præst først til Brørup og Lindknud, siden til Thorstrup og Horne, f. 1717, d. 1784.
 1/Henrik Clemmentin Ussing, f. 1757, var Klokker paa Falster.
 2/Magdalene Ussing, f. 1757. 3/Clemmen Ussing, f. 1758.
 4/Marie Catrine Ussing, f. 1759. 5/Susanne Ussing, f. 1760.
 6/Anna Ussing, f. 1761. 7/Anna Margrethe Ussing, f. 1762.
 8/Niels Ussing, f. 1763. 9/Petrine Anne Lucie Ussing, f. 1764.
 10/Christian Ussing, f. 1765, først Hører i Nykøbing Skole paa Falster, siden Degn. 11/Samuel Ussing, f. 1765, død ung. 12/Peder Ussing, Borger i Skive, f. 1766. 13/Christine Marie Ussing, f. 1770. 14/Marie Catrine Ussing, f. 1770. 15/Theodorus Ussing, f. 1771.
 16/Carl Theodorus Ussing, f. 1773.
 Mette Vederchinch, f. 1737, død ugift.
 Annania Vederchinch, f. 1737, d. 1816, g. m. Peder Jacobsen Thetens (Et Maleri ophængt i Viborg Domkirke), Rector i Horsens 1756, Stiftsprovst i Ribe 1773, Biskop i Viborg 1780, d. 1805.
 Henrik Thetens, Vice-Landsdommer, Byfoged i Mariager og Major ved Landeværnet, senere Herredsfoged i Fjends og Nørlyng Herreder, f. 1759, g. m. Susanne Elisabeth Strøm, f. 1769.
 Søn: Franciscus Marc. Thetens, Justitsraad, Over-Toldkontrollør i Nørre-Jylland, R., f. 1791, g. m. Johanne Marie Poulina Bremer, f. 1805.
 Deres Børn: Susanne Marie Rasmine Thetens, f. 1828, Henrik Magnus Thetens, f. 1829, Sophie Stefanie Thetens, f. 1831, Peder Ulrik Thetens, f. 1832.
 Gerhard Thetens, Provst, Præst til Gunderup, R., f. 1760, d. 1832.
 g. 1. Gang m. Birgitte Catrine v. Hoff, f. 1760, d. 1797.
 g. 2. Gang m. Andkjær.
 g. 3. Gang m. Ursulla Rotbøl.

BILAG I

- III. Marie Thetens, f. 1760, d. 1797, g.m. Laurits Ottesen, Præst til Bregninge og Søbye, f. 1757, d. 1839. Børn af 1. Ægteskab:
 Gerhard Thetens Ottesen, f. . . . , Ursula Ottesen, f. . . . ,
 Peder Thetens, Præst i Nibe, f. 1791, g.m. Annania Mariane
 Bernstorff Thetens, f. 1801. (Se VI - 5)
 Børn: Gerda Johanne Thetens, f. 1825, Gerhard Thetens, f. 1829.
 Ursula Thetens, f. 1832, Catrine Marie Henriette Thetens, 1835.
 Børn, 2. Ægtesk. :
 Henrik Vederchinch Thetens, Præst til Brøndum, Syum og Thorup, f. 1802,
 g.m. Anna Kirstine Birgitte v. Hoff, f. 1806.
 Børn: Gerhard Thetens, f. 1831, Hedevig Susanne Nikoline Thetens, 1832
 Malthe Sehested Thetens, f. 1834, Stefan Thetens, f. 1835,
 : Elisabeth Catrine Thetens, f. 1837, Ursula Thetens, f. 1838.
- IIII. Anna Jacobine Thetens, f. 1763, g.m. Lorenz Hansen, Professor, Rector i
 Ribe, R., f. 1750, d. 1818.
 1. Peder Thetens Hansen, Adjunkt i Ribe, f. 1780, d. 1841, g.m. Johanne
 Jacobi Diechmann Loft, f. 1783.
 Datter: Annania Hansen, f. 1811, g.m. Christian Frederik Jacobi
 Diechmann, Fuldmægtig under Magistraten i København, f. 1800.
 Deres Børn: Anne Sophie Carlotte Jacobine Diechmann, f. 1835,
 2/Ernst Peder Diechmann, f. 1836, 3/Mariane Diechmann f. 1837,
 4/Johanne Marie Catrine Andrea Diechmann, f. 1830
2. Martha Hansen, f. 1782, g.m. Søren Fogh, Cancelliraad, Landsoverrets-
 Prokurator i Viborg, f. 1770, d. 1818.
 Børn: Sophie Fogh, f. 1810, Frederik Lorenz Fogh, cand. med. & chir.
 f. 1812.
3. Jens Christian Carl Hansen, f. 1784, Handelsmand i
 Flensborg, g.m. Anna Elisabeth Meklenborg, f. 1789.
 Børn: Otto Lorenz Vilhelm Hansen, f. 1819.
 Carl Julius Thetens Hansen, f. 1821.
 Stefan Theodor Emil Hansen, f. og d. 1824.
 Emilie Jacobine Caroline Elisa Hansen, f. 1827.
4. Henrik Hansen, f. 1786, Snedkermester i Hamborg,
 g.m. Frederikke v. Bergen. (Ingen Børn)
5. Annania Hansen, f. 1788, g.m. Christian Kornelius Eilskou, Apotheker
 i Ribe, f. 1777, d. 1830.
 Børn: Andreas Mikael Eilskou, Pharmaceut, f. 1808.
 1. Laurence Jacobine Eilskou, f. 1809, g.m. Henrik Christian
 Nielsen, Auditeur og Regimentskvartermester ved Jæger-
 korpset i Ekernfærde, f. 1805. Søn: Rasmus Chr. Nielsen, f. 1839.
 2. Ingeborg Christine Eilskou, f. 1811, d. 1813
 3. Christian E., f. og d. 1813.
 4. Ingeborg Christine Eilskou, f. 1814, g.m. Hans Gotfred
 Tranberg, Justitsraad, Borgmester i Ribe, f. 1796, d. 1839
 5. Elisabeth Jocumine Eilskou, f. 1816.
 6. Christian Eilskou, Pharmaceut, f. 1818.
 7. Caroline Eilskou, f. 1819, d. 1820. 8. Henriette Eilskou, f. 1821.
 9. Caroline E., f. 1827, d. 1832. 10. Sophie E., f. 1827.
 11. Lorens Hansen E., f. og d. 1827. 12. Georgine Eilskou, f. 1828, d.
 1833.
6. Gerhard Frederik Hansen, f. 1790, d. 1806.

BILAG I

7. Stephan Hansen, Handelsmand i Flensborg, f. 1792, g. m. Margrethe Kyhl, f. 1801.
 - 1/Stephan Emil Hansen, f. 1826, d. 1827.
 - 2/Lorenz Stephan Emil Hansen, f. 1828.
 - 3/Julie Lucia Jacobine Hansen, f. 1830.
 - 4/Heinrich Carl Frederik H., f. 1832.
 - 5/Henriette Caroline Frederikke Margrethe H., f. 18...
8. Christian August Hansen, Landmand ved Holsteinborg, f. 1794, g. m. Cecilie Køll.
 - 1/Christian Hansen, f. 1830.
 - 2/Theodor Hansen, f. 1832.
 - 3/Holger Hansen, f. og d. 1834.
 - 4/Frederikke Annania H. f. 1840.
9. Holger Hansen stud. med., f. 1796, d. 1819.
10. Gustav Vilhelm Hansen, f. 1798, d. 1799.
- V. Marie Elisabeth Thetens, f. 1764, g. m. Henrik Rosenius Hauch, Justitsraad, Landstingsherrer, f. 1777, d. 1818.

Peder Thetens Hauch, Proprietær til "Hastrup", f. 1784, g. m. Hedevig Marie Speitser, f. 1790.
 - 1/Henrik Andreas Rosenius Hauch, f. 1811.
 - 2/Christian Enevold Hauch, f. og d. 1813.
 - 3/Elisabeth Marie Hauch, f. 1814, g. m. V. Frijsenborg, Kapellan.
- VI. Jacob Thetens, Kammerraad i Viborg, f. 1766, d. 1811, g. m. Johanne Catrine Hansen, f. 1777.
 1. Peder Jacobsen Thetens, Justitsraad, Landsoverrets- samt Hof- og Stads-Assessor, f. 1797, g. m. Sophie Thetens, f. 1804, adopteret Datter af Biskop Thetens paa Als, hendes Forældre var Præstef. i Rønninge i Norge, Moderen: Bispinde Thetens Søster.
 2. Annania Marie Thetens, d. 1798.
 3. Julius August Thetens, Præst til Spjellerup og Smerup, f. 1799, d. 1837, ugift.
 4. Frederik Vilhelm Thetens, Distriktslæge i Skive, f. 1801, d. 1899, g. m. Marie Christine Bramsen, f. 1810. Johanne Catrine Marie Louise Thetens, f. 1833. Jacob Ludvig Peder Emil David Thetens, f. 1835
 5. Annania Mariane Bernstorff Thetens, f. 1801, g. m. Peder Thetens, Præst i Nibe. (se foran: D III)
 6. Carl Adolf Thetens, Kapellan i Odense, f. 1805.
 7. Emilius Villemoes Thetens, f. 1808, d. 1822.
- VII. Christian August Thetens, Kammerraad, først Byfoged i Skagen, siden Herredsfoged i . . . , f. 1767, d. 1831, g. l. Gang m. Anne Hedevig Ferslev, f. 1772, d. 1801, g. 2. Gang m. Ingeborg Christine Frølich, f. 1777, d. 1831. Annanie Thetens, f. 1798.
- VIII. Bodil Jocumine Thetens, f. 1771, g. m. Henrik Zartmann, Præst, først til Asfærg, siden til Sønderogn i Viborg, f. 1762, d. 1826.
 1. Christian Christoffer Zartmann, Kaptajn i Sætaten, Adjudant for Hs. Majestæt Kongen, R. D. M., Ridder af Ordenen "querde merite militaire" og af St. Anna Ordenen m. m., f. 1793, g. m. Elisabeth Sophie Danner. 1/Elisabeth Zartmann, f. 1828. 2/Bodil Jocumine Zartmann, f. 1830.
 2. Bodil Annania Zartmann, f. 1798.
 3. Johan Henrik Zartmann, f. 1800, Præst til Wammen, Lindum og Bigum, g. m. Dorteaa Poulsen. 1/Bodil Jocumine Zartmann, f. 1835. 2/Henrik Christian Zartmann, f. 1837. (forts.)

Familien har adgang til Understøttelsesanstalter for trængende Efterslægt af medlemmerne i den Familie og adskillige Stønders Enkekasser og Præsten Hans Fugledes Decidenser til de Fasiske Legater.

Hvor vrede Borgerne end var efter den Besked, saa hjalp der dog ingen kære Mor; — der sattes Vagt ved Udgangen, at ingen skulde overtræde Forbudet. Men hvor meget vi end passede paa, saa var der dog efter to Døgn Forløb ikke en Sjæl at se. —

Disse to Timers Rolighed var den eneste, vi nød i de seks Dage, Byen holdtes. Om Dagen gik Infanteriet paa og laa os saa nær, at vi ikke kunde række et Hoved over Brystværnet, før der brændtes en Snes Geværskud af derefter. Især voldte det os Besvær at faa vore Geværer ladte, idet Skanserne i Dagens Løb blev saa godt som ganske jævned med Jorden; Kanonilden vedblev nemlig uafbrudt baade Dag og Nat.

De første fire samfulde Døgn laa vi uden Afsløsing, og vi fik tilmed ikke anden Proviantering, end hvad der kunde faas ved en og anden, der dristede sig til at snige sig ind til Byen om Natten. Vort værste Savn var, at der ikke kunde skaffes ordentligt Drikkevand. Brøndene var nemlig ødelagte ved Vandets Opstemning. Appetitten var ganske vist ikke stor, men den Smule Brød og Flæsk, vi kunde faa, og som — det skal siges — broderligt deltes, forslog kun meget lidt. Af Søvn fik vi saa godt som ikke noget; blot om Natten kunde der blive en kort Slummer, siddende i Pløret, med Ryggen lænet mod Skanserne. Det regnede hele Tiden; i de seks Døgn havde vi ikke en halv Dags Tørvej. Til alt det andet kom, at Skanserne hver Nat maatte udbedres, og Kanonerne, der snart om Formiddagen maatte trækkes ind, skulde igen føres paa Plads.

— Ja, naar jeg nu bagefter tænker paa, hvorledes vi havde det, og hvad vi i det hele taget døjede, saa

begriber jeg aldeles ikke, at noget Menneske kunde udholde det. En af vore Officerer gik da ogsaa den fjerde Dag fra Forstanden af Mangel paa Hvile samt under hele den forfærdelige og ganske ubeskrivelige Uhygge.

Det fjerde Døgn foregik der ved vort Kompagni en særdeles oplivende Begivenhed.

Vi trængte i allerhøjeste Grad til at faa Føde. Vor Kaptajn (Haffner hed han) talte med os om Muligheden af at driste sig ind til Byen for at redde lidt Brød, da det næsten ikke vilde være til at udholde, hvis vi skulde vente til Natten. Men ingen af os turde vove Forsøget; vi ansaa det for aldeles umuligt at kunne komme levende derind. Blot vi rakte Hovedet op over Skansekammen, havde vi en Geværsalve. — Hvor højt end vore Maver knurrede, maatte vi fatte os paa at bie og haabe det bedste, naar Mørket faldt paa.

Som vi nu sad og var forknytte med det Resultat, rejste vor Kok sig op. Vi kaldte ham »hellige« Beck. Tilnavnet var givet ham til Spot, fordi han var »opvakt«, og at han aldrig vilde være med i noget som helst Kommers. Han fornærmede ellers ingen, selv ikke, naar nogle, hvad ret ofte var sket, vilde holde ham lidt for Trekant for hans »Hellighed«, bed han fra sig. Han ønskede blot at sejle sin egen Sø, og kun en Gang imellem uddelte han Smaaskrifter med gudeligt Indhold.

Beck stod lidt og saa ligesom forlegen ned i Jorden. Saa sagde han stille: »A maa nok helst gaa ind og hente os Brød; det er paa høje Tid«. — Vi gloede paa ham, som havde vi nys faaet Øjne, og sagde, at den Galskab skulde han lade være at tænke paa;

det vilde jo kun være den visse Død. Men Beck syntes ikke at høre, hvad vi sagde; han gik lidt til Side, faldt derefter paa Knæ og-foldede Hænderne. Om han sagde noget, kunde vi ikke høre. Derefter rejste han sig uden videre rask op og gik lige med Chaussé seén ind mod Byen, akkurat saa roligt, som var der den dybeste Fred.

Det var det mest farlige Sted, han kunde gaa. Da vi var kommet os af vor Forbavselse, raabte og skreg vi, at han skulde skynde sig tilbage eller dog i det mindste smide sig i Vejgrøften og krybe fremad. Men han blev uanfægtet ved at gaa. Fjenden fyrede frygteligt løs; der faldt sikkert flere Hundrede Geværskud. Vi kunde ligge og se, hvorledes Kuglerne i Mængder røg ved Siderne og foran og bag ham i Vejen. Men ikke een ramte. Han naaede uskadtd ind til Byen.

Lidt efter kom han til Syne igen. Han gik da med fire store Rugbrød under Armene og lige saa rolig og uanfægtet som før. Men da skød Fjenden kun nogle faa Skud efter ham. Vi kunde se, at de tyske Soldater ligefrem rakte Hals for at se Manden. De var aabenbart lige saa forundrede som vi. Men Beck lod som ingenting. Han gav os Brødene, som vi ca. 70 Mand straks faldt over og delte.

Men det kan nok hælde, at han efter den Dag fik vor fulde Agtelse, som jeg aldrig kunde tænke mig eller har kendt Magen til. Der var siden ikke Tale om hans »Helligheds«, i hvert Fald ikke som Spot. Mens Turen stod paa, var det, som om vi alle glemte vor Stillings Alvor og Fare, og paa mig gjorde det et saa dybt Indtryk, at jeg endnu har det saa frisk og levende som hin Dag, den 2. Oktober 1850, da det skete. —

BILAG II

Endelig Natten efter det fjerde Døgn blev vi afløste. 1. Reservebataillon var kommen ind til os; vi anede ikke, hvorledes det var sket. — Saare haardt trængte vi til Hvile og især da til Føde. Men hvor var Byen dog ødelagt, og hvor var alt forandret! Der var næsten ikke et Hus, som var uskadtd, og i flere Kanter brændte det. Da vi første Gang saa Frederiksstad, var alle Døre lukkede; nu stod de alle aabne. I enhver Butik kunde vi gaa ind og købe uden Penge, alt hvad vi havde Lyst til, og som ikke var brændtd, thi der var ingen til at tage imod Betalingen. Men i den Stilling, vi befandt os, var der ikke stor Købelyst. Kun nogle enkelte samlede lidt Manufakturvarer, Sko og lign., som kunde anvendes. Fødevarer derimod havde vi alle Brug for, og vi sørgede da ogsaa at faa saa meget at spise, som det var os muligt. Det værste var, at der ingen Steder kunde findes Sikkerhed imod Bomberne, Granaterne og Stykker og Stumper fra Huse og Tæge, saa det egentlig ikke var saa særlig uvelkommen, da vi allerede Kl. 4½ om Eftermiddagen fik Ordre til at stille i Skansen ved Ejderdiget. Thi at gaa uvirksom og lade sig skyde eller lemlæste havde vi ingen Lyst til.

Det var en saare farlig Tur derud. Fjendens Ild var den Dag særlig rettet mod Byen, og under vort spredte Løb for at komme ud blev slet ikke saa faa saarede af nedfaldende Tagsten, Murbrokker og Tømmerstykker. — Jeg kom forbi Underkorporal C. Aaberg fra Møborg, den senere Folketingsmand for vor Kreds. Han havde været min Underkorporal hele Tiden, lige fra 1848, og vi holdt særdeles meget af ham, saa rar han var. Jeg saa, at han var saaret, og spurgte derfor til ham. Han sagde, at det gjorde ham

Peder Sørensen Bhie

er født 1698, og han døde d. 22. November 1757 i Hygum Præstegaard.

Han var gift første Gang med Dorothea Margrethe Lauritsdatter Pouch og anden Gang med

Apolone Kirstine Mogensdatter

der døde 1755 i Hygum.

Peder Sørensen Bhie tog Studentereksamen i Ribe 1719, og d. 1. Marts 1728 blev han kaldet til Sognepræst i Hygum.

Efter Peder Sørensen Bhies Død blev der afholdt Skifte, og det fremgaar heraf, at han efterlod sig Børnene: Niels Pedersen Bhie, Søren Pedersen Bhie, Nille Pedersdatter Bhie, gift med Poul Pedersen Refshale, Edel Kirstine Pedersdatter Bhie, gift med Mads Poulsen Refshale, og Agnes Pedersdatter Bhie, ugift.

Af Boets Værdier kan nævnes:

"Solf:	Rdlr.	Mk.	Sk.
2de Thee Skeedcr, Hvoraf dend Eene er Sonderbrudt	0	3	0
3 Solf Knapper	0	1	12
1 Spansk Rør med Solf Knap og Dopskoe	0	4	0
1 Par Solf Skafted Knive	1	0	8
1 Par forsolvet Erme Knapper	0	0	4
1 Brian Nattrøye med 17 Solf Knapper udj	1	2	8
1 Blaae ditto med 22 Solf Knapper udj	1	5	0
1 Flonelles Nattrøye med 15 Solf Knapper udj	2	3	0
Messing:			
1 Mæssing Fyrbæchen	0	1	4
1 Sænge Bæchen	0	1	8
1 Mæssing Lyse=Stage	0	1	8
1 Lyse-plade	0	0	10
1 Mæssing Soel-Skive	0	0	12
4 stk. Malm Skeeder	0	2	8
1 Mæssing Lyse=Sax	0	0	6
1 lille Mæssing Kiæddel	0	3	0
1 Morter med Stoder	1	0	0
1 Stryge-Jern	0	3	0
1 Per Vægt=Skoller med lod	0	1	8

BILAG III udtog af skiftet

	Rdlr.	Mk. ^s	Sk.
1 Rejse Beskrivelse til Constantinopel	0	0	6
1 Billed Bibel	0	0	4
Prasodia Schmetzei	0	0	4
1 Samling af Danske Vers, 1ste Bind	0	0	6
Hoes Penge-Finger	0	0	12
Vor Frelscrs Kirckes Jubel Aar	0	1	0
Wadschiærs Hilaria Sorana	0	0	4
Brinchs 4000 Aars Chronologie	0	0	2
1 gl. Tydsk Bibel	0	1	8
Wedels Danske Ovidius	0	0	1
Müllers Liebes-Kys	0	0	6
Hübners Geographie	0	0	8
700 Tydske Discourser	0	0	7
Hornings Moralske Bibel	0	0	4
Talmud	0	0	2
1 kort Tydsk Tale om Christi Rige	0	0	2
Erasm. Rotterdams Colloquia	0	0	6
Lodbergs Catechism.	0	0	6
Rambachs Catechism.	0	0	4
Leths Register	0	0	12
D. Engelbræths Sang-Choer	0	0	6
Faber over Svane	0	1	2
1 Engelsk Bibel	0	0	10
Franchens Catechism. Prædickener	0	0	10
Ove Lynov	0	0	6
1 Latinsk Postil	0	1	0
Th. Bartholin: Antiquiteter, 2 Tomes	0	0	4
I Bryggerset:			
1 Stor Ege Kar	1	1	0
3 Vadsker Kar	0	3	12
1 Puster	0	0	4
1 Hand-Quærn	1	1	0
1 Stand-Tøndc og 1 Øret Kar	0	1	2
I Gaarden:			
17 stk. Faar-Houder	11	2	0
1 Sort Koe	4	0	0
1 ditto broget	3	2	0

C. F. Wadskiær.

Blandt danske Digtere af nogen Værdi gives der næppe en, hvis Arbejder er mindre let tilgængelig for en større Almenhed, end Wadskiærs. De bedste af de Ting, han har skrevet, findes nemlig kun i ganske faa Eksemplarer, som Regel indføjet i større Samlerbind, der ejes af vore offentlige Biblioteker. Kun enkelte Prøver har lejlighedsvis været optrykt.

Literaturhistorikerne har ikke været C. F. Wadskiær blide. Man kan imidlertid sige adskilligt godt om Wadskiær som Poet uden derfor at sige mere, end man kan staa ved.

Navnet Wadskiær stammer fra Herregaarden Wadskiærgaard ved Lemvig; Digterens Farfar synes ifølge et latinsk Epigram af Sønesønnen at have ejet denne eller vistnok rettere at have haft Part i den, Faderen var Landmand; Digteren fødtes paa Ørlevkloster, i Viborg Stift Aar 1713 (Biografisk Lexicon har fejlagtig 1712). Han gik i Skole i Sæby og blev Student meget ung, i 1730 (Biografisk Lexicon har fejlagtig 1728). Han rimede allerede ved denne Tid, som syttenaars, med stor Færdighed, og brugte allerede da denne sin Kunst til at skaffe sig Livets nødtørftige Ophold. Da han skulde til København at deponere, digtede han saaledes til Dronninggaards Ejer, Carl v. Plessen:

Jaaer jeg Staffel ingen Penge,
maa jeg under Banken senge
 min saa brestjøbte Bog
og jeg, som fra Die og Lise
Gud er consaceret, mibe
 Notten af mit Skoleaag.

For Teologien var han altsaa bestemt, sagtens af sin Moder, der var en Provstedatter. Og han kom straks i sit Rusaar, sytten Aar gammel, til at optræde som Præstevikar og prædikede som saadan i Kirkerne i Vandfuld Herred i Jylland; da han var liden af Vækst, brugte han en Skammel at staa paa for at vinde Anseelse.

Da halve Vandfuld Herred laa
Paa mig paa fjerde Uge;
Tænk dog, hvor saadan Byrde maa
To Kuske-Stulbre knuge!
At tale publice en Dag
Ej en, men trende Gange
Med Sogne Fogdens Behag
Er, hvad man kan forlange
Af Kuske-Mænd paa sexten Aar
(Som jeg var den Tid gammel)
Og Præbiterere, som staar
Og taler paa en Skammel.

Således skriver Hans Brix om C. F. Wadskiær, der er en søn af Søren Mogenssen, én af sønnerne fra Appolones første ægteskab med Mogens Sørensen. Hvis vi spørger, om Jens Mogensen i Cammersgaard har kendt sin halvfætter, så må svare blive ja, for han udgør netop bindeleddet mellem familien på Wadskiærgård og provst Beck i Ferring, som har haft ansvaret for at finde en afløser for præsterne, mens de var i Ribe for at aflægge hyldningseden til den nykronede Chr.d.6.

Teologien var ikke hans eneste studium. Han var uhyre beløst i dansk historie, oldnordisk og den klassiske litteratur, hvilket man kan se af de overdådige noter, han har knyttet til mange af sine skrifter. Efter sigende mestrede han på stående fod mere end lo sprog.

Det er ikke forkert at sige, at Wadskier er den første poet, som Jylland har fostret. Jeg gætter på, at han er præget for livet, af det han har mødt på Wadskiørgård. Når han anslår den jyske tone er han netop mest ægte og oprigtig.

Ville en poet dengang frem, så måtte han skrive hyldestdigte til enevoldskongen. Det lykkedes ham da også at få et professorat i historie ved Sorø akademi, men pga en strid med akademiets ledelse fik hans afsked i 1753. Men kort efter blev han professor i poesi ved Københavns Universitet. I 1755 blev han gift første gang. I 1778 anden gang. Og i 1779 døde han.

En stor del af hans kendte produktion er lejlighedsdigte, altså bestillingsarbejder, og de siger ikke meget om hans egentlige jeg, men de viser hans evne til at vride et digt over en bestemt ide.

Wadskiær, som blev sent gift, kredser ofte om kvinden i sine digte. Undertiden næsten friivol. Snart beundrende. Og tit drillende. Hør her et udpluk af et bryllupsdigt: Om enkers fortrin frem for jomfruer:

Enfernes PRÆROGATIVER frem for Jomfruerne,

Naar man vil vælge sig en Brud
Og søge sig en Hustru ud,
Da har man mange Vene,
Hvorved man kand tvivlraadig staae,
Og spørge, hvilken man skal gaae
Til Brude-Sengens Leye?
Hvad heller man skal tage sig
En Grim, en Skion, en Arm, en Riig,
En Høn paa Straa, en Kinge
En lidet eller meget Viis,
Ehi hør af disse kand Forliis
Og Fordeel med sig bringe.
Faaer man en Grim, saa taber man
Den Lyst et denligt Ansigt kand
I Siun og Sind opvække,
Men slaaer den Spenle-Blankhed fejl,
Saa tør man for sit eget Speyl
Sig en saa let forstrekke.
Faaer man en Skion, saa skeer det tidt,
At Konen bringer det saa vidt
Med hendes glatte Kinder,
At Manden, som var glat tilforn,
Han bliver grim og et Par Horn
Ved hendes Skionhed vinder.
Og kommer det end en dertil,
Saa frygter man dog dette Spill
Og gior sig vrange Griller,
Som kjaalen Dreng, der hange er,

3 Støel

I Steel og Ford sig Epsaelter
Om Natten foretiller.
Faaer man en Arm, saa seer man Tab
Paa det, som frider Pung og Skab
Men rinder at man ikke
Skal høre hende sukke af
Hvad den og den med hende gav,
Og saadant i sig drikke.
Man har og større Kærlighed
At vente af en Brud, som veed,
At Hun var det man søgte
At nnde i sin Vold og Favn
Og at man en med Hendes Navn
Som Penge-Frier spogte.
Faaer man en Brud af Et for Hon,
Saa faaer man noget opblæst Ton
De allerfleeste Tider,
Som broder af sin Brud og Slægt
Na fordrer ofte meer Respect
End Mandens Præ det lider.
Som brummer verre end en Bic,
Hvis hun er maa til Kiocken Fi
Sig under Ornen rætte,
Som Hun af sin Fru Moder saae,
Saa man paa Soffterne maa gaae.
For Hende en at vække.
Og hvis Hun hinder Struen kold,
For sig: Hor I grove Anold!
I hulde haft en Kone
Af noget mindre Stand end min,
Som Hætte-Magerens Cathrin
Og Smedens Apollone.

Hvi outler I en Alben op?
Da naar I selv I doone Krop
Det ikke giøre jider.
En forholder vor Maleen,
At mine Hov-sornemme Been
Den mindste Kuld er lider.
Men derimod hun sletar er
Og veed sig i Belegselter
Og Seikab vel at rikke,
I det Sted den, der er gemeen,
Hun tænker ret at være peen
Fetisaer kun i at rikke,
At gaae, som hun i Stringe sad,
Og stole segten Lns i Rad,
Naar hun er i Visiter.
At snerpe Munden ud og ind,
Og tumle sit u-nemme Skind,
Til hun det rette bitter.
Men denne sidste derimod
For Huiset bliver nok saa god,
Til saunnes Lære at fremme,
Fordi Hun vante til Ardeud er:
Og med Jrettesteller
For Manden saa er flemme.
Hvis man en siemplet Kone saae,
Som meer end Naal og Traad foritaaer,
Og kand for Manden læse,
Man knap et Ord kand indfort saae.
Hun siger: det skal være saa
Da saa for Eders Næse!
Men derimod Hun tale kand
Med god Maneer og sund Fori: :)

Ehi man til Enke-Piger en
Sig gierne lader lænke.
Den goldne MiddelMaadighed
Har her aldeles ingen Sted,
Aut, aut, og een af begge,
Af Jomfru: eller Enke-Stand
Udvælges maa en Brud, naar man
En Kone vil tillegge.
Nu bliver atter Qvæstio:
Hvo tages Skal af disse To,
En Jomfru eller Enke?
Det kommer an paa Smagen her,
Hvorfør jeg saadant selv enhver
Vil give at betænke.
Jeg veed, at mange uden Skial
Til Enker ikke vil saa vel
Og gierne, som til Piger,
Man sine Vahre søge maa
Fra allerførste Haand at faae,
Saa horer jeg de siger.
De siger: Det er ingen Skiemt,
At kiobe Ton, som er forgiemt,
Men friske friske Vahre!
Ret som de Kniplinger og Vaand,
Man kiober ind fra anden Haand,
Forgiemte derfor vare.
De tør en Enke ligne ved
Opvarmet Kaal, som i hvor feed
Den er, dem ikke smager
Saa vel, som den, der bæres frisk
Fra Ketterbanken først paa Dist.
Var denne nok saa mager.

Men jey for min Part seer en Skaal
Med god og feed opvarmet Kaal
Langt heller end en mager,
Der smager en af Flett og Smør,
Som det en ærlig Kaal sig bør,
Hvor frisk den ogsaa smager.
De fører til Egempel an
Timotheum en Epille-Mand
Af Welten hos de Gamle,
Som vilde saare nodig til,
At lære nogen Fløyre-Epill,
Der kunde noget famle,
Der havde hos en anden lærdt,
Og naar det blev af ham begiært,
Sig bedre lod betale,
End naar man ret fra Rode af
I lære sig hos hannem
Og lod sig ham betale.
Ehi mangt et Greb og Tremulant,
Hvortil man kunde være vante
Udi en andens Lære,
Det skurrede i hans Behør
Og klingte ikke, som det bør,
Naar det skal rigtigt være.
Det var og meget vanffeligt,
At komme af igien med ligt,
Men den, der intet kunde
Han kunde heller intet galt
Og lærdte allerbest, naar alt
Han lærdte op fra Grunde.
Saa vanffeligt, de sig vil,
Er det at faae en Enke til

Saa finder Hun sig let udi,
 At holde Folk for saadant frie,
 Hvortil Hun ey har Foye,
 Saa fremt Hun ellers dydig er,
 Thi jeg forsværet ingen her,
 Som ey har Dyd for Dve.
 En Kone valt af Jomfru-Flof
 Gior tidt sin Mand det broget nok
 Med Broder eller Fader,
 Der vel saa meget skiare land,
 Som derfom een sin anden Mand
 Den første høre lader.
 Vist er det, at i alle Ting
 Har Jomfruer et Fortrins-Øpring
 For Koner eller Enker,
 Imidlertid! Hvad er det meer!
 Hvad een er skeet, en anden skeer,
 Naar man det ret betænker.
 En Jomfru Kone blive kand,
 Men Qvinderne til Jomfru-Land
 Kand aldrig meere flytte,
 Nok er det, de har været der,
 Og mueligt mangen een der er,
 Med Qvinder vilde bytte.
 Her er den største Fortrins-Rett,
 Som Nymphes har, saa fremt man det
 Prærogativ kand kalde,
 At have det, man tabe vil,
 Saa snart som Leylighed dertil
 Med god Maneer kand falde.
 Hvad Nymphes har, har Enker haft,
 Det rygger og engang af Skæft

For dem, om de skal leve,
 De i det mindste snifter en,
 Igiennem Verden anden Vey
 Dem Skiabnen skal bebreve.
 Naar man sig til en Enke slaer,
 Saa veed man, man en Enke saer,
 Og dermed er det ude,
 Men hvad om man en Enke fik,
 Imod sin Regning og Bestik,
 I lille Jomfru Drude.
 Vi har blant os et gammelt Vers
 Skiont ey af beste Malm og Ertz,
 Som Enkers Fortrin roser:
 Man finder det i Enkers Bøe,
 Som findes ey i Pigers Skoe,
 Ey heller deres Høser.
 Naar andres Riim gaaer ud paa Sko,
 Kand mit paa Høser endes jo,
 De følges bør tillige,
 Skiont begge her har ingen Sted
 Og kommer ikke Sagen ved,
 Thi det vil intet sige;
 Hvis Pigerne kun gif i Skoe,
 Men Enker ey, saa kand jeg troe,
 Det lod sig bedre høre;
 Man hos en Schuster, slutter jeg,
 Et Riim, som lugter saa af Deeg,
 Maa have ladet giøre.
 Men i hvor slet det klinger her,
 Saa er det vist, at Jomfruer,
 Om ey i Skoe og Høser,
 Saa dog i deres Skrin og Rum

Man ikke mig fortænter,
 Om Piben saer en anden Klang
 Og Pigerne jeg i zain Sang
 Opløfter over Enker.
 Paa det at ingen skeer for nær,
 Jeg begge Slags har lige kiær,
 Og ingen vil forfage
 Min Tienneste i hvad jeg kand,
 Men holder først for billigt, man
 Bør Enkers Sag antage.

3. Sidsel Krarup, f. 1852.
 4. Jens Christian Krarup, f. 11-12-1854.
 5. Karen Krarup, f. 29-1-1857.
 6. Christine Andrea Krarup, f. 13-7-1859.
 7. Jens Sahl Krarup, f. 30-4-1862.
 8. Vilhelm Buchhave Krarup, f. 6-2-1865.
- 1.7.2. 2. Mette Marie Jensdatter Gaaskjær, f. 1820.
- 1.7.2. 3. Christine Jensdatter Gaaskjær, f. 1822.
- 1.7.3. Margrethe Jensdatter Gaaskjær, dbt. 9-1-1778, gift 11-7-1807 m.
- a. Mads Nielsen Wester Lund i Ferring.
- 1.7.3. 1. Mads Madsen Lund af Vester Lund i Ferring,
- a. gift med Edel.
 1. Mads Madsen Lund af Ny Lund i Ferring, gift m.
 - a. en datter fra Damsgård.
 2. Marianne Madsen Vester Lund, gift m.
 - a. Johannes Korsgaard af Øster Lund.
 3. Stine Madsen Vester Lund, gift med
 - a. Ove Damsgaard af Nr. Damsgaard.
 4. Kristen Madsen Vester Lund, lærer i Ejsing.
 5. Morten Madsen Vester Lund, frimenighedspræst.
- 1.7.4. Christen Jensen Gaaskjær, dbt. 20-3-1780, smed, gift 31-10-1813 i Vandborg m. *Christen de laas hustru og søster søster i Fjalling og 1814*
- a. Anna Sophie Mogensdatter Strande.
- 1.7.5. Maren Jensen Gaaskjær, dbt. 18-8-1782 i Vandborg, gift m. *1814*
- a. fisker Laust Pedersen på Harboøre.
2. Simon Nielsen Herping af Øster Herping i Trans, omtalt 1703.
3. Johanne Nielsdatter Herping, f. ca. 1683 i Øster Herping, død sst. 28-12-1780, 97 år gl., gift med
- a. Poul Jensen, f. ca. 1684, død 1762 i Øster Herping i Trans.
- 3.1. Jens Poulsen Herping, fæster af Ø. Herping, gift 17-10-1769
- a. med Giertrud Davidsdatter fra Møltrup.
 1. Anné Johanne Herping, dbt. 23-9-1770.
 2. Poul Jensen Herping, dbt. 28-2-1773.
 3. Benned Marie Herping, dbt. 21-4-1776, død 6 uger gl.
- 3.2. Simon Poulsen Herping, f. ca. 1722, d. 23-6-1767 i Fjaltring, selvejer af Enevoldsgård i Fjaltring, gift m. sin kusine
- a. Maren Christensdatter Damsgaard, f. ca. 1723 i Ferring, begr. 12-6-1761 i Fjaltring (anetab, se 1.5.).
1. Poul Christian Simonsen Enevoldsgaard, dbt. 22-12-1754, fæster af Bromsgård i Dybe, gift med
- a. Johanne Kierstine Eschiltsdatter Bromsgaard.
2. Johanne Margrethe Simonsdatter Enevoldsgaard, dbt. julen 1755.
3. Anna Marie Simonsdatter Enevoldsgaard, dbt. julen 1757, plejebarn hos Peder Houllind i Houe fra sit 9. år, g. m.
- a. Peder Veye Christensen af Kallesøe i Tørring, dbt. 19-3-1752 (Søn af gdr. sst. Christen Pedersen Nørsgaard og Kirsten Nielsdatter Fynboe).
4. Birthe Marie Simonsdatter Enevoldsgaard, f. 1760.
5. Jens Simonsen Enevoldsgaard, f. 1761, død 1763.
- a. Simon Poulsen Herping gift 2. g. med Anne Cathrine Poulsdatter, død 1767 samtidig med manden.
6. Jens Simonsen Herping Enevoldsgaard, dbt. 31-5-1767 i Fjaltring, i pleje hos fasteren på Damsgaard, begr. i Ferring 25-4-1777, se skiftet efter ham.
- 3.3. Johanne Poulsdatter Herping fra Øster Herping, gift 8-12-1769 med forpagter på Herpinggård *One Jensdatter*
- a. Sieg. Peder Christensen Møltrup, f. 1708, begr. 28-8-1775. (Hans første hustru døde 3-1-1768). Johanne giftede sig 2. g. med den efterfølgende forpagter på Herpinggaard 22-12-1776.
 - b. Jens Christensen Tambour.
- 3.4. Helvig Poulsdatter Herping, f. ca. 1723 i Trans, død ca. 1785 i Damsgaard i Ferring, gift 1. g. med
- a. Simon Christensen Damsgaard, f. ca. 1721 i Ferring, begr. 27-12-1771, fæster af Damsgård 1755-1771 (anetab., se 1.4.). Helvig giftede sig 2. g. 16-10-1772 med
 - b. Christen Pedersen Lykke (Løch) fra Bøvling, f. ca. 1738, der efter hendes død giftede sig påny.
- 3.5. Anne Poulsdatter Herping, død 1760, gift 22-6-1759 i Trans m.
- a. Peder Nielsen Knude af Dybe (der efter hustruens død året efter i barselseng giftede sig 2. g. med Cathrine Berteldsdatter fra Frostesgård i Nces).
 1. Niels Pedersen Knude, f. 1760.

Herping slægten

*↓
Jens fra Damsgård
↓
Kristen søn fra Østergård.*

Noter og henvisninger

- s.8 Pastor Hans Fuglede var præst i Bøvling-Flynder fra 1789-1814, hvor han døde. Han har været en betydelig præst, hvem folk tillagde stor kraft i kampen mod mørkets ånder - og følgelig også en lysets tjener, der vandt sig menighedens fulde tillid.

Tang Kristensen beretter, at adskillige sagn knyttedes til Fuglede. Disse sagn viser, at han kunne "mere end sit Fadervor". Det var dengang almindelig overtro, at præster, der havde gennemgået den "swot skuel" både kunne mane og tumle den onde. (Jydske Folkeminder. 4.samling 2o2-3 og 226)

Disse beretninger har jeg skaffet hjem fra biblioteket i kopi, men har desværre forlagt dem. En af beretningerne går ud på, at manden i Borøgil en aften kom i klammeri med den onde ved Bøvling kirke. Folk fik så fat i Fuglede, som fik dem skilt, men manden måtte love aldrig at bevæge sig vest for Bøvling kirke efter mørkets frembrud. Dette overholdt manden dog ikke og han blev en morgen fundet ilde tilredt på et engdrag vest for kirken.

- 9 Ole Jensen Willensgaard er navngiver til slægtsnavnet OLESEN

12 note 1: fra en gl beretning gengivet i Hards. Årb.

- 13 Om Elne Hjulsdatters kår som priorinde kan skønnes, eftersom nonnerne ca 1466 efter ønske fik indført en strengere ordensregel, en reform, som ribebispen Henrik Stangeberg stadig havde modsat sig. Nonnerne havde endda i 1459 måttet anmode paven om, at nogle af landets pralater måtte beskytte dem mod biskoppen. I spidsen for klosteret stod en priorinde, medens en prior, ofte en verdslig adelsmand, forvaltede jordegodset. Til at forrette gudstjenesten var der nogle præster, og det er åbenbart til dem der sigtes i et af Peder Syvs ord-sprog om en skinhellig hykler: "Han er så hellig som en Gudummunk".

- 41 Nævnte pastor Krarup må være identisk med følgende:

Krarup, Kristen, Kaldskapellan: f. 3. Okt. 94 i Vandborg Sogn; S. af fhv. Grd. Jens Christian K. og Hustru Jensine Mullitsgaard. Cand. theol. 20: 20 ord. Medhj. hos Sognepr. v. Kapernaumsk; 21 Kaldskap. smst.; 22 Sognepr. for Haring og Stagstrup; 29 Kaldskap. ved Alle Helgens Kirke. Litt. Arb.: Krakraarup og An' Gauskjær (33).

- 42 Om DAVDISENSLÆGTEN se s. 59

- 45 Om Jensine Strande se s.213

- 46 Karen Jensen i Engesvang (s.222) fortæller, at Christen Strande Mogensen har fortalt, at han var en fætter til Jens Nielsen Godballe, der i "Kulturbill. f.V.e" (s.2o7) omtales som en fuldblods andelsmand og Jyllands mest kendte andelsbonde. Han har bl.a. sønnerne Tage og Folke. Digterpræsten Gerhærdt Rasmussen, Lomborg, er vistnok inspireret af denne familie i én af sine bøger.

- 47 Jens Ole Byskov f.44, søn af Elna Byskov, datter af slagter Byskov og h.Nicoline Braagaard Byskov f. Jensen. Datter af J. P. Jensen Agger, Gl. Ager i Vandborg, søn af Chr. Jensen Braagaard, søn af Ane Marie Jensdatter og Jens Nielsen Munksgård i Nr. Munksgård i Vandborg.

Jens O. Byskov har udgivet egen SLEGTSEBOG 1981. Adr: Ulvevej 17, Esbjerg.

51. Desværre har jeg af typografiske grunde ikke kunnet medtage ret meget om LUGGE-slægten. Der findes en del spændende ting, især om sønnen Jens Andersen Søndbjerg, gift med Maren Willadsdatter. Efter dem findes en del præster af navnet Willadsen. Kilde: fru Bjeldbak i Ejstrupholm.

Om digteren C. F. Wadskiers liv og værker se Bilag IV.

- 54 Det interessante skøde findes i fuld ordlyd i SLEGTEN DAVIDSEN s-3o-33

- 57 Se uddrag af skiftet under Bilag bag i bogen.

- 59 Bogen om slægten Davidsen findes desværre ikke på Lemvig Bibliotek, men ejes bl.a. af smedemester K.V. Christiansen, Bøvlingbjerg. Bogen må dog kunne skaffes, og den kan i højeste grad anbefales, idet den gir en ægte og dybtgående skildring af David Jensen Smeds og hans families betydning for vækkelsen i Vandborg og Houe sogne, samt et indblik i livsvilkårene i al almindelighed.

- s.59 Børnene i Galtmosehus 1) Simon Nielsen * 11.9.88 Vores gode ven og nabo i St Katkær i Vandborg, gift med elskelige Frederikke, som var københavner. Hendes død var et slag, som Simon aldrig forvandt. Jeg husker endnu så tydeligt, hvordan han bad med på bønnerne i kirken under suk og udråb.
- 2) Margrethe g.m. Niels Olesen i Fladhede s.165.
- 3) Johannes Nielsen *5.10. smed i Tørring, tog ofte på en særpræget måde ordet.
- 4) Paulinus Nielsen, landmand kirkesanger og mangeårig søndagskolelærer i Vandborg, gift 1.gang m Marie Noe Jensen, som døde tidligt. Børn: Karoline, Andreas gdr.S.Dalgård, Anna, Jens, Esther, Gunnar, Ove se.s.94. I det andet ægteskab med Karen Jepsen børnene: Ingrid Poul E., Bodil, Astrid. Om Paulinus har sønnen Jens Noe fortalt mig, at han hver morgen holdt husandagt, og at han havde den evne, at han altid spontant kunne fremsige et vers, som korresponderede med andagten. Jens har også fortalt mig, at den sidste tid blev svær for ham, og han mener, at det skyldes faderens baggrund i en stærk vækkelseskristendom. Nok havde de lært, at vi frelses alene af Guds nåde, men samtidig (og det er vel i grunden vækkelseskristendommens store drivkraft) så havde de en hemmelig tvivl - kan Guds nåde nu også bære, når det kommer til stykket. Hvad må vi selv gøre? Jeg husker Paulinus som en god søndagskolelærer, en markant og rar person, som altid havde "en blette træk" at krydre udlægningen med.
- 5) Davine gift med Jens Kjær i Houe
- 6) Marie krøbling, var hos Simon og Frederikke i Katkær.
- 7) Elisabeth g.Larsen bor i Fåre. *12.7.00
- 8) Valdemar f.3.3. spød da moderen døde. Det forkrøblede barn hun fik blev en stor prøve for hendes tro, og endnu et svangerskab blev hendes skæbne. I det andet ægteskab med Martha Mathiesen er der sønnen Aron Nielsen g. med VI H Anna Olesen, Fladhede i Ramme.
- s.59 note 2* Kordegn Åge Andresen Kongensgade 9, Nykøbing F, har ved en arkivar fået udarbejdet en ret omfattende oversigt over DAVIDSENSLÆGTEN, der er dog ret omfattende mangler mht linjen tilbage til Jens Mogensen Cammersgaard.
- s.61 Mads Agger i Kjelhede var hovedkraften i den grundtvigske valgmenighedsdannelse i Bøvling, han var en sjælden husbond og omtales i højskolebaldet som en af Danmarks bedste bønder. Der findes en masse litteratur om ham.
- s.71 Elisabeth fortæller at Ane Christine var i huset i Lemvig og at Christen Strande Mogensen gik på sine ben de mange km for at besøge hende.
- s.88 Min mor fortæller, at Jens Noe næsten altid havde en historie at underholde folkehølet med under måltidet. F.eks var der en krokone fra hans hjemegn. En dag spurgte folk hende, hvordan hun bar sig ad med at få de pillede æg så pæne. "Det skal a såmand sej jer - a munder dem li", svarede hun. En anden gang var der utilfredshed med at der var grums tilbage i kaffekoppen, men så satte hun hænderne i siden og sagde hvast: "Det er det tyk, som koster æ peng"
- En gang var hans mor ved at bage og børnene trængtes om bordet, og moderen sagde - gå nu væk børn, I skal nok få, men så var det den lille Jens sagde: "Jamen vi får nu mest, hvis vi holder os til".
- Et karakteristisk mundheld: "Kan man ikke spise sig mæt, kan man heller ikke slikke sig mæt".
- Jens Noe forsøgte sig ofte med noget nyt, og engang havde han det uheld, at fårene brød ud og åd kålene. På den tid var der en tjenestekarl Bernhard Underbjerg, som gik under tilnavnet "Blåbjerg Bolsjektiv". Da han så dette sagde han straks: "Det er som jeg siger: den ene spekulation øder den anden".
- Min far, Henry Noe, har det også med at fortælle ved middagsbordet. Således har han en evne til at kombinere begivenheder. Ofte har han sagt: I dag er det lige bestemt ti år siden det og det skete. Eller: I dag er det lige bestemt tre år og tre måneder siden osv.
- Ofte har han sagt: Det er en hård tid fra man blir gift og til man kan få sin folkepension.
- Jens Noe (Nielsen) har givet mig en interessant sammenligning mellem hans barndoms besøg i Katkær og i Blåbjerg. I Blåbjerg hos Jens Noe var der en hel ustyrlig liv og lystighed og snakken, men når så bibelen kom på bordet, blev der stille. I Katkjær var det modsat. Her var der meget stille hele aftenen, men når så bibelen kom på bordet, kom der gang i snakken.

Kilder

Hardsyssels Årbog, numrene 31,35,37,41

Vort sogns historie (Skodborg herred) med forord af S.Frifeldt. Herfra stammer mange af de indgiftes anetavler.

Slægtsbog over slægten DAVIDSEN. Omhandlerde efterkommere efter David Jensen (Smed), født 1827 i Galtmosehus i Vandborg sogn. Jydsk Slægtsforskning 1973.

Slægtsbog for slægten efter Andreas Nicolajsen, født 18?? i Møborg. (Gift med en datter af tømmermand N.C.N. Hyldahl og hustru Ellen Olesdatter, den ældste af Anania Beches og Ole Willensgaard Jensens døtre). Dansk Slægtsforsk.

Niels Mølgaard: Kulturbilleder fra Vestjydske Egne. Lemvig 1950.

H.I. F. C. Mathiesen: En sognepræst. Kbh.1939

Fausbølls bog om Fynske patricierslægter.

Svend Larsen: Studier over det fynske rådsaristokrati.

P.Nedergaard: Dansk præste- og sognehistorie.

E. Steenvinkel: Hjemliv og trosliv 1954

Forskellige arkivalier og domsudskrifter fra privatarkivet hos gdr Chr Gay, Tørring.

Jens Ole Byskov: Slægtsbog. Eget forlag, Esbjerg 1981.

Slægtsbog for efterkommere efter sognefoged Poul Madsen Bjerg f.1770 Fjaltring, gdr. Sdr. Bjerg. Dansk Slægtsforskning. Fredericia.

Private noter tilhørende fru Bjeldbak, Ejstruphølm, vedrørende slægten HJUL og vedrørende LUGGE-slægten fra Thy,

De fleste af disse kilder vil kunne lånes på Lemvig Bibliotek.

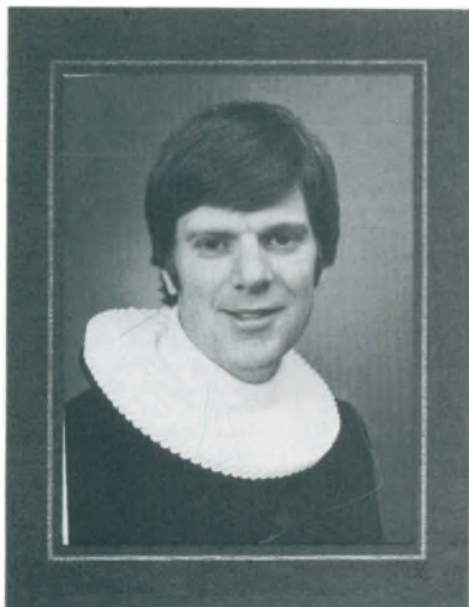
Bogen er illustreret af tegner Jonna Bertelsen, Nødager.

Restoplaget af bogen forhandles af udgiveren, sognepræst Jens K.Noë p. t. Ballevej 7, Tirstrup, 8400 Ebeltøft, samt af dennes nærmeste familie og efterkommere. Tlf 06 36 34 78. (Evt af mine forældre 07 83 63 01)

*

*

*

Hebr 5.

»Men hvordan gaar det saa nu? Det gaar slet ikke, han havde ikke andet end teksten, men teksten var da god nok, trostede han sig ved.

Busch saa ligesaa ubekymret ud, som om der ikke var det til i verden, der hed biskop og prædiken. Tiden gik, nu var det snart paa tide, man skulle begive sig til kirken. »Hvordan?»

Men nu tog kirkeklokkerne til at ringe ude i det fjerne, nu traadte biskoppen frem i al sin værdighed, han maatte jo hjælpes til vogns, der var af gode grunde kun plads til ham alene i det bageste sæde.

Der var altid fest i Bøvling kirke, naar der var gudstjeneste, men en dag som denne var der dobbelt fest. Der sad de stuede sammen i et par lag paa bænkene, nogle havde taget plads oppe paa bænkerykkene, koret var fuldt af siddende og staaende, baade foran og bagved alteret, men i dag maatte der jo da ikke komme nogen indenfor altersranken, som der saa tit plejede ellers, det gik jo aldrig an, nu biskoppen var der, i det mindste ikke før denne var kommen op paa prædikestolen, men hvordan det skulle lykkes ham at komme *derop*, saa noget gaadefuldt ud, trappen var jo besat lige op til det øverste trin – der syntes ikke at kunne være plads til en eneste fler i kirken, og dog kom der bestandig fler. Præsten var i fuld aktivitet op og ned for at faa een til proppet ind, hvor der var den mindste antydning af en plads.

Salmesangen bruste gennem kirken, biskoppen naaede da op paa prædikestolen, mens hele forsamlingen gjorde forsøg paa at rejse sig op, som skik og brug var; han holdt sin tale, men dagens højdepunkt det var alligevel nu, da stedets præst stod deroppe, slog sin »præketjavs«, som børnene kaldte den, tilbage, den, der bestandig ville ned i panden, stadig blev slaaet tilbage, men lige stridig stadig kom igen.

Saa bad han, som han plejede, med sin sprukne stemme, Herren om at gøre sig gældende herinde i dag blandt alle disse mange mennesker. Og Herren gjorde sig gældende. Saa kom teksten, Hebr 5, og saa en prædiken om ham, der ikke selv havde tillagt sig den sæ at være ypperstepræst – at han, Guds søn, kunne regne det for en ære at blive vor ypperstepræst! – om ham, der gik ind ad Getsemanehavens trange laage med stærkt raab og taa- rer, med bonner, og ydmyge begæring for at vinde en evig frelse for alle dem, der ville lyde ham, om de blomster, hans venner kunne plukke inde under Getsemanehavens dunkle træer.

Det var en prædiken, inspireret af Guds hellige aand, overraskende med glimt paa glimt, som forud gennemtænkt fra først til sidst.

»Og hvis I ikke lyder Herren, saa kan I komme til at staa udenfor himmeriges riges port engang, med samt alle jeres mælkebøtter – mælkebøtter? Det kom unægtelig noget overraskende side om side med Getsemanehavens blomster. Og da mælkebøtterne først var kommen ind, kom de igen og igen, og »tjavs« svingede mere og mere energisk.

Og saa endte det hele i en hymne til ham,

stegaarden. Omegnens præstevener var samlede om biskoppen, nu var hele højtideligheden lagt til side.

»Men sig mig engang, pastor Busch, sagde han og saa med sit lune smil op paa præsten. »plejer De altid at prædike om mælkebøtter?»

Saa maatte jo præsten frem med, hvad der skulle gaa for sig den selvsamme dag, det, som alle de andre i kirken havde vidst besked om – at den dag skulle det afgøres, det spørgsmaal, som havde sat sognefolket i bevægelse i lange tider, om der skulle oprettes et nyt mejeri, til hvilket der ikke leveredes mælk om søndagen (se ndf). Det var derfor, mælkebøtterne var kommen til at spille med ind i dagens prædiken.

Saa forstod biskoppen, at den præst, hvad han forevrigt havde vidst før, havde begge benene paa jorden, ogsaa naar han talte de bevingede ord.

Og de af tilhørerne i kirken, der stod vaklende i den sag, de forstod ogsaa, at her var tale om noget mere end mælkebøtter.

Men i Bøvlings »liber daticus« findes der følgende biskoppelige vedtegning:

»Den 19. februar holdtes visitats i Bøvling kirke, hvor en meget talrig forsamling var til stede.

Herren har vakt et skønt og glædeligt liv i disse sogne. Han give det fremdeles vækst og fremgang og velsigne ordets varme og inderlige forkyndelse til at bære frugt.«

V. Götzsche.

Kampen om det 3. bud: Mejerikrigen

Kan et troende menneske arbejde om søndagen?

Spørgsmaalet begyndte særlig at brænde i *Flynder sogn*, hvor adskillige gaardmænd var blevne omvendt, deriblandt to af de fem mænd, der sad i bestyrelsen for mejeriet i Bækmarksbro.

Endelig en søndag eftermiddag gik disse to bestyrelsesmedlemmer op til præsten for at tale med ham om sagen. Det blev en lang og varm samtale. Busch hævdede, at de umulig kunne være tjent med at være i et mejeri, der gik om søndagen. De to andre søgte, som saa ofte før, at undskylde sig med, at det vel nok ikke kunne siges at være helt rigtigt, men det var dog noget af et vidnesbyrd, at de beholdt deres søndagsmælk hjemme. Men præsten blev ved med at holde paa, at de var dog parthavere med de andre, der leverede, de var dog medskyldige i, at kuskene maatte køre om søndagen, og de hævdede jo da ogsaa deres del af udbyttet af de andres søndagsleverance. »Ja, I kan nu vende og dreje det, som I vil, men det er nu galt af jer at levere jeres mælk til et mejeri, der gaar om søndagen. I er derved med til, ligesom de andre, at vanhellige Herrens dag.«

Da de to kom hjem, fortalte de deres koner, hvordan præsten var gaaet dem paa klingen, og den enes kone sagde straks: »Pastor Busch har ret, det kan ikke blive ved at gaa saadan.«

Og det blev efterhaanden klart for de troende bestyrelsesmedlemmer og andelshavere, at

pres paa dem, dog søgte vi at vække ansvarsfølelsen hos dem. En dag ville de til dans. Vi maatte ikke vide noget om det, men havde alligevel faaet nys derom. Da de saa kom ind i stuen for at sige farvel, indén de gik, siger jeg til dem: »Ja, børn, nu skal I ikke længere danse bag vor ryg, men nu faar I lov til at danse, saa længe I kan.« »Saa længe I kan,« det ord, fortæller to af dem, kunne de aldrig glemme, og saa kunne de ikke danse mere.

Min hustru og jeg var gift i 48 aar. De sidste 2½ aar var min hustru syg og sengeliggende. Hun led af nogen betændelse i blindtarmen, som doktoren syntes, at hun var for gammel til at blive opereret for. Det var ligesom om hun under sygdommen modnedes mere og mere til at gaa ind i den evige hvile.

Blumes solide gerning lattede dybe spor og var et pløjearbejde, der bar frugt senere, ikke mindst blandt hans gamle konfirmander. Han søgte herfra, og da han var udnævnt til Tikøb, faldt hans tanker paa pastor A. Busch, Feldballe, som hans eftermand. Han vidste, at Busch var en prædikant af Guds naade, baade til vækkelse og helliggørelse, og Busch var en samfundsmand, der havde været et udvalgt redskab i Horne og Feldballe til at bygge store IMs samfund op. Og saa var Busch' broder læge i Bøvling. Læge, dr Edward Busch havde først sluttet sig til valgmenigheden, saa søgte han baade valgmenigheden og sognemenigheden og endte med at sidde hver søndag under provst Blumes prædikestol. I Horne havde lægen afvist sin broder, præstens forsøg paa at omvende ham. Men en dag kunne lægen gaa til provsten og fortælle, at han nu var blevet omvendt. Provst Blume spurgte: »Hvordan gik det egentlig til?« og fik svaret »Gid jeg kunne sige, at det »var Dem, provst Blume, der havde været midlet, men det var Guds aand alene«.

Dr Busch ville gerne have sin broder til Bøvling som sp. Pastor Busch havde prædikeret her flere gange og døbt sin broders barn her. Da der var andre ansøgere paa tale (bl a den kst provst), blev en adresse sendt ind, med næsten alle pastoratets beboere (undtagen valgmenighedsmedlemmerne) som underskrivere, den store tilslutning skyldtes bl a at man fik en anset mand, Jakob Ingvardsen, til at gaa rundt og samle underskrifter. Han kom siden til tro og var en stor støtte i mgh. Denne gang blev der taget hensyn til Bøvling-adressen.

Pastor Axel Busch var sp her 1893-1901.

Faktisk brød en ny tid frem efter den søndag efter paaske 1893, da Busch blev indsat af provst Blume ud fra ordene Es. 62 om »vægtere paa muren, der ikke maa tie nat eller dag og ikke er i ro, før de faar grundlagt Herrens stad: I, som paaminder om Herren: Tier ikke.« Disse ord gentog provst Blume den dag gang paa gang i Bøvling kirke.

Pastor Busch var 38 aar, da han kom hertil og stod i sin fulde kraft. Der var ikke mange sogne i Danmark, som havde større kirkegang og større kirkelige kollekter end Bøvling i de aar. Han blev i sandhed en vægter, der ikke tav. Der var fest over gudstjenesterne, naar han ud af sit hjertes grebthed og taknemme-

tion, med ildhu, Hans nære samliv med Gud og hans studium af skriften bar ham, og hans malende, billedrige forkyndelse samlede sig stærkt og personligt om det enkelte: Frelse eller fortabelse! En mærkelig myndighed var der over hans forkyndelse, naar han sagde: du saa det sved. Det er som om den præst staar og lirker og lirker med sin nogle ved hjertedøren. Han VIL ind!« Og han var en glad præst. Til dem, der kritiserede og knurrede, lod det: Sig ikke ak, men tak og halleluja! Han gik meget flittigt paa husbesøg, kendte alle i de store sogne, og alle kendte ham. Ofte kunne han paa en temmelig dristig maade reverse folks synder i sognet. Og samtidig med at han var en flittig sognepræst, rejste han meget ud til moder. Fra 1898 var han medlem af DMS' bestyrelse, Hans indsats i DMS (formand 1904-37) blev snart kendt over hele landet. Her var han et udvalgt redskab. Og hans grundtanke var, at Ydre Mission ikke maa blive en specialinteresse men en livsnerve i menigheden. For IMs helliggørelsesmøder betød han meget. Pastor A. Fibiger siger (DnA 1938, s 72), at han aldrig glemmer helliggørelsesmødet i Bøvling 1901. »Det vil sige: jeg har glemt alt derfra, undtagen eet: pastor Busch. Jeg var fuldstændig betaget. Han beherskede hele mødet med sin betagende, uimodstaaeligt charmerende personlighed, gavmildt øsende ud af sit udtømmelige væld af kærlighed, og henrivende billeder i sin forkyndelse. Det var en oplevelse! ... Nej, dette maatte være løgn! Man maatte knibe sig selv i armen, om det virkelig var muligt, at et menneske kunne være alt det, rumme alt det, give sig selv, saa uforbeholdent. Og jeg forstod, hvorledes han kunne gribe store skarer, snart buldre lovens torden, snart smeltede Guds kærligheds sol de frosne hjerter, snart var det mandig appel, snart det barnlige bløde, lige uimodstaaeligt alt sammen ...«

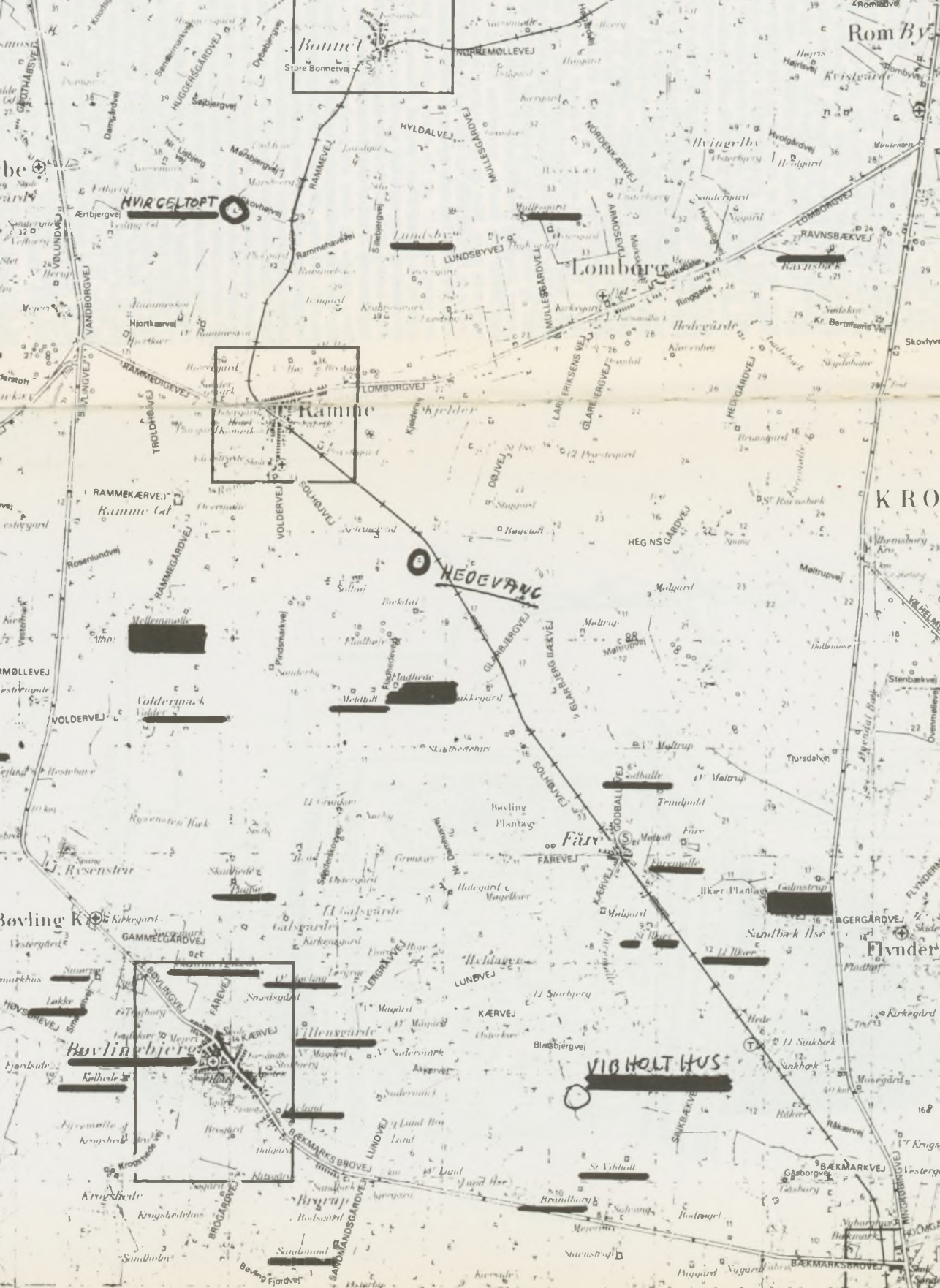
Om pastor Busch' gerning i Bøvling er fortalt i H. I. F. C. Matthiesens bog, s 202 f. Det var fristende at optrykke det hele; dette stykke vestjysk sogne- og præstehistorie fortjener fyldig omtale. Her nogle uddrag.

Det var Busch en sorg, at der var uoverstigelige mure i sognene hvorigennem hans røst ikke kunne naa. »Der ligger den gaard der,« kunne han sige, naar han stod oppe paa sit hovedige, »og den gaard der og den gaard der, der har jeg intet at gøre.«

Han gjorde senere forsøg paa, om der dog ikke kunne komme nogle fællesmøder i stand med valgmenigheden, i det mindste paa det nationale omraade. Ved et saadant møde var valgmenighedspræst Morten Larsen og indremissionær H. Chr. Beck mødt som talere. Men mødet blev dog noget af en skuffelse, og forsoget blev ikke gentaget.

Præstegaarden var i sandhed et aabent præstehjem.

Guds fred: var det første, der modte den, der traadte ind under landsbypræstens tag i Bøvling pgd. Og det for resten, hvad enten præsten var hjemme eller ude.

Bonnet
Store Bonnetvej

Rom By

Hvirceltoft

Lomborg

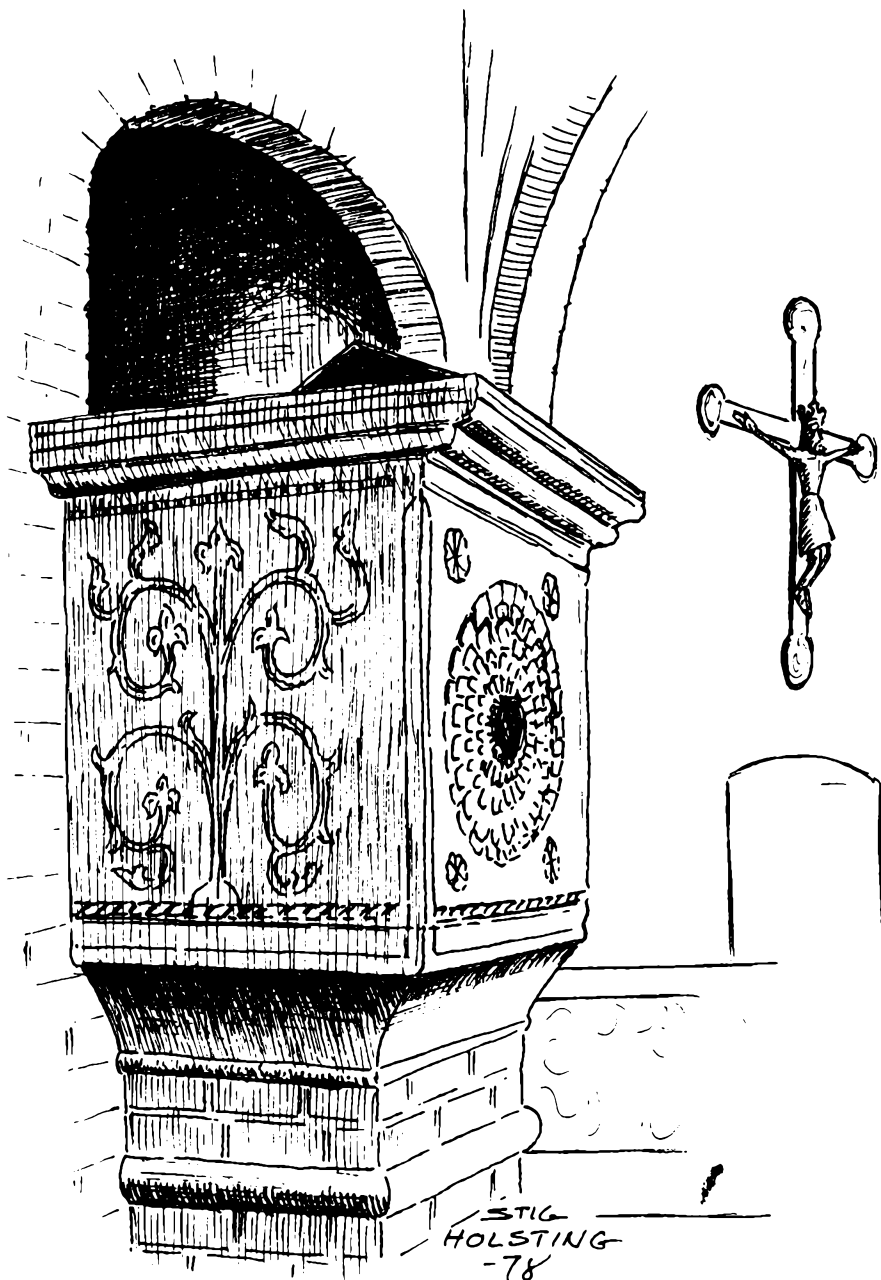
Ravnkilde

Hedevang

Fårup

Bovlingbjerg

Vibholt Hus

Stig Holsting:
Prædikestolen i Tirstrup kirke, landets ældste.
I baggrunden Tirstrup-krucifikset.
Copyright: Sognepræst Jens K. Noe

Børnene fra Himmerigshuset

Mads Olesen
f. 1858

Ane Christine
f. 1860

Elisabeth
f. 1862

Jens Chr.
f. 1864

Jens Bjerg
f. 1878

Niels Olesen
f. 1874

HIMMERIGSHUSET er en slægtsbog, der er anderledes, takket være forfatterens personlige forhold til den slægt, der omtales. Bogen kommer langt omkring og langt tilbage. Der bringes et væld af anekdoter og typisk menneskelige begivenheder. Den indeholder megen fortællestof og mundtlige overleveringer helt tilbage fra 1814. Endvidere bringes i vid udstrækning de indgiftes anetavler.

Der gøres i bogen et dristigt forsøg på at vise en sammenhæng mellem forfædrenes sociale kår og de evner og anlæg, som findes i efterslægten, en slægt, som, set med samfundets øjne, må betragtes som velfungerende mennesker.

De gamle i slægten har overvejende været bønder i Skodborg - Vandfuld herred, men de enkelte linjer, som kommer udefra, er ikke de mindst spændende. I Olesen-slægten kan der nævnes præstedatteren Anania Bech, der har rod i en fornem præste- og embedsmandsslægt på Fyn. I Mogensen-slægten er der arven fra en foged- og præsteslægt gennem Apollone Andersdatter på Wadskiærgaard i Tørring. Blandt hendes efterkommere kan nævnes den første jydsk poet, C. F. Wadskier.

Bogens sigte er at påvise, at arven har større betydning for efterslægten end miljøet, således forstået, at den fattigdom, som var i Himmerigshuset, ikke har fået sociale følger for efterslægten. Hertil kommer den betydning, det fik for efterslægten, at den har sit udspring i det åndelige kraftcentrum, som Bøvling-Flynder var.

